M. H. G. Woodside
C.C.C. Oxon.

M. VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATA.

AD

OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM

ACCURATE EDITA.

NOVA EDITIO STEREOTYPA.

LIPSIAE

SUMPTIBUS SUCC. OTTONIS HOLTZE.

LIPSIAE,
Impressit Oscar Brandstetter.

M. VAL. MARTIALIS
DE
SPECTACULIS
LIBELLUS.

1. In amphitheatrum Caesaris.

Barbara pyramidum sileat miracula Memphis;
assiduus iactet nec Babylona labor;
nec Triviae templo molles laudentur honores;
dissimuletque deum cornibus ara frequens;
aëre nec vacuo pendentia Mausolea
laudibus immodicis Cares in astra ferant:
omnis Caesareo cedat labor amphitheatro;
unum pro cunctis fama loquatur opus.

2. In opera publica Caesaris.

Hic, ubi sidereus propius videt astra colossus,
et crescunt media pegmata celsa via,
invidiosa feri radiabant atria regis,
unaque iam tota stabat in urbe domus.
Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri
erigitur moles, stagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
abstulerat miseris tecta superbus ager.
Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,
ultima pars aulae deficientis erat.

Reddita Roma sibi est, et sunt, te praeside, Caesar,
deliciae populi, quae fuerant domini.

3. De gentium confluxu et congratulatione.

Quae tam seposita est, quae gens tam barbara, Caesar,
ex qua spectator non sit in urbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Haemo,
venit et epoto Sarmata pastus equo;
et qui prima bibit deprensi flumina Nili,
et quem supremae Tethyos unda ferit.
Festinavit Arabs, festinavere Sabaei;
et Cilices nimbis hic maduere suis.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,
cum verus PATRIAE diceris esse PATER.

4. Ad Caesarem, quod expulerit delatores.

Turba gravis paci, placidaeque inimica quieti,
quae semper miseras sollicitabat opes,
tradita Gaetulis; nec cepit arena nocentes;
et delator habet, quod dabat, exsilium.
Exsulat Ausonia profugus delator ab urbe:
impensis vitam principis annumeres.

5. De Pasiphäes spectaculo.

Iunctam Pasiphäen Dictaeo credite tauro:
vidimus; accepit fabula prisca fidem.
Nec se miretur, Caesar, longaeva vetustas:
quidquid fama canit, donat arena tibi.

6. Feminae in amphitheatro cum leone certamen.

Belliger invictis quod Mars tibi saevit in armis,
non satis est, Caesar; saevit et ipsa Venus.

Prostratum Nemees et vasta in valle leonem,
nobile et Herculeum fama canebat opus.
Prisca fides taceat: nam post tua munera, Caesar,
haec iam feminea vidimus acta manu.

7. Poena Laureoli.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
assiduam nimio pectore pavit avem:
nuda Caledonio sic pectora praebuit urso,
non falsa pendens in cruce, Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille paternae,
vel domini iugulum foderat ense nocens;
templa vel arcano demens spoliaverat auro;
subdiderat saevas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquae sceleratus crimina famae,
in quo, quae fuerat fabula, poena fuit.

8. De Daedalo.

Daedale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
quam cuperes pennas nunc habuisse tuas!

9. De rhinocerote.

Praestitit exhibitus tota tibi, Caesar, arena,
quae non promisit, proelia rhinoceros.
O quam terribiles exarsit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

10. De leone qui gubernatorem offendit.

Laeserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
ausus tam notas contemerare manus:
sed dignas tanto persolvit crimine poenas;
et qui non tulerat verbera, tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
qui iubet ingenium mitius esse feris?

11. De urso.

Praeceps sanguinea dum se rotat ursus arena,
implicitam visco perdidit ille fugam.
Splendida iam tecto cessent venabula ferro;
nec volet excussa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre praedam,
si captare feras aucupis arte placet.

12. De sue quae ex vulnere peperit.

Inter Caesareae discrimina saeva Dianae
fixisset gravidam cum levis hasta suem,
exsiliit partus miserae de vulnere matris.
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite; nata fera est.

13. De eadem.

Icta gravi telo confossaque vulnere, mater
sus pariter vitam perdidit atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinae credo fuisse manum.
Experta est numen moriens utriusque Dianae,
quaque soluta parens, quaque peremta fera est.

14. De eadem.

Sus fera iam gravior, maturi pignora ventris,
emisit fetum, vulnere facta parens.
Nec iacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium!

15. De Carpophoro venatore.

Summa tuae, Meleagre, fuit quae gloria famae,
   quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille et praecipiti venabula condidit urso,
   primus in Arctoi qui fuit arce poli:
stravit et ignota spectandum mole leonem,
   Herculeas potuit qui decuisse manus;
et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
   Praemia cum laudis ferret, adhuc poterat.

16. De Hercule insidente tauro ad coelum rapto.

Raptus abit media quod ad aethera taurus arena,
   non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per aequora taurus;
   at nunc Alciden taurus in astra tulit.
Caesaris atque Iovis confer nunc schema: iuvenci
   par onus ut tulerint; altius iste tulit.

17. De supplice elephante.

Quod pius et supplex elephas te, Çaesar, adorat,
   hic modo qui tauro tam metuendus erat:
non facit hoc iussus, nulloque docente magistro:
   crede mihi, numen sentit et ille tuum.

18. De tigride et leone.

Lambere securi dextram consueta magistri
   tigris, ab Hyrcano gloria rara iugo,
saeva ferum rabido laceravit dente leonem:
   res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, silvis dum vixit in altis:
   postquam inter nos est, plus feritatis habet.

19 De tauro et elephante.

Qui modo per totam, flammis stimulatus, arenam
sustulerat raptas taurus in astra pilas,
occubuit tandem cornuto ardore petitus,
dum facilem tolli sic elephanta putat.

20. De pari gladiatorum.

Dum peteret pars haec Myrinum, pars illa Triumphum,
Promisit pariter Caesar utraque manu.
Non potuit melius litem finire iocosam.
O dulce invicti principis ingenium!

21. De Orpheo.

Quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro
dicitur, exhibuit, Caesar, arena tibi.
Repserunt scopuli, mirandaque silva cucurrit,
quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
Adfuit immixtum pecudi genus omne ferarum,
et supra vatem multa pependit avis.
Ipse sed ingrato iacuit laceratus ab urso.
Haec tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

22. De rhinocerote.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magistri,
seque diu magnae colligit ira ferae;
desperabantur promissi proelia Martis:
sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit urum,
iactat ut impositas taurus in astra pilas.

23. De Carpophoro.

Norica quam certo venabula dirigit ictu
fortis adhuc teneri dextera Carpophori!

Ille tulit geminos facili cervice iuvencos;
illi cessit atrox bubalus atque bison.
Hunc leo cum fugeret, praeceps in tela cucurrit:
i nunc, et lentas corripe, turba, moras.

24. De naumachia.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,
cui lux prima sacri muneris ista fuit,
ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
et par unda fretis; hic modo terra fuit.
Non credis? Spectes, dum laxent aequora Martem.
Parva mora est; dices: hic modo pontus erat.

25. De Leandro.

Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
desine mirari: Caesaris unda fuit.
Cum peteret dulces audax Leandrus amores,
et fessus tumidis iam premeretur aquis;
sic miser instantes affatus dicitur undas:
parcite, dum propero; mergite, dum redeo.

26. De natatoribus.

Lusit Nereïdum docilis chorus aequore toto,
et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuscina dente minax, nexu fuit ancora curvo:
credidimus remum, credidimusque ratem;
et gratum nautis sidus fulgere Laconum,
lataque perspicuo vela tumere sinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

27. Blanditur Caesari.

Secula Carpophorum, Caesar, si prisca tulissent,
iam nullum monstris orbe fuisset opus.

Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
arcas Maenalium non timuisset aprum.
Haec armata manus hydrae mors una fuisset,
huic percussa foret tota Chimaera semel.
Aeripedes posset sine Colchide vincere tauros:
solvere et Hesionem solus, et Andromeden.
Herculeae laudis numeretur gloria: plus est
bis denas pariter perdomuisse feras.

28. De naumachia.

Augusti laudes fuerant, committere classes,
et freta navali sollicitare tuba:
Caesaris haec nostri pars est quota? Vidit in undis
et Thetis ignotas, et Galatea feras.
Vidit in aequoreo ferventes pulvere currus,
et domini Triton ipse putavit equos.
Dumque parat saevis ratibus fera proelia Nereus,
abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quidquid et in Circo spectatur, et amphitheatro,
dives Caesarea praestitit unda tibi.
Fucinus et pigri taceantur stagna Neronis:
hanc norint unam saecula naumachiam.

29. De Prisco et Vero gladiatoribus.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
esset et aequalis Mars utriusque diu;
missio saepe viris magno clamore petita est:
sed Caesar legi paruit ipse suae.
Lex erat, ad digitum posita concurrere palma:
quod licuit, lances donaque saepe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis aequi;
pugnavere pares, succubuere pares.
Misit utrique rudes, et palmas Caesar utrique:
hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Caesar:
cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

30. Ad Caesarem.

Da veniam subitis: non displicuisse meretur,
festinat, Caesar, qui placuisse tibi.

31. Alterum.

Cedere maiori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

32. De dama et canibus.

Concita veloces fugeret cum dama molossos,
et varia obliquas necteret arte moras;
Caesaris ante pedes supplex similisque roganti
constitit; et praedam non tetigere canes.

33. Aliud, apud antiquum Iuvenalis scholiasten

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit heres!
Paene fuit tanti, non habuisse duos.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER I.

EPISTOLA AD LECTOREM.

Spero me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se bene senserit, cum salva infimarum quoque personarum reverentia ludant; quae adeo antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama vilius constet, et probetur in me novissimum ingenium. Absit a iocorum nostrorum simplicitate malignus interpres, nec epigrammata mea scribat. Improbe facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum veritatem, id est, epigrammaton linguam excusarem, si meum esset exemplum: sic scribit Catullus, sic Marsus, sic Pedo, sic Gaetulicus, sic quicunque perlegitur. Si quis tamen tam ambitiose tristis est, ut apud illum in nulla pagina Latine loqui fas sit, potest epistola, vel potius titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare Florales. Non intret Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo iure facturus, si epistolam versibus clausero.

1. Ad Catonem.

Nosses iocosae dulce cum sacrum Florae,
festosque lusus, et licentiam vulgi:
cur in theatrum, Cato severe, venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

2. Ad lectorem.

Hic est quem legis, ille quem requiris,
toto notus in orbe Martialis
argutis epigrammaton libellis:
cui, lector studiose, quod dedisti
viventi decus atque sentienti,
rari post cineres habent poetae.

3. Ad lectorem, ubi libri venales.

Qui tecum cupis esse meos ubicunque libellos,
et comites longae quaeris habere viae,
hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis
scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores, ubi sim venalis, et erres
urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quaere Secundum,
limina post Pacis Palladiumque forum.

4. Ad librum suum.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacent?
Nescis, heu, nescis dominae fastidia Romae:
crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Maiores nusquam ronchi; iuvenesque senesque
et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cum grande σοφῶς, dum basia captas
ibis ab excusso missus in astra sago.

Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
neve notet lusus tristis arundo tuos;
aetherias, lascive, cupis volitare per auras:
i, fuge; sed poteras tutior esse domi.

5. Ad Caesarem.

Contigeris nostros, Caesar, si forte libellos,
terrarum dominum pone supercilium.
Consuevere iocos vestri quoque ferre triumphi;
materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua thymelen spectas derisoremque Latinum,
illa fronte precor carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
lasciva est nobis pagina, vita proba est.

6. Ad Marcum.

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis:
vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

7. De leone Caesaris.

Aetherias aquila puerum portante per auras,
illaesum timidis unguibus haesit onus:
nunc sua Caesareos exorat praeda leones,
tutus et ingenti ludit in ore lepus.
Quae maiora putas miracula? Summus utrisque
auctor adest: haec sunt Caesaris, illa Iovis.

8. Ad Maximum, de columba Stellae.

Stellae delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
vicit, Maxime, passerem Catulli.
Tanto Stella meus tuo Catullo,
quanto passere maior est columba.

9. Deciani dogma laudat.

Quod magni Thraseae consummatique Catonis
dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis;
pectore nec nudo strictos incurris in enses;
quod fecisse velim te, Deciane, facis.
Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:
hunc volo, laudari qui sine morte potest.

10. In Cottam.

Bellus homo et magnus vis idem, Cotta, videri:
sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

11. De Gemello et Maronilla.

Petit Gemellus nuptias Maronillae,
et cupit, et instat, et precatur, et donat.
Adeone pulchra est? Immo foedius nil est.
Quid ergo in illa petitur et placet? Tussis.

12. Ad Sextilianum potorem.

Cum data sint equiti bis quina numismata, quare
bis decies solus, Sextiliane, bibis?
Iam defecisset portantes calda ministros,
si non potares, Sextiliane, merum.

13. De Regulo.

Itur ad Herculei gelidas qua Tiburis arces,
canaque sulphureis Albula fumat aquis;
rura, nemusque sacrum, dilectaque iugera Musis
signat vicina quartus ab urbe lapis.
Hic rudis aestivas praestabat porticus umbras,
heu quam paene novum porticus ausa nefas!
Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa
gestatus biiugis Regulus esset equis.

Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,
quae par tam magnae non erat invidiae.
Nunc et damna iuvant: sunt ipsa pericula tanti:
stantia non poterant tecta probare deos.

14. De Arria et Paeto.

Casta suo gladium cum traderet Arria Paeto,
quem de visceribus traxerat ipsa suis:
si qua fides, Vulnus, quod feci, non dolet, inquit,
sed quod tu facies, hoc mihi, Paete, dolet.

15. Ad Caesarem

Delicias, Caesar, lususque iocosque leonum
vidimus: hoc etiam praestat arena tibi;
cum prensus blando toties a dente rediret,
et per aperta vagus curreret ora lepus.
Unde potest avidus captae leo parcere praedae?
Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

16. Ad Iulium.

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
si quid longa fides castaque iura valent,
bis iam paene tibi consul trigesimus instat,
et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas quae posse negari;
et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Exspectant curaeque catenatique labores:
gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Haec utraque manu complexuque assere toto:
saepe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam.
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

17. Ad Avitum.

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura,
quae legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

18. Ad Titum.

Cogit me Titus actitare causas,
et dicit mihi saepe, magna res est.
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

19. Ad Tuccam.

Quid te, Tucca, iuvat vetulo miscere Falerno
in Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est iugulare Falernum,
et dare Campano toxica saeva mero.
Convivae meruere tui fortasse perire:
amphora non meruit tam pretiosa mori.

20. Ad Aeliam.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Aelia, dentes.
Exspuit una duos tussis, et una duos.
Iam secura potes totis tussire diebus;
nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

21. Ad Caecilianum.

Dic mihi, quis furor est? turba spectante vocata,
solus boletos, Caeciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre gulaque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

22. De Porsena et Mucio Scaevola.

Cum peteret regem decepta satellite dextra,
ingessit sacris se peritura focis.
Sed tam saeva pius miracula non tulit hostis,
et raptum flammis iussit abire virum.

Urere quam potuit contemto Mucius igne,
hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior deceptae fama est et gloria dextrae:
si non errasset, fecerat illa minus.

23. De leone et lepore.

Quid nunc saeva fugis placidi lepus ora leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Praeda canum lepus est, vastos non implet hiatus:
non timeat Dacus Caesaris arma puer.

24. Ad Cottam.

Invitas nullum, nisi cum quo, Cotta, lavaris,
et dant convivam balnea sola tibi.
Mirabar, quare nunquam me, Cotta, vocasses:
iam scio, me nudum displicuisse tibi.

25. Ad Decianum.

Adspicis incomtis illum, Deciane, capillis,
cuius et ipse times triste supercilium,
qui loquitur Curios, assertoresque Camillos?
Nolito fronti credere: nupsit heri.

26. Ad Faustinum.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,
et cultum docto pectore profer opus,
quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces,
nec sileant nostri praetereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam,
teque piget curae praemia ferre tuae?
Post te victurae, per te quoque vivere chartae
incipiant: cineri gloria sera venit.

27. Ad Sextilianum.

Sextiliane, bibis quantum subsellia quinque
solus: aqua toties ebrius esse potes.
Nec consessorum vicina numismata tantum,
aera sed a cuneis ulteriora petis.
Non haec Pelignis agitur vindemia praelis;
uva nec in Tuscis nascitur ista iugis:
testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
egerit et nigros Massica cella cados.
A caupone tibi faex Laletana petatur,
si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

28. Ad Procillum.

Hesterna tibi nocte dixeramus,
quincunces, puto, post decem peractos,
coenares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti,
et non sobria verba subnotasti,
exemplo nimium periculoso.
Μισῶ μνήμονα συμπότην, Procille.

29. De Acerra.

Hesterno foetere mero qui credit Acerram,
fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

30. Ad Fidentinum.

Fama refert, nostros te, Fidentine, libellos
non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
si dici tua vis, haec eme, ne mea sint.

31. De Diaulo medico.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus.
Coepit, quo poterat clinicus esse modo

32. De Encolpo.

Hos tibi, Phoebe, vovet totos a vertice crines
Encolpus, domini centurionis amor,
grata Pudens meriti tulerit cum praemia pili.
Quam primum longas, Phoebe, recide comas,
dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
dumque decent fusae lactea colla iubae:
utque tuis longum dominusque puerque fruatur
muneribus, tonsum fac cito, sero virum.

33. Ad Sabidium.

Non amo te, Sabidi, nec possum dicere quare;
hoc tantum possum dicere, non amo te.

34. De Gellia.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem;
si quis adest, iussae prosiliunt lacrimae.
Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, quaerit;
ille dolet vere, qui sine teste dolet.

35. Ad Lesbiam.

Incustoditis et apertis, Lesbia, semper
liminibus peccas, nec tua furta tegis:
et plus spectator, quam te delectat adulter;
nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
At meretrix abigit testem veloque seraque:
raraque Summoeni fornice rima patet.
A Chione saltem, vel ab Helide disce pudorem:
abscondunt spurcas haec monumenta lupas.
Numquid dura tibi nimium censura videtur?
deprendi veto te, Lesbia, non futui.

36. Ad Cornelium.

Versus scribere me parum severos,
nec quos praelegat in schola magister,

Corneli, quereris: sed hi libelli,
tanquam coniugibus suis mariti,
non possunt sine mentula placere.
Quid si me iubeas Thalassionem
verbis dicere non Thalassionis?
Quis Floralia vestit, et stolatum
permittit meretricibus pudorem?
Lex haec carminibus data est iocosis:
ne possint, nisi pruriant, iuvare.
Quare deposita severitate,
parcas lusibus et iocis, rogamus,
nec castrare velis meos libellos.
Gallo turpius est nihil Priapo.

37. Ad Lucanum et Tullum.

Si, Lucane, tibi, vel si tibi, Tulle, darentur,
  qualia Ledaei fata Lacones habent:
nobilis haec esset pietatis rixa duobus,
  quod pro fratre mori vellet uterque prior,
diceret infernas et qui prior isset ad umbras:
  vive tuo, frater, tempore, vive meo.

38. Ad Bassam.

Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro,
  Bassa, bibis vitro: carius ergo cacas.

39. Ad Fidentinum.

Quem recitas, meus est, o Fidentine, libellus:
  sed male cum recitas, incipit esse tuus.

40. Ad Decianum.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
  quales prisca fides famaque novit anus:
si quis Cecropiae madidus Latiaeque Minervae
  artibus, et vera simplicitate bonus:

si quis erit recti custos, mirator honesti,
et nihil arcano qui roget ore deos:
si quis erit magnae subnixus robore mentis,
dispeream, si non hic Decianus erit.

41. Ad Lividum.

Qui ducis vultus, et non legis ista libenter,
omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

42. In Caecilium.

Urbanus tibi, Caecili, videris:
non es, crede mihi. Quid ergo? Verna es,
hoc quod Transtiberinus ambulator,
qui pallentia sulfurata fractis
permutat vitreis: quod otiosae
vendit qui madidum cicer coronae:
quod custos dominusque viperarum:
quod viles pueri salariorum:
quod fumantia qui tomacla raucus
circumfert tepidis cocus popinis:
quod non optimus urbicus poeta:
quod de Gadibus improbus magister:
quod bucca est vetuli loquax cinaedi.
Quare desine iam tibi videri,
quod soli tibi, Caecili, videris:
qui Galbam salibus tuis, et ipsum
possis vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum.
Ludit qui stolida procacitate,
non est Sextius ille, sed caballus.

43. De Porcia uxore Bruti.

Coniugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
et subtracta sibi quaereret arma dolor:

nondum scitis, ait, mortem non posse negari?
  Credideram, satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, et ardentes avido bibit ore favillas.
  I nunc, et ferrum, turba molesta, nega.

44. In Mancinum.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,
  et positum est nobis nil here, praeter aprum:
non quae de tardis servantur vitibus uvae,
  dulcibus aut certant quae melimela favis:
non pyra, quae lenta pendent religata genista,
  aut imitata breves Punica mala rosas:
rustica lactantes nec misit fiscina metas,
  nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper; sed et hic minimus, qualisque necari
  a non armato pumilione potest.
Et nihil inde datum est; tantum spectavimus omnes
  Ponere aprum nobis sic et arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
  sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

45. Ad Stellam.

Lascivos leporum cursus lususque leonum
  quod maior nobis charta minorque gerit,
et bis idem facimus, nimium si, Stella, videtur
  hoc tibi, bis leporem tu quoque pone mihi.

46. De libro suo.

Edita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
  dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.

47. Ad Hedylum.

Cum dicis, propero, fac, si facis, Hedyle; languet
  protinus et cessat debilitata Venus.
Exspectare iube: velocius ibo retentus.
  Hedyle, si properas, dic mihi, ne properem.

48. De Diaulo medico.

Nuper erat medicus, nunc est vespillo Diaulus:
quod vespillo facit, fecerat et medicus.

49 De leone et lepore.

Rictibus his tauros non eripuere magistri,
per quos praeda fugax itque reditque lepus:
quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
nec nihil a tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
nec caveae tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quaeris;
ad quae confugias, ora leonis habes.

50. Ad Licinianum de Hispaniae locis.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
nostraeque laus Hispaniae,
videbis altam, Liciniane, Bilbilim,
equis et armis nobilem,
sterilemque Calvum nivibus, et fractis sacrum
Vadaveronem montibus:
et delicati dulce Botrodi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
mollesque Nympharum lacus:
quibus remissum corpus adstringas brevi
Salone, qui ferrum gelat.
Praestabit illic ipsa figendas prope
Vobisca prandenti feras.
Aestus serenos aureo franges Tago,
obscurus umbris arborum.
Avidam rigens Dircenna placabit sitim,
et Nemea, quae vincit nives.

At cum December canus et bruma impotens
  aquilone rauco mugiet;
aprica repetes Tarraconis litora,
  tuamque Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
  mactabis, et vernos apros,
leporemque forti callidum rumpes equo:
  cervos relinques villico.
Vicina in ipsum silva descendet focum
  infante cinctum sordido.
Vocabitur venator, et veniet tibi
  conviva clamatus prope.
Lunata nusquam pellis, et nusquam toga,
  olidaeque vestes murice:
procul horridus Liburnus, et querulus cliens;
  imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus:
  sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande et insanum σοφῶς:
  miserere tu felicium;
veroque fruere non superbus gaudio,
  dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
  cum fama, quod satis est, habet.

51. Iocus ex Homero in cocum.

Si tibi Mistyllus cocus, Aemiliane, vocatur:
  dicetur quare non Taratalla mihi?

52. Ad leporem.

Non facit ad saevos, cervix nisi prima, leones
  Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?
Scilicet a magnis ad te descendere tauris,
  et, quae non cernunt, frangere colla velint.

Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
non potes hoc tenuis praeda sub hoste mori.

53. Quinctianum facit assertorem.

Commendo tibi, Quinctiane, nostros,
nostros dicere si tamen libellos
possim, quos recitat tuus poeta.
Si de servitio gravi queruntur,
assertor venias, satisque praestes,
et cum se dominum vocabit ille,
dicas esse meos, manuque missos.
Hoc si terque quaterque clamitaris,
impones plagiario pudorem.

54. Ad Fidentinum.

Una est in nostris tua, Fidentine, libellis
pagina, sed certa domini signata figura;
quae tua traducit manifesto carmina furto.
Sic interpositus vitio contaminat uncto
urbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus
sic Aretinae violant crystallina testae:
sic niger, in ripis errat cum forte Caystri,
inter Ledaeos ridetur corvus olores:
sic ubi multisona fervet sacer Atthide lucus,
improba Cecropias offendit pica querelas.
Indice non opus est nostris, nec vindice libris:
stat contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

55. Ad Fuscum.

Si quid, Fusce, vacas adhuc amari;
(nam sunt hinc tibi, sunt et hinc amici:)
unum, si superest, locum rogamus:
nec me, quod tibi sum novus, recuses:
omnes hoc veteres tui fuerunt.

Tu tantum inspice, qui novus paratur,
an possit fieri vetus sodalis.

56. Ad Frontonem.

Vota tui breviter si vis cognoscere Marci,
clarum militiae, Fronto, togaeque decus:
hoc petit: esse sui, nec magni, ruris arator;
sordidaque in parvis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
et matutinum portat ineptus Ave,
cui licet exuviis nemoris rurisque beato
ante focum plenas explicuisse plagas?
et piscem tremula salientem ducere seta,
flavaque de rubro promere mella cado?
pinguis inaequales onerat cui villica mensas,
et sua non emtus praeparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, opto:
vivat et urbanis albus in officiis.

57. Ad cauponem.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

58. Ad Flaccum.

Qualem, Flacce, velim quaeris, nolimve puellam?
Nolo nimis facilem difficilemque nimis.
Illud quod medium est atque inter utrumque probamus.
Nec volo, quod cruciat; nec volo, quod satiat.

59. De pueri pretio.

Millia pro puero centum me mango poposcit:
risi ego: sed Phoebus protinus illa dedit.
Hoc dolet, et queritur de me mea mentula mecum,
laudaturque meam Phoebus in invidiam

Sed sestertiolum donavit mentula Phoebo
bis decies: hoc da tu mihi, pluris emam.

60. Ad Flaccum de sportula.

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum:
inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis tenebrosaque balnea Grylli:
tam male cum coenem, cur bene, Flacce, lavor?

61. De lepore et leone.

Intres ampla licet torvi, lepus, ora leonis,
esse tamen vacuo se leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
alta iuvencorum vulnera figet ubi?
Quid frustra nemorum dominum regemque fatigas?
Non nisi delecta pascitur ille fera.

62. Ad Licinianum, scriptores unde.

Verona docti syllabas amat vatis:
Marone felix Mantua est:
censetur Apona Livio suo tellus,
Stellaque nec Flacco minus.
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus;
Nasone Peligni sonant.
Duosque Senecas, unicumque Lucanum
facunda loquitur Corduba.
Gaudent iocosae Canio suo Gades;
Emerita Deciano meo.
Te, Liciniane, gloriabitur nostra,
nec me tacebit, Bilbilis.

63. De Laevina.

Casta nec antiquis cedens Laevina Sabinis,
et quamvis tetrico tristior ipsa viro,
dum modo Lucrino, modo se permittit Averno;
et dum Baianis saepe fovetur aquis:

incidit in flammas, iuvenemque secuta, relicto
coniuge, Penelope venit, abit Helene.

64. Ad Celerem.

Ut recitem tibi nostra rogas epigrammata. Nolo.
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

65. Ad Fabullam ambitiosam.

Bella es; novimus: et puella; verum est:
et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
nec dives, neque bella, nec puella es.

66. Ad Caecilianum, de genere et declinatione ficus

Cum dixi, ficus, rides quasi barbara verba,
et dici, ficos, Caeciliane, iubes.
Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci:
dicemus ficos, Caeciliane, tuos.

67. Ad furem de libro suo.

Erras, meorum fur avare librorum,
fieri poetam posse qui putas tanti,
scriptura quanti constet, et tomus vilis.
Non sex paratur aut decem σοφῶς nummis.
Secreta quaere carmina, et rudes curas,
quas novit unus, scrinioque signatas
custodit ipse virginis pater chartae;
quae trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus.
Sed pumicata fronte si quis est nondum,
nec umbilicis cultus, atque membrana:
mercare tales adeo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, et petit famam,
non emere librum, sed silentium debet.

68. Ad Choerilum.

Liber homo es nimium, dicis mihi, Choerile, semper.
In te qui scribit, Choerile, liber homo est.

69 De Rufo.

Quidquid agit Rufus, nihil est nisi Naevia Rufo.
Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
Coenat, propinat, poscit, negat, innuit; una est
Naevia: si non sit Naevia, mutus erit.
Scriberet hesterna patri cum luce salutem:
Naevia lux, inquit, Naevia, lumen, ave.
Haec legit, et ridet demisso Naevia vultu.
Naevia non una est: quid, vir inepte, furis?

70. Ad Maximum.

Coepit, Maxime, Pana quae solebat,
nunc ostendere Canium, Terentos.

71. Ad librum.

Vade salutatum; pro me liber ire iuberis
ad Proculi nitidos officiose lares.
Quaeris iter? dicam: vicinum Castora canae
transibis Vestae, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes Palatia clivo,
plurima qua summi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Colossi
quae Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hac, qua madidi sunt tecta Lyaei,
et Cybeles picto stat Corybante tholus.
Protinus a laeva clari tibi fronte Penates
atriaque excelsa sunt adeunda domus.
Hanc pete: ne metuas fastus limenque superbum:
nulla magis toto ianua poste patet;
nec propior quam Phoebus amat, doctaeque sorores.
Si dicet, Quare non tamen ipse venit?

sic licet excuses, Quia qualiacunque leguntur
ista, salutator scribere non potuit.

72. Ad somnum.

Naevia sex cyathis, septem Iustina bibatur;
quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus.
Omnis ab infuso numeretur amica Falerno;
et quia nulla venit, tu mihi, somne, veni.

73. Ad Fidentinum.

Nostris versibus esse te poetam,
Fidentine, putas, cupisque credi?
Sic dentata sibi videtur Aegle,
emtis ossibus Indicoque cornu:
sic, quae nigrior est cadente moro,
cerussata sibi placet Lycoris.
Hac et tu ratione, qua poeta es,
calvus cum fueris, eris comatus.

74. Ad Caecilianum.

Nullus in urbe fuit tota, qui tangere vellet
uxorem gratis, Caeciliane, tuam,
dum licuit: sed nunc positis custodibus, ingens
turba fututorum est. Ingeniosus homo es.

75. Ad Paullam.

Moechus erat: poteras tamen hoc tu, Paulla, negare
Ecce vir est: numquid, Paulla, negare potes?

76. De Lino.

Dimidium donare Lino, quam credere totum,
qui mavult, mavult perdere dimidium.

77. Ad Flaccum.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes et alumne Laris,

Pierios differ cantusque chorosque sororum:
   aes dabit ex istis nulla puella tibi.
Quid petis a Phoebo? Nummos habet arca Minervae.
   haec sapit, haec omnes foenerat una deos.
Quid possent ederae Bacchi dare? Palladis arbor
   inclinat varias pondere nigra comas.
Praeter aquas Helicon, et serta, lyrasque dearum
   nil habet, et magnum semper inane σοφῶς.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permesside nuda?
   Romanum propius divitiusque forum est.
Illic aera sonant: at circum pulpita nostra
   et steriles cathedras basia sola crepant.

78. De Charino.

Pulchre valet Charinus, et tamen pallet.
Parce bibit Charinus, et tamen pallet.
Bene concoquit Charinus, et tamen pallet.
Sole utitur Charinus, et tamen pallet.
Tingit cutem Charinus, et tamen pallet.
Cunnum Charinus lingit, et tamen pallet.

79. De Festo.

Indignas premeret pestis cum tabida fauces,
   inque ipsos vultus serperet atra lues:
siccis ipse genis flentes hortatus amicos
   decrevit Stygios Festus adire lacus.
Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,
   aut torsit lenta tristia fata fame:
sanctam Romana vitam sed morte peregit,
   dimisitque animam nobiliore via.
Hanc mortem fatis magni praeferre Catonis
   fama potest: huius Caesar amicus erat.

80. Ad Attalum.

Semper agis causas, et res agis, Attale, semper:
   est, non est, quod agas, Attale, semper agis.

Si res et causae desunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam.

81. Ad Canum.

Sportula, Cane, tibi suprema nocte petita est.
Occidit, puto, te, Cane, quod una fuit.

82. Ad Sosibianum.

E servo scis te genitum, blandeque fateris,
cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

83. De Regulo.

Haec, quae pulvere dissipata multo
longas porticus explicat ruinas,
en quanto iacet absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
gestatus fuerat, recesseratque,
victa est pondere cum suo repente;
et postquam domino nihil timebat,
securo ruit incruenta damno.
Tantae, Regule, post metum querelae,
quis curam neget esse te deorum,
propter quem fuit innocens ruina?

84. De Manneia.

Os et labra tibi lingit, Manneia, catellus;
non miror, merdas si libet esse cani.

85. De Quirinali.

Uxorem habendam non putat Quirinalis,
cum vult habere filios: et invenit
quo possit istud more: futuit ancillas,
domumque et agros implet equitibus vernis.
Pater familiae verus est Quirinalis.

86. De Mario.

Venderet excultos colles cum praeco facetus,
atque suburbani iugera pulchra soli:
errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
vendere: nil debet; foenerat immo magis.
Quae ratio est igitur? Servos ubi perdidit omnes,
et pecus et fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
omnia? Sic Mario noxius haeret ager.

87. De Novio micropsycho.

Vicinus meus est, manuque tangi
de nostris Novius potest fenestris.
Quis non invideat mihi, putetque
horis omnibus esse me beatum,
iuncto cui liceat frui sodale?
Tam longe est mihi, quam Terentianus,
qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non convivere, nec videre saltem,
non audire licet: nec urbe tota
quisquam est tam prope, tam proculque nobis.
Migrandum est mihi longius, vel illi.
Vicinus Novio vel inquilinus
sit, si quis Novium videre non vult.

88. Ad Fescenniam.

Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes ientacula: sed nihil obstat,
extremo ructus cum venit a barathro.
Quid quod olet gravius mixtum diapasmate virus,
atque duplex animae longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta
iam tollas, et sis ebria simpliciter.

89. Ad Alcimum.

Alcime, quem raptum domino crescentibus annis
Labicana levi cespite velat humus:
accipe non Pario nutantia pondera saxo,
quae cineri vanus dat ruitura labor:
sed fragiles buxos, et opacas palmitis umbras,
quaeque virent lacrimis humida prata meis.
Accipe, care puer, nostri monumenta doloris:
hic tibi perpetuo tempore vivet honor.
Cum mihi supremos Lachesis perneverit annos:
non aliter cineres mando iacere meos.

90. Ad Cinnam.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna;
garris et illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
ut saepe in aurem, Cinna, Caesarem laudes?

91 Ad Bassam tribadem.

Quod nunquam maribus iunctam te, Bassa, videbam,
quodque tibi moechum fabula nulla dabat:
omne sed officium circa te semper obibat
turba tui sexus, non adeunte viro:
esse videbaris, fateor, Lucretia nobis:
at tu (pro facinus!) Bassa, fututor eras.
Inter se geminos audes committere cunnos,
mentiturque virum prodigiosa Venus.
Commenta es dignum Thebano aenigmate monstrum,
hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

92. Ad Laelium.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli.
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

93. Ad Mamurianum.

Saepe mihi queritur non siccis Cestus ocellis,
tangi se digito, Mamuriane, tuo.
Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto,
si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.
Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,
nec curtus Chiones Antiopesve calix:
cerea si pendet lumbis, et trita lacerna,
dimidiasque nates Gallica palla tegit;
pasceris et nigrae solo nidore culinae,
et bibis immundam cum cane pronus aquam:
non culum (neque enim est culus, qui non cacat olim)
sed fodiam digito, qui superest, oculum.
Nec me zelotypum, nec dixeris esse malignum.
Denique paedica, Mamuriane, satur.

94. De Aquino.

Fabricio iunctus fido requiescit Aquinus,
qui prior Elysias gaudet adisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili:
plus tamen est, titulo quod breviore legis.
FUNCTUS uterque sacro laudatae foedere vitae,
famaque quod raro novit, amicus erat.

95. Ad Aeglen fellatricem.

Cantasti male, dum fututa es, Aegle.
Iam cantas bene; basianda non es.

96. Ad Helium.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis, Heli,
non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

97. Ad Scazontem, de fellatore.

Si non molestum est, teque non piget, Scazon,
nostro, rogamus, pauca verba Materno

dicas in aurem, sic, ut audiat solus.
Amator ille tristium lacernarum,
et Baeticatus, atque leucophaeatus,
qui coccinatos non putat viros esse,
Amethystinasque mulierum vocat vestes,
nativa laudat; habeat et licet semper
fuscos colores, Galbanos habet mores:
rogabit, unde suspicer virum mollem.
Una lavamur: adspicit nihil sursum;
sed spectat oculis devorantibus draucos:
nec otiosis mentulas videt labris.
Quaeris, quis hic sit? Excidit mihi nomen.

98. Ad Naevolum causidicum.

Cum clamant omnes, loqueris tu, Naevole, tantum,
et te patronum causidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce, tacent omnes: Naevole, dic aliquid.

99. Ad Flaccum.

Litigat, et podagra Diodorus, Flacce, laborat.
Sed nil patrono porrigit: haec chiragra est.

100. Ad Calenum avarum.

Non plenum modo vicies habebas;
sed tam prodigus, atque liberalis,
et tam lautus eras, Calene, ut omnes
optarent tibi centies amici.
Audit vota deus, precesque nostras;
atque intra, puto, septimas Kalendas
mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu sic, quasi non foret relictum,
sed raptum tibi centies, abisti
in tantam miser esuritionem,

ut convivia sumtuosiora,
toto quae semel apparas in anno,
nigrae sordibus explices monetae;
et septem veteres tui sodales
constemus tibi plumbea selibra.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies, Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.

101. De Afra vetula.

Mammas atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum
dici et mammarum maxima mamma potest.

102. De Demetrio.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,
et felix domino, notaque Caesaribus,
destituit primos virides Demetrius annos:
quarta tribus lustris addita messis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,
ureret implicitum cum scelerata lues,
cavimus; et domini ius omne remisimus aegro:
munere dignus erat convaluisse meo.
Sensit deficiens sua praemia, meque patronum
dixit, ad infernas liber iturus aquas.

103. Ad Lycorim.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
blanditus, puto, pictor est Minervae.

104. Ad Scaevolam.

Si dederint superi decies mihi millia centum,
dicebat nondum Scaevola factus eques;
qualiter o vivam, quam large, quamque beate!
Riserunt faciles, et tribuere dei.
Sordidior multo post hoc toga, paenula peior:
calceus est sarta terque quaterque cute;

deque decem plures semper servantur olivae;
explicat et coenas unica mensa duas;
et Veientani bibitur faex crassa rubelli;
asse cicer tepidum constat, et asse Venus.
In ius, o fallax atque inficiator, eamus:
aut vive, aut decies, Scaevola, redde deis.

105. De spectaculo.

Picto quod iuga delicata collo
pardus sustinet, improbaeque tigres
indulgent patientiam flagello:
mordent aurea quod lupata cervi,
quod frenis Libyci domantur ursi,
et quantum Calydon tulisse fertur,
paret purpureis aper capistris:
turpes esseda quod trahunt bisontes,
et molles dare iussa quod choreas
nigro bellua nil negat magistro:
quis spectacula non putet deorum?
Haec transit tamen, ut minora, quisquis
venatus humiles videt leonum,
quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
et securior est in ore praeda;
laxos cui dare perviosque rictus
gaudent, et timidos tenere dentes;
mollem frangere dum pudet rapinam:
stratis cum modo venerint iuvencis.
Haec clementia non paratur arte,
sed norunt cui serviant leones.

106. Ad Ovidium.

In Nomentanis, Ovidi, quod nascitur agris,
accepit quoties tempora longa merum,

exuit annosa mores nomenque senecta;
  et, quidquid voluit, testa vocatur anus.

107. Ad Rufum.

Interponis aquam subinde, Rufe,
et si cogeris a sodale, raram
diluti bibis unciam Falerni.
Numquid pollicita est tibi beatam
noctem Naevia, sobriasque mavis
certae nequitias fututionis?
Suspiras, retices, gemis: negavit.
Crebros ergo bibas licet trientes,
et durum iugules mero pudorem.
Quid parcis tibi, Rufe? Dormiendum est.

108. Ad Lucium Iulium.

Saepe mihi dicis, Luci clarissime Iuli,
  scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.
Otia da nobis; sed qualia fecerat olim
  Maecenas Flacco Virgilioque suo:
condere victuras tentem per secula chartas,
  et nomen flammis eripuisse meum.
In steriles campos nolunt iuga ferre iuvenci:
  pingue solum lassat, sed iuvat ipse labor.

109. Ad Gallum.

Est tibi, sitque precor, multos crescatque per annos,
  pulchra quidem, verum Transtiberina domus.
At mea Vipsanas spectant coenacula laurus:
  factus in hac ego sum iam regione senex.
Migrandum est, ut mane domi te, Galle, salutem:
  est tanti, vel si longius illa foret.
Sed tibi non multum est, unum si praesto togatum:
  multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.

Ipse salutabo decima vel serius hora:
mane tibi pro me dicat AVETO liber.

110. De catella Publii.

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbae.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciae catella Publî.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitque somnos,
ut suspiria nulla sentiantur.
Et desiderio coacta ventris,
gutta pallia non fefellit ulla:
sed blando pede suscitat, toroque
deponi rogat, et monet levari.
Castae tantus inest pudor catellae.
ignorat Venerem: nec invenimus
dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
picta Publius exprimit tabella,
in qua tam similem videbis Issam,
ut sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella:
aut utramque putabis esse veram,
aut utramque putabis esse pictam.

111. Ad Velocem.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

112. Ad Regulum.

Cum tibi sit sophiae par fama, et cura deorum,
ingenio pietas nec minor ipsa tuo:

ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
et qui miratur, Regule, tura dari.

113. In Priscum.

Cum te non nossem, dominum regemque vocabam
cum bene te novi, iam mihi Priscus eris.

114. Ad lectorem.

Quaecunque lusi iuvenis et puer quondam,
apinasque nostras, quas nec ipse iam novi,
male collocare si bonas voles horas,
et invidebis otio tuo, lector,
a Valeriano Pollio petes Quincto,
per quem perire non licet meis nugis.

115. Ad Faustinum.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
Foenius, et breve rus, udaque prata tenet.
Condidit hic natae cineres, nomenque sacravit,
quod legis, Antullae, dignior ipse legi.
Et Stygias aequum fuerat patrem isse sub umbras:
sed quia non licuit, vivit, ut ossa colat.

116. In Procillum.

Quaedam me cupit, invide Procille,
toto candidior puella cygno,
argento, nive, lilio, ligustro:
iam suspendia saeva cogitabis:
sed quandam volo nocte nigriorem,
formica, pice, graculo, cicada;
si novi bene te, Procille, vives.

117. De Antulla.

Hoc nemus aeterno cinerum sacravit honore
Foenius, et culti iugera pauca soli.

Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulcro:
hoc erit Antullae mixtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellum:
perpetuo dominis serviet iste suis.

118. In Lupercum.

Occurris quoties, Luperce, nobis:
vis mittam puerum, subinde dicis,
cui tradas epigrammaton libellum,
lectum quem tibi protinus remittam?
Non est, quod puerum, Luperce, vexes:
longum est, si velit ad Pyrum venire;
et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quaeris, propius petas licebit.
Argi nempe soles subire letum.
Contra Caesaris est forum taberna,
scriptis postibus hinc et inde totis,
omnes ut cito perlegas poetas.
Illinc me pete; ne roges Atrectum:
hoc nomen dominus gerit tabernae:
de primo dabit, alterove nido,
rasum pumice, purpuraque cultum
denariis tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais? Sapis, Luperce.

119. Ad Caecilianum.

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
nil illi satis est, Caeciliane, mali.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER II.

MARTIALIS DECIANO SUO S.

Quid nobis, inquis, cum epistola? parumne tibi praestamus, si legimus epigrammata? quid hic porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video quare tragoedi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, et contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam, et togam saltanti inducere personae. Denique videris, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo, qui protinus reclamant. Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, si scias, cum qua et quam longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque, quod exigis, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassi pervenient.

1. Ad librum suum.

Ter centena quidem poteras epigrammata ferre:
  sed quis te ferret, perlegeretque, liber?
At nunc succincti quae sint bona disce libelli.
  Hoc primum est, brevior quod mihi charta perit.

Deinde, quod haec una peragit librarius hora,
nec tantum nugis serviet iste meis.
Tertia res haec est, quod si cui forte legeris,
sis licet usque malus, non odiosus eris.
Te conviva leget mixto quincunce: sed ante,
incipiat positus quam tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus brevitate videris?
Hei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

2. Ad Caesarem Domitianum.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodque Metellus habet;
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
et puer hoc dignus nomine, Caesar, eras.
Frater Idumaeos meruit cum patre triumphos:
quae datur ex Dacis laurea, tota tua est.

3. Ad Sextum.

Sexte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.
Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

4. In Ammianum.

O quam blandus es, Ammiane, matri!
quam blanda est tibi mater, Ammiane!
Fratrem te vocat, et soror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
quare non iuvat hoc, quod estis, esse?
Lusum creditis hoc, iocumque? Non est.
Matrem, quae cupit esse se sororem,
nec matrem iuvat esse, nec sororem.

5. Ad Decianum.

Ne valeam, si non totis, Deciane, diebus,
et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quae nos distinguunt, millia passûm:
quatuor haec fiunt, cum rediturus eam.

Saepe domi non es: cum sis quoque, saepe negaris:
vel tantum causis, vel tibi saepe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire:
ut te non videam, quatuor ire piget.

6. Ad Severum.

I nunc, edere me iube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus,
spectas ἐσχατοκώλιον, Severe,
et longas trahis oscitationes.
Haec sunt, quae relegente me solebas
rapta exscribere, sed Vitellianis.
Haec sunt singula, quae sinu ferebas
per convivia cuncta, per theatra.
Haec sunt, aut meliora si qua nescis.
Quid prodest mihi tam macer libellus,
nullo crassior ut sit umbilico,
si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciae supiniores.
Lassus tam cito deficis viator,
et cum currere debeas Bovillas,
interiungere quaeris ad Camoenas.
I nunc, edere me iube libellos.

7. In Attalum.

Declamas belle; causas agis, Attale, belle:
historias bellas, carmina bella facis.
Componis belle mimos, epigrammata belle;
bellus grammaticus, bellus es astrologus.
Et belle cantas, et saltas, Attale, belle.
Bellus es arte lyrae, bellus es arte pilae.
Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.
Vis dicam quid sis? Magnus es ardelio.

8. Ad lectorem.

Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis
sive obscura nimis, sive Latina parum:
non meus est error: nocuit librarius illis,
dum properat versus annumerare tibi.
Quodsi non illum, sed me peccasse putabis,
tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt. Quasi nos manifesta negemus.
haec mala sunt; sed tu non meliora facis.

9. De Naevia.

Scripsi, rescripsit nil Naevia: non dabit ergo.
Sed puto, quod scripsi, legerat: ergo dabit.

10. In Posthumum.

Basia dimidio quod das mihi, Posthume, labro,
laudo: licet demas hinc quoque dimidium.
Vis dare maius adhuc, et inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

11. Ad Rufum de Selio.

Quod fronte Selium nubila vides, Rufe,
quod ambulator porticum terit serus;
lugubre quiddam quod tacet piger vultus;
quod paene terram tangit indecens nasus;
quod dextra pectus pulsat, et comam vellit·
non ille amici fata luget, aut fratris:
uterque natus vivit, et precor vivat:
salva est et uxor, sarcinaeque, servique:
nihil colonus, villicusque decoxit.
Moeroris igitur causa quae? Domi coenat.

12. In Posthumum.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myrrham,
quodque tibi est nunquam non alienus odor?

Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume, semper:
Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

13. Ad Sextum.

Et iudex petit, et petit patronus.
Solvas, censeo, Sexte, creditori.

14. Ad Paulinum de Selio.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
coenandum quoties iam videt esse domi.
Currit ad Europen, et te, Paulline, tuosque
laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.
Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,
si quid Phyllirides praestet, et Aesonides.
Hinc quoque deceptus Memphitica templa frequentat
assidet et cathedris, moesta iuvenca, tuis.
Inde petit centum pendentia tecta columnis
illinc Pompeii dona, nemusque duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,
nec Grylli tenebras, Aeoliamque Lupi.
Nam thermis iterum cunctis iterumque lavatur.
Omnia cum fecit, sed renuente deo;
lotus ad Europes tepidae buxeta recurrit,
si quis ibi serum carpat amicus iter.
Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,
ad coenam Selium tu, rogo, Taure, voca.

15. In Hermum.

Quod nulli calicem tuum propinas,
humane facis, Herme, non superbe.

16. In Zoilum.

Zoilus aegrotat: faciunt hanc stragula febrem.
Si fuerit sanus, coccina quid facient?

Quid torus a Nilo, quid Sidone tinctus olenti?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes?
Quid tibi cum medicis? Dimitte Machaonas omnes.
Vis fieri sanus? Stragula sume mea.

17. Ad Ammianum.

Tonstrix Suburae faucibus sedet primis,
cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argique letum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix, Ammiane, non tondet.
Non tondet, inquis? ergo quid facit? Radit.

18. In Maximum.

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, coenam:
tu captas aliam: iam sumus ergo pares.
Mane salutatum venio: tu diceris isse
ante salutatum: iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus tumidique anteambulo regis:
tu comes alterius: iam sumus ergo pares
Esse sat est servum: iam nolo vicarius esse.
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

19. Ad Zoilum.

Felicem fieri credis me, Zoile, coena?
Felicem coena, Zoile? Deinde tua?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
quem tua felicem, Zoile, coena facit.

20. De Paullo.

Carmina Paullus emit: recitat sua carmina Paullus.
Nam quod emas, possis dicere iure tuum.

21. In Posthumum.

Basia das aliis; aliis das, Posthume, dextram:
dicis, utrum mavis, elige. Malo manum.

22. De eodem.

Quid mihi vobiscum est, o Phoebe novemque sorores?
Ecce nocet vati Musa iocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus ante solebat
basia; nunc labro coepit utroque dare.

23. De eodem.

Non dicam, licet usque me rogetis,
quis sit Posthumus in meo libello;
non dicam: quid enim mihi necesse est
has offendere basiationes,
quae se tam bene vindicare possunt?

24. In Candidum.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
squalidus haerebo, pallidiorque reo.
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
per freta, per scopulos exsulis ibo comes.
Dat tibi divitias: ecquid sunt ista duorum?
das partem? multum est; Candide, das aliquid?
Mecum eris ergo miser: quod si deus ore sereno
annuerit, felix, Candide, solus eris.

25. Ad Gallam.

Das nunquam, semper promittis, Galla, roganti.
Si semper fallis, iam rogo, Galla, nega.

26. Ad Bithynicum.

Quod querulum spirat, quod acerbum Naevia tussit,
inque suos mittit sputa subinde sinus:
iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras: blanditur Naevia, non moritur.

27. De Selio.

Laudantem Selium, coenae cum retia tendit,
  accipe, sive legas, sive patronus agas.
Effecte! graviter! cito! nequiter! euge! beate!
  hoc volui! Facta est iam tibi coena: tace.

28. In Sextillum.

Rideto multum, qui te, Sextille, cinaedum
  dixerit, et digitum porrigito medium.
Sed nec paedico es, nec tu, Sextille, fututor:
  calda Vetustillae nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es fateor, Sextille: quid ergo es?
  Nescio: sed tu scis res superesse duas.

29. Ad Rufum.

Rufe, vides illum subsellia prima tenentem,
  cuius et hinc lucet sardonychata manus:
quaeque Tyron toties epotavere lacernae,
  et toga non tactas vincere iussa nives:
cuius olet toto pinguis coma Marceliano,
  et splendent vulso brachia trita pilo.
Non hesterna sedet lunata lingula planta,
  coccina non laesum cingit aluta pedem;
et numerosa linunt stellantem splenia frontem.
  Ignoras quis sit? Splenia tolle, leges.

30. In Caium.

Mutua viginti sestertia forte rogabam,
  quae vel donanti non grave munus erat:
quippe rogabatur felixque vetusque sodalis,
  et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
  Quod peto da, Cai: non peto consilium.

31. Ad Marianum.

Saepe ego Chrestillam futui. Det quam bene, quaeris?
Supra quod fieri nil, Mariane, potest.

32. In Ponticum.

Lis mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus homo est.
Vexat saepe meum Patrobas confinis agellum:
contra libertum Caesaris ire times.
Abnegat et retinet nostrum Laronia servum.
respondes, orba est, dives, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, servo servitur amico.
Sit liber, dominus qui volet esse meus.

33. In Philaenim.

Cur non basio te, Philaeni? calva es.
Cur non basio te, Philaeni? rufa es.
Cur non basio te, Philaeni? lusca es.
Te qui basiat, hic, Philaeni, fellat.

34. In Gallam.

Cum placeat Phileros, tota tibi dote redemtus,
tres pateris natos, Galla, perire fame.
Praestatur cano tanta indulgentia cunno,
quem nec casta potest iam decuisse Venus.
Perpetuam dî te faciant Philerotis amicam,
o mater, qua nec Pontia deterior.

35. Ad Phoebum.

Cum sint crura tibi, simulent quae cornua lunae,
in rhytio poteras, Phoebe, lavare pedes.

36. Ad Pannicum.

Pectere te nolim, sed nec turbare capillos.
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
Sunt tibi crura pilis, et sunt tibi pectora setis
horrida: sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

37. In Caecilianum.

Quidquid ponitur, hinc et inde verris:
mammas suminis, imbricemque porci,
communemque duobus attagenam,
mullum dimidium, lupumque totum,
muraenaeque latus, femurque pulli,
stillantemque alica sua palumbum:
haec cum condita sunt madente mappa,
traduntur puero domum ferenda!
nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone coenam:
cras te, Caeciliane, non vocavi.

38. In Linum.

Quid mihi reddat ager, quaeris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

39. De muneribus moechae.

Coccina famosae donas et ianthina moechae.
Vis dare, quae meruit munera? mitte togam.

40. In Tongilium.

Uri Tongilius male dicitur hemitritaeo.
Novi hominis mores: esurit atque sitit.
Subdola tenduntur crassis modo retia turdis:
hamus et in mullum mittitur atque lupum.

Caecuba saccentur, quaeque annus coxit Opimi:
condantur parco fusca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici iussere lavari.
O stulti, febrem creditis esse? Gula est.

41. In Maximinam.

Ride, si sapis, o puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat poeta:
sed non dixerat omnibus puellis.
Verum ut dixerit omnibus puellis,
non dixit tibi; tu puella non es:
et tres sunt tibi, Maximina, dentes;
sed plane piceique buxeique.
Quare si speculo mihique credis,
debes non aliter timere risum,
quam ventum Spanius, manumque Priscus:
quam cretata timet Fabulla nimbum,
cerussata timet Sabella solem.
Vultus indue tu magis severos,
quam coniux Priami, nurusque maior:
mimos ridiculi Philistionis,
et convivia nequiora vita,
et quidquid lepida procacitate
laxat perspicuo labella risu.
Te moestae decet assidere matri,
lugentique virum, piumque fratrem,
et tantum tragicis vacare Musis.
At tu, iudicium secuta nostrum,
plora, si sapis, o puella, plora.

42. In Zoilum.

Zoile, quid solium subluto podice perdis?
Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

43. In Candidum.

Candide, κοινὰ φίλων, haec sunt tua, Candide, πάντα,
quae tu magniloquus nocte dieque sonas.
Te Lacedaemonio velat toga lota Galeso,
vel quam seposito de grege Parma dedit:
at me quae passa est furias et cornua tauri,
noluerit dici quam pila prima suam.
Misit Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
non vendes nummis coccina nostra tribus.
Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:
fulcitur testa fagina mensa mihi.
Immodici tibi flava tegunt chrysendeta mulli:
concolor in nostra, cammare, lance rubes.
Grex tuus Iliaco poterat certare cinaedo:
at mihi succurrit pro Ganymede manus.
Ex opibus tantis veteri fidoque sodali
das nihil, et dicis, Candide, κοινὰ φίλων?

44. In Sextum.

Emi seu puerum, togamve pexam,
seu tres, ut puto, quatuorve libras:
Sextus protinus ille foenerator,
quem nostis veterem meum sodalem,
ne quid forte petam, timet cavetque;
et secum, sed ut audiam, susurrat:
septem millia debeo Secundo;
Phoebo quatuor; undecim Phileto;
et quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis!
Durum est, Sexte, negare, cum rogaris:
quanto durius, antequam rogeris!

45. Ad Glyptum.

Quae tibi non stabat, praecisa est mentula, Glypte
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

46. In Naevolum.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
cum breve Sicaniae ver populantur apes;
sic tua suppositis perlucent praela lacernis:
sic micat innumeris arcula synthesibus.
Atque unam vestire tribum tua candida possunt,
Apula non uno quae grege terra tulit.
Tu spectas hiemem succincti lentus amici,
(pro scelus!) et lateris frigore trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus
(quid renuis?) non te, Naevole, sed tineas?

47. In Gallum.

Subdola famosae, moneo, fuge retia moechae,
levior o conchis, Galle, Cytheriacis.
Confidis natibus? Non est paedico maritus.
Quae faciat, duo sunt: irrumat, aut futuit.

48. Ad Rufum.

Cauponem, laniumque, balneumque,
tonsorem, tabulamque, calculosque,
et paucos, sed ut eligam, libellos:
unum non nimium rudem sodalem,
et caram puero meo puellam,
et grandem puerum, diuque levem:
haec praesta mihi, Rufe, vel Bitonti;
et thermas tibi habe Neronianas.

49. De Thelesina.

Uxorem nolo Thelesinam ducere. Quare?
Moecha est. Sed pueris dat Thelesina. Volo.

50. In Lesbiam.

Quod fellas, et aquam potas, nil, Lesbia, peccas:
qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

51. In Hyllum.

Unus saepe tibi tota denarius arca
  cum sit, et hic culo tritior, Hylle, tuo;
non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi caupo;
  sed si quis nimio pene superbus erit.
Infelix venter spectat convivia culi,
  et semper miser hic esurit, ille vorat.

52. De Dasio.

Novit loturas Dasius numerare: poposcit
  mammosam Spatalen pro tribus, illa dedit.

53. In Maximum.

Vis fieri liber? Mentiris, Maxime, non vis:
  sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, coenare foris si, Maxime, nolis:
  Veientana tuam si domat uva sitim:
si ridere potes miseri chrysendeta Cinnae:
  contentus nostra si potes esse toga:
si plebeia Venus gemino tibi vincitur asse:
  si tua non rectus tecta subire potes.
Haec tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
  liberior Partho vivere rege potes.

54. In Linum.

Quid de te, Line, suspicetur uxor,
et qua parte velit pudiciorem,
certis indiciis satis probavit,
custodem tibi quae dedit spadonem.
Nil nasutius hac maligniusque est.

55. Ad Sextum.

Vis te, Sexte, coli: volebam amare.
Parendum est tibi; quod iubes, colêris:
sed si te colo, Sexte, non amabo.

56. Ad Gallum de eius uxore.

Gentibus in Libycis uxor tua, Galle, notatur
immodicae foedo crimine avaritiae.
Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
accipere omnino. Quid solet ergo? Dare.

57. In fictum divitem.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa;
quem non lacernis Publius meus vincit,
non ipse Codrus alpha penulatorum;
quem grex togatus sequitur, et capillatus,
recensque sella linteisque lorisque:
oppigneravit Claudii modo ad mensam
vix octo nummis annulum, unde coenaret.

58. In Zoilum.

Pexatus pulchre rides mea, Zoïle, trita.
Sunt haec trita quidem, Zoïle, sed mea sunt.

59. De coenatione micae.

Mica vocor: quid sim, cernis: coenatio parva.
Ex me Caesareum prospicis, ecce, tholum.
Frange toros, pete vina, rosas cape, tingere nardo:
ipse iubet mortis te meminisse deus.

60. In Hyllum.

Uxorem armati futuis, puer Hylle, tribuni,
supplicium tantum dum puerile times.
Vae tibi, dum ludis: castrabere. Iam mihi dices,
non licet hoc. Quid, tu quod facis, Hylle, licet?

61. In maledicum.

Cum tibi vernarent dubia lanugine malae,
lambebat medios improba lingua viros.

Postquam triste caput fastidia vespillonum
et miseri meruit taedia carnificis,
uteris ore aliter, nimiaque aerugine captus,
allatras nomen, quod tibi cunque datur.
Haereat inguinibus potius tam noxia lingua:
nam cum fellaret, purior illa fuit.

62. In Labienum.

Quod pectus, quod crura tibi, quod brachia vellis,
quod cincta est brevibus mentula tonsa pilis:
hoc praestas, Labiene, tuae, (quis nescit?) amicae.
Cui praestas culum, quem, Labiene, pilas?

63. In Milichum.

Sola tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,
quae tulit e sacra Leda redemta via.
Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.
Non amo, iam dices: haec mage luxuria est.

64. In Taurum.

Dum modo causidicum, dum te modo rhetora fingis,
et non decernis, Taure, quid esse velis,
Peleos et Priami transit vel Nestoris aetas,
et fuerat serum iam tibi desinere.
Incipe: tres uno perierunt rhetores anno,
si quid habes animi, si quid in arte vales.
Si schola damnatur; fora litibus omnia fervent:
ipse potest fieri Marsya causidicus.
Eia age, rumpe moras: quo te sperabimus usque?
Dum, quid sis, dubitas, iam potes esse nihil.

65. In Saleianum.

Cur tristiorem cernimus Saleianum?
An causa levis est? extuli, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! o gravem casum!

Illa, illa dives mortua est Secundilla,
centena decies quae tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, Saleiane.

66. In Lalagen.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage speculo, quo viderat, ulta est,
et cecidit sectis icta Plecusa comis.
Desine iam, Lalage, tristes ornare capillos,
tangat et insanum nulla puella caput.
Hoc salamandra notet, vel saeva novacula nudet,
ut digna speculo fiat imago tuo.

67. In Posthumum.

Occurris quocunque loco mihi, Posthume, clamas
protinus, et prima est haec tua vox, Quid agis?
Hoc, si me decies una conveneris hora,
dicis. Habes puto tu, Posthume, nil quod agas

68. Ad Olum.

Quod te nomine iam tuo saluto,
quem regem et dominum prius vocabam;
ne me dixeris esse contumacem:
totis pilea sarcinis redemi.
Reges et dominos habere debet,
qui se non habet, atque concupiscit,
quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
et regem potes, Ole, non habere.

69. In Classicum.

Invitum coenare foris te, Classice, dicis:
si non mentiris, Classice, dispeream.

Ipse quoque ad coenam gaudebat Apicius ire:
  cum coenaret, erat tristior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
  Cogor, ais: verum est; cogitur et Selius.
En rogat ad coenam Melior te, Classice, rectam.
  Grandia verba ubi sunt? Si vir es, ecce, nega.

70. In Cotilum.

Non vis in solio prius lavari
quenquam, Cotile. Causa quae, nisi haec, est:
undis ne fovearis irrumatis?
Te primus licet abluas, necesse est,
ante hic mentula, quam caput, lavetur.

71. Ad Caecilianum.

Candidius nihil est te, Caeciliane; notavi.
  Si quando ex nostris disticha pauca legis,
protinus aut Marsi recitas, aut scripta Catulli.
  Haec mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea? Credimus illud.
  Malo tamen recites, Caeciliane, tua.

72. In Posthumum.

Hesterna factum narratur, Posthume, coena,
  quod nollem: quis enim talia facta probet?
Os tibi praecisum, quanto non ipse Latinus
  vilia Panniculi percutit ora sono:
quodque magis mirum est, auctorem criminis huius
  Caecilium tota rumor in urbe sonat.
Esse negas factum. Vis hoc me credere? credo.
  Quid quod habet testes, Posthume, Caecilius?

73. In Lyrim.

Quid faciat vult scire Lyris? Quid? sobria fellat.

74. In Saufeium.

Cinctum togatis post et ante Saufeium,
quanta reduci Regulus solet turba,
ad alta tonsum templa cum reum misit,
Materne, cernis? Invidere nolito.
Comitatus iste sit, precor, tuus numquam.
Hos illi amicos et greges togatorum
Fusciculenus praestat, et Faventinus.

75. De leone.

Verbera securi solitus leo ferre magistri,
insertamque pati blandus in ora manum,
dedidicit pacem, subito feritate reversa,
quanta nec in Libycis debuit esse iugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
sanguineam rastris quae renovabat humum,
saevus et infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet: crudelis, perfide, praedo,
a nostra pueris parcere disce lupa!

76. De Mario.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

77. In Cosconium.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,
utilis ungendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marsi doctique Pedonis
saepe duplex unum pagina tractat opus.
Non sunt longa, quibus nihil est, quod demere possis;
sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

78. Ad Caecilianum.

Aestivo serves ubi piscem tempore, quaeris?
In thermis serva, Caeciliane, tuis.

79. In Nasicam.

Invitas tunc me, cum scis, Nasica, vocatum.
Excusatum habeas me, rogo: coeno domi.

80. De Fannio.

Hostem cum fugeret, se Fannius ipse peremit.
Hoc, rogo, non furor est, ne moriare, mori?

81. In Zoilum.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit:
dum tamen haec tua sit, Zoïle, sandapila.

82. Ad Ponticum.

Abscissa servum quid fingis, Pontice, lingua?
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

83. In saevum maritum.

Foedasti miserum, marite, moechum
et se, qui fuerant prius, requirunt
trunci naribus auribusque vultus.
Credis te satis esse vindicatum?
Erras: iste potest et irrumare.

84. In Sertorium.

Mollis erat facilisque viris Poeantius heros:
vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
Cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est:
ex hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.

85. Ad amicum

Vimine clausa levi niveae custodia coptae,
hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod aestatis misi tibi mense Decembri
si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

86. Ad Classicum.

Quod nec carmine glorior supino,
nec retro lego Sotaden cinaedum,
nusquam Graecula quod recantat Echo,
nec dictat mihi luculentus Attis
mollem debilitate Galliambon:
non sum, Classice, tam malus poeta.
Quid si per graciles vias Petauri
invitum iubeas subire Ladam?
Turpe est difficiles habere nugas,
et stultus labor est ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palaemon:
me raris iuvat auribus placere.

87. In Sextum.

Dicis amore tui bellas ardere puellas,
qui faciem sub aqua, Sexte, natantis habes?

88. In Mamercum.

Nil recitas, et vis, Mamerce, poeta videri.
Quidquid vis esto, dummodo nil recites.

89. In Gaurum.

Quod nimio gaudes noctem producere vino,
ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod scribis Musis et Apolline nullo,
laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Quod vomis; Antoni: quod luxuriaris; Apici:
quod fellas; vitium dic mihi cuius habes?

90. Ad Quinctilianum.

Quinctiliane, vagae moderator summe iuventae,
Gloria Romanae, Quinctiliane, togae,
vivere quod propero pauper, nec inutilis annis,
da veniam: properat vivere nemo satis.

Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, et nigros non indignantia fumos
tecta iuvant, et fons vivus, et herba rudis.
Sit mihi verna satur: sit non doctissima coniux:
sit nox cum somno: sit sine lite dies.

91. Ad Caesarem Domitianum.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Caesar,
sospite quo magnos credimus esse deos:
si festinatis toties tibi lecta libellis
detinuere oculos carmina nostra tuos:
quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
natorum genitor credar ut esse trium.
Haec, si displicui, fuerint solatia nobis:
haec fuerint nobis praemia, si placui.

92. Ad uxorem.

Natorum mihi ius trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
solus qui poterat. Valebis, uxor.
Non debet Domini perire munus.

93. Ad Regulum.

Primus ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?
Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum:
unum de titulo tollere iota potes.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER III.

1. Ad lectorem, de libro Gallicano

Hoc tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab oris
  Gallia, Romanae nomine dicta togae.
Hunc legis, et laudas librum fortasse priorem:
  illa, vel haec mea sunt, quae meliora putas.
Plus sane placeat, domina qui natus in urbe est;
  debet enim Gallum vincere verna liber.

2. Ad librum suum.

Cuius vis fieri, libelle, munus?
Festina tibi vindicem parare,
ne nigram cito raptus in culinam
cordyllas madida tegas papyro,
vel turis piperisque sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? Sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
et frontis gemino decens honore
pictis luxurieris umbilicis;
et te purpura delicata velet,
et cocco rubeat superbus index.
Illo vindice nec Probum timeto.

3. In mulierem deformem.

Formosam faciem nigro velamine celas:
sed non formoso corpore laedis aquas.
Ipsam crede deam verbis tibi dicere nostris:
aut aperi faciem, vel tunicata lava.

4. Ad librum suum.

Romam vade, liber. Si, veneris unde, requiret:
Aemiliae dices de regione viae.
Si, quibus in terris, qua simus in urbe, rogabit:
Corneli referas me licet esse foro.
Cur absim, quaeret: breviter tu, multa, fatere,
non poterat vanae taedia ferre togae.
Si, quando veniet? dicet: responde, poeta
exierat; veniet, cum citharoedus erit.

5. Ad eundem.

Vis commendari sine me cursurus in urbem,
parve liber, multis, an satis unus erit?
Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
Iulius, assiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc primae quaeres in limine Tectae;
quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.
Est illi coniux, quae te manibusque sinuque
excipiet, vel si pulverulentus eas.
Hos tu seu pariter, sive hanc illumve priorem
videris, hoc dices: Marcus avere iubet.
Hoc satis est. Alios commendat epistola: peccat,
qui commendandum se putat esse suis.

6. Ad Marcellinum.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda sacris.

Imputat aethereos ortus haec prima parenti:
  libat florentes haec tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundae munera vitae,
  plus nunquam patri praestitit illa dies.

7. De sportula.

Centum miselli iam valete quadrantes,
anteambulonis congiarium lassi,
quos dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis, o fames amicorum?
Regis superbi sportulae recesserunt.
Nihil stropharum est: iam salarium dandum est.

8. In Quinctum.

Thaïda Quinctus amat. Quam Thaïda? Thaïda luscam.
  Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

9. In Cinnam.

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
  Non scribit, cuius carmina nemo legit.

10. In Philomusum.

Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina
  menstrua, perque omnes praestitit illa dies,
luxuriam premeret cum crastina semper egestas,
  et vitiis essent danda diurna tuis.
Idem te moriens heredem ex asse reliquit:
  exheredavit te, Philomuse, pater.

1. Ad Quinctum.

Si tua nec Thaïs, nec lusca est, Quincte, puella,
  cur in te factum distichon esse putas?
Sed simile est aliquid: pro Laïde Thaïda dixi.
  Dic mihi, quid simile est Thaïs et Hermione?

Tu tamen es Quinctus: mutemus nomen amantis;
si non vult Quinctus Thaïda, Sextus amet.

12. In Fabullum.

Unguentum, fateor, bonum dedisti
convivis here: sed nihil scidisti.
Res salsa est, bene olere et esurire.
Qui non coenat et ungitur, Fabulle,
hic vere mihi mortuus videtur.

13. In Naeviam.

Dum non vis leporem, dum non vis carpere mullum,
et plus quam patri, Naevia, parcis apro;
accusas, rumpisque coquum, tanquam omnia cruda
attulerit. Nunquam sic ego crudus ero.

14. De Tuccio.

Romam petebat esuritor Tuccius,
profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula;
a ponte rediit Mulvio.

15. De Codro.

Plus credit nemo, quam tota Codrus in urbe.
Cum sit tam pauper, quomodo? Caecus amat.

16. In cerdonem.

Das gladiatores, sutorum regule, cerdo,
quodque tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,
ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
Lusisti, satis est: sed te, mihi crede, memento
nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

17. In Sabidium.

Circumlata diu mensis scriblita secundis,
urebat nimio saeva calore manus;
sed magis ardebat Sabidi gula: protinus ergo
sufflavit buccis terque quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est:
sed nemo potuit tangere: merda fuit.

18. In Maximum.

Perfrixisse tuas questa est praefatio fauces.
Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

19. De vipera in ore ursae.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
exornant fictae qua platanona ferae.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus
pulcher Hylas, teneram mersit in ora manum.
Vipera sed caeco scelerata latebat in ore,
vivebatque anima deteriore fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto,
dum perit. O facinus, falsa quod ursa fuit!

20. De Canio.

Dic, Musa, quid agat Canius meus Rufus?
Utrumne chartis tradit ille victuris
legenda temporum acta Claudianorum?
an quae Neroni falsus adstruit scriptor?
An aemulatur improbi iocos Phaedri?
lascivus elegis, an severus herois?
an in cothurnis horridus Sophocleis?
an otiosus in schola poetarum
lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
an spatia carpit lentus Argonautarum?

an delicatae Sole rursus Europae
inter tepentes post meridiem buxos
sedet ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis an lavatur Agrippae,
an impudici balneo Tigillini?
an rure Tulli fruitur atque Lucani?
an Pollionis dulce currit ad Quartum?
an aestuantes iam profectus ad Baias
piger Lucrino nauculatur in stagno?
Vis scire, quid agat Canius tuus? Ridet.

21. In crudelem dominum.

Proscriptum famulus servabit fronte notatus.
Non fuit haec domini vita, sed invidia.

22. De Apicio.

Dederas, Apici, bis tricenties ventri,
sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ut famem et sitim ferre,
summa venenum potione duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

23 In invitatorem.

Omnia cum retro pueris opsonia tradas:
cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

24. De haruspice hernioso.

Vite nocens rosa stabat moriturus ad aras
hircus, Bacche, tuis victima grata sacris.
Quem Tuscus mactare deo cum vellet haruspex,
dixerat agresti forte rudique viro,
ut cito testiculos peracuta falce secaret,
teter ut immundae carnis abiret odor.
Ipse super virides aras luctantia pronus
dum resecat cultro colla, premitque manu;

ingens iratis apparuit hernia sacris.
  Occupat hanc ferro rusticus, atque secat:
hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
  talibus et fibris numina prisca coli.
Sic modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex,
  dum iugulas hircum, factus es ipse caper.

25. Ad Faustinum.

Si temperari balneum cupis fervens,
Faustine, quod vix Iulianus intraret:
roga, lavetur, rhetorem Sabinaeum.
Neronianas hic refrigeret thermas.

26. In Candidum.

Praedia solus habes, et solus, Candide, nummos:
  aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Massica solus habes, et Opimî Caecuba solus:
  et cor solus habes, solus et ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puta velle negare:
  uxorem sed habes, Candide, cum populo.

27. In Gallum.

Nunquam me revocas, venias cum saepe vocatus:
  ignosco, nullum si modo, Galle, vocas.
Invitas alios: vitium est utriusque. Quod? inquis.
  Et mihi cor non est; nec tibi, Galle, pudor.

28. In Nestorem.

Auriculam Mario graviter miraris olere?
  Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

29. In Zoilum.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoïlus, annulos priores.

30. Ad Gargilianum.

Sportula nulla datur; gratis conviva recumbis:
dic mihi, quid Romae, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula est, et fuscae pensio cellae?
Unde datur quadrans? unde vir es Chiones?
Cum ratione licet dicas te vivere summa:
quod vivis, nulla cum ratione facis.

31. Ad Rufinum.

Sunt tibi, confiteor, diffusi iugera campi,
urbanique tenent praedia multa Lares:
et servit dominae numerosus debitor arcae,
sustentatque tuas aurea mensa dapes.
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

32. In Matriniam.

Num possim vetulam, quaeris Matrinia? Possum
et vetulam: sed tu mortua, non vetula es.
Possum Hecubam, possum Nioben, Matrinia, sed si
nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

33. Qualem puellam velit.

Ingenuam malo: sed si tamen illa negetur,
libertina mihi proxima conditio est:
extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,
si facie nobis haec erit ingenua.

34. Ad Chionem.

Digna tuo cur sis indignaque nomine, dicam.
Frigida es, et nigra es: non es, et es Chione.

35. De piscibus sculptis.

Artis Phidiacae toreuma clarum,
pisces adspicis: adde aquam, natabunt.

36. In Fabianum.

Quod novus et nuper factus tibi praestat amicus,
  hoc praestare iubes me, Fabiane, tibi,
horridus ut primo semper te mane salutem,
  per mediumque trahat me tua sella lutum:
lassus ut in thermas decima, vel serius, hora
  te sequar Agrippae, cum laver ipse Titi?
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
  ut sim tiro tuae semper amicitiae?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, meaque,
  ut nondum credas me meruisse rudem?

37. In irascentes amicos.

Irasci tantum felices nostis amici.
  Non belle facitis: sed iuvat hoc facere.

38. Ad Sextum.

Quae te causa trahit vel quae fiducia Romam,
  Sexte? quid aut speras, aut petis inde? refer.
Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
  atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Atestinus causas, et Caius: utrumque
  noras: sed neutri pensio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
  audieris, dices esse Maronis opus.
Insanis: omnes, gelidis quicunque lacernis
  sunt ibi, Nasones Virgiliosque vides.
Atria magna colam. Vix tres, aut quatuor ista
  res aluit: pallet cetera turba fame.
Quid faciam? suade: nam certum est vivere Romae
  Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

39. De Lycori.

Iliaco similem puerum, Faustine, magistro
  lusca Lycoris amat. Quam bene lusca videt!

40. In Thelesinum.

Mutua quod nobis ter quinquaginta dedisti
ex opibus tantis, quas gravis arca premit:
esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus?
Tu magnus, quod das? Immo ego, quod recipis.

41. In lacertam caelatam.

Inserta phialae Mentoris manu ducta
lacerta vivit, et timetur argentum.

42. In Pollam.

Lomento rugas uteri quod condere tentas,
Polla; tibi ventrem, non mihi labra linis.
Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum:
quod tegitur, maius creditur esse malum.

43. In Lentinum.

Mentiris iuvenem tinctis, Lentine, capillis,
tam subito corvus, qui modo cygnus eras.
Non omnes falles: scit te Proserpina canum:
Personam capiti detrahet illa tuo.

44. In Ligurinum.

Occurrit tibi nemo quod libenter:
quod, quacunque venis, fuga est, et ingens
circa te, Ligurine, solitudo:
quid sit, scire cupis? Nimis poeta es:
hoc valde vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis,
non dipsas medio perusta Sole,
non sic scorpius improbus timetur.
Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et stanti legis, et legis sedenti:
currenti legis, et legis cacanti.
In thermas fugio; sonas ad aurem.

Piscinam peto; non licet natare.
Ad coenam propero; tenes euntem.
Ad coenam venio; fugas sedentem.
Lassus dormio; suscitas iacentem.
Vis, quantum facias mali, videre?
Vir iustus, probus, innocens timeris.

45. De eodem.

Fugerit an mensas Phoebus coenamque Thyestae,
ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta est, dapibusque instructa superbis:
sed nihil omnino, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum mullumve bilibrem,
nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

46. Ad Candidum.

Exigis a nobis operam sine fine togatam.
Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
Non est, inquis, idem: multo plus esse probabo.
Vix ego lecticam subsequor; ille feret.
In turbam incideris, cunctos umbone repellet:
invalidum est nobis ingenuumque latus.
Quidlibet in causis narraveris, ipse tacebo:
at tibi tergeminum mugiet ille σοφῶς.
Lis erit, ingenti faciet convicia voce:
esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, praestabis amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

47. De Basso.

Capena grandi porta qua pluit gutta,
Phrygiaeque Matris Almo qua lavat ferrum,
Horatiorum qua viret sacer campus,
et qua pusilli fervet Herculis fanum,

Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
pigroque ventri non inutiles betas.
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
leporemque laesum Gallici canis dente,
nondumque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
sed tuta foeno cursor ova portabat.
Romam petebat Bassus? Immo rus ibat.

48. De Ollo.

Pauperis exstruxit cellam, sed vendidit Ollus
praedia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

49. In invitatorem.

Veientana mihi misces, tu Massica potas:
olfacere haec malo pocula, quam bibere.

50. In Ligurinum.

Haec tibi, non alia, est ad coenam causa vocandi,
versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Deposui soleas; affertur protinus ingens
inter lactucas oxygarumque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur:
tertius est, nec adhuc mensa secunda venit.
Et quartum recitas, et quintum denique librum.
Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non scombris scelerata poëmata donas,
coenabis solus iam, Ligurine, domi.

51. Ad Gallam.

Cum faciem laudo, cum miror crura manusque;
dicere, Galla, soles: Nuda placebo magis:

et semper vitas communia balnea nobis.
  Numquid, Galla, times, ne tibi non placeam?

52. Ad Tongilianum.

Emta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
  abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
Collatum est decies. Rogo, non potes ipse videri
  incendisse tuam, Tongiliane, domum?

53. Ad Chloen.

Et vultu poteram tuo carere,
et collo, manibusque cruribusque,
et mammis, natibusque, clunibusque:
et, ne singula persequi laborem,
tota te poteram, Chloe, carere.

54. Ad Gallam.

Cum dare non possim, quod poscis, Galla, rogantem
  multo simplicius, Galla, negare potes.

55. In Gelliam.

Quod, quacunque venis, Cosmum migrare putamus,
  et fluere excusso cinnama fusa vitro:
nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
  Scis, puto, posse meum sic bene olere canem.

56. De cisterna Ravennate.

Sit cisterna mihi, quam vinea, malo Ravennae,
  cum possim multo vendere pluris aquam.

57. De copone.

Callidus imposuit nuper mihi copo Ravennae:
  cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

58. De villa Faustini, ad Bassum

Baiana nostri villa, Basse, Faustini,
non otiosis ordinata myrtetis,

viduaque platano, tonsilique buxeto
ingrata lati spatia detinet campi:
sed rure vero barbaroque laetatur.
Hîc farta premitur angulo Ceres omni,
et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hîc post Novembres, imminente iam bruma,
seras putator horridus refert uvas.
Truces in alta valle mugiunt tauri,
vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.
Vagatur omnis turba sordidae cortis,
argutus anser, gemmeique pavones,
nomenque debet quae rubentibus pennis,
et picta perdix, Numidicaeque guttatae,
et impiorum phasiana Colchorum.
Rhodias superbi feminas premunt galli;
sonantque turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.
Avidi sequuntur villicae sinum porci;
matremque plenam mollis agnus exspectat.
Cingunt serenum lactei focum vernae,
et larga festos lucet ad Lares silva.
Non segnis albo pallet otio copo:
nec perdit oleum lubricus palaestrita:
sed tendit avidis rete subdolum turdis;
tremulave captum linea trahit piscem,
aut impeditam cassibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus urbanos,
et paedagogo non iubente lascivi
parere gaudent villico capillati;
et delicatus opere fruitur eunuchus.
Nec venit inanis rusticus salutator:
fert ille ceris cana cum suis mella,
metamque lactis: Sassinate de silva

somniculosos ille porrigit glires;
hic vagientem matris hispidae fetum;
alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur laetus opere vicinus,
nec avara servat crastinas dapes mensa,
vescuntur omnes, ebrioque non novit
satur minister invidere convivae.
At tu sub urbe possides famem mundam,
et turre ab alta prospicis meras laurus,
furem Priapo non timente securus.
Et vinitorem farre pascis urbano,
pictamque portas otiosus ad villam
Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
Rus hoc vocari debet, an domus longe?

59. De sutore et fullone.

Sutor cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus:
fullo dedit Mutinae: nunc ubi caupo dabit?

60. In Ponticum.

Cum vocer ad coenam, non iam venalis, ut ante,
cur mihi non eadem, quae tibi, coena datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:
sumitur inciso mytilus ore mihi.
Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.
Res tibi cum rhombo est: at mihi cum sparulo.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet:
ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur sine te coeno, cum tecum, Pontice, coenem?
Sportula quod non est, prosit: edamus idem.

61. In Cinnam.

Esse nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna:
si nil, Cinna, petis, nil tibi, Cinna, nego.

62. In Quinctum.

Centenis quod emis pueros, et saepe ducenis:
quod sub rege Numa condita vina bibis:
quod constat decies tibi non spatiosa supellex:
libra quod argenti millia quinque rapit:
aurea quod fundi pretio carruca paratur:
quod pluris mula est, quam domus emta tibi:
haec animo credis magno te, Quincte, parare?
Falleris. Haec animus, Quincte, pusillus emit.

63. In Cotilum.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines:
balsama qui semper, cinnama semper olet:
cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
qui movet in varios brachia volsa modos:
inter femineas tota qui luce cathedras
desidet, atque aliqua semper in aure sonat:
qui legit hinc illinc missas, scribitque tabellas:
pallia vicini qui refugit cubiti:
qui scit, quam quis amet, qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui bene novit avos.
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
Res praetricosa est, Cotile, bellus homo.

64. Ad Cassianum.

Sirenas hilarem navigantium poenam,
blandasque mortes, gaudiumque crudele,
quas nemo quondam deserebat auditas,
fallax Ulysses dicitur reliquisse

Non miror: illud, Cassiane, mirarer,
si fabulantem Canium reliquisset.

65. Ad Diadumenum.

Quod spirat tenera malum mordente puella,
quod de Corycio quae venit aura croco:
vinea quod primis floret cum cana racemis:
gramina quod redolent, quae modo carpsit ovis:
quod myrtus, quod messor Arabs, quod succina trita,
pallidus Eoo ture quod ignis olet;
gleba quod aestivo leviter cum spargitur imbre;
quod madidis nardo sparsa corona comis:
hoc tua, saeve puer Diadumene, basia fragrant.
Quid, si tota dares illa sine invidia?

66. In M. Antonium.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis;
abscidit vultus ensis uterque sacros.
Illud, laurigeros ageres cum laeta triumphos;
hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen est peior, quam causa Pothini.
Hic facinus domino praestitit; ille sibi.

67. De pigris nautis.

Cessatis, pueri, nihilque nostis,
Vatreno Eridanoque pigriores,
quorum per vada tarda navigantes,
lentos tingitis ad celeusma remos.
Iam prono Phaethonte sudat Aethon,
exarsitque dies, et hora lassos
interiungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
tuta luditis otium carina.
Non nautas puto vos, sed Argonautas.

68. Ad matronam pudicam.

Huc est usque tibi scriptus, matrona, libellus.
  Cui sint scripta rogas interiora? mihi.
Gymnasium, thermae, stadium est hac parte: recede
  Exuimur: nudos parce videre viros.
Hic iam deposito post vina rosasque pudore,
  quid dicat, nescit saucia Terpsichore.
Schemate nec dubio, sed aperte nominat illam,
  quam recipit sexto mense superba Venus:
custodem medio statuit quam villicus horto,
  opposita spectat quam proba virgo manu.
Si bene te novi; longum iam lassa libellum
  ponebas: totum nunc studiosa leges.

69. Ad Cosconium.

Omnia quod scribis castis epigrammata verbis,
  inque tuis nulla est mentula carminibus;
admiror: laudo. Nihil est te sanctius uno:
  at mea luxuria pagina nulla vacat.
Haec igitur iuvenes nequam facilesque puellae,
  haec senior, sed quem torquet amica, legat.
At tua, Cosconi, venerandaque sanctaque verba
  a pueris debent virginibusque legi.

70. Ad Scaevinum.

Moechus es Aufidiae, qui vir, Scaevine, fuisti.
  Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.
Cur aliena placet tibi, cui sua non placet uxor?
  Numquid securus non potes arrigere?

71. In Naevolum.

Mentula cum doleat puero, tibi, Naevole, culus:
  non sum divinus, sed scio quid facias.

72. Ad Laufeiam.

Vis futui, nec vis mecum, Laufeia, lavari.
  Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
Aut tibi pannosae pendent a pectore mammae:
  aut sulcos uteri prodere nuda times:
aut infinito lacerum patet inguen hiatu:
  aut aliquid cunni prominet ore tui.
Sed nihil est horum. Credo, pulcherrima nuda es.
  Si verum est, vitium peius habes: fatua es.

73. In Phoebum.

Dormis cum pueris mutoniatis,
et non stat tibi, Phoebe, quod stat illis.
Quid vis me, rogo, Phoebe, suspicari?
Mollem credere te virum volebam:
sed rumor negat esse te cinaedum.

74. In Gargilianum.

Psilothro faciem laevas et dropace calvam.
  Numquid tonsorem, Gargiliane, times?
Quid facient ungues? nam certe non potes illos
  resina, Veneto nec resecare luto.
Desine, si pudor est, miseram traducere calvam:
  hoc fieri cunno, Gargiliane, solet.

75. In Lupercum.

Stare, Luperce, tibi iam pridem mentula desit·
  luctaris demens tu tamen arrigere.
Sed nihil erucae faciunt, bulbique salaces;
  improba nec prosunt iam satureia tibi.
Coepisti puras opibus corrumpere buccas:
  sic quoque non vivit sollicitata Venus.
Mirari satis hoc quisquam, vel credere possit,
  quae non stat, magno stare, Luperce, tibi?

76. In Bassum.

Arrigis ad vetulas, fastidis, Basse, puellas:
nec formosa tibi, sed moritura placet.
Hic, rogo, non furor est, non est haec mentula demens?
Cum possis Hecubam, non potes Andromachen.

77. In Baeticum.

Nec mullus, nec te delectat, Baetice, turdus:
nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuvant, nec sectae quadra placentae.
nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.
Capparin, et putri cepas alece natantes,
et pulpam dubio de petasone voras.
Teque iuvant gerres et pelle melandrya cana:
resinata bibis vina, Falerna fugis.
Nescio, quod stomachi vitium secretius esse
suspicor. Ut quid enim, Baetice, saprofagis?

78. Ad Paullinum.

Minxisti currente semel, Paulline, carina.
Meiere vis iterum? Iam Palinurus eris.

79. Ad Sertorium.

Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes.
Hunc ego, cum futuit, non puto perficere.

80. Ad Apicium.

De nullo quereris, nulli maledicis, Apici:
rumor ait, linguae te tamen esse malae.

81. In Baeticum.

Quid cum femineo tibi, Baetice Galle, barathro?
Haec debet medios lambere lingua viros.
Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
si tibi tam gratus, Baetice, cunnus erat?

Castrandum caput est: nam sis licet inguine **Gallus**,
sacra tamen Cybeles decipis: ore vir es.

82. In Zoilum.

Conviva quisquis Zoïli potest esse,
summoenianas coenet inter uxores,
curtaque Ledae sobrius bibat testa:
hoc esse levius, puriusque contendo.
Iacet occupato galbinatus in lecto:
cubitisque trudit hinc et inde convivas,
effultus ostro, sericisque pulvinis.
Stat exoletus, suggeritque ructanti
pinnas rubentes, cuspidesque lentisci;
et aestuanti tenue ventilat frigus
supina prasino concubina flabello;
fugatque muscas myrtea puer virga.
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
manumque doctam spargit omnibus membris:
digiti crepantis signa novit eunuchus,
et delicatae suscitator urinae
domini bibentis ebrium regit penem.
At ipse retro flexus ad pedum turbam,
inter catellas anserum exta lambentes
partitur apri glandulas palaestritis,
et concubino turturum nates donat:
Ligurumque nobis saxa cum ministrentur,
vel cocta fumis musta Massilitanis:
Opimianum morionibus nectar
crystallinisque myrrhinisque propinat.
Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
non erubescit murice aureo nobis
dividere moechae pauperis capillare.
Septunce multo deinde perditus stertit:

nos accubamus, et, silentium ronchis
praestare iussi, nutibus propinamus.
Hos Malchionis patimur improbi fastus;
nec vindicare, Rufe, possumus; fellat.

83. In Coclitem.

Ut faciam breviora mones epigrammata, Cocles.
Fac mihi, quod Chione. Non potui brevius.

84. In Tongilionem.

Quid narrat tua moecha? non puellam
dixi, Tongilion. Quid ergo? linguam.

85. Ad maritum.

Quis tibi persuasit nares abscindere moecho?
Non hac peccatum est parte, marite, tibi.
Stulte, quid egisti? nihil hic tua perdidit uxor,
cum sit salva sui mentula Deiphobi.

86. Ad castam matronam.

Ne legeres partem lascivi, casta, libelli,
praedixi et monui: tu tamen, ecce, legis.
Sed si Panniculum, si spectas, casta, Latinum;
non sunt haec mimis improbiora: lege.

87. In Chionem.

Narrat te rumor, Chione, nunquam esse fututam,
atque nihil cunno purius esse tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavaris.
Si pudor est, transfer subligar in faciem.

88. In fratres fellatores.

Sunt gemini fratres, diversa sed inguina lingunt.
Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

89. Ad Phoebum.

Utere lactucis, et mollibus utere malvis:
nam faciem durum, Phoebe, cacantis habes

90. De Galla.

Vult, non vult dare Galla mihi: nec dicere possum,
quod vult et non vult, quid sibi Galla velit.

91. De Misitio.

Cum peteret patriae Misitius arva Ravennae,
semiviro Cybeles cum grege iunxit iter.
Huic comes haerebat domini fugitivus Achillas,
insignis forma nequitiaque puer.
Hoc steriles sensere viri: qua parte cubaret,
quaerunt; sed tacitos sensit et ille dolos.
Mentitur, credunt: somni post vina petuntur:
continuo ferrum noxia turba rapit;
exciduntque senem, spondae qui parte iacebat;
namque puer pluteo vindice tutus erat.
Suppositam, fama est, quondam pro virgine cervam,
at nunc pro cervo mentula supposita est.

92. Ad Gallum.

Ut patiar moechum, rogat uxor, Galle; sed unum.
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos?

93. In Vetustillam.

Cum tibi trecenti consules, Vetustilla,
et tres capilli, quatuorque sint dentes,
pectus cicadae, crusculumque formicae;
rugosiorem cum geras stola frontem,
et aranearum cassibus pares mammas;
cum comparata rictibus tuis ora
Niliacus habeat corcodilus angusta,
meliusque ranae garriant Ravennates,
et Adrianus dulcius culex cantet,
videasque quantum noctuae vident mane,
et illud oleas, quod viri capellarum,
et anatis habeas orropygium macrae,
senemque Cynicum vincat osseus cunnus;

cum te lucerna balneator exstincta
admittat inter bustuarias moechas;
cum bruma mensem sit tibi per Augustum,
regelare nec te pestilentia possit:
gaudes ducentas nupturire post mortes,
virumque demens cineribus tuis quaeris
prurire. Quid, sarrire si velit saxum?
quis coniugem, quis te vocabit uxorem,
Philomelus aviam quam vocaverat nuper?
Quodsi cadaver exigis tuum scalpi:
sternatur a Coricle clinico lectus,
Thalassionem qui tuum decet solus,
ustorque taedas praeferat novae nuptae:
intrare in istum sola fax potest cunnum.

94. In Rufum.

Esse negas coctum leporem, poscisque flagella:
mavis, Rufe, coquum scindere, quam leporem.

95. In Naevolum.

Nunquam dicis ave, sed reddis, Naevole, semper,
quod prior et corvus dicere saepe solet.
Cur hoc exspectas a me? rogo, Naevole, dicas:
nam puto, nec melior, Naevole, nec prior es.
Praemia laudato tribuit mihi Caesar uterque,
natorumque dedit iura paterna trium.
Ore legor multo, notumque per oppida nomen
non exspectato dat mihi fama rogo.
Est et in hoc aliquid: vidit me Roma tribunum,
et sedeo qua te suscitat Oceanus.
Quot mihi Caesareo facti sunt munere cives,
nec famulos totidem suspicor esse tibi.
Sed paedicaris: sed pulchre, Naevole, ceves:
iam iam sic prior es, Naevole; vincis. Ave.

96. In Gargilium.

Lingis, non futuis meam puellam:
et garris quasi moechus et fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

97. Ad Rufum.

Ne legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum.
Carmine laesa meo est; laedere et illa potest.

98. In Sabellum.

Sit culus tibi quam macer, requiris?
Paedicare potes, Sabelle, culo.

99. Ad cerdonem.

Irasci nostro non debes, cerdo, libello.
Ars tua, non vita est, carmine laesa meo.
Innocuos permitte sales. Cur ludere nobis
non liceat, licuit si iugulare tibi?

100. Ad Rufum.

Cursorem sexta tibi, Rufe, remisimus hora,
carmina quem madidum nostra tulisse reor.
Imbribus immodicis coelum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

1. De natali Domitiani.

Caesaris alma dies, et luce sacratior illa,
  conscia Dictaeum qua tulit Ida Iovem,
longa precor, Pylioque veni numerosior aevo,
  semper et hoc vultu, vel meliore, nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in arvo,
  perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
  et quae Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem, Superi, petimus, sed debita terris.
  Pro tanto quae sunt improba vota deo?

2. De Horatio.

Spectabat modo solus inter omnes
nigris munus Horatius lacernis,
cum plebs, et minor ordo, maximusque
sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repente coelo:
albis spectat Horatius lacernis.

3. De nivibus.

Adspice quam densum tacitarum vellus aquarum
  defluat in vultus Caesaris, inque sinus.

Indulget tamen ille Iovi, nec vertice moto
concretas pigro frigore ridet aquas,
sidus Hyperborei solitus lassare Bootae,
et madidis Helicen dissimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis, et ab aethere ludit,
suspicor has pueri Caesaris esse nives.

4. In Bassam.

Quod siccae redolet palus lacunae,
crudarum nebulae quod Albularum,
piscinae vetus aura quod marinae,
quod pressa piger hircus in capella,
lassi bardaicus quod evocati,
quod bis murice vellus inquinatum,
quod ieiunia sabbatariorum,
moestorum quod anhelitus reorum,
quod spurcae moriens lucerna Ledae,
quod ceromata faece de Sabina,
quod vulpis fuga, viperae cubile,
mallem, quam quod oles, olere Bassa.

5. Ad Fabianum.

Vir bonus et pauper, linguaque et pectore verus,
quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
qui nec leno potes, nec comissator haberi,
nec pavidos tristi voce citare reos:
nec potes uxorem cari corrumpere amici:
nec potes algentes arrigere ad vetulas:
vendere nec vanos circa Pallatia fumos:
plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Unde miser vives? Homo fidus, certus amicus.
Hoc nihil est. Nunquam sic Philomelus eris.

6. In Malisianum.

Credi virgine castior pudica,
et frontis tenerae cupis videri,

cum sis improbior, Malisiane,
quam qui compositos metro Tibulli
in Stellae recitat domo libellos.

7. Ad Hyllum.

Cur here quod dederas, hodie, puer Hylle, negasti?
Durus tam subito, quam modo mitis eras?
Sed iam causaris barbamque, annosque, pilosque:
o nox quam longa es, quae facis una senem!
Quid nos derides? here qui puer, Hylle, fuisti,
dic nobis, hodie qua ratione vir es?

8. Ad Euphemum.

Prima salutantes atque altera continet hora;
exercet raucos tertia causidicos.
In quintam varios extendit Roma labores:
sexta quies lassis, septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palaestris;
imperat exstructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum:
temperat ambrosias cum tua cura dapes;
et bonus aethereo laxatur nectare Caesar,
ingentique tenet pocula parca manu.
Tunc admitte iocos: gressu timet ire licenti
ad matutinum nostra Thalia Iovem.

9. In Fabullam.

Sotae filia Clinici, Fabulla,
deserto sequeris Clitum marito,
et donas et amas, ἔχεις ἀσώτως.

10. Ad Faustinum.

Dum novus est, neque adhuc rasa mihi fronte libellus,
pagina dum tangi non bene sicca timet:
i, puer, et caro perfer leve munus amico,
qui meruit nugas primus habere meas.

Curre, sed instructus; comitetur Punica librum
  spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multae, Faustine, liturae
  emendare iocos: una litura potest.

11. In Antonium Saturninum.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes,
  et Saturninum te, miser, esse pudet:
impia Parrhasia movisti bella sub ursa,
  qualia qui Phariae coniugis arma tulit.
Excideratne adeo fatum tibi nominis huius,
  obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
  Nilus, et Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis,
  qui tibi collatus, perfide, Caesar erat.

12. In Thaidem.

Nulli, Thai, negas. Sed si te non pudet istud,
  hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

13. Ad Rufum, de nuptiis Pudentis et Claudiae Peregrinae.

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
  macte esto taedis, o Hymenaee, tuis.
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
  Massica Theseis tam bene vina favis.
Nec melius teneris iunguntur vitibus ulmi,
  nec plus lotus aquas, litora myrtus amat.
Candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
  tamque pari semper sit Venus aequa iugo.
Diligat illa senem quondam: sed et ipsa marito,
  tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

14. Ad Silium.

Sili Castalidum decus sororum,
qui periuria barbari furoris

ingenti premis ore, perfidosque
fastus Hannibalis, levesque Poenos
magnis cedere cogis Africanis:
paulum seposita severitate
dum blanda vagus alea December
incertis sonat hinc et hinc fritillis,
et ludit Popa nequiore talo,
nostris otia commoda Camoenis.
Nec torva lege fronte, sed remissa
lascivis madidos iocis libellos.
Sic forsan tener ausus est Catullus
magno mittere passerem Maroni.

15. Ad Caecilianum.

Mille tibi nummos hesterna luce roganti,
in sex aut septem, Caeciliane, dies,
non habeo, dixi: sed tu causatus amici
adventum, lancem paucaque vasa rogas.
Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi
mille tibi nummos: millia quinque dabo?

16. In Gallum.

Privignum non esse tuae te, Galle, novercae
rumor erat, coniux dum fuit illa patris.
Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
Iam nusquam pater est, Galle; noverca domi est
Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
et te defendat Regulus ipse licet:
non potes absolvi: nam quae non desinit esse
post patrem, nunquam, Galle, noverca fuit.

17. Ad Paullum.

Facere in Lyciscam, Paulle, me iubes versus
quibus illa lectis rubeat, et sit irata.
O Paulle, malus es: irrumare vis solus.

18. De puero stillicidio iugulato

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,
  et madet assiduo lubricus imbre lapis,
in iugulum pueri, qui roscida tecta subibat,
  decidit hiberno praegravis unda gelu:
cumque peregisset miseri crudelia fata,
  tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non saeva sibi voluit Fortuna licere?
  aut ubi mors non est, si iugulatis aquae?

19. De endromide.

Hanc tibi Sequanicae pinguem textricis alumnam,
  quae Lacedaemonium barbara nomen habet,
sordida, sed gelido non aspernanda Decembri
  dona, peregrinam mittimus endromida:
seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,
  sive harpasta manu pulverulenta rapis;
plumea seu laxi partiris pondera follis;
  sive levem cursu vincere quaeris Atham:
ne madidos intret penetrabile frigus in artus,
  neve gravis subita te premat Iris aqua.
Ridebis ventos hoc munere tectus et imbres:
  nec sic in Tyria sindone tutus eris.

20. De Caerellia et Gellia.

Dicit se vetulam, cum sit Caerellia puppa:
  puppam se dicit Gellia, cum sit anus.
Ferre nec hanc possis, possis, Coline, nec illam:
  altera ridicula est, altera putidula.

21. De Selio.

Nullos esse deos, inane coelum,
affirmat Selius, probatque, quod se
factum, dum negat hoc, videt beatum.

22. De Cleopatra.

Primos passa toros, et adhuc placanda marito,
merserat in nitidos se Cleopatra lacus,
dum fugit amplexus: sed prodidit unda latentem;
lucebat, totis cum tegeretur aquis.
Condita sic puro numerantur lilia vitro:
sic prohibet teneras gemma latere rosas.
Insilui, mersusque vadis luctantia carpsi
basia: perspicuae plus vetuistis aquae.

23. Ad Thaliam, de Brutiano.

Dum tu lenta nimis, diuque quaeris,
quis primus tibi, quisve sit secundus;
Graium quisve epigramma comparabit:
palmam Callimachus, Thalia, de se
facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanae sale luserit Minervae:
illi me facias, precor, secundum.

24. De Lycori, ad Fabianum.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
extulit; uxori fiat amica meae.

25. De litoribus Altini et Aquileia.

Aemula Baianis Altini litora villis,
et Phaethontei conscia silva rogi;
quaeque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
nupsit ad Euganeos sola puella lacus:
et tu Ledaeo felix Aquileia Timavo,
hic ubi septenas Cyllarus hausit aquas;
vos eritis nostrae portus requiesque senectae,
si iuris fuerint otia nostra sui.

26. Ad Posthumum.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
vis dicam, quantum, Posthume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
Ignosces; togulam, Posthume, pluris emo.

27. Ad Caesarem Augustum Domitianum.

Saepe meos laudare soles, Auguste, libellos.
Invidus ecce negat: num minus ergo soles?
Quid, quod honorato non sola voce dedisti,
non alius poterat quae dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da, Caesar, tanto tu magis, ut doleat.

28. Ad Chloen.

Donasti tenero, Chloe, Luperco
Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
et lotam tepido togam Galeso,
Indos sardonychas, Scythas smaragdos,
et centum dominos novae monetae,
et quidquid petit usque et usque donas.
Vae glabraria, vae tibi misella:
nudam te statuet tuus Lupercus.

29. Ad Pudentem.

Obstat, care Pudens, nostris sua turba libellis:
lectoremque frequens lassat et implet opus.
Rara iuvant. Primis sic maior gratia pomis:
hibernae pretium sic meruere rosae.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam,
ianua nec iuvenem semper aperta tenet.
Saepius in libro memoratur Persius uno,
quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcunque libellis,
esse puta solum: sic tibi pluris erit.

30. Ad piscatorem.

Baiano procul a lacu monemus,
piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hae natantur undae,
qui norunt dominum, manumque lambunt
illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid, quod nomen habent, et ad magistri
vocem quisque sui venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
dum praedam calamo tremente ducit,
raptis luminibus repente caecus
captum non potuit videre piscem,
et nunc sacrilegos perosus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator.
At tu, dum potes, innocens recede,
iactis simplicibus cibis in undas,
et pisces venerare dedicatos

31. Ad Hippodamum.

Quod cupis in nostris dicique legique libellis.
  et nonnullus honos creditur esse tibi:
ne valeam, si non res est gratissima nobis,
  et volo te chartis inseruisse meis.
Sed tu nomen habes averso fonte sororum
  impositum, mater quod tibi dura dedit:
quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia possit,
  nec pia cum Phoebo dicere Calliope.
Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adopta:
  non semper belle dicitur Hippodamus.

32. De ape electro inclusa.

Et latet et lucet Phaethontide condita gutta,
  ut videatur apis nectare clausa suo.

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum.
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

33. Ad Sosibianum.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
emittis quare, Sosibiane, nihil?
Edent heredes, inquis, mea carmina. Quando?
Tempus erat iam te, Sosibiane, legi.

34. Ad Attalum.

Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dixit,
quisquis te niveam dixit habere togam.

35. De pugna damarum.

Frontibus adversis molles concurrere damas
vidimus, et fati sorte iacere pari.
Spectavere canes praedam: stupuitque superbus
venator, cultro nil superesse suo.
Unde leves animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

36. Ad Olum.

Cana est barba tibi: nigra est coma: tingere barbam
non potes, haec causa est: sed potes, Ole, comam.

37. Ad Afrum.

Centum Coracinus, et ducenta Mancinus,
trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
decies Sabinus, alterumque Serranus;
ex insulis fundisque tricies soldum,
ex pecore redeunt ter ducena Parmensi:
totis diebus, Afer, hoc mihi narras:
et teneo melius ista, quam meum nomen.
Numeres oportet aliquid, ut pati possim:
quotidianam refice nauseam nummis.
Audire gratis, Afer, ista non possum.

38. Ad Gallam.

Galla, nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent.
sed noli nimium, Galla, negare diu.

39. Ad Charinum

Argenti genus omne comparasti,
et solus veteres Myronis artes,
solus Praxitelis manus, Scopaeque,
solus Phidiaci toreuma coeli,
solus Mentoreos habes labores.
Nec desunt tibi vera Grantiana,
nec quae Callaico linuntur auro,
nec mensis anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror,
quare non habeas, Charine, purum.

40. Ad Posthumum.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
et docti Senecae ter numeranda domus;
praetulimus tantis solum te, Posthume, regnis:
pauper eras, et eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas:
communis nobis lectus et unus erat.
Iam donare potes, iam perdere, plenus honorum,
largus opum: exspecto, Posthume, quid facias.
Nil facis: et serum est alium mihi quaerere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Posthumus imposuit.

41. In male recitantem.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus illa magis.

42. Ad Flaccum.

Si quis forte mihi posset praestare roganti:
audi, quem puerum, Flacce, rogare velim.

Niliacis primum puer is nascatur in oris:
  nequitias tellus scit dare nulla magis.
Sit nive candidior: namque in Mareotide fusca
  pulchrior est, quanto rarior iste color.
Lumina sideribus certent, mollesque flagellent
  colla comae: tortas non amo, Flacce, comas.
Frons brevis, atque modus breviter sit naribus uncis:
  Paestanis rubeant aemula labra rosis.
Saepeque nolentem cogat, nolitque volentem:
  liberior domino saepe sit ille suo.
Et timeat pueros, excludat saepe puellas.
  Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.
Iam scio, nec fallis: nam me quoque iudice verum est:
  talis erat, dices, noster Amazonicus.

43. In Coracinum.

Non dixi, Coracine, te cinaedum:
non sum tam temerarius, nec audax,
nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinaedum,
iratam mihi Pontiae lagenam,
iratum calicem mihi Metili.
Iuro per Syrios tibi tumores,
iuro per Berecynthios furores.
Quod dixi tamen, hoc leve et pusillum est:
quod notum est, quod et ipse non negabis:
dixi te, Coracine, cunnilingum.

44. De Vesuvio monte.

Hic est pampineis viridis modo Vesvius umbris:
  presserat hic madidos nobilis uva lacus.
Haec iuga, quam Nysae colles, plus Bacchus amavit
  hoc nuper Satyri monte dedere choros.
Haec Veneris sedes, Lacedaemone gratior illi:
  hic locus Herculeo nomine clarus erat.

Cuncta iacent flammis, et tristi mersa favilla:
nec Superi vellent hoc licuisse sibi.

45. Votum Parthenii ad Phoebum pro Burro

Haec tibi pro nato plena dat laetus acerra,
Phoebe, Palatinus munera Parthenius,
ut, qui prima novo signat quinquennia lustro,
impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: sic te tua diligat arbor,
gaudeat et certa virginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
tam longae Bromio, quam tibi Phoebe, comae

46. De Sabello.

Saturnalia divitem Sabellum
fecerunt. Merito tumet Sabellus:
nec quenquam putat esse praedicatque
inter causidicos beatiorem.
Hos fastus animosque dat Sabello
farris semodius, fabaeque fressae,
et turis, piperisque tres selibrae,
et Lucanica ventre cum Falisco,
et nigri Syra defruti lagena,
et ficus Libyca gelata testa,
cum bulbis, cochleisque, caseoque.
Piceno quoque venit a cliente
parcae cistula non capax olivae,
et crasso figuli polita coelo
septenaria synthesis Sagunti,
Hispanae luteum rotae toreuma,
et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuosiora
annis non habuit decem Sabellus.

47. De Phaethonte.

Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

48. In Papilum.

Percidi gaudes: percisus, Papile, ploras.
Cur, quae vis fieri, Papile, facta doles?
Poenitet obscoenae pruriginis? an magis illud
fles, quod percidi, Papile, desieris?

49. Ad Flaccum.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
qui tantum lusus illa iocosque putas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia saevi
Tereos, aut coenam, crude Thyesta, tuam;
aut puero liquidas aptantem Daedalon alas,
pascentem Siculas aut Polyphemon oves.
A nostris procul est omnis vesica libellis:
Musa nec insano syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant.
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

50. In Thaidem.

Quid me, Thai, senem subinde dicis?
Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

51. Ad Caecilianum.

Cum tibi non essent sex millia, Caeciliane,
ingenti late vectus es hexaphoro.
Postquam bis decies tribuit dea caeca, sinumque
ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis et tantis laudibus optem?
Di reddant sellam, Caeciliane, tibi.

52. In Hedylum.

Gestari iunctis nisi desinis, Hedyle, capris:
qui modo ficus eras, iam caprificus eris.

53. Ad Cosmum.

Hunc, quem saepe vides inter penetralia nostrae
Pallados, et templi limina, Cosme, novi,
cum baculo peraque senem: cui cana putrisque
stat coma, et in pectus sordida barba cadit:
cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
cui dat latratos obvia turba cibos:
esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.
Non est hic Cynicus, Cosme. Quid ergo? Canis.

54. Ad Colinum.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus,
et meritas prima cingere fronde comas:
si sapis, utaris totis, Coline, diebus,
extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
contigit: observant, quem statuere, diem.
Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
lautior et nitido sis Meliore licet:
nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
explicat, et semper de tribus una secat.

55. Ad Lucium.

Luci, gloria temporum tuorum,
qui Graium veterem, Tagumque nostrum
Arpis cedere non sinis disertis;
Argivas generatus inter urbes,
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
aut claram Rhodon, aut libidinosae
Ledaeas Lacedaemonis palaestras.
Nos Celtis genitos et ex Iberis

nostrae nomina duriora terrae
grato non pudeat referre versu:
saevo Bilbilin optimam metallo,
quae vincit Chalybasque, Noricosque,
et ferro Plateam suo sonantem,
quam fluctu tenui, sed inquieto
armorum Salo temperator ambit:
tutelamque, chorosque Rixamarum,
et convivia festa Carduarum,
et textis Peteron rosis rubentem,
atque antiqua patrum theatra Rigas,
et certos iaculo levi Silaos,
turgentisque lacus, Petusiaeque,
et parvae vada pura Vetonissae,
et sanctum Baradonis ilicetum,
per quod vel piger ambulat viator;
et quae fortibus excolit iuvencis
curvae Manlius arva Matinessae.
Haec tam rustica, delicate lector,
rides nomina? Rideas licebit.
Haec tam rustica malo, quam Bituntos.

56. In Gargilianum.

Munera quod senibus viduisque ingentia mittis,
vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
qui potes insidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:
callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare, docebo,
si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

57. Ad Faustinum.

Dum nos blanda tenent lascivi stagna Lucrini,
et quae pumiceis fontibus antra calent:

tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,
quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida sed fervent Nemeaei pectora monstri:
nec satis est, Baias igne calere suo.
Ergo sacri fontes et litora grata valete,
nympharum pariter, Nereïdumque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

58. In Gallam.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum.
Nam plorare pudet te, puto, Galla virum.

59. De vipera electro inclusa.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera repit,
fluxit in obstantem succina gemma feram:
quae dum miratur pingui se rore teneri,
concreto riguit vincta repente gelu.
Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulcro;
vipera si tumulo nobiliore iacet.

60. De Curiatio.

Ardea solstitio, Castranaque rura petantur,
quique Cleonaeo sidere fervet ager;
cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,
inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cum mors
venerit, in medio Tibure Sardinia est.

61. In Mancinum.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
nuper superbo laetus ore iactasti.
Quartus dies est, in schola poetarum
dum fabulamur, millibus decem dixti
emtas lacernas munus esse Pompillae;
sardonycha verum, lineisque ter cinctum,

duasque similes fluctibus maris gemmas
dedisse Bassam Caeliamque iurasti.
Here, de theatro, Pollione cantante,
cum subito abires, dum fugis, loquebaris.
hereditatis tibi trecenta venisse:
et mane centum, et post meridiem centum
Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
Miserere iam, crudelis, et sile tandem:
aut, si tacere lingua non potest ista,
aliquando narra, quod velimus audire.

62. De Lycori.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
omnia dum fieri candida credit ibi.

63. De Caerellia.

Dum petit a Baulis mater Caerellia Baias,
occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! haec monstra Neroni
nec quondam iussae praestiteratis aquae.

64. De hortis Iulii Martialis.

Iuli iugera pauca Martialis,
hortis Hesperidum beatiora,
longo Ianiculi iugo recumbunt:
lati collibus imminent recessus:
et planus modico tumore vertex
coelo perfruitur sereniore:
et curvas nebula tegente valles
solus luce nitet peculiari:
puris leniter admoventur astris
celsae culmina delicata villae.
Hinc septem dominos videre montes
et totam licet aestimare Romam,
Albanos quoque Tusculosque colles,

et quodcunque iacet sub urbe frigus,
Fidenas veteres, brevesque Rubras,
et quod virgineo cruore gaudet,
Annae pomiferum nemus Perannae.
Illic Flaminiae, Salariaeque
gestator patet, essedo tacente,
ne blando rota sit molesta somno,
quem nec rumpere nauticum celeusma,
nec clamor valet helciariorum;
cum sit tam prope Mulvius, sacrumque
lapsae per Tiberim volent carinae.
Hoc rus (seu potius domus vocanda est)
commendat dominus; tuam putabis:
tam non invida, tamque liberalis,
tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios penates,
aut facti modo divitis Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
centeno gelidum ligone Tibur,
vel Praeneste domate, pendulamque
uni dedite Setiam colono:
dum, me iudice, praeferantur istis
Iuli iugera pauca Martialis.

65. De Philaeni.

Oculo Philaenis semper altero plorat.
Quo fiat istud, quaeritis, modo? Lusca est.

66. Ad Linum.

Egisti vitam semper, Line, municipalem:
qua nihil omnino vilius esse potest.
Idibus et raris togula est excussa Kalendis:
duxit et aestates synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum
silva graves turdos exagitata dedit.

Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica vel duri compressa est nupta coloni,
incaluit quoties saucia vena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo.
alea sed parcae sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
Nusquam est. Fecisti rem, Line, difficilem.

67. In Praetorem.

Praetorem pauper centum sestertia Gaurus
orabat, cana notus amicitia:
dicebatque suis haec tantum deesse trecentis,
ut posset domino plaudere iustus eques.
Praetor ait: Scis me Scorpo Thalloque daturum;
atque utinam centum millia sola darem.
Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcae.
Quod non vis equiti, vis dare, Praetor, equo?

68. Ad Sextum.

Invitas centum quadrantibus, et bene coenas.
Ut coenem invitor, Sexte, an ut invideam?

69. Ad Papilum.

Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis,
Papile: sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus coelebs quater esse lagena.
Nec puto, nec credo, Papile, nec sitio.

70. De Ammiano ad Maronillum.

Nihil Ammiano, praeter aridam restem
moriens reliquit ultimis pater ceris.

Fieri putaret posse quis, Maronille,
ut Ammianus mortuum patrem nollet?

71. Ad Sophronium Rufum.

Quaero diu totam, Sophroni Rufe, per urbem,
si qua puella neget; nulla puella negat.
Tanquam fas non sit, tanquam sit turpe negare,
tanquam non liceat; nulla puella negat.
Casta igitur nulla est? Castae sunt mille. Quid ergo
casta facit? Non dat; non tamen illa negat.

72. Ad Quinctum.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quincte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, et emam tua carmina sanus?
Non, inquis, faciam tam fatue: nec ego.

73. De Vestino.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas,
et iam per Stygias esset iturus aquas;
ultima volventes orabat pensa sorores,
ut traherent parva stamina pulla mora.
Iam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes, a luce recessit:
seque mori post hoc credidit ille senem.

74. De damis

Adspicis, imbelles tentent quam fortia damae
proelia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Caesar, damis parcere? Mitte canes.

75. De Nigrina.

O felix animo, felix, Nigrina, marito,
atque inter Latias gloria prima nurus:

te patrios miscere iuvat cum coniuge census
  gaudentem socio participique viro.
Arserit Evadne flammis iniecta mariti,
  nec minor Alcestem fama sub astra ferat.
Tu melius: certo meruisti pignore vitae,
  ut tibi non esset morte probandus amor.

76. In avarum amicum.

Millia misisti mihi sex, bis sena petenti:
  ut bis sena feram, bis duodena petam.

77. In Zoilum invidum.

Nunquam divitias deos rogavi,
contentus modicis, meoque laetus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Causa est quae subiti novique voti?
Pendentem volo Zoïlum videre.

78. In Varum.

Ad coenam nuper Varus me forte vocavit;
  ornatus dives, parvula coena fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa: ministri
  apponunt oculis plurima, pauca gulae.
Tunc ego: Non oculos, sed ventrem pascere veni:
  aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

79. In Afrum.

Condita cum tibi sit iam sexagesima messis,
  et facies multo splendeat alba pilo;
discurris tota vagus urbe, nec ulla cathedra est,
  cui non mane feras irrequietus, ave.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
  nec caret officio consul uterque tuo;
et sacro decies repetis pallatia clivo,
  Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.

Haec faciant sane iuvenes: deformius, Afer,
omnino nihil est ardelione sene.

80. Ad Mathonem.

Hospes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis. Imposui: rus tibi vendo tuum.

81. In Mathonem.

Declamas in febre, Mathon: hanc esse phrenesim
si nescis, non es sanus, amice Mathon.
Declamas aeger, declamas hemitritaeus.
Si sudare aliter non potes, est ratio.
Magna tamen res est: errans cum viscera febris
exurit, res est magna tacere, Mathon.

82. De Fabulla.

Epigramma nostrum cum Fabulla legisses,
negare nullam quo queror puellarum:
semel rogata bisque terque neglexit
preces amantis. Iam, Fabulla, promitte:
negare iussi, pernegare non iussi.

83. Ad Rufum.

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos;
imputet et nobis otia parva, roga:
immemor et paulum curarum operumque suorum,
non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec post primum legat haec, summumve trientem:
sed sua cum medius proelia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos; tibi charta plicetur
altera: divisum sic breve fiet opus.

84. In Naevolum.

Securo nihil est te, Naevole, peius; eodem
sollicito nihil est, Naevole, te melius.
Securus, nullum resalutas, despicis omnes:
nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.

Sollicitus, donas: dominum regemque salutas;
invitas. Esto, Naevole, sollicitus.

85. In Thaidem.

Non est in populo, nec urbe tota,
a se Thaida qui probet fututam;
cum multi cupiant, rogentque multi.
Tam casta est, rogo, Thais? Immo fellat.

86. In Ponticum.

Nos bibimus vitro, tu myrrha, Pontice. Quare?
Prodat perspicuus ne duo vina calix.

87. Ad librum suum de Apollinari.

Si vis auribus Atticis probari,
exhortor moneoque te, libelle,
ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius eruditiusque est,
sed nec candidius benigniusque:
si te pectore, si tenebit ore,
nec ronchos metues maligniorum,
nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnaverit, ad salariorum
curras scrinia protinus licebit,
inversa pueris arande charta.

88. De Bassa.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
collocat, et lusus deliciasque vocat.
Et quod mireris magis, infantaria non est.
Ergo quid in causa est? Pedere Bassa solet.

89. In dissimulatorem.

Nulla remisisti parvo pro munere dona;
et iam Saturni quinque fuere dies.
Ergo nec argenti sex scriptula Septitiani
missa, nec a querulo mappa cliente fuit;

Antipolitani nec quae de sanguine thynni
testa rubet, nec quae coctana parva gerit;
nec rugosarum vimen breve Picenarum:
dicere te posses ut meminisse mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno:
nam mihi iam notus dissimulator eris.

90. De rusticatione.

Rure morans quid agam, respondeo pauca, rogatus.
Luce deos oro, famulos, post arva reviso,
partibus atque meis iustos indico labores.
Inde lego, Phoebumque cio, Musamque lacesso.
Hinc oleo corpusque frico, mollique palaestra
stringo libens, animo gaudens, ac foenore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, coeno, quiesco,
dum parvus lychnus modicum consumat olivi.
Haec dat nocturnis nox lucubrata Camoenis.

91. Ad librum.

Ohe iam satis est, ohe libelle.
Iam pervenimus usque ad umbilicos:
tu procedere adhuc, et ire quaeris:
nec summa potes in scheda teneri,
sic tanquam tibi res peracta non sit,
quae prima quoque pagina peracta est.
Iam lector queriturque, deficitque;
iam librarius hoc et ipse dicit:
ohe iam satis est, ohe libelle.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER V.

1. Ad Caesarem.

Hoc tibi, Palladiae seu collibus uteris Albae,
  Caesar, et hinc Triviam prospicis, inde Thetin;
seu tua veridicae discunt responsa sorores,
  plana suburbani qua cubat unda freti;
seu placet Aeneae nutrix, seu filia Solis,
  sive salutiferis candidus Anxur aquis:
mittimus, o rerum felix tutela salusque,
  sospite quo gratum credimus esse Iovem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo,
  et tumidus Galla credulitate fruar.

2. Ad lectores.

Matronae, puerique, virginesque,
vobis pagina nostra dedicatur.
Tu, quem nequitiae procaciores
delectant nimium, salesque nudi,
lascivos lege quatuor libellos;
quintus cum domino liber iocetur;
quem Germanicus ore non rubenti
coram Cecropia legat puella.

3. Ad Domitianum.

Accola iam nostrae Degis, Germanice, ripae,
a famulis Istri qui tibi venit aquis,
laetus et attonitus, viso modo praeside mundi,
affatus comites dicitur esse suos:
sors mea quam fratris melior! cui tam prope fas est
cernere, tam longe quem colit ille deum.

4. Ad Paullum de Myrtale.

Foetere multo Myrtale solet vino:
sed fallat ut nos, folia devorat lauri,
merumque cauta fronde non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
quoties venire, Paulle, videris contra,
dicas licebit: Myrtale bibit laurum.

5. Ad Sextum.

Sexte, Palatinae cultor facunde Minervae,
ingenio frueris qui propiore dei;
nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
et secreta ducis pectora nosse licet;
sit locus et nostris aliqua tibi parte libellis,
qua Pedo, qua Marsus, quaque Catullus erit.
Ad Capitolini coelestia carmina belli,
grande cothurnati pone Maronis opus.

6. Ad Musas.

Si non est grave, nec nimis molestum,
Musae, Parthenium rogate vestrum:
sic te serior et beata quondam
salvo Caesare finiat senectus,
et sis invidia favente felix;
sic Burrus cito sentiat parentem;
admittas timidam brevemque chartam
intra limina sanctioris aulae.

Nosti tempora tu Iovis sereni,
cum fulget placidus, suoque vultu,
quo nil supplicibus solet negare.
Non est, quod metuas preces iniquas:
nunquam grandia, nec molesta poscit,
quae cedro decorata, purpuraque
nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris ista, sed teneto,
sic tanquam nihil offeras agasque.
Si novi dominum novem sororum,
ultro purpureum petet libellum.

7. Ad Volcanum.

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
una decem quoties secula vixit avis:
taliter exuta est veterem nova Roma senectam,
et sumsit vultus praesidis ipsa sui.
Iam precor oblitus nostrae, Volcane, querelae
parce: sumus Martis turba, sed et Veneris.
Parce, pater: sic Lemniacis lasciva catenis
ignoscat coniux, et patienter amet.

8. De Phaside.

Edictum domini deique nostri,
quo subsellia certiora fiunt,
et puros eques ordines recepit,
dum laudat modo Phasis in theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
et iactat tumido superbus ore:
tandem commodius licet sedere;
nunc est reddita dignitas equestris;
turba non premimur, nec inquinamur:
haec et talia dum refert supinus,
illas purpureas et arrogantes
iussit surgere Lectius lacernas.

9. In Symmachum.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatae.
Non habui febrem, Symmache, nunc habeo.

10. Ad Regulum, de fama poetarum.

Esse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
et sua quod rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiae nimirum, Regule, mores,
praeferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeii quaerimus umbram;
sic laudant Catuli vilia templa senes.
Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Marone;
et sua riserunt secula Maeonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
norat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen o nostri ne festinate libelli:
si post fata venit gloria, non propero.

11. De Stella.

Sardonychas, smaragdos, adamantas, iaspidas uno
versat in articulo Stella, Severe, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
invenies: inde est haec, puto, culta manus.

12. De eodem.

Quod nutantia fronte perticata
gestat pondera Masthlion superbus,
aut grandis Linus omnibus lacertis
septem quod pueros levat, vel octo;
res non difficilis mihi videtur:
uno cum digito, vel hoc, vel illo,
portet Stella meus decem puellas.

13. In Callistratum.

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
sed non obscurus, nec male notus eques:
sed toto legor orbe frequens; et dicitur, Hic est:
quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
et libertinas arca flagellat opes:
magnaque Niliacae servit tibi gleba Syenes;
tondet et innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego tuque sumus. Sed quod sum, non potes esse:
tu quod es, e populo quilibet esse potest.

14. De Nanneio.

Sedere primo solitus in gradu semper,
tunc cum liceret occupare, Nanneius,
bis excitatus terque transtulit castra,
et inter ipsas paene tertius sellas
post Caïumque Luciumque consedit.
Illinc cucullo prospicit caput tectus,
oculoque ludos spectat indecens uno.
Et hinc miser deiectus in viam transit,
subsellioque semifultus extremo,
et male receptus altero genu, iactat
equiti sedere, Lectioque se stare.

15. Ad Caes. Domitianum.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, iocorum,
et queritur laesus carmine nemo meo:
gaudet honorato sed multus nomine lector,
cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen haec prosunt, quamvis venerantia multos?
Non prosint: sane me tamen ista iuvant.

16. Ad lectorem.

Seria cum possim, quod delectantia malim
scribere, tu causa es, lector amice, mihi,

qui legis, et tota cantas mea carmina Roma.
  Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa tonantis,
  sollicitisque velim vendere verba reis;
plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
  et fiet vario sordidus aere sinus.
At nunc conviva est comissatorque libellus,
  et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
  cum minimum vati munus Alexis erat.
Belle, inquis, dixti: satis est: laudabimur usque.
  Dissimulas? facies me, puto, causidicum.

17. In Gelliam.

Dum proavos atavosque refers, et nomina magna,
  dum tibi noster eques sordida conditio est:
dum te posse negas nisi lato, Gellia, clavo
  nubere: nupsisti, Gellia, cistifero.

18. Ad Quinctianum.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappae,
gracilesque ligulae, cereique, chartaeque,
et acuta senibus testa cum damascenis,
praeter libellos vernulas nihil misi:
fortasse avarus videar, aut inhumanus.
Odi dolosas munerum et malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis nescit,
avidum vorata decipi scarum musca?
Quoties amico diviti nihil donat,
o Quinctiane, liberalis est pauper.

19. Ad Caes. Domitianum.

Si qua fides veri, praeferri, maxime Caesar,
  temporibus possunt secula nulla tuis.

Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
  Quando Palatini plus meruere dei?
Pulchrior et maior quo sub duce Martia Roma?
  sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,
  quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri fidoque sodali,
  aut quem prosequitur non alienus eques?
Saturnalitiae ligulam misisse selibrae,
  flammataeve togae scriptula tota decem,
luxuria est, tumidique vocant haec munera reges.
  Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Caesar, amicus.
  Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naso:
  utile quod nobis, do tibi consilium.

20. Ad Iulium Martialem.

Si tecum mihi, care Martialis,
securis liceat frui diebus;
si disponere tempus otiosum,
et verae pariter vacare vitae:
nec nos atria, nec domos potentum,
nec lites tetricas, forumque triste
nossemus, nec imagines superbas:
sed gestatio, fabulae, libelli,
campus, porticus, umbra, virgo, thermae;
haec essent loca semper, hi labores.
Nunc vivit sibi neuter, heu, bonosque
soles effugere atque abire sentit;
qui nobis pereunt, et imputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moratur?

21. De Apollonio.

Quinctum pro Decimo, pro Crasso, Regule, Macrum
ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo resalutat nomine. Quantum
cura laborque potest! Scripsit et edidicit.

22. In Paullum.

Mane domi nisi te volui, meruique videre,
sint mihi, Paulle, tuae longius Exquiliae.
Sed Tiburtinae sum proximus accola pilae,
qua videt antiquum rustica Flora Iovem.
Alta Suburrani vincenda est semita clivi,
et nunquam sicco sordida saxa gradu:
vixque datur longas mulorum rumpere mandras;
quaeque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,
Paulle, negat lasso ianitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulaeque madentis:
vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

23. Ad Bassum.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
iura theatralis dum siluere loci.
Quae postquam placidi censoris cura renasci
iussit, et Oceanum certior audit eques:
non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
veste nites, et te sic dare verba putas.
Quadringentorum nullae sunt, Basse, lacernae:
aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

24. De Hermete.

Hermes Martia seculi voluptas;
Hermes omnibus eruditus armis;

Hermes et gladiator, et magister;
Hermes turba sui tremorque ludi;
Hermes, quem timet Helius, sed unum;
Hermes, cui cadit Advolans, sed uni;
Hermes vincere, nec ferire doctus;
Hermes suppositius sibi ipsi;
Hermes divitiae locariorum;
Hermes cura laborque ludiarum;
Hermes belligera superbus hasta;
Hermes aequoreo minax tridente;
Hermes casside languida timendus;
Hermes gloria Martis universi;
Hermes omnia solus, et ter unus.

25. De Chaerestrato.

Quadringenta tibi non sunt, Chaerestrate; surge;
Lectius ecce venit: sta, fuge, curre, late.
Ecquis, io, revocat, discedentemque reducit?
Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famaeque damus, populisque loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
spargere, et effuso permaduisse croco?
quam non sensuro dare quadringenta caballo,
aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
O frustra locuples, o dissimulator amici,
haec legis et laudas? quae tibi fama perit?

26. Ad Codrum.

Quod alpha dixi, Codre, paenulatorum
te nuper, aliqua cum iocarer in charta:
si forte bilem movit hic tibi versus,
dicas licebit beta me togatorum.

27. In fictum equitem.

Ingenium studiumque tibi moresque genusque
sunt equitis, fateor: cetera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
ut sedeas viso pallidus Oceano.

28. Ad Aulum, de Mamerco.

Ut bene loquatur sentiatque Mamercus,
efficere nullis, Aule, moribus possis:
pietate fratres Curtios licet vincas,
quiete Nervas, comitate Rusones,
probitate Macros, aequitate Mauricos,
oratione Regulos, iocis Paullos:
rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas:
ego esse miserum credo, cui placet nemo.

29. Ad Gelliam.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras:
edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

30. Ad Varronem.

Varro, Sophocleo non inficiande cothurno,
nec minus in Calabra suspiciende lyra;
differ opus: nec te facundi scena Catulli
detineat, cultis aut elegia comis:
sed lege fumoso non aspernanda Decembri
carmina, mittuntur quae tibi mense suo;
commodius nisi forte tibi, potiusque videtur,
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

31. De ludo puerorum cum iuvencis.

Adspice, quam placidis insultet turba iuvencis,
et sua quam facilis pondera taurus amet.

Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
currit, et in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget. Non esset arena
tutior, et poterant fallere plana magis.
Nec trepidant gestus: sed de discrimine palmae
securus puer est, sollicitumque pecus.

32. Ad Faustinum, de Crispo.

Quadrantem Crispus tabulis, Faustine, supremis
non dedit uxori. Cui dedit ergo? sibi.

33. In causidicum.

Carpere causidicus fertur mea carmina: qui sit
nescio: si sciero, vae tibi, causidice.

34. Epitaphium Erotii ad Frontonem parentem.

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam,
oscula commendo deliciasque meas:
paulula ne nigras horrescat Erotion umbras,
oraque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextae modo frigora brumae;
vixisset totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
et nomen blaeso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi,
terra, gravis fueris: non fuit illa tibi.

35. De Euclide.

Dum sibi redire de Patrensibus fundis
ducena clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano:
longumque pulchra stemma repetit a Leda,
et suscitanti Lectio reluctatur:
equiti superbo, nobili, locupleti,
cecidit repente magna de sinu clavis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

36. Ad Faustinum.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
dissimulat, quasi nil debeat: imposuit.

37. De Erotio puella.

Puella senibus dulcior mihi cygnis,
agna Galesi mollior Phalantini,
concha Lucrini delicatior stagni;
cui nec lapillos praeferas Erythraeos,
nec modo politum pecudis Indicae dentem,
nivesque primas, liliumque non tactum:
quae crine vicit Baetici gregis vellus,
Rhenique nodos, aureamque nitelam;
fragravit ore, quod rosarium Paesti,
quod Atticarum prima mella cerarum,
quod succinorum rapta de manu gleba;
cui comparatus indecens erat pavo,
inamabilis sciurus, et frequens phoenix:
adhuc recenti tepet Erotion busto,
quam pessimorum lex avara fatorum,
sexta peregit hieme, nec tamen tota,
nostros amores, gaudiumque, lususque.
Et esse tristem me meus vetat Paetus:
pectusque pulsans, pariter et comam vellens:
deflere non te vernulae pudet mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli, et tamen vivo,
notam, superbam, nobilem, locupletem.
Quid esse nostro fortius potest Paeto?
Ducenties accepit, et tamen vivit.

38. In Calliodorum.

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,
Sexte: sed et fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta secat, qui dicit σῦκα μέριζε;
uno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?
Non esset Pollux si tibi, Castor eras.
Unus cum sitis, duo, Calliodore, sedetis.
Surge: soloecismum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledae; aut cum fratre sedere
non potes. Alternis, Calliodore, sede.

39. In Carinum.

Supremas tibi tricies in anno
signanti tabulas, Carine, misi
Hyblaeis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere iam, Carine.
Signa rarius, aut semel fac illud,
mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque.
Croeso divitior licet fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
si conchen toties meam comesses.

40. In Artemidorum.

Pinxisti Venerem; colis, Artemidore, Minervam:
et miraris opus displicuisse tuum?

41. In Didymum.

Spadone cum sis eviratior fluxo,
et concubino mollior Celaeneo,
quem sectus ululat matris entheae Gallus,
theatra loqueris, et gradus, et edicta,
trabeasque, et Idus, fibulasque, censusque;
et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
videbo, Didyme: non licet maritorum.

42. Amicis quod datur, non perire.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
prosternet patrios impia flamma Lares.
Debitor usuram pariter sortemque negabit.
non reddet sterilis semina iacta seges.
Dispensatorem fallax spoliabit amica:
mercibus exstructas obruet unda rates.
Extra fortunam est, quidquid donatur amicis,
quas dederis, solas semper habebis opes.

43. De Thaide et Lecania

Thais habet nigros, niveos Lecania, dentes.
Quae ratio est? emtos haec habet, illa suos.

44. In Dentonem.

Quid factum est, rogo, quid repente factum,
ad coenam mihi, Dento, quod vocanti
(quis credat?) quater ausus es negare?
Sed nec respicis, et fugis sequentem;
quem thermis modo quaerere, et theatris,
et conclavibus omnibus solebas.
Sic est: captus es unctiore coena,
et maior rapuit canem culina
iam te: sed cito cognitum et relictum
cum fastidierit popina dives,
antiquae venies ad ossa coenae.

45. In Bassam.

Dicis formosam, dicis te, Bassa, puellam.
Istud quod non est, dicere Bassa solet.

46. Ad Diadumenum.

Basia dum nolo, nisi quae luctantia carpsi,
et placet ira mihi plus tua, quam facies:
ut te saepe rogem, caedo, Diadumene, saepe;
consequor hoc, ut me nec timeas, nec ames.

47. De Philone.

Nunquam se coenasse domi Philo iurat: et hoc est:
non coenat, quoties nemo vocavit eum.

48. De Encolpo.

Quid non cogit amor? secuit nolente capillos
Encolpus domino, nec prohibente tamen.
Permisit, flevitque Pudens. Sic cessit habenis
audaci questus de Phaethonte pater.
Talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
deposuit gaudens, matre dolente, comas.
Sed tu nec propera, brevibus nec crede capillis;
tardaque pro tanto munere, barba, veni.

49. Ad Labienum.

Vidissem modo forte cum sedentem
solum te, Labiene: tres putavi.
Calvae me numerus tuae fefellit.
Sunt illinc tibi, sunt et hinc capilli,
quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
in longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
tunc, cum prandia misit Imperator;
cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites, censeo, porticum Philippi.
Si te viderit Hercules, peristi.

50. In Charopinum.

Coeno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi,
protinus ingentes sunt inimicitiae;
meque petis stricto medium transfigere ferro,
si nostrum sine te scis caluisse focum.

Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine iam nostram, precor, observare culinam,
atque aliquando meus det tibi verba coquus.

51. Ad Rufum.

Hic, qui libellis praegravem gerit laevam,
notariorum quem premit chorus levis,
qui codicillis hinc et inde prolatis,
epistolisque commodat gravem vultum,
similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
exprimere, Rufe, fidiculae licet cogant
ave Latinum, χαῖρε non potest Graecum.
Si fingere istud me putas, salutemus.

52. In Posthumum.

Quae mihi praestiteris, memini semperque tenebo.
Cur igitur taceo? Posthume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
protinus exclamat, Dixerat ipse mihi.
Non belle quaedam faciunt duo: sufficit unus
huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Posthume, dona
auctoris pereunt garrulitate sui.

53. Ad Bassum.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyesten?
Quid tibi vel Niobe, Basse, vel Andromache?
Materia est, mihi crede, tuis aptissima chartis
Deucalion; vel, si non placet hic, Phaethon.

54. De rhetore Apollonio.

Extemporalis factus est meus rhetor:
Calpurnium non scripsit, et salutavit.

55. De aquila portante Iovem.

Dic mihi, quem portes, volucrum regina? Tonantem.
Nulla manu quare fulmina gestat? Amat.
Quo calet igne deus? Pueri. Cur mitis aperto
respicis ore Iovem? De Ganymede loquor.

56. Ad Lupum.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
quaeris sollicitus, diuque tentas.
Omnes grammaticosque rhetorasque
devites, moneo; nihil sit illi
cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famae Tutilium suae relinquat.
Si versus facit, abdices poetam.
Artes discere vult pecuniosas?
Fac, discat citharoedus, aut choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
praeconem facias, vel architectum.

57. Ad Cinnam.

Cum voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere:
saepe etiam servum sic resaluto meum.

58. Ad Posthumum.

Cras te victurum, cras dicis, Posthume, semper.
Dic mihi, cras istud, Posthume, quando venit?
Quam longe cras istud? ubi est? aut unde petendum?
Numquid apud Parthos Armeniosque latet?
Iam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?
Cras vives: hodie iam vivere, Posthume, serum est.
Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.

59. Ad Stellam.

Quod non argentum, quod non tibi misimus aurum,
hoc facimus causa, Stella diserte, tua.

Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti:
fictilibus nostris exoneratus eris.

60. Ad detractorem.

Allatres licet usque nos et usque,
et gannitibus improbis lacessas:
certum est hanc tibi pernegare famam,
olim quam petis in meis libellis,
qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser, necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
unus, vel duo, tresve, quatuorve,
pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac a scabie tenemus ungues.

61. In Marianum.

Crispulus iste quis est, uxori semper adhaeret
qui, Mariane, tuae? crispulus iste quis est?
nescio quid dominae teneram qui garrit in aurem,
et sellam cubito dexteriore premit?
per cuius digitos currit levis annulus omnes?
crura gerit nullo qui violata pilo?
Nil mihi respondes? Uxoris res agit, inquis,
iste meae: sane certus et asper homo est,
procuratorem vultu qui praeferat ipso:
acrior hoc Chius non erat Aufidius.
O quam dignus eras alapis, Mariane, Latini:
te successurum credo ego Panniculo.
Res uxoris agit? res nullas crispulus iste:
res non uxoris, res agit iste tuas.

62. Ad hospites.

Iure tuo nostris maneas licet, hospes, in hortis,
si potes in nudo ponere membra solo:

aut si portatur tecum tibi magna supellex:
  nam mea iam digitum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcita lectos:
  putris et abrupta fascia reste iacet.
Sit tamen hospitium nobis commune duobus:
  emi hortos; plus est: instrue tu; minus est.

63. Ad Ponticum.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
  sic me sollicitus, Pontice, saepe rogas.
Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
  ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis; faciat tibi sic bene Caesar,
  sic Capitolinus Iupiter. Immo tibi.

64. Ad suos ministros.

Sextantes, Calliste, duos infunde Falerni:
  tu super aestivas, Alcime, solve nives.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
  lassenturque rosis tempora sutilibus.
Iam vicina iubent nos vivere Mausolea;
  cum doceant, ipsos posse perire deos.

65. Ad Caesarem.

Astra polumque dedit, quamvis obstante noverca,
  Alcidae Nemeae terror, et Arcas aper;
et castigatum Libycae ceroma palaestrae;
  et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:
silvarumque tremor, tacita qui fraude solebat
  ducere nec rectas Cacus in antra boves.
Ista tuae, Caesar, quota pars spectatur arenae?
  Dat maiora novus proelia mane dies.
Quot graviora cadunt Nemeaeo pondera monstro?
  Quot tua Maenalios collocat hasta sues?

Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi;
est tibi, qui possit vincere Geryonem.
Saepe licet Graiae numeretur bellua Lernae,
improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis coelum tantis, Auguste, dederunt
Alcidae cito di; sed tibi sero dabunt.

66. In Pontilianum.

Saepe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
sic erit aeternum, Pontiliane, vale.

67. De hirundine.

Hibernos peterent solito cum more recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reversae,
et profugam volucres diripuere suae.
Sero dedit poenas. Discerpi noxia mater
debuerat: sed tunc, cum laceravit Ityn.

68. Ad Lesbiam.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
ut scires, quanto sit tua flava magis.

69. In M. Antonium.

Antoni Phario nil obiecture Pothino,
et levius tabula, quam Cicerone, nocens:
quid gladium demens Romana stringis in ora?
Hoc admisisset nec Catilina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro:
et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid prosunt sacrae pretiosa silentia linguae?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

70. De Syrisco ad Maximum.

Infusum sibi nuper a patrono
plenum, Maxime, centies Syriscus

in sellariolis vagus popinis
circa balnea quatuor peregit.
O quanta est gula, centies comesse!
quanto maior adhuc, nec accubare!

71. Ad Faustinum.

Humida qua gelidas summittit Trebula valles,
et viridis, Cancri mensibus, alget ager,
rura Cleonaeo nunquam temerata leone,
et domus Aeolio semper amica Noto,
te, Faustine, vocant: longas his exige messes
collibus: hibernum iam tibi Tibur erit.

72. Ad Rufum, de origine Bacchi.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

73. Ad Theodorum.

Non donem tibi cur meos libellos
oranti toties, et exigenti,
miraris, Theodore? Magna causa est:
dones tu mihi ne tuos libellos.

74. De Pompeio et filiis.

Pompeios iuvenes Asia atque Europa, sed ipsum
terra tegit Libyes; si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? Iacere
uno non poterat tanta ruina loco.

75. Ad Quinctum.

Quae legis causa nupsit tibi Laelia, Quincte,
uxorem potes hanc dicere legitimam.

76. Ad Cinnam.

Profecit poto Mithridates saepe veneno,
toxica ne possent saeva nocere sibi.
Tu quoque cavisti coenando tam male semper,
ne posses unquam, Cinna, perire fame.

77. Ad Marullum.

Narratur belle quidam dixisse, Marulle,
qui te ferre oleum dixit in auriculam.

78. Ad Turanium.

Si tristi domicoenio laboras,
Turani, potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles προπίνειν,
viles Cappadocae, gravesque porri.
Divisis cybium latebit ovis:
ponetur digitis tenendus unctis
nigra cauliculus virens patella,
algentem modo qui reliquit hortum:
et pultem niveam premens botellus,
et pallens faba cum rubente lardo.
Mensae munera si voles secundae,
marcentes tibi porrigentur uvae,
et nomen pyra quae ferunt Syrorum;
et quas docta Neapolis creavit,
lento castaneae vapore tostae:
vinum tu facies bonum bibendo.
Post haec omnia forte si movebit
Bacchus, quam solet, esuritionem,
succurrent tibi nobiles olivae,
Piceni modo quas tulere rami,
et fervens cicer, et tepens lupinus.
Parva est coenula, (quis potest negare?)
sed finges nihil, audiesve fictum,
et vultu placidus tuo recumbes;
nec crassum dominus leget volumen:
nec de Gadibus improbis puellae
vibrabunt sine fine prurientes
lascivos docili tremore lumbos:

sed, quod non grave sit, nec inficetum,
parvi tibia condyli sonabit.
Haec est coenula. Claudiam sequeris:
quam nobis cupis esse te priorem.

79. In Zoilum.

Undecies una surrexti, Zoïle, coena;
et mutata tibi est synthesis undecies:
sudor inhaereret madida ne veste retentus,
et laxam tenuis laederet aura cutem.
Quare ego non sudo, qui tecum, Zoïle, coeno?
Frigus enim magnum synthesis una facit.

80. Ad Severum.

Non totam mihi, si vacabis, horam
dones, et licet imputes, Severe,
dum nostras legis exigisque nugas.
Durum est perdere ferias: rogamus,
iacturam patiaris hanc, ferasque.
Quod si legeris ipse cum diserto
(sed numquid sumus improbi?) Secundo,
plus multo tibi debiturus hic est,
quam debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
lassi marmora Sisyphi videbit;
quem censoria cum meo Severo
docti lima momorderit Secundi.

81. Ad Aemilianum.

Semper eris pauper, si pauper es, Aemiliane.
Dantur opes nulli nunc, nisi divitibus.

82. In Gaurum.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta,
si dare non poteras millia, Gaure, decem?

An potes, et non vis? Rogo, non est turpius istud?
I, tibi disperdas, Gaure: pusillus homo es.

83. Ad Dindymum

Insequeris, fugio; fugis, insequor; haec mihi mens est.
velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

84. Ad Gallam.

Iam tristis nucibus puer relictis
clamoso revocatur a magistro:
et blando male proditus fritillo,
arcana modo raptus e popina,
aedilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiere tota,
nec munuscula parva, nec minora
misisti mihi, Galla, quae solebas.
Sane sic abeat meus December.
Scis certe puto vestra iam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VI.

1. Ad Iulium Martialem.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
in primis mihi care Martialis:
quem si terseris aure diligenti,
audebit minus anxius tremensque
magnas Caesaris in manus venire.

2. Adulatorium.

Lusus erat sacrae connubia fallere tedae:
lusus et immeritos exsecuisse mares.
Utraque tu prohibes, Caesar, populisque futuris
succurris, nasci quos sine fraude iubes.
Nec spado iam, nec moechus erit, te praeside, quisquam.
At prius (o mores!) et spado moechus erat.

3. De filio Domitiani.

Nascere, Dardanio promissum numen Iulo,
vera deûm soboles: nascere, magne puer,
cui pater aeternas post secula tradat habenas:
quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila
et totam Phryxi Iulia nebit ovem.

4. Adulatorium.

Censor maxime, principumque princeps,
cum tot iam tibi debeat triumphos,
tot nascentia templa, tot renata,
tot spectacula, tot deos, tot urbes:
plus debet tibi Roma, quod pudica est.

5. Ad Caecilianum.

Rustica mercatus multis sum praedia nummis:
mutua des centum, Caeciliane, rogo.
Nil mihi respondes? Tacitum te dicere, credo,
non reddes: ideo, Caeciliane, rogo.

6. Ad Lupercum.

Comoedi tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce,
quatuor; et κωφὸν Paulla πρόσωπον amat.

7. De Thelesina.

Iulia lex populis ex quo, Faustine, renata est;
atque intrare domos iussa Pudicitia est:
aut minus, aut certe non plus tricesima lux est,
et nubit decimo iam Thelesina viro.
Quae nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor moecha simpliciore minus.

8. Ad Severum.

Praetores duo, quatuor tribuni,
septem causidici, decem poetae,
cuiusdam modo nuptias petebant
a quodam sene. Non moratus ille
praeconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit.

9. Ad Laevinum.

In Pompeiano dormis, Laevine, theatro:
et quereris, si te suscitat Oceanus?

10. Petit latenter a Domitiano pecuniam.

Pauca Iovem nuper cum millia forte rogarem:
ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Iovi: sed millia nobis
nulla dedit: pudeat pauca rogasse Iovem.
At quam non tetricus, quam nulla nubilus ira,
quam placido nostras legerat ore preces!
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, o nostri dic conscia virgo tonantis:
si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego: sic breviter posita mihi Gorgone Pallas:
quae nondum data sunt, stulte, negata putas?

11. In Marcum.

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
miraris? Pylades, Marce, bibebat idem;
nec melior panis turdusve dabatur Oresti·
sed par atque eadem coena duobus erat.
Tu Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:
non minus ingenua est et mihi, Marce, gula.
Te Cadmea Tyros, me pinguis Gallia vestit:
vis te purpureum, Marce, sagatus amem?
Ut praestem Pyladen, aliquis mihi praestet Orestem.
Hoc non fit verbis, Marce: ut ameris, ama.

12. De Fabulla.

Iurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: numquid, Paulle, peierat? Nego.

13. De statua Iuliae.

Quis te Phidiaco formatam, Iulia, caelo,
vel quis Palladiae non putet artis opus?

Candida non tacita respondet imagine Lygdos,
  et placido fulget vivus in ore liquor.
Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,
  quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor summique Tonantis,
  a te Iuno petat ceston et ipsa Venus.

14. In Laberium.

Versus scribere posse te disertos
affirmas, Laberi: quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
non scribat, Laberi; virum putabo.

15. De formica succino inclusa.

Dum Phaethontea formica vagatur in umbra,
  implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modo quae fuerat vita contemta manente,
  funeribus facta est nunc pretiosa suis.

16. Ad Priapum.

Tu qui pene viros terres, et falce cinaedos,
  iugera sepositi pauca tuere loci.
Sic tua non intrent vetuli pomaria fures;
  sed puer, aut longis pulchra puella comis.

17. In Cinnamum.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus?
Tu si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

18. Epitaphium Salonini, ad Priscum.

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
  qua melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas; nam qui te, Prisce, reliquit,
  vivit, qua voluit vivere parte magis.

19. In Posthumum causidicum.

Non de vi, neque caede, nec veneno,
sed lis est mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abesse furto.
Hoc iudex sibi postulat probari:
tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
et periuria Punici furoris,
et Sullas, Mariosque, Muciosque
magna voce sonas, manuque tota.
Iam dic, Posthume, de tribus capellis.

20. In Phoebum.

Mutua te centum sestertia, Phoebe, rogavi:
cum mihi dixisses, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
teque decem crucias: iam rogo, Phoebe, nega.

21. De Stella et Ianthide.

Perpetuam Stellae dum iungit Ianthida vati
laeta Venus, dixit: plus dare non potui.
Haec coram domina: sed nequius illud in aurem:
tu ne quid pecces, exitiose, vide.
Saepe ego lascivum Martem furibunda cecidi,
legitimos esset cum vagus ante toros.
Sed postquam meus est, nulla me pellice laesit:
tam frugi Iuno vellet habere Iovem.
Dixit, et arcano percussit pectora loro.
Plaga iuvat: sed tu iam, dea, caede duos.

22. In Proculinam.

Quod nubis, Proculina, concubino,
et moechum modo, nunc facis maritum,
ne lex Iulia te notare possit:
non nubis, Proculina, sed fateris.

23. In Lesbiam.

Stare iubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem:
credc mihi, non est mentula, quod digitus.
Tu licet et manibus, blandis et vocibus instes:
contra te facies imperiosa tua est.

24. De Charisiano.

Nil lascivius est Charisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

25. Ad Marcellinum.

Marcelline, boni soboles sincera parentis,
horrida Parrhasio quem tegit ursa iugo:
ille vetus pro te patriusque quod optat amicus,
accipe, et haec memori pectore vota tene:
cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor
in medios enses saevaque tela ferat.
Bella velint, Martemque ferum rationis egentes:
tu potes et patriae miles et esse decus.

26. De Sotade.

Periclitatur capite Sotades noster.
Reum putatis esse Sotadem? Non est.
Arrigere desît posse Sotades: lingit.

27. Ad Nepotem.

Bis vicine Nepos (nam tu quoque proxima Florae
incolis, et veteres tu quoque Ficelias)
est tibi, quae patria signatur imagine vultus,
testis maternae nata pudicitiae.
Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno:
et potius plenos aere relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum;
amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Caecuba non solos vindemia nutriat orbos:
possunt et patres vivere, crede mihi.

28. Epitaphium Glauciae.

Libertus Melioris ille notus,
tota qui cecidit dolente Roma,
cari deliciae breves patroni,
hoc sub marmore Glaucias humatus
iuncto Flaminiae iacet sepulcro:
castus moribus, innocens pudore,
velox ingenio, decore felix.
Bis senis modo messibus peractis
vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas, viator.

29. De eodem.

Non de plebe domus, nec avarae verna catastae,
sed domini sancto dignus amore puer,
munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
Moribus hoc formaeque datum. Quis blandior illo,
aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est aetas, et rara senectus.
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

30. In Paetum.

Sex sestertia si statim dedisses,
cum dixti mihi, Sume, tolle, dono:
deberem tibi, Paete, pro ducentis.
At nunc cum dederis diu moratus,
post septem puto vel novem Kalendas,
vis dicam tibi veriora veris?
Sex sestertia, Paete, perdidisti.

31. In Charidemum.

Uxorem, Charideme, tuam scis ipse sinisque
a medico futui. Vis sine febre mori.

32. De morte Othonis.

Cum dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
forsitan et posset vincere mollis Otho:
damnavit multo staturum sanguine Martem,
et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sane vel Caesare maior:
dum moritur, numquid maior Othone fuit?

33. In Sabellum

Nil miserabilius, Matho, paedicone Sabello
vidisti, quo nil laetius ante fuit.
Furta, fugae, mortes servorum, incendia, luctus
affligunt hominem. Tam miser et futuit.

34. Ad Diadumenum.

Basia da nobis, Diadumene, pressa. Quot, inquis?
Oceani fluctus me numerare iubes,
et maris Aegaei sparsas per litora conchas,
et quae Cecropio monte vagantur apes,
quaeque sonant pleno vocesque manusque theatro,
cum populus subiti Caesaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest.

35. Ad Caecilianum.

Septem clepsydras magna tibi voce petenti
arbiter invitus, Caeciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisque tepentem
ampullis potas semisupinus aquam.
Ut tandem saties vocemque sitimque; rogamus,
iam de clepsydra, Caeciliane, bibas.

36. Ad Papilum.

Mentula tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus,
ut possis, quoties arrigis, olfacere.

37. In Carinum.

Secti podicis usque ad umbilicum
nullas relliquias habet Carinus:
et prurit tamen usque ad umbilicum.
O quanta scabie miser laborat!
Culum non habet, est tamen cinaedus.

38. De filio Reguli.

Adspicis, ut parvus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudet et ipse patrem?
maternosque sinus viso genitore relinquat,
et patrias laudes sentiat esse suas?
Iam clamor, centumque viri, densumque coronae
vulgus, et infanti Iulia tecta placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet;
sic vitulus molli proelia fronte cupit.
Di, servate, precor, matri sua vota, patrique,
audiat ut natum Regulus, illa duos.

39. In Cinnam.

Pater ex Marulla, Cinna, factus es septem,
non liberorum: namque nec tuus quisquam,
nec est amici, filiusve vicini:
sed in grabatis tegetibusque concepti
materna produnt capitibus suis furta.
Hic, qui retorto crine Maurus incedit,
sobolem fatetur esse se coci Santrae.
At ille sima nare, turgidis labris,
ipsa est imago Pannici palaestritae.
Pistoris esse tertium quis ignorat,
quicunque lippum novit et videt Damam?
Quartus, cinaeda fronte, candido vultu,
ex concubino natus est tibi Lygdo:
percide, si vis filium, nefas non est.
Hunc vero, acuto capite et auribus longis,

quae sic moventur, ut solent asellorum,
quis morionis filium neget Cyrrhae?
Duae sorores, illa nigra, et haec rufa,
Croti choraulae, villicique sunt Carpi.
Iamque hybridarum grex tibi foret plenus,
si spado Coresus Dindymusque non esset.

40. Ad Lycorim.

Femina praeferri potuit tibi nulla, Lycori:
praeferri Glycerae femina nulla potest.
Haec erit hoc, quod tu: tu non potes esse, quod haec est.
Tempora quid faciunt! Hanc volo, te volui.

41. In raucum poetam.

Qui recitat lana fauces et colla revinctus,
hic se posse loqui, posse tacere negat.

42. De Etrusci thermis, ad Oppianum.

Etrusci nisi thermulis lavaris,
illotus morieris, Oppiane.
Nullae sic tibi blandientur undae:
nec fontes Aponi rudes puellis,
non mollis Sinuessa, fervidique
fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
non Phoebi vada, principesque Baiae.
Nusquam tam nitidum micat serenum:
lux ipsa est ibi longior, diesque
nullo tardius a loco recedit.
Illic Taygeti virent metalla,
et certant vario decore saxa,
quae Phryx et Libys altius cecidit.
Siccos pinguis Onyx anhelat aestus,
et flamma tenui calent Ophitae.
Ritus si placeant tibi Laconum,

contentus potes arido vapore,
cruda Virgine Martiave mergi;
quae tam candida, tam serena lucet,
ut nullas ibi suspiceris undas,
et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, et aure me supina
iam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

43. Ad Castricum.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiae:
canaque sulfureis nympha natatur aquis:
me Nomentani confirmant otia ruris,
et casa iugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus;
hic vestrae mihi sunt, Castrice, divitiae.
Quondam laudatas quocunque libebat ad undas
currere, nec longas pertimuisse vias:
nunc urbi vicina iuvant, facilesque recessus,
et satis est, pigro si licet esse mihi.

44. In Calliodorum.

Festive credis te, Calliodore, iocari,
et solum multo permaduisse sale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes;
sic te convivam posse placere putas.
At si ego non belle, sed vere dixero quiddam.
nemo propinabit, Calliodore, tibi.

45. In nuptias Lygdi et Lectoriae

Lusistis, satis est; lascivi nubite cunni:
permissa est vobis non nisi casta Venus.
Haec est casta Venus? nubit Lectoria Lygdo:
turpior uxor erit, quam modo moecha fuit.

46. Ad Catianum.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,
nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

47. Ad Ianthida nympham.

Nympha, mei Stellae quae fonte domestica puro
laberis, et domini gemmea tecta subis:
sive Numae coniux Triviae te misit ab antro;
sive Camoenarum de grege nona venis:
exsolvit votis hac se tibi virgine porca
Marcus, furtivam quod bibit aeger aquam.
Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis
da secura tui: sit mihi sana sitis.

48. In Pomponium.

Quod tam grande σοφῶς clamat tibi turba togata:
non tu, Pomponi, coena diserta tua est.

49. De se Priapus.

Non sum de fragili dolatus ulmo;
nec quae stat rigida supina vena,
de ligno mihi quolibet columna est,
sed viva generata de cupresso:
quae nec secula centies peracta,
nec longae cariem timet senectae.
Hanc, tu quisquis es, o malus, timeto:
nam si vel minimos manu rapaci
hoc de palmite laeseris racemos:
nascetur, licet hoc velis negare,
inserta tibi ficus a cupresso.

50. De Thelesino.

Cum coleret puros pauper Thelesinus amicos,
errabat gelida sordidus in togula.

Obscoenos postquam coepit curare cinaedos,
  argentum, mensas, praedia solus emit.
Vis fieri dives, Bithynice? conscius esto.
  Nil tibi, vel minimum, basia pura dabunt.

51. Ad Lupercum.

Quod convivaris sine me tam saepe, Luperce,
  inveni, noceam qua ratione tibi.
Irascar, licet usque voces, mittasque, rogesque.
  Quid facies? inquis. Quid faciam? veniam.

52. Epitaphium Pantagathi tonsoris.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
  Pantagathus, domini cura dolorque sui,
vix tangente vagos ferro resecare capillos
  doctus, et hirsutas excoluisse genas.
Sis licet, ut debes, Tellus, placata levisque:
  artificis levior non potes esse manu.

53. De Andragora.

Lotus nobiscum est, hilaris coenavit; et idem
  inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitae mortis causam, Faustine, requiris?
  In somnis medicum viderat Hermocratem.

54. De Sextiliano.

Tantos, et tantas si dicere Sextilianum,
  Aule, vetes; iunget vix tria verba miser.
Quid sibi vult? inquis. Dicam, quid suspicer esse:
  tantos et tantas Sextilianus amat.

55. In Coracinum.

Quod semper casiaque, cinnamoque,
et nido niger alitis superbae
fragras plumbea Nicerotiana,

rides nos, Coracine, nil olentes.
Malo, quam bene olere, nil olere.

56. In Charidemum.

Quod tibi crura rigent setis, et pectora villis,
verba putas famae te, Charideme, dare.
Exstirpa, mihi crede, pilos de corpore toto,
teque pilare tuas testificare nates.
Quae ratio est? inquis. Scis multos dicere multa
Fac paedicari te, Charideme, putent.

57. In Phoebum.

Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos,
et tegitur pictis sordida calva comis.
Tonsorem capiti non est adhibere necessum:
radere te melius spongia, Phoebe, potest.

58. Ad Aulum Pudentem.

Cernere Parrhasios dum te iuvat, Aule, Triones
cominus et Scythici sidera pigra poli;
o quam paene tibi Stygias ego raptus ad undas
Elysiae vidi nubila fusca plagae!
Quamvis lassa tuos quaerebant lumina vultus,
atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificae ducunt non pulla sorores
stamina, nec surdos vox habet ista deos:
sospite me sospes Latias reveheris ad urbes,
et referes pili praemia clarus eques.

59. In Baccaram.

Et dolet, et queritur, sibi non contingere frigus
propter sexcentas Baccara gausapinas:
optat et obscuras luces, ventosque, nivesque:
odit et hibernos, si tepuere, dies.
Quid fecere mali nostrae tibi, saeve, lacernae,
tollere de scapulis quas levis aura potest?

Quanto simplicius, quanto est humanius istud,
mense vel Augusto sumere gausapinas?

60. De Pompillo, ad Faustinum.

Rem factam Pompillus habet, Faustine: legetur,
et nomen toto sparget in orbe suum.
Sic leve flavorum valeat genus Usipiorum,
quisquis et Ausonium non amat imperium
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur;
sed famae non est hoc, mihi crede, satis.
Quam multi tineas pascunt blattasque diserti!
et redimunt soli carmina docta coci!
Nescio quid plus est, quod donat secula chartis.
Victurus Genium debet habere liber.

61. In Invidum.

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos
meque sinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

62. Ad Oppianum.

Amisit pater unicum Silanus:
cessas mittere munera, Oppiane?
Heu crudele nefas, malaeque Parcae!
Cuius vulturis hoc erit cadaver?

63. Ad Marianum.

Scis te captari: scis hunc, qui captat, avarum:
et scis qui captat, quid, Mariane, velit:
tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
scribis, et esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
et piscatorem piscis amare potest?

Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret: des, Mariane, nihil.

64. In detractorem.

Cum sis nec rigida Fabiorum gente creatus,
nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
hirsuta peperit rubicunda sub ilice coniux:
sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatae
filius, ut sponsam possit te sponsa vocare:
emendare meos, quos novit Fama, libellos
et tibi permittis felices carpere nugas:
has, inquam, nugas, quibus aurem advertere totam
non aspernantur proceres urbisque forique:
quas et perpetui dignantur scrinia Silî,
et repetit toties facundo Regulus ore;
quique videt propius magni certamina Circi,
laudat Aventinae vicinus Sura Dianae:
ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
non dedignatur bis terque revolvere Caesar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limante Minerva
acrius, et tenues fixerunt pectus Athenae.
Ne valeam, si non multo sapit altius istud,
quod cum panticibus laxis, et cum pede grandi,
et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes praeterea, quos nullus noverit, in me
scribere versiculos, miseras et perdere chartas.
At si quid nostrae tibi bilis inusserit ardor,
vivet, et haerebit, totoque legetur in orbe;
stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.
Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.
Sit placidus licet, et lambat digitosque manusque;

si dolor, et bilis, si iusta coegerit ira,
ursus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
et tacitam quaeras, quam possis rodere carnem.

65. Ad Tuccam.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccam.
Tucca, solet fieri; denique, Tucca, licet.
Sed tamen hoc longum est. Solet hoc quoque, Tucca, licetque.
Si breviora probas, disticha sola legas.
Conveniat nobis, ut fas epigrammata longa
sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi.

66. De praecone puellam vendente.

Famae non nimium bonae puellam,
quales in media sedent Suburra,
vendebat modo praeco Gellianus.
Parvo cum pretio diu liceret,
dum puram cupit approbare cunctis:
attraxit prope se manu negantem:
et bis, terque, quaterque basiavit.
Quid profecerit osculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

67. Ad Pannicum de Gellia uxore.

Cur tantum eunuchos habeat tua Gellia, quaeris,
Pannice? Vult futui Gellia, non parere.

68 De morte Eutychi pueri.

Flete nefas vestrum, sed toto flete Lucrino,
Naïdes, et luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit undas
Eutychus, ille tuum, Castrice, dulce latus.
Hic tibi curarum socius, blandumque levamen,
hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.

Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis
vidit, et Alcidae nympha remisit Hylam?
an dea femineum iam negligit Hermaphroditum,
amplexu teneri sollicitata viri?
Quidquid id est, subitae quaecunque est causa rapinae-
sit, precor, et tellus mitis, et unda tibi.

69. De Bassa.

Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Catulle:
miror, quod Bassi filia potat aquam.

70. Ad Martianum.

Sexagesima, Martiane, messis
acta est, et, puto, iam secunda Cottae;
nec se taedia lectuli calentis
expertum meminit die vel uno.
Ostendit digitum, sed impudicum,
Alconti, Dasioque, Symmachoque.
At nostri bene computentur anni,
et, quantum tetricae tulere febres,
aut languor gravis, aut mali dolores,
a vita meliore separentur:
infantes sumus, et senes videmur.
Aetatem Priamique Nestorisque
longam qui putat esse, Martiane,
multum decipiturque falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.

71. De Telethusa.

Edere lascivos ad Baetica crusmata gestus,
et Gaditanis ludere docta modis;
tendere quae tremulum Pelian, Hecubaeque maritum
posset ad Hectoreos sollicitare rogos;
urit, et excruciat dominum Telethusa priorem.
Vendidit ancillam; nunc redimit dominam.

72. De Cilice fure.

Fur notae nimium rapacitatis
compilare Cilix volebat hortum:
ingenti sed erat, Fabulle, in horto
praeter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire,
ipsum surripuit Cilix Priapum.

73. De Priapo Hilari.

Non rudis indocta fecit me falce colonus:
dispensatoris nobile cernis opus.
Nam Caeretani cultor ditissimus agri
hos Hilarus colles et iuga laeta tenet.
Adspice, quam certo videar non ligneus ore,
nec devota focis inguinis arma geram;
sed mihi perpetua nunquam moritura cupresso
Phidiaca rigeat mentula digna manu.
Vicini, moneo, sanctum celebrate Priapum,
et bis septenis parcite ingeribus.

74. Ad Esculanum.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
calvam trifilem semitactus unguento,
foditque tonsis ora laxa lentiscis;
mentitur, Esculane: non habet dentes.

75. In Pontiam.

Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentae,
sive femur leporis, sive quid his simile;
bucellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

76. Epitaphium Fusci.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
credita cui summi castra fuere ducis:

hic situs est Fuscus. Licet hoc, Fortuna, fateri,
non timet hostiles iam lapis iste minas.
Grande iugum domita Dacus cervice recepit,
et famulum victrix possidet umbra nemus.

77. In Afrum.

Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus;
tam iuvenis, quam nec Parthenopaeus erat;
tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus:
quid te Cappadocum sex onus esse iuvat?
Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
quam nudus medio si spatiere foro.
Non aliter monstratur Atlas cum compare ginno;
quaeque vehit similem bellua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quam sit lectica, requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

78. Ad Aulum, de Phryge lusco.

Potor nobilis, Aule, lumine uno
luscus Phryx erat, alteroque lippus:
huic Heras medicus: bibas caveto
vinum: si biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx oculo, Valebis, inquit.
Misceri sibi protinus deunces,
sed crebros iubet. Exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

79. Ad Lupum.

Tristis es, et felix; sciat hoc Fortuna, caveto:
ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

80 Ad Caesarem de rosis hibernis.

Ut nova dona tibi, Caesar, Nilotica tellus
miserat hibernas ambitiosa rosas:

navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
urbis ut intravit limina prima tuae.
Tantus veris honos, et odorae gratia Florae,
tantaque Paestani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus gressumque oculosque ferebat,
tonsilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanae iussus iam cedere brumae,
mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.

81. In Charidemum.

Iratus tanquam populo, Charideme, lavaris:
inguina sic toto subluis in solio.
Nec caput hic vellem sic te, Charideme, lavare;
et caput, ecce, lavas: inguina malo laves.

82. Ad Rufum.

Quidam me modo, Rufe, diligenter
inspectum, velut emtor aut lanista,
cum vultu digitoque subnotasset,
tune es, tune, ait, ille Martialis,
cuius nequitias iocosque novit,
aurem qui modo non habet Batavam?
Subrisi modice: levique nutu
me, quem dixerat esse, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi: quia sum malus poeta.
Hoc ne saepius accidat poetae,
mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

83. Ad Caesarem Domitianum.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
tantum, summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tua revocasti fulmina dextra.
Hos cuperem mores ignibus esse Iovis.

Si tua sit summo, Caesar, natura Tonanti,
  utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
  esse quod et comiti contigit, et reduci.

84. De Philippo.

Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus:
  hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

85. In mortem Rufi Camonii.

Editus est sextus sine te mihi, Rufe Camoni,
  nec te lectorem sperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, et numine laevo
  visa tibi, cineres reddit et ossa patri.
Funde tuo lacrimas, orbata Bononia, Rufo:
  et resonet tota planctus in Aemilia.
Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit aetas!
  Viderat Alphei praemia quinque modo.
Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
  tu solitus nostros, Rufe, tenere iocos.
Accipe cum fletu maesti breve carmen amici,
  atque haec absentis tura fuisse puta.

86. In bibentes aquam calidam.

Setinum, dominaeque nives, densique trientes,
  quando ego vos, medico non prohibente, bibam?
Stultus et ingratus, nec tanto munere dignus,
  qui mavult heres divitis esse Midae.
Possideat Libycas messes, Hermumque Tagumque,
  et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

87. Ad Caesarem.

Dî tibi dent, et tu, Caesar, quaecunque mereris:
  dî mihi dent, et tu, quae volo, si merui.

88. Ad Caecilianum.

Mane salutavi vero te nomine casu:
nec dixi dominum, Caeciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

89. De Panareto potore.

Cum peteret seram media iam nocte matellam
arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
nec fuerat soli tanta lagena satis.
Ille fide summa testae sua vina remensus,
reddidit oenophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

90. De Gellia.

Moechum Gellia non habet, nisi unum.
Turpe est hoc magis, uxor est duorum.

91. In Zoilum.

Sancta ducis summi prohibet censura vetatque
Moechari. Gaude, Zoïle, non futues.

92. In Ammianum.

Caelatus tibi cum sit, Ammiane,
serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis: bibis venenum.

93. De Thaide.

Tam male Thaïs olet, quam non fullonis avari
testa vetus, media sed modo fracta via,
non ab amore recens hircus, non ora leonis,
non detracta cani Transtiberina cutis:

pullus abortivo nec cum putrescit in ovo,
  amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
  deposita quoties balnea veste petit:
psilothro viret, aut acida latet oblita creta:
  aut tegitur pingui terque quaterque faba.
Cum bene se tutam per fraudes mille putavit,
  omnia cum fecit, Thaïda Thaïs olet.

94. De Calpetiano.

Ponuntur semper chrysendeta Calpetiano,
  sive foris, seu cum coenat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic coenat in agro.
  Non habet ergo aliud? Non habet immo suum

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER VII.

1. Ad Domitianum, de lorica.

Accipe belligerae crudum thoraca Minervae,
  ipsa Medusaeae quem timet ira comae.
Dum vacat haec, Caesar, poterit lorica vocari:
  pectore cum sacro sederit, aegis erit.

2. Ad ipsam loricam.

Invia Sarmaticis domini lorica sagittis,
  et Martis Getico tergore fida magis:
quam vel ad Aetolae securam cuspidis ictus
  texuit innumeri lubricus unguis apri:
felix sorte tua! sacrum cui tangere pectus
  fas erit, et nostri mente calere dei.
I comes, et magnos illaesa merere triumphos,
  palmataeque ducem, sed cito, redde togae.

3. Ad Pontilianum.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
  ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

4. De Oppiano.

Esset, Castrice, cum mali coloris,
versus scribere coepit Oppianus.

5. Ad Caesarem Domitianum.

Si desiderium, Caesar, populique patrumque
  respicis, et Latiae gaudia vera togae;
redde deum votis poscentibus: invidet hosti
  Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille, tuoque
  terretur vultu barbarus, et fruitur.

6. De fama reditus Domitiani.

Ecquid Hyperboreis ad nos conversus ab oris
  Ausonias Caesar iam parat ire vias?
Certus abest auctor, sed vox hoc nuntiat omnis.
  Credo tibi; verum dicere, Fama, soles.
Publica victrices testantur gaudia chartae:
  Martia laurigera cuspide pila virent.
Rursus, io, magnos clamat tibi Roma triumphos,
  invictusque tua, Caesar, in urbe sonas.
Sed iam laetitiae quo sit fiducia maior,
  Sarmaticae laurus nuntius ipse veni.

7 Ad Caesarem Domitianum.

Hiberna quamvis Arctos, et rudis Peuce,
et ungularum pulsibus calens Ister,
fractusque cornu iam ter improbo Rhenus,
teneat domantem regna perfidae gentis
te summe mundi rector et parens orbis,
abesse nostris non tamen potes votis.
Illic et oculis et animis sumus, Caesar:
adeoque mentes omnium tenes unus,
ut ipsa magni turba nesciat Circi,
utrumne currat Passerinus, an Tigris.

8. De reditu Domitiani.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc ludite, Musae.
  victor ab Odrysio redditur orbe deus.

Certa facis populi tu primus vota, December:
  iam licet ingenti dicere voce, Venit.
Felix sorte tua! poteras non cedere Iano,
  gaudia si nobis, quae dabit ille, dares.
Festa coronatus ludet convicia miles,
  inter laurigeros cum comes ibit equos.
Fas audire iocos, levioraque carmina, Caesar,
  et tibi: si lusus ipse triumphus amat.

9. De Cascelio.

Cum sexaginta numeret Cascelius annos,
  ingeniosus homo est: quando disertus erit?

10. In Olum.

Paedicatur Eros, fellat Linus: Ole, quid ad te,
  de cute quid faciat ille vel ille sua?
Centenis futuit Matho millibus: Ole, quid ad te?
  Non tu propterea, sed Matho pauper erit.
In lucem coenat Sertorius: Ole, quid ad te?
  cum liceat tota stertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
  Assem ne dederis, crediderisve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole,
  quodque magis curae convenit esse tuae.
Pro togula debes: hoc ad te pertinet, Ole.
  Quadrantem nemo iam tibi credet: et hoc.
Uxor moecha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
  Poscit iam dotem filia grandis: et hoc.
Dicere quindecies poteram, quod pertinet ad te:
  sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

11. Ad Aulum Pudentem.

Cogis me calamo manuque nostra
emendare meos, Pudens, libellos.

O quam me nimium probas, amasque,
qui vis archetypas habere nugas.

12. Ad Faustinum.

Sic me fronte legat dominus, Faustine, serena,
excipiatque meos, qua solet aure, iocos;
ut mea nec, iuste quos odit, pagina laedit,
et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodest, cupiant cum quidam nostra videri,
si qua Lycambeo sanguine tela madent?
vipereumque vomant nostro sub nomine virus,
qui Phoebi radios ferre diemque negant?
Ludimus innocui: scis hoc bene. Iuro potentis
per genium Famae, Castalidumque gregem:
perque tuas aures, magni mihi numinis instar,
lector, inhumana liber ab invidia.

13. De Lycoride.

Dum Tiburtinis albescere solibus audit
antiqui dentis fusca Lycoris ebur,
venit in Herculeos colles. Quid Tiburis alti
aura valet? Parvo tempore nigra redit.

14. Ad Aulum, de luctu suae puellae.

Accidit infandum nostrae scelus, Aule, puellae,
amisit lusus deliciasque suas:
non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis passeris orba sui;
vel Stellae cantata meo, quas flevit Ianthis,
cuius in Elysio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus istis,
nec dominae pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit annos,
mentula cui nondum sesquipedalis erat.

15. Ad Arginum puerum Ianthidos.

Quis puer hic nitidis absistit Ianthidos undis,
  et fugit ad dominam Naiada? numquid Hylas?
O bene, quod silva colitur Tirynthius ista,
  et quod amatrices tam prope servat aquas!
Securus licet hos fontes, Argine, ministres:
  nil facient nymphae: ne velit ipse, cave.

16. Ad Regulum.

Aera domi non sunt, superest hoc, Regule, solum,
  ut tua vendamus munera: numquid emis?

17. Ad bibliothecam Iulii Martialis.

Ruris bibliotheca delicati,
vicinam videt unde lector urbem;
inter carmina sanctiora si quis
lascivae fuerit locus Thaliae,
hos nido licet inseras vel imo,
septem quos tibi mittimus libellos,
auctoris calamo sui notatos:
haec illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,
quae cantaberis orbe nota toto:
pignus pectoris hoc mei tuere,
Iulî bibliotheca Martialis.

18. In Gallam.

Cum tibi sit facies, de qua nec femina possit
  dicere; cum corpus nulla litura notet:
cur te tam rarus cupiat repetatque fututor,
  miraris? Vitium est non leve, Galla, tibi.
Accessi quoties ad opus, mixtisque movemur
  inguinibus: cunnus non tacet, ipsa taces.
Dî facerent ut tu loquereris, et ipse taceret:
  offendor cunni garrulitate tui.

Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
  Symmachus, et risum res movet ista simul.
Quis ridere potest fatui poppysmata cunni?
  Cum sonat hic, cui non mentula mensque cadit!
Dic aliquid saltem, clamosoque obstrepe cunno:
  et si adeo muta es, disce vel inde loqui.

19. De fragmento Argus.

Fragmentum, quod vile putas et inutile lignum,
  haec fuit ignoti prima carina maris,
quam nec Cyaneae quondam potuere ruinae
  frangere, nec Scythici tristior ira freti.
Secula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
  sanctior est salva parva tabella rate.

20. In Sanctram.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctra.
Rectam vocatus cum cucurrit ad coenam,
quam tot diebus noctibusque captavit;
ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
et utramque coxam leporis, et duos armos:
nec erubescit peierare de turdo,
et ostreorum rapere lividos cirros.
Buccis placentae sordidam linit mappam.
Illic et uvae collocantur ollares,
et Punicorum pauca grana malorum,
et excavatae pellis indecens vulvae,
et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cum iam mille rumpitur furtis,
rosos tepenti spondylos sinu condit,
et devorato capite turturem truncum.
Colligere longa turpe nec putat dextra
analecta, quidquid et canes reliquerunt.
Nec esculenta sufficit gulae praeda:

mixto lagenam replet ad pedes vino.
Haec per ducentas cum domum tulit scalas,
seque obserata clausit anxius cella,
gulosus ille postero die vendit.

21. De natali Lucani.

Haec est illa dies, quae, magni conscia partus,
Lucanum populis et tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis, nullaque invisior umbra:
debuit hoc saltem non licuisse tibi.

22. De eodem.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
lux redit: Aonidum turba, favete sacris.
Haec meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
mixtus Castaliae Baetis ut esset aquae.

23. De eodem, ad Phoebum.

Phoebe, veni, sed quantus eras, cum bella tonanti
ipse dares Latiae plectra secunda lyrae.
Quid tanta pro luce precer? Tu, Polla, maritum
saepe colas, et se sentiat ipse coli.

24. In maledicum.

Cum Iuvenale meo quae me committere tentas,
quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Pirithoi destituisset amor.
Tu Siculos fratres, et maius nomen Atridas,
et Ledae poteras dissociare genus.
Hoc tibi pro meritis et talibus imprecor ausis,
ut facias illud, quod, puto, lingua, facis.

25. In malum poetam.

Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper,
et cerussata candidiora cute:

nullaque mica salis, nec amari fellis in illis
gutta sit: o demens, vis tamen illa legi!
Nec cibus ipse iuvat morsu fraudatus aceti:
nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasque mariscas:
nam mihi, quae novit pungere, Chia sapit.

26. Scazonta mittit ad Apollinarem.

Apollinarem conveni meum, scazon,
et si vacabit, (ne molestus accedas)
hoc qualecunque, cuius aliqua pars ipse est,
dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
noto rogabis ut favore sustentet.
Quanto mearum scis amore nugarum
flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, scazon.

27. De apro sibi a Dextro misso.

Tuscae glandis aper populator, et ilice multa
iam piger, Aetolae fama secunda ferae,
quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
praeda iaces nostris invidiosa focis.
Pinguescant madido tetri nidore Penates,
flagret et exciso festa culina iugo.
Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
addet et arcano mixta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis,
conturbator aper. Vilius esurio.

28. Ad Fuscum.

Sic Tiburtinae crescat tibi silva Dianae,
et properet caesum saepe redire nemus:

nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
cedat, et immodici dent bona musta lacus.
Sic fora mirentur, sic te Pallatia laudent,
excolat et geminas plurima palma fores:
otia dum medias praestat tibi parva December,
excipe, sed certa, quos legis, aure iocos.
Scire libet verum: res est haec ardua: sed tu
quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

29. Ad Testilum puerum.

Testile, Victoris tormentum dulce Voconi,
quo nemo est toto notior orbe puer:
sic etiam positis formosus amere capillis,
et placeat vati nulla puella tuo:
paulisper domini doctos sepone libellos,
carmina Victori dum lego pauca tuo.
Et Maecenati Maro cum cantaret Alexim,
nota tamen Marsi fusca Melaenis erat.

30. In Caeliam.

Das Parthis, das Germanis, das, Caelia, Dacis:
nec Cilicum spernis Cappadocumque toros:
et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor
navigat, a rubris et niger Indus aquis:
nec recutitorum fugis inguina Iudaeorum,
nec te Sarmatico transit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
quod Romana tibi mentula nulla placet?

31. Ad Regulum.

Raucae cortis aves, et ova matrum,
et flavas medio vapore Chias,
et fetum querulae rudem capellae,
nec iam frigoribus pares olivas,
et canum gelidis olus pruinis,

de nostro tibi rure missa credis?
O quam, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quidquid villicus Umber, aut colonus,
aut rus marmore tertio notatum,
aut Tusci tibi, Tusculive mittunt,
id tota mihi nascitur Suburra.

32. Ad Atticum.

Attice, facundae renovas qui nomina gentis,
nec sinis ingentem conticuisse domum:
te pia Cecropiae comitatur turba Minervae,
te secreta quies, te sophos omnis amat.
At iuvenes alios fracta colit aure magister,
et rapit immeritas sordidus unctor opes.
Non pila, non follis, non te paganica thermis
praeparat, aut nudi stipitis ictus hebes:
vara nec iniecto ceromate brachia tendis;
non harpasta vagus pulverulenta rapis:
sed curris niveas tantum prope Virginis undas,
aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area servit,
ludere, cum liceat currere, pigritia est.

33. In Cinnam.

Sordidior coeno cum sit toga, calceus autem
candidior prima sit tibi, Cinna, nive;
deiecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

34. Ad Severum, de Charino.

Quo possit fieri modo, Severe,
ut vir pessimus omnium Charinus
unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, sed cito. Quid Nerone peius?

quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus, ecce, de malignis,
qui sic rancidulo loquatur ore:
quid? tu tot domini deique nostri
praefers muneribus Neronianas?
Thermas praefero balneis cinaedi.

35. Ad Lecaniam.

Inguina succinctus nigra tibi servus aluta
stat, quoties calidis tota foveris aquis.
Sed meus, ut de me taceam, Lecania, servus
Iudaeum nulla sub cute pondus habet.
Et nudi tecum iuvenesque senesque lavantur.
An sola est servi mentula vera tui?
Ecquid femineos sequeris, matrona, recessus?
secretusque tua, cunne, lavaris aqua?

36. Ad Stellam.

Cum pluvias madidumque Iovem perferre negaret,
et rudis hibernis villa nataret aquis;
plurima, quae posset subitos effundere nimbos,
muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus, ecce, sonat Boreae stridore December:
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

37. Ad Castricum, de theta.

Nosti mortiferum quaestoris, Castrice, signum?
est operae pretium discere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
letalem iuguli iusserat esse notam.
Turpis ab inviso pendebat stiria naso,
cum flaret madida fauce December atrox.
Collegae tenuere manus. Quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

38. Ad Polyphemum.

Tantus es, et talis nostri, Polypheme, Severi:
ut te mirari possit et ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minor. Quodsi fera monstra duorum
iunxeris, alterius fiet uterque timor.

39. De Caelio.

Discursus varios, vagumque mane,
et fastus, et ave potentiorum,
cum perferre patique iam negaret,
coepit fingere Caelius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
et sanas linit obligatque plantas,
inceditque gradu laborioso;
(Quantum cura potest, et ars doloris!)
desit fingere Caelius podagram.

40. Epitaphium patris Etrusci.

Hic iacet ille senex, Augusta notus in aula,
pectore non humili passus utrumque deum;
natorum pietas sanctis quem coniugis umbris
miscuit. Elysium possidet ambo nemus.
Occidit illa prior viridi fraudata iuventa:
hic prope ter senas vidit Olympiadas.
Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
adspexit lacrimas quisquis, Etrusce, tuas.

41. Ad Sempronium Tuccam.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:
cosmica, Semproni, tam mala, quam bona sunt.

42. Ad Castricum.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
audeat hic etiam, Castrice, carminibus.

Nos tenues in utroque sumus, vincique parati:
inde sopor nobis, et placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quaeris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

43. In Cinnam.

Primum est, ut praestes, si quid te, Cinna, rogabo:
illud deinde sequens, ut cito, Cinna, neges.
Diligo praestantem; non odi, Cinna, negantem:
sed tu nec praestas, nec cito, Cinna, negas.

44. De imagine Maximi Caesonii, ad Q. Ovidium

Maximus ille tuus, Ovidi, Caesonius hic est,
cuius adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem
ausus es, et profugi, non tua, fata sequi.
Aequora per Scyllae magnus comes exsulis isti,
qui modo nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
et fas est cineri me superesse meo:
audiet hoc praesens, venturaque turba, Fuisse
illi te, Senecae quod fuit ille suo.

45. De eadem.

Facundi Senecae potens amicus,
caro proximus aut prior Sereno,
hic est Maximus ille, quem frequenti
felix litera pagina salutat.
Hunc tu per Siculas secutus undas,
o nullis, Ovidi, tacende linguis,
sprevisti domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
haesit qui comes exsuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Haesisti comes exsuli Neronis.

46. Ad Priscum.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
  Maeonioque cupis doctius ore loqui,
excrucias multis pariter me teque diebus,
  et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.
Divitibus poteris Musas elegosque sonantes
  mittere: pauperibus munera pexa dato.

47. Ad Licinium Suram.

Doctorum Licini celeberrime Sura virorum,
  cuius prisca graves lingua reduxit avos:
redderis, heu quanto fatorum munere! nobis,
  gustata Lethes paene remissus aqua.
Perdiderant iam vota metum, securaque flebant
  tristia cum lacrimis: iamque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
  et raptas fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
  moverit; et frueris posteritate tua.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:
  perdiderit nullum vita reversa diem.

48. Ad Annium.

Cum mensas habeat fere ducentas,
pro mensis habet Annius ministros:
transcurrunt gabatae, volantque lances.
Has vobis epulas habete, lauti:
nos offendimur ambulante coena.

49. Ad Severum.

Parva suburbani munuscula mittimus horti:
  faucibus ova tuis; poma, Severe, gulae.

50. Ad fontem Ianthidos.

Fons dominae, regina loci, quo gaudet Ianthis,
  gloria conspicuae deliciumque domus:

cum tua tot niveis ornetur ripa ministris,
  et Ganymedeo luceat unda choro:
quid facit Alcides silva sacratus in ista?
  Tam vicina tibi cur tenet antra deus?
Numquid nympharum notos observat amores,
  tam multi pariter ne rapiantur Hylae?

51. Ad Urbicum.

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas,
  et lasciva tamen carmina nosse libet:
Pompeium quaeras (et nosti forsitan) Auctum.
  Ultoris prima Martis in aede sedet,
iure madens, varioque togae limatus in usu.
  Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos,
  ut pereat chartis litera nulla meis.
Denique, si vellet, poterat scripsisse videri;
  sed famae mavult ille favere meae.
Hunc licet a decima (nec enim satis ante vacabit)
  sollicites: capiet coenula parva duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
  et cum, Iam satis est, dixeris; ille leget.

52. Ad Auctum.

Gratum est, quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,
  si tamen et Celerem, quod legis, Aucte, iuvat.
Ille meas gentes, et Celtas rexit Iberos,
  nec fuit in nostro certior orbe fides.
Maior me tanto reverentia turbat; et aures
  non auditoris, iudicis esse puto.

53. In Umbrum

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Umber,
  munera, contulerant quae tibi quinque dies:

bis senos triplices, et dentiscalpia septem:
his comes accessit spongia, mappa, calix;
semodiusque fabae cum vimine Picenarum,
et Laletanae nigra lagena sapae;
parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
et Libycae fici pondere testa gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
munera, quae grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
argenti potuit pondera quinque puer?

54. In Nasidienum.

Semper mane mihi de me mera somnia narras,
quae moveant animum sollicitentque meum.
Iam prior ad faecem sed et haec vindemia venit,
exorat noctes dum mihi saga tuas.
Consumsi salsasque molas, et turis acervos:
decrevere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
Aut vigila, aut dormi, Nasidiene, tibi.

55. In Chrestum.

Nulli munera, Chreste, si remittis,
nec nobis dederis remiserisque;
credam te satis esse liberalem.
Sed si reddis Apicio, Lupoque,
et Gallo, Titioque, Gellioque;
lingas non mihi, (nam proba et pusilla est,)
sed quae de Solymis venit perustis
damnatam modo mentulam tributi.

56. Ad Rabirium.

Astra polumque tua cepisti mente, Rabiri:
Parrhasiam mira qui struis arte domum.

Phidiaco si digna Iovi dare templa parabit,
  has petat a nostro Pisa Tonante manus.

57. De Achilla.

Castora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
  Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

58. Ad Gallam.

Iam sex, aut septem nupsisti, Galla, cinaedis:
  dum coma te nimium, pexaque barba iuvat.
Deinde experta latus, madidoque simillima loro
  inguina, nec lassa stare coacta manu,
deseris imbelles thalamos mollemque maritum:
  rursus et in similes decidis usque toros.
Quaere aliquem Curios semper Fabiosque loquentem,
  hirsutum, et dura rusticitate trucem.
Invenies; sed habet tristis quoque turba cinaedos:
  difficile est, vero nubere, Galla, viro.

59. De Caeciliano.

Non coenat sine apro noster, Tite, Caecilianus.
  Bellum convivam Caecilianus habet.

60. Ad Iovem Capitolinum.

Tarpeiae venerande rector aulae,
quem salvo duce credimus Tonantem,
cum votis sibi quisque te fatiget,
et poscat dare, quae dei potestis:
nil pro me mihi, Iuppiter, petenti
ne succensueris, velut superbo.
Te pro Caesare debeo rogare:
pro me debeo Caesarem rogare.

61. Ad Caesarem Germanicum.

Abstulerat totam temerarius institor urbem,
  inque suo nullum limine limen erat.

Iussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
et modo quae fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila est praecincta lagenis:
nec praetor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densa nec caeca novacula turba:
occupat aut totas nigra popina vias.
Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

62. In Amillum.

Reclusis foribus grandes percidis, Amille,
et te deprendi, cum facis ista, cupis,
ne quid liberti narrent, servique paterni,
et niger obliqua garrulitate cliens.
Non paedicari se qui testatur, Amille,
illud saepe facit, quod sine teste facit.

63. De Silio (Italico.)

Perpetui nunquam moritura volumina Sili
qui legis, et Latia carmina digna toga;
Pierios tantum vati placuisse recessus
credis, et Aoniae Bacchica serta comae?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
implevit magni quam Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum
hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
rexerat, asserto qui sacer orbe fuit:
emeritos Musis et Phoebo tradidit annos;
proque suo celebrat nunc Helicona foro.

64. In Cinnamum.

Qui tonsor fueras tota notissimus urbe,
et post haec dominae munere factus eques

Sicanias urbes Aetnaeaque regna petisti,
  Cinname, cum fugeres tristia iura fori.
Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
  Quid facit infelix et fugitiva quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,
  non Cynicus, non tu Stoicus esse potes;
vendere nec vocem Siculis plausumque theatris.
  Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

65. In Gargilianum.

Lis te bis decimae numerantem frigora brumae
  conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, et demens! viginti litigat annis
  quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

66 De Labieno.

Heredem Fabius Labienum ex asse reliquit.
  Plus meruisse tamen se Labienus ait.

67. In Philaenim.

Paedicat pueros tribas Philaenis,
et tentigine saevior mariti
undenas vorat in die puellas.
Harpasto quoque subligata ludit,
et flavescit haphe, gravesque draucis
halteras facili rotat lacerto,
et putri lutulenta de palaestra
uncti verbere vapulat magistri:
nec coenat prius, aut recumbit ante,
quam septem vomuit meros deunces;
ad quos fas sibi tunc putat redire,
cum coliphia sexdecim comedit.
Post haec omnia, cum libidinatur,
non fellat: putat hoc parum virile:
sed plane medias vorat puellas.

Dî mentem tibi dent tuam, Philaeni,
cunnum lingere quae putas virile.

68. Ad Instantium Rufum.

Commendare meas, Instanti Rufe, Camoenas
parce precor socero: seria forsan amat.
Quodsi lascivos admittit et ille libellos,
haec ego vel Curio Fabricioque legam.

69. De Theophila ad Canium.

Haec est illa tibi promissa Theophila, Cani,
cuius Cecropia pectora dote madent.
Hanc sibi iure petat magni senis Atticus hortus,
nec minus esse suam Stoïca turba velit.
Vivet opus quodcunque per has emiseris aures;
tam non femineum nec populare sapit.
Non tua Pantaenis nimium se praeferat illi,
quamvis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:
castior haec, et non doctior illa fuit.

70. In Philaenim

Ipsarum tribadum tribas, Philaeni,
recte, quam futuis, vocas amicam.

71. De familia ficosa.

Ficosa est uxor, ficosus et ipse maritus:
filia ficosa est, et gener, atque nepos:
nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter iuvenesque senesque,
res mira est, ficos non habet unus ager.

72. Ad Paullum.

Gratus sic tibi, Paulle, sit December:
nec vani triplices, brevesque mappae,

nec turis veniant leves selibrae;
sed lances ferat aut scyphos avorum
aut grandis reus aut potens amicus:
seu quod te potius iuvat capitque:
sic vincas Noviumque Publiumque
mandris et vitreo latrone clausos;
sic palmam tibi de trigone nudo
unctae det favor arbiter coronae,
nec laudet Polybi magis sinistras:
si quisquam mea dixerit malignus,
atro carmina quae madent veneno;
ut vocem mihi commodes patronam,
et, quantum poteris, sed usque, clames:
non scripsit meus ista Martialis.

73. Ad Maximum.

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianae.
et tua patricius culmina vicus habet:
hinc viduae Cybeles, illinc sacraria Vestae,
inde novum, veterem prospicis inde Iovem.
Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram?
Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

74. Pro Caro et Norbana votum.

Cyllenes coelique decus, facunde minister,
aurea cui torto virga dracone viret:
sic tibi lascivi non desit copia furti,
sive cupis Paphien, seu Ganymede cales:
maternaeque sacris ornentur frondibus Idus,
et senior parca mole prematur avus:
hunc semper Norbana diem cum coniuge Caro
laeta colat, primis quo coiere toris.
Hic pius antistes sophiae sua dona ministrat:
hic te ture vocat, fidus et ipse Iovi.

75. In anum deformem.

Vis futui gratis, cum sis deformis anusque.
Res perridicula est: vis dare, nec dare vis.

76. Ad Philomusum.

Quod te diripiunt potentiores
per convivia, porticus, theatra,
et tecum, quoties ita incidisti,
gestari iuvat, et iuvat lavari:
nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse: non amaris.

77. In Tuccam.

Exigis, ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

78. In Papilum.

Cum Saxetani ponatur cauda lacerti,
et bene si coenas, conchis inuncta tibi est:
sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
mittis. Habes nec cor, Papile, nec genium.

79. Ad Severum.

Potavi modo consulare vinum.
Quaeris, quam vetus atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse,
qui ponebat, erat, Severe, consul.

80. Ad Faustinum, ut libellos suos Marcellino mittat.

Quatenus Odrysios iam pax Romana Triones
temperat, et tetricae conticuere tubae,
hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum
mittere: iam chartis, iam vacat ille iocis.
Sed si parva tui munuscula quaeris amici
commendare, ferat carmina nostra puer:

non qualis Geticae satiatus lacte iuvencae
  Sarmatica rigido ludit in amne rota;
sed Mitylenaei roseus mangonis ephebus,
  vel non caesus adhuc matre iubente Lacon.
At tibi captivo famulus mittetur ab Istro,
  qui Tiburtinas pascere possit oves.

81. Ad Lausum.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
  si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est.

82. De Menophilo.

Menophili penem tam grandis fibula vestit,
  ut sit comoedis omnibus una satis.
Hunc ego credideram (nam saepe lavamur in unum)
  sollicitum voci parcere, Flacce, suae.
Dum ludit media populo spectante palaestra,
  delapsa est misero fibula: verpus erat.

83. De Eutrapelo.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
  expingitque genas: altera barba subit.

84. Ad librum.

Dum mea Caecilio formatur imago Secundo,
  spirat et arguta picta tabella manu:
i, liber, ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem:
  haec loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona, sodali:
  certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
  vivet, Apelleum cum morietur opus.

85. Ad Sabellum.

Quod non insulse scribis tetrasticha quaedam,
  disticha quod belle pauca, Sabelle, facis:

laudo, nec admiror. Facile est, epigrammata belle
scribere: sed librum scribere, difficile est.

86. In Sextum.

Ad natalitias dapes vocabar,
essem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum?
post tot pignora nostra, post tot annos,
quod sum praeteritus vetus sodalis?
Sed causam scio: nulla venit a me
Hispani tibi libra pustulati,
nec levis toga, nec rudes lacernae:
non est sportula, quae negotiatur.
Poscis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, vapulet vocator.

87. De se.

Si meus aurita gaudet glaucopide Flaccus;
si fruitur tristi Canius Aethiope;
Publius exiguae si flagrat amore catellae;
si Cronius similem cercopithecon amat;
delectat Marium si perniciosus ichneumon;
pica salutatrix si tibi, Lause, placet;
si gelidum collo nectit Glacilla draconem;
lusciniae tumulum si Thelesina dedit:
blanda Cupidinei cur non amet ora Labycae,
qui videt haec dominis monstra placere suis?

88. De suis libris.

Fertur habere meos, si vera est fama, libellos
inter delicias pulchra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior iuvenisque puerque,
et coram tetrico casta puella viro.
Hoc ego maluerim, quam si mea carmina cantent,
qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;

quam meus Hispano si me Tagus impleat auro,
pascat et Hybla meas, pascat Hymettos apes.
Non nihil ergo sumus; nec blandae munere linguae
decipimur. Credam iam, puto, Lause, tibi.

89. Apollinari mittit coronam roseam

I, felix rosa, mollibusque sertis
nostri cinge comas Apollinaris:
quas tu nectere candidas, sed olim,
sic te semper amet Venus, memento.

90. Ad Creticum.

Iactat inaequalem Matho me fecisse libellum:
si verum est, laudat carmina nostra Matho.
Aequales scribit libros Calvinus et Umber.
Aequalis liber est, Cretice, qui malus est.

91. Ad Iuvenalem.

De nostro facunde tibi Iuvenalis agello
Saturnalitias mittimus, ecce, nuces.
Cetera lascivis donavit poma puellis
mentula custodis luxuriosa dei.

92. In Baccaram.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
bis nobis dicis, Baccara, terque die.
Appellat rigida tristis me voce Secundus:
audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Pensio te coram petitur clareque palamque:
audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Esse queror gelidasque mihi tritasque lacernas:
audis, sed nescis, Baccara, quid sit opus.
Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus;
dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

93. Ad Narniam.

Narnia, sulphureo quam gurgite candidus amnis
circuit, ancipiti vix adeunda iugo,
quid tam saepe meum nobis abducere Quintum
te iuvat, et lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,
propter vicinum qui pretiosus erat?
Sed iam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quinto:
perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

94. De Papilo.

Unguentum fuerat, quod onyx modo parva gerebat
olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

95. In Linum.

Bruma est, et riget horridus December,
audes tu tamen osculo nivali
omnes obvius hinc et hinc tenere,
et totam, Line, basiare Romam.
Quid possis graviusque saeviusque
percussus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore basiet nec uxor,
blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior elegantiorque,
cuius livida naribus caninis
dependet glacies, rigetque barba,
qualem forficibus metit supinis
tonsor Cinyphio Cilix marito.
Centum occurrere malo cunnilingis,
et Gallum timeo minus recentem.
Quare si tibi sensus est, pudorque,
hibernas, Line, basiationes
in mensem rogo differas Aprilem.

96. Epitaphium Urbici pueri.

Conditus hic ego sum Bassi dolor, Urbicus infans,
cui genus et nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menses,
ruperunt tetricae cum mala pensa deae.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit aetas?
Da lacrimas tumulo, qui legis ista, meo.
Sic ad Lethaeas, nisi Nestore serior, undas
non eat, optabis quem superesse tibi.

97. Ad librum suum de Caesio Sabino.

Nosti si bene Caesium, libelle,
montanae decus Umbriae Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
illi tu dabis haec, vel occupato.
Instent mille licet premantque curae,
nostris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur!
o quae gloria! quam frequens amator!
Te convivia, te forum sonabit,
aedes, compita, porticus, tabernae.
Uni mitteris, omnibus legeris.

98. Ad Castorem.

Omnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia vendas.

99. Ad Crispinum.

Sic placidum videas semper, Crispine, Tonantem,
nec te Roma minus, quam tua Memphis amet:
carmina Parrhasia si nostra legentur in aula,
(namque solent sacra Caesaris aure frui)
dicere de nobis, ut lector candidus, aude:
temporibus praestat non nihil iste tuis;

nec Marso nimium minor est, doctoque Catullo.
 Hoc satis est: ipsi cetera mando deo.

100. Ad Ponticum.

Pontice, per reges discurris, et omnia lustras:
 magna quidem sequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:
 non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem forma natura creavit:
 dignus eras Helena, Pontice; pulcher homo es.
Pontice, voce tua posses adamanta movere:
 vox tua dulce sonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
 vis dicam verum, Pontice? Nullus homo es.

101. De vetula.

Tacta places, audita places, si non videare,
 tota places: neutro, si videare, places.

102. De Milone.

Milo domi non est: peregre Milone profecto
 arva vacant: uxor non minus inde parit.
Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam:
 quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VIII.

IMPERATORI DOMITIANO CAESARI AUGUSTO, GERMANICO, DACICO, VALERIUS MARTIALIS SALUTEM.

Omnes quidem libelli mei, domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant: et puto propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat. Quam quidem subinde aliqua iocorum mixtura variare tentavimus, ne coelesti verecundiae tuae laudes suas, quae facilius te fatigare possunt, quam nos satiare, omnis versus ingereret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, et supremae fortunae viris ita scripta sint, ut mimicam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascive loqui, quam solent. Cum pars libri et maior et melior ad maiestatem sacri nominis tui allegata sit, meminerit non nisi religionis purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli huius limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

1. Ad librum suum.

Laurigeros domini, liber, intrature Penates,
  disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus:
  tu mihi, tu, Pallas Caesariana, veni.

2. Ad Ianum.

Fastorum genitor parensque Ianus
victorem modo cum videret Istri,
tot vultus sibi non satis putavit,
optavitque oculos habere plures:
et lingua pariter locutus omni,
terrarum domino, deoque rerum
promisit Pyliam quater senectam.
Addas, Iane pater, tuam rogamus.

3. Ad Musam.

Quinque satis fuerant; nam sex septemve libelli
  est nimium: quid adhuc ludere, Musa, iuvat?
Sit pudor, et finis. Iam plus nihil addere nobis
  fama potest: teritur noster ubique liber:
et cum rupta situ Messallae saxa iacebunt,
  altaque cum Licinî marmora pulvis erunt:
me tamen ora legent, et secum plurimus hospes
  ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram, cum sic respondit nona sororum,
  cui coma et unguento sordida vestis erat:
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
  Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An iuvat ad tragicos soccum transferre cothurnos?
  aspera vel paribus bella tonare modis,
praelegat ut tumidus rauca te voce magister,
  oderit et grandis virgo bonusque puer?
Scribant ista graves nimium, nimiumque severi,
  quos media miseros nocte lucerna videt.

At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
agnoscat mores vita legatque suos.
Angusta cantare licet videaris avena,
dum tua multorum vincat avena tubas.

4. Ad Caesarem Domitianum, vel ut alii, Germanicum.

Quantus, io, Latias mundi conventus ad aras
suscipit et solvit pro duce vota suo!
Non sunt haec hominum, Germanice, gaudia tantum,
sed faciunt ipsi nunc, puto, sacra dei.

5. Ad Macrum.

Dum donas, Macer, annulos puellis;
desisti, Macer, annulos habere.

6 In Euctum.

Archetypis vetuli nihil est odiosius Eucti,
(ficta Saguntino cymbia malo luto)
argenti furiosa sui cum stemmata narrat
garrulus, et verbis mucida vina facit.
Laomedonteae fuerant haec pocula mensae·
ferret ut haec, muros struxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commisit proelia Rhaecus
cum Lapithis: pugna debile cernis opus.
Hi duo longaevo censentur Nestore fundi:
pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis
largius Aeacides vividiusque merum.
Hac propinavit Bytiae pulcherrima Dido
in patera, Phrygio cum data coena viro est.
Miratus fueris cum prisca toreumata multum,
in Priami cyathis Astyanacta bibes.

7. In Cinnam

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diserte,
horis, Cinna, decem dicere verba novem?

Sed modo clepsydras ingenti voce petisti
quatuor. O quantum, Cinna, tacere potes!

8. Ad Ianum de reditu Caesaris.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
et revoces vultu secula longa tuo:
te primum pia tura rogent, te voce salutent;
purpura te felix, te colat omnis honos.
Tu tamen hoc mavis, Latiae quod contigit urbi,
mense tuo reducem, Iane, videre deum.

9. Ad Quinctum de Hyla.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quamprimum: brevis est occasio lucri.
Si fuerit caecus, nil tibi solvet Hylas.

10. De Basso.

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias, coloris optimi. Lucrifecit.
Adeo bene emit? inquis. Immo non solvit

11. Ad Caesarem Domitianum.

Pervenisse tuam iam te scit Rhenus in urbem:
nam populi voces audit et ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getasque
laetitiae clamor terruit ipse novae.
Dum te longa sacro venerantur gaudia Circo,
nemo quater missos currere sensit equos.
Nullum Roma ducem, nec te sic, Caesar, amavit:
te quoque iam non plus, ut velit ipsa, potest.

12. Ad Priscum.

Uxorem quare locupletem ducere nolim,
quaeritis? Uxori nubere nolo meae.

Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
non aliter fuerint femina virque pares.

13. Ad Gargilianum.

Morio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

14. In crudelem amicum.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
mordeat et tenerum fortior aura nemus,
hibernis obiecta notis specularia puros
admittunt soles, et sine faece diem.
At mihi cella datur, non tota clausa fenestra,
in qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare iubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuae tutior hospes ero.

15. Ad Domitianum.

Dum nova Pannonici narratur gloria belli,
omnis et ad reducem dum litat ara Iovem;
dat populus, dat gratus eques, dat tura senatus,
et ditant Latias tertia dona tribus.
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos,
nec minor ista tuae laurea pacis erit:
quod tibi de sancta credis pietate tuorum.
Principis est virtus maxima, nosse suos.

16. In Ciperum.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
nunc causas agis, et ducena quaeris:
sed consumis, et usque mutuaris.
A pistore, Cipere, non recedis:
et panem facis, et facis farinam.

17. Ad Sextum.

Egi, Sexte, tuam, pactus duo millia, causam.
Misisti nummos quot mihi? mille. Quid est?

Narrasti nihil, inquis, et a te prodita causa est.
  Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

18. Ad Cirinium.

Si tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
  vel mecum possis, vel prior ipse legi:
sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
  carior ut mea sit, quam tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
  Pindaricos nosset cum superare modos:
et Vario cessit Romani laude cothurni,
  cum posset tragico fortius ore loqui.
Aurum, et opes, et rura frequens donabit amicus:
  qui velit ingenio cedere, rarus erit.

19. De Cinna.

Pauper videri Cinna vult; et est pauper.

20. Ad Varum.

Cum facias versus nulla non luce ducenos,
  Vare, nihil recitas: non sapis, atque sapis.

21. Ad Luciferum, vel in adventum Caesaris.

Phosphore, redde diem. Quid gaudia nostra moraris?
  Caesare venturo, Phosphore, redde diem.
Roma rogat. Placidi numquid te pigra Bootae
  plaustra vehunt, lento quod nimis igne venis?
Ledaeo poteras abducere Cyllaron astro:
  ipse suo cedet nunc tibi Castor equo.
Quid cupidum Titana tenes? Iam Xanthus, et Aethon
  frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidae non cedunt sidera luci,
  et cupit Ausonium Luna videre ducem.
Iam, Caesar, vel nocte veni: stent astra licebit,
  non deerit populo te veniente dies.

22. In Gallicum.

Invitas ad aprum; ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida sum, si das, Gallice, verba mihi.

23. Ad Rusticum.

Esse tibi videor saevus, nimiumque gulosus,
qui propter coenam, Rustice, caedo cocum?
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

24. Ad Caesarem Domitianum.

Si quid forte petam timido gracilique libello,
improba non fuerit si mea charta, dato.
Et si non dederis, Caesar, permitte rogari:
offendunt nunquam tura precesque Iovem.
Qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

25. In Oppianum.

Vidisti semel, Oppiane, tantum
aegrum me male: saepe te videbo.

26. Ad Caesarem Domitianum.

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:
quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres;
delicias potuit nec numerare suas.
Vincit Erythraeos tua, Caesar, arena triumphos
et victoris opes, divitiasque dei.
Nam cum captivos ageret sub curribus Indos,
contentus gemina tigride Bacchus erat.

27. Ad Gaurum.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique,
si sapis et sentis, hic tibi ait: Morere.

28. De Partheniana toga.

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
esse velis cuius fama decusque gregis?
Apula Ledaei tibi floruit herba Phalanti,
qua saturat Calabris culta Galesus aquis?
an Tartessiacus stabuli nutritor Iberi
Baetis in Hesperia te quoque lavit ove?
an tua multifidum numeravit lana Timavum,
quem prius astrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclaeo decuit livere veneno:
nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra,
et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiaeque columbae;
cedet Erythraeis eruta gemma vadis.
Sed licet haec primis nivibus sint aemula dona,
non sunt Parthenio candidiora suo.
Non ego praetulerim Babylonica picta superbe
texta, Semiramia quae variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro;
Aeolium dones si mihi, Phryxe, pecus.
O quantos risus pariter spectata movebit
trita Palatina nostra lacerna toga!

29. De distichis.

Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere
Quid prodest brevitas, dic mihi, si liber est?

30. De spectaculo Scaevolae.

Qui nunc Caesareae lusus spectatur arenae,
temporibus Bruti gloria summa fuit.
Adspicis, ut teneat flammas, poenaque fruatur
fortis, et attonito regnet in igne manus!

Ipse sui spectator adest, et nobile dextrae
  funus amat: totis pascitur illa sacris.
Quodnisi rapta foret nolenti poena, parabat
  saevior in lassos ire sinistra focos.
Scire piget post tale decus, quid fecerit ante:
  quam vidi, satis est hanc mihi nosse manum.

31. In Dentonem.

Nescio quid de te non belle, Dento, fateris,
  coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam supplicibus dominum lassare libellis
  desine, et in patriam serus ab urbe redi.
Nam dum tu longe deserta uxore, diuque
  tres quaeris natos, quatuor invenies.

32. De columba Aretullae.

Aera per tacitum delapsa sedentis in ipsos
  fluxit Aretullae blanda columba sinus.
Luserat hoc casus, nisi inobservata maneret,
  permissaque diu nollet abire fuga.
Si meliora piae fas est sperare sorori,
  et dominum mundi flectere vota valent:
haec a Sardois tibi forsitan exsulis oris,
  fratre reversuro, nuntia venit avis.

33. Ad Paullum, de phiala.

De praetoricia folium mihi, Paulle, corona
  mittis, et hoc phialae nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
  pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis astuti derasa est ungue ministri
  bractea, de fulcro (quod reor esse) tuo?
Illa potest culicem longe sentire volantem,
  et minimi penna papilionis agi.

Exiguae volitat suspensa vapore lucernae,
et leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Iani caryota Kalendis,
quam fert cum parvo sordidus asse cliens.
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo.
plena magis nimio lilia Sole cadunt:
nec vaga tam tenui discursat aranea tela:
tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie vetulae stat creta Fabullae:
crassior offensae bulla tumescit aquae:
fortior et tortos servat vesica capillos,
et mutat Latias spuma Batava comas.
Hac cute Ledaeo vestitur pullus in ovo:
talia lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere posses:
mittere cum posses vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere posses:
denique cum posses mittere, Paulle, nihil.

34. In iactatorem.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.

35. In pessimos coniuges.

Cum sitis similes paresque vita,
uxor pessima, pessimus maritus,
miror, non bene convenire vobis.

36. Ad Caesarem Domitianum.

Regia pyramidum, Caesar, miracula ride:
iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiae labor est Mareoticus aulae?
clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas assurgere montes:
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.

Aethera sic intrat, nitidis ut conditus astris
  inferiore tonet nube serenus apex:
et prius arcano satietur lumine Phoebi,
  nascentis Circe quam videt ora patris.
Haec, Auguste, tamen, quae vertice sidera pulsat,
  par domus est coelo: sed minor est domino.

37. Ad Policarmum.

Quod Caietano reddis, Polycarme, tabellas,
  millia te centum num tribuisse putas?
Debuit haec, inquis. Tibi habe, Polycarme, tabellas,
  et Caietano millia crede duo.

38. Ad Meliorem.

Qui praestat pietate pertinaci
sensuro bona liberalitatis,
captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
post Manes tumulumque perseverat,
quaerit quid, nisi parcius dolere?
Refert, sis bonus an velis videri.
Praestas hoc, Melior, sciente fama:
qui sollemnibus anxius sepulti
nomen non sinis interire Blaesi;
et de munifica profusus arca
ad natalitium diem colendum
scribarum memori piaeque turbae
quod donas, facis ipse Blaesianum.
Hoc longum tibi, vita dum manebit,
hoc et post cineres erit tributum.

39. Ad Domitianum.

Qui Pallatinae caperet convivia mensae,
  ambrosiasque dapes, non erat ante locus.

Hic haurire decet sacrum, Germanice, nectar,
et Ganymedea pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva Tonantis.
At tu si properas, Iuppiter, ipse veni.

40. Ad Priapum.

Non horti neque palmitis beati,
sed rari nemoris, Priape, custos,
ex quo natus es, et potes renasci,
furaces, moneo, manus repellas,
et silvam domini focis reserves.
Si defecerit haec, et ipse lignum es.

41. Ad Faustinum.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
quae medio brumae mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
me certe tristem fecit Athenagoras.

42. Ad Mathonem.

Si te sportula maior ad beatos
non corruperit, ut solet: licebit
de nostro, Matho, centies laveris.

43. In Fabium et Chrestillam.

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe, Venus: quos iste manebit
exitus, una duos ut Libitina ferat.

44. Ad Titullum.

Titulle, moneo, vive semper; hoc serum est:
sub paedagogo coeperis licet, serum est.
At tu, miser Titulle, nec senex vivis:
sed omne limen conteris salutator,

et mane sudas urbis osculis udus,
foroque triplici sparsus ante equos omnes,
aedemque Martis, et colosson Augusti
curris per omnes tertiasque quintasque.
Rape, congere, aufer, posside: relinquendum est.
Superba densis arca palleat nummis,
centum explicentur paginae Kalendarum:
iurabit heres, te nihil reliquisse,
supraque pluteum te iacente, vel saxum,
fartus papyro dum tibi torus crescit,
flentes superbus basiabit eunuchos;
tuoque tristis filius, velis nolis,
cum concubino nocte dormiet prima.

45. Ad Flaccum de reditu P. Terentii.

Priscus ab Aetnaeis mihi, Flacce, Terentius oris
redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, et lento splendescat turbida lino
amphora centeno consule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida mensis?
tam iusto dabitur quando calere mero?
Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
luxuriae fiet tam bona causa meae.

46. Ad Cestum puerum.

Quanta tua est probitas, quanta est infantia formae,
Ceste puer, puero castior Hippolyto!
Te secum Diana velit Dorisque natare:
te Cybele totum mallet habere Phryga.
Tu Ganymedeo poteras succedere lecto:
sed durus domino basia sola dares.
Felix quae tenerum vexabit sponsa maritum,
et quae te faciet prima puella virum!

47. In varie se tondentem.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est,
pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

48. De abolla Crispini.

Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam,
dum mutat cultus, induiturque togam.
Quisquis habes, humeris sua munera redde, precamur:
non hoc Crispinus, te sed abolla rogat.
Non quicunque capit saturatas murice vestes:
nec nisi deliciis convenit iste color.
Si te praeda iuvat foedique insania lucri,
qua possis melius fallere, sume togam.

49. De Aspro.

Formosam plane, sed caecus diligit Asper.
Plus ergo, ut res est, quam videt Asper, amat

50. Ad Caesarem Domitianum.

Quanta Gigantei memoratur mensa triumphi,
quantaque nox superis omnibus illa fuit,
qua bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
et licuit Faunis poscere vina Iovem:
tanta tuas, Caesar, celebrant convivia laurus:
exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecum, populusque, patresque,
et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto maiora dedisti!
Promissa est nobis sportula, recta data est.

51. De phiala Instantii Rufi.

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris haec manus est, an, Polyclete, tua?
Livescit nulla caligine fusca, nec odit
exploratores nubila massa focos.

Vera minus flavo radiant electra metallo,
  et niveum felix pustula vincit ebur.
Materiae non cedit opus: sic alligat orbem,
  plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani vellere Phryxi
  cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, et tu
  ipse tua pasci vite, Lyaee, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis
  Palladius tenero lotos ob ore sonat.
Sic Methymnaeo gavisus Arione delphin
  languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
  non grege de domini, sed tua, Ceste, manus.
Ceste, decus mensae, misce Setina: videtur
  ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis Instanti litera Rufi:
  auctor enim tanti muneris ille mihi.
Si Telethusa venit, promissaque gaudia portat:
  servabor dominae, Rufe, triente tuo.
Si dubia est, septunce trahar: si fallit amantem
  ut iugulem curas, nomen utrumque bibam.

52. Ad Ceditianum.

Tonsorem puerum, sed arte talem,
qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Drusorum cui contigere barbae,
aequandas semel in genas rogatus,
Rufo, Ceditiane, commodavi.
Dum iussus repetit pilos eosdem,
censura speculi manum regente,
expingitque cutem, facitque longam
detonsis epaphaeresim capillis;
barbatus mihi tonsor est reversus.

53. In Catullam.

Formosissima quae fuere, vel sunt,
sed vilissima quae fuere, vel sunt,
o quam te fieri, Catulla, vellem
formosam minus, aut magis pudicam!

54. Ad Caesarem Domitianum.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
dona, ducum victor, victor et ipse tui:
diligeris populo non propter praemia, Caesar:
propter te populus praemia, Caesar, amat.

55. Ad eundem, de leone.

Auditur quantum Massyla per avia murmur
innumero quoties silva leone furit,
pallidus attonitos ad Poena mapalia pastor
cum revocat tauros, et sine mente pecus:
tantus in Ausonia fremuit modo terror arena.
Quis non esse gregem crederet? Unus erat:
sed cuius tremerent ipsi quoque iura leones,
cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus, quem sparsit honorem,
aurea lunatae cum stetit umbra iubae!
Grandia quam decuit latum venabula pectus,
quantaque de magna gaudia morte tulit!
Unde tuis, Libye, tam felix gloria silvis?
A Cybeles numquid venerat ille iugis?
an magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
hanc tibi vel frater vel pater ipse feram?

56. Ad Flaccum.

Temporibus nostris aetas cum cedat avorum,
creverit et maior cum duce Roma suo:
ingenium sacri miraris abesse Maronis,
nec quemquam tanta bella sonare tuba.

Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones,
  Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miserae vicina Cremonae,
  flebat et abductas Tityrus aeger oves.
Risit Tuscus eques, paupertatemque malignam
  reppulit, et celeri iussit abire fuga.
Accipe divitias, et vatum maximus esto:
  tu licet et nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
  marmorea fundens nigra Falerna manu;
et libata dabat roseis carchesia labris,
  quae poterant ipsum sollicitare Iovem.
Excidit attonito pinguis Galatea poetae,
  Thestylis et rubras messibus usta genas:
protinus Italiam concepit, et arma virumque,
  qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos Marsosque loquar, ditataque vatum
  nomina, magnus erit quos numerare labor?
Ergo ero Virgilius, si munera Maecenatis
  des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.

57. De Picente.

Tres habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,
  ad tumulum Picens dum sedet ipse suum;
collegitque sinu fragmenta novissima laxi
  oris, et aggesta contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat heres:
  hoc sibi iam Picens praestitit officium.

58. In Artemidorum.

Cum tibi tam crassae sint, Artemidore, lacernae,
  possim te Sagarum iure vocare meo.

59. In luscum furem.

Adspicis hunc uno contentum lumine, cuius
  lippa sub attrita fronte lacuna patet?

Ne contemne caput, nihil est furacius illo·
non fuit Autolyci tam piperata manus.
Hunc tu convivam cautus servare memento:
tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
et tectus laenis saepe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa
circuit, et soleas surripit ipse suas.

60. In Claudiam.

Summa Palatini poteras aequare Colossi,
si fieres brevior, Claudia, sesquipedem.

61. Ad Severum, de Carino.

Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
et quaerit altos, unde pendeat, ramos:
non iam quod orbe cantor et legor toto;
nec umbilicis quod decorus et cedro
spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
sed quod sub urbe rus habemus aestivum,
vehimurque mulis non, ut ante, conductis.
Quid imprecabor, o Severe, liventi?
Hoc opto: mulas habeat, et suburbanum.

62. De Picente.

Scribit in aversa Picens epigrammata charta;
et dolet, averso quod facit illa deo.

63. De Aulo.

Thestylon Aulus amat, sed nec minus ardet Alexin:
forsitan et nostrum sic Hyacinthon amat.

I nunc et dubita, vates an diligat ipsos,
  delicias vatum cum meus Aulus amet.

64. In Clytum.

Ut poscas, Clyte, munus, exigasque,
uno nasceris octies in anno,
et solas, puto, tresve quatuorve
non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi laevior licebit
tritis litoris aridi lapillis;
sit moro coma nigrior caduco;
vincas mollitie tremente plumas,
aut massam modo lactis alligati;
et talis tumor excitet papillas,
quales cruda viro puella servat:
tu nobis, Clyte, iam senex videris.
Tam multos quis enim fuisse credat
natales Priamive Nestorisve?
Sit tandem pudor et modus rapinis.
Quod si ludis adhuc, semelque nasci
uno iam tibi non sat est in anno;
natum te, Clyte, nec semel putabo.

65. Ad Domitianum.

Hic ubi Fortunae Reducis fulgentia late
  templa nitent, felix area nuper erat:
hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
  purpureum fundens Caesar ab ore iubar:
hic lauro redimita comas, et candida cultu
  Roma salutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum testantur et altera dona:
  stat sacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequentem
  sufficit immensis aureus ipse iugis.

Haec est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
hos aditus urbem Martis habere decet.

66. De consulatu Silii.

Augusto pia tura victimasque
pro nostro date Silio, Camoenae
Bis senos iubet en redire fasces,
nato consule, nobilique virga
vatis Castaliam domum sonare.
Rerum prima salus et una Caesar,
gaudenti superest adhuc, quod optet;
felix purpura, tertiusque consul.
Pompeio dederit licet senatus,
et Caesar genero sacros honores,
quorum pacificus ter ampliavit
Ianus nomina: Silius frequentes
mavult sic numerare consulatus.

67. In Caecilianum.

Horas quinque puer nondum tibi nuntiat, et tu
iam conviva mihi, Caeciliane, venis:
cum modo distulerint raucae vadimonia quartae,
et Floralicias lasset arena feras.
Curre, age, et illotos revoca, Calliste, ministros:
sternantur lecti: Caeciliane, sede.
Caldam poscis aquam; sed nondum frigida venit:
alget adhuc nudo clausa culina foco.
Mane veni potius. Nam cur te quinta moretur?
Ut ientes, sero, Caeciliane, venis.

68. Ad Entellum.

Qui Corcyraei vidit pomaria regis,
rus, Entelle, tuae praeferat ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
et gelidum Bacchi munera frigus edat,

condita perspicua vivit vindemia gemma,
  et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Femineum lucet sic per bombycina corpus:
  calculus in nitida sic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
  Autumnum sterilis ferre iubetur hiems.

69. In Vacerram.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
nec laudas nisi mortuos poetas.
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
non est, ut placeam tibi, perire.

70. De Nerva.

Quanta quies placidi, tanta est facundia Nervae:
  sed cohibet vires ingeniumque pudor.
Cum siccare sacram largo Permessida posset
  ore, verecundam maluit esse sitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
  contentus, famae nec dare vela suae.
Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
  carmina qui docti nota Neronis habet.

71. In Postumianum.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumae
  misisti ante annos, Postumiane, decem.
Speranti plures (nam stare aut crescere debent
  munera) venerunt plusve minusve duae.
Tertius et quartus multo inferiora tulerunt.
  Libra fuit quinto Septitiana. Quid est?
Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno:
  post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octavus ligulam misit sextante minorem:
  nonus acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis, decimus iam non habet annus.
  Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

72. Ad librum suum.

Nondum murice cultus, asperoque
morsu pumicis aridi politus,
Artanum properas sequi, libelle:
quem pulcherrima iam redire Narbo,
docti patria Narbo Votieni,
ad leges iubet annuosque fasces.
Votis quod paribus tibi petendum est:
continget locus ille, et hic amicus.
Quam vellem fieri meus libellus!

73. Ad Instantium.

Instanti, quo nec sincerior alter habetur
pectore, nec nivea simplicitate prior:
si dare vis nostrae vires animosque Thaliae,
et victura petis carmina; da, quod amem.
Cynthia te vatem fecit, lascive Properti:
ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
Non me Pelignus nec spernet Mantua vatem,
si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

74. In malum medicum.

Hoplomachus nunc es, fueras opthalmicus ante:
fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

75. De Gallo Lingono.

Dum repetit sera conductos nocte Penates
Lingonus a Tecta Flaminiaque recens:
expulit offenso vitiatum pollice talum,
et iacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus? qua se ratione moveret?
Ingenti domino servulus unus erat,

tam macer, ut minimam posset vix ferre lucernam.
Succurrit misero casus, opemque tulit.
Quatuor inscripti portabant vile cadaver,
accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus submissa voce precatur,
ut quocunque velint, corpus inane ferant.
Permutatur onus, stipataque tollitur alte
grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur:
cui merito dici, mortue Galle, potest.

76 In Gallicum.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
nil est, quod magis audiam libenter:
sic et cum recitas tuos libellos,
et causam quoties agis clientis,
oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
verum, Gallice, non libenter audis.

77. Ad Liberum amicum.

Liber, amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber, in aeterna vivere digne rosa:
si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
splendeat, et cingant florea serta caput.
Candida nigrescant vetulo crystalla Falerno,
et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic vel medio finitus vixit in aevo,
longior huic facta est, quam data vita fuit.

78. De ludis Stellae.

Quos cuperet Phlegraea suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyaee, tuos,

fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
o pudor! o pietas! et putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, et Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
cessat; et in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nimbis:
nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, et absens
sortitur dominos, ne laceretur, avis.
Quid numerem currus, ter denaque praemia palmae,
quae dare non semper consul uterque solet?
Omnia sed, Caesar, tanto superantur honore,
quod spectatorem te tua laurus habet.

79. In Fabullam.

Omnes aut vetulas habes amicas,
aut turpes, vetulisque foediores:
has ducis comites, trahisque tecum
per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

80. Ad Domitianum.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum,
nec pateris, Caesar, secula cana mori:
cum veteres Latiae ritus renovantur arenae,
et pugnat virtus simpliciore manu.
Sic priscis servatur honos te praeside templis,
et casa tam culto sub Iove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste, priora.
debentur, quae sunt quaeque fuere, tibi.

81. De Gellia.

Non per mystica sacra Dindymenes.
nec per Niliacae bovem iuvencae,

nullos denique per deos deasque
iurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplecitur, hos deosculatur:
hos fratres vocat, et vocat sorores:
hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,
victuram negat esse se nec horam.
Eheu quam bene nunc, Papiriane,
Annaei faceret manus Sereni!

82. Ad Domitianum.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
nos quoque, qui domino carmina parva damus,
posse deum rebus pariter Musisque vacare
scimus, et haec etiam serta placere tibi.
Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
nos tua cura prior deliciaeque sumus.
Non quercus te sola decet, nec laurea Phoebi:
fiat et ex edera civica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER IX.

1. Ad Avitum.

Note, licet nolis, sublimi pectore vates,
cui referet serus praemia digna cinis,
hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat,
quam non obscuris iungis, Avite, viris.
Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:
quem non miraris, sed puto, lector, amas.
Maiores maiora sonent: mihi parva locuto
sufficit in vestras saepe redire manus.

MARTIALIS TURANIO SUO S.

Ave, mi Turani, frater carissime. Epigramma quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares, Avitus iste quis vocaretur. Vale, et para hospitium.

2. De templo Flaviae gentis.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit aestates:
dum grande famuli nomen asseret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:

Tarpeia summi saxa dum patris stabunt:
dum voce supplex, dumque ture plàcabit
matrona dives dulce Iuliae numen:
manebit altum Flaviae decus gentis
cum sole, et astris, cumque luce Romana.
Invicta quidquid condidit manus, coeli est.

3. In Lupum.

Pauper amicitiae cum sis, Lupe, non es amicae;
et queritur de te mentula sola nihil.
Illa siligineis pinguescit adultera cunnis;
convivam pascit nigra farina tuum.
Incensura nives dominae Setina liquantur;
nos bibimus Corsi pulla venena cadi.
Emta tibi nox est fundis non tota paternis;
haud sua desertus rura sodalis arat.
Splendet Erythraeis pellucida moecha lapillis;
ducitur addictus, te futuente, cliens.
Octo Syris suffulta datur lectica puellae;
nudum sandapilae pondus amicus erit.
I nunc, et miseros, Cybele, praecide cinaedos:
haec erat, haec cultris mentula digna tuis.

4. Ad Domitianum.

Quantum iam superis, Caesar, coeloque dedisti,
si repetas, et si creditor esse velis;
grandis in aethereo licet auctio fiat Olympo,
coganturque dei vendere quidquid habent:
conturbabit Atlas, et non erit uncia tota,
decidat tecum qua pater ipse deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
quid pro Tarpeiae frondis honore potest?
quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada praetereo: res agit illa tuas.

Quid loquar Alciden, Phoebumque, piosque Laconas?
addita quid Latio Flavia templa polo?
Exspectes, et sustineas, Auguste, necesse est:
nam tibi quod solvat, non habet arca Iovis.

5. In Aeschylum.

Aureolis futui cum possit Galla duobus,
et plus quam futui, si totidem addideris:
aureolos a te cur accipit, Aeschyle, denos?
Non fellat tanti Galla. Quid ergo? Tacet.

6. In Paullam.

Nubere vis Prisco, non miror, Paulla: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: et ille sapit.

7. Ad Domitianum.

Tibi, summe Rheni domitor, et parens orbis,
pudice princeps, gratias agunt urbes;
populos habebunt: parere iam scelus non est.
Non puer avari sectus arte mangonis
virilitatis damna moeret ereptae:
nec quam superbus computet stipem leno,
dat prostituto misera mater infanti.
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
pudor, esse per te coepit et lupanari.

8. In Afrum.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
continuis volui quinque diebus ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis terque reverso
Iam satis est: non vis, Afer, avere: vale.

9. Ad Domitianum.

Tanquam parva foret sexus iniuria nostri
foedandos populo prostituisse mares:

iam cunae lenonis erant, ut ab ubere raptus
  sordida vagitu posceret aera puer.
Immatura dabant infandas corpora poenas.
  Non tulit Ausonius talia monstra pater,
idem qui teneris nuper succurrit ephebis,
  ne faceret steriles saeva libido viros.
Dilexere prius pueri, iuvenesque, senesque:
  at nunc infantes te quoque, Caesar, amant.

10 Ad Bithynicum.

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
  annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
  annua legavit millia sena tibi.

11. In Cantharum.

Coenes, Canthare, cum foris libenter:
clamas, et maledicis, et minaris.
Deponas animos truces, monemus:
liber non potes et gulosus esse.

12. De Earino Domitiani.

Nomen cum violis rosisque natum,
quo pars optima nuncupatur anni;
Hyblam quod sapit, Atticosque flores,
quod nidos olet alitis superbae:
nomen nectare dulcius beato,
quo mallet Cybeles puer vocari,
et qui pocula temperat Tonanti:
quod si Parrhasia sones in aula,
respondent Veneres Cupidinesque:
nomen nobile, molle, delicatum
versu dicere non rudi volebam:
sed tu syllaba contumax repugnas.
Dicunt Earinon tamen poetae,

sed Graeci, quibus est nihil negatum,
et quos ἄρες ἄρες decet sonare:
nobis non licet esse tam disertis,
qui Musas colimus severiores.

13. De eodem.

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπώρινος essem:
horrida si brumae sidera, χειμέρινος.
Dictus ab aestivo θέρινος tibi mense vocarer:
tempora cui nomen verna dedere, quis est?

14. De eodem.

Nomen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
cum breve Cecropiae ver populantur apes:
nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi,
quod Cytherea sua scribere gaudet acu:
nomen, Erythraeis quod litera facta lapillis,
gemma quod Heliadum pollice trita notet:
quod penna scribente grues ad sidera tollant;
quod decet in sola Caesaris esse domo.

15. In amicum coenipetam.

Hunc, quem coena tibi, quem mensa paravit amicum,
esse putas fidae pectus amicitiae?
Aprum amat, et mullos, et sumen, et ostrea, non te.
Tam bene si coenem, noster amicus erit.

16. De Chloe.

Inscripsit tumulo septem celebrata virorum
se fecisse Chloe. Quid pote simplicius?

17. De coma Earini.

Consilium formae speculum dulcesque capillos
Pergameo posuit dona sacrata deo,
ille puer tota domino gratissimus aula,
nomine qui signat tempora verna suo.

Felix, quae tali censetur munere tellus!
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

18. De eadem ad Aesculapium.

Latonae venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa brevesque colos:
hos tibi laudatos domino sua vota capillos
ille tuus Latia misit ab urbe puer.
Addidit et nitidum sacratis crinibus orbem,
quo felix facies iudice tota fuit.
Tu iuvenile decus serva, ne pulchrior ille
in longa fuerit quam breviore coma.

19. Ad Caesarem Domitianum.

Est mihi, sitque precor longum te praeside, Caesar,
rus minimum: parvi sunt et in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,
curva laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
cum mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
Castalis haec nobis, aut Iovis imber erit.

20. In Sabellum.

Laudas balnea versibus trecentis
coenantis bene Pontici, Sabelle.
Vis coenare, Sabelle, non lavari.

21. Ad Domitianum.

Haec, quae tota patet, tegiturque et marmore, et auro,
infantis domini conscia terra fuit.
Felix, quae tantis sonuit vagitibus, et quae
vidit reptantes sustinuitque manus!
Hic steterat veneranda domus, quae praestitit orbi,
quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo.

Curetes texere Iovem crepitantibus armis,
semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superûm pater, et tibi, Caesar,
pro iaculo et parma fulmen et aegis erat.

22. Ad Auctum

Artemidorus habet puerum: sed vendidit agrum:
agrum pro puero Calliodorus habet.
Dic, uter ex istis melius rem gesserit, Aucte?
Artemidorus amat, Calliodorus arat.

23. Ad pastorem.

Credis ob hoc me, pastor, opes fortasse rogare,
propter quod vulgus crassaque turba rogat:
ut Setina meos consumat gleba ligones,
et sonet innumera compede Tuscus ager:
ut Mauri Libycis centum stent dentibus orbes,
et crepet in nostris aurea lamna toris:
nec labris nisi magna meis crystalla terantur,
et faciant nigras nostra Falerna nives:
ut Canusinatus nostro Syrus assere sudet,
et mea sit culto sella cliente frequens:
aestuet ut nostro madidus conviva ministro,
quem permutatum nec Ganymede velim:
ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
et Massyleum virga gubernet equum.
Est nihil ex istis: superos ac sidera testor.
Ergo quid? Ut donem, pastor, et aedificem.

24. Ad Carum.

O cui virgineo flavescere contigit auro,
dic ubi Palladium sit tibi, Care, decus?
Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,
venit ad has ultro nostra corona comas.
Albanae livere potest pia quercus olivae,
cinxerit invictum quod prior illa caput.

25. Ad eundem.

Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
  Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Haec mundi facies; haec sunt Iovis ora sereni:
  sic tonat ille deus, cum sine nube tonat.
Non solam tribuit Pallas tibi, Care, coronam:
  effigiem domini, quam colis, illa dedit.

26. In Afrum.

Dantem vina tuum quoties aspeximus Hyllum,
  lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quod, rogo, quod scelus est, mollem spectare ministrum?
  Aspicimus solem, sidera, templa, deos.
Avertam vultus, tanquam mihi pocula Gorgon
  porrigat, atque oculos oraque nostra tegam?
Trux erat Alcides: sed Hylam spectare licebat.
  Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros spectet conviva ministros:
  Phineas invites, Afer, et Oedipodas.

27. De Nerva.

Audet facundo qui carmina mittere Nervae,
  Pallida donabit glaucia, Cosme, tibi;
Paestano violas, et cana ligustra colono,
  Hyblaeis apibus Corsica mella dabit.
Sed tamen et parvae nonnulla est gratia Musae:
  appetitur posito vilis oliva lupo.
Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis
  iudicium metuat nostra Thalia tuum.
Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
  lascivum iuvenis cum tibi lusit opus.

28. In Chrestum.

Cum depilatos, Chreste, coleos portes,
et vulturino mentulam parem collo,

et prostitutis laevius caput culis,
nec vivat ullus in tuo pilus crure,
purgentque crebrae cana labra volsellae:
Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
et quidquid usquam legimus pilosorum,
loqueris, sonasque grandibus minax verbis,
et cum theatris seculoque rixaris.
Occurrit aliquis inter ista si draucus,
iam paedagogo liberatus, et cuius
refibulavit turgidum faber penem:
nutu vocatum ducis, et pudet fari,
Catoniana, Chreste, quod facis lingua.

29. Epitaphium Latini.

Dulce decus scenae, ludorum fama, Latinus
ille ego sum, plausus deliciaeque tuae:
qui spectatorem potui fecisse Catonem,
solvere qui Curios Fabriciosque graves.
Sed nihil a nostro sumsit mea vita theatro,
et sola tantum scenicus arte feror:
nec poteram gratus domino sine moribus esse:
interius mentes inspicit ille deus.
Vos me laurigeri parasitum dicite Phoebi,
Roma sui famulum dum sciat esse Iovis.

30. Epitaphium Philaenis.

Secula Nestoreae permensa, Philaeni, senectae,
rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?
Euboicae nondum numerabas longa Sibyllae
tempora: maior erat mensibus illa tribus.
Heu quae lingua silet! Non illam mille catastae
vincebant, nec quae turba Serapin amat:
nec matutini cirrata caterva magistri,
nec quae Strymonio de grege ripa sonat.

Quae nunc Thessalico Lunam deducere rhombo,
  quae sciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena,
  ne tua non possint eruere ossa canes.

31. In pietatem Nigrinae.

Cappadocum saevis Antistius occidit oris
  Rusticus. O tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
  et questa est longas non satis esse vias:
cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam
  visa sibi est rapto bis viduata viro.

32. De Velii voto.

Dum comes Arctois haereret Caesaris armis
  Velius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
  debita poscebat iam sibi vota deus.
Ipse suas anser properavit laetus ad aras,
  et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
  alitis? Haec extis condita nuper erant.
Quae litat argento pro te, non sanguine, caesa
  victima, iam ferro non opus esse docet.

33. Qualem velit amicam.

Hanc volo, quae facilis, quae palliolata vagatur:
  hanc volo, quae puero iam dedit ante meo:
hanc volo, quam redimit totam denarius alter:
  hanc volo, quae pariter sufficit una tribus.
Poscentem nummos et grandia verba sonantem
  possideat crassi mentula Burdigali.

34. Ad Flaccum.

Audieris in quo, Flacce, balneo plausum;
morionis illic esse mentulam scito.

35. De templo gentis Flaviae.

Iupiter Idaei risit mendacia busti,
dum videt Augusti Flavia templa poli:
atque inter mensas largo iam nectare fusus,
pocula cum Marti traderet ipse suo;
respiciens Phoebum pariter Phoebique sororem,
cum quibus Alcides et pius Arcas erat:
Cnossia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
cernite, quam plus sit, Caesaris esse patrem.

36. In Philomusum.

Artibus his semper coenam, Philomuse, mereris,
plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis, quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata resignas;
victricem laurum, quam venit, ante vides.
Scis, quoties Phario madeat Iove fusca Syene:
scis, quota de Libyco litore puppis eat:
cuius Iuleae capiti nascantur olivae;
destinet aethereus cui sua serta pater.
Tolle tuas artes, hodie coenabis apud me,
hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

37. Colloquium Ganymedis et Iovis super Earino et aliis Domitiani pueris.

Viderat Ausonium posito modo crine ministrum
Phryx puer, alterius gaudia nota Iovis:
quod tuus, ecce, suo Caesar permisit ephebo,
tu permitte tuo, maxime rector, ait.
Iam mihi prima latet longis lanugo capillis:
iam tua me ridet Iuno, vocatque virum.
Cui pater aethereus, puer o dulcissime, dixit:
non ego quod poscis, res negat ipsa tibi.

Caesar habet noster similes tibi mille ministros,
tantaque sidereos vix capit aula mares.
At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,
quis mihi, qui nectar misceat, alter erit?

38. In Gallam.

Cum sis ipsa domi, mediaque ornere Subura,
fiant absentes et tibi, Galla, comae:
nec dentes aliter, quam Serica,nocte reponas,
et iaceas centum condita pyxidibus:
nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
quod tibi prolatum est mane, supercilio:
et te nulla movet cani reverentia cunni,
quem potes inter avos iam numerare tuos:
promittis sexcenta tamen: sed mentula surda est,
et, sit lusca licet, te tamen illa videt.

39. Ad Agathinum.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas;
non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per auras,
vel pede vel tergo, clune vel ungue sedet.
Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,
et rapiant celeres vela negata Noti:
securos pueri neglecta perambulat artus,
et nocet artifici ventus et unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

40. De natali Caesoniae.

Prima Palatino lux est haec orta Tonanti,
optasset Cybele qua peperisse Iovem.
Hac et sancta mei genita est Caesonia Rufi:
plus debet matri nulla puella suae.

Laetatur gemina votorum sorte maritus,
contigit hunc illi quod bis amare diem.

41. De Diodoro et voto Philaenis uxoris.

Tarpeias Diodorus ad coronas
Romam cum peteret Pharo relicta;
vovit pro reditu viri Philaenis,
illam lingeret ut puella simplex,
quam castae quoque diligunt Sabinae.
Dispersa rate tristibus procellis,
mersus fluctibus, obrutusque ponto
ad votum Diodorus enatavit.
O tardus nimis et piger maritus!
Hoc a litore, si puella votum
fecisset mea, protinus redissem.

42. In Ponticum.

Pontice, quod nunquam futuis, sed pellice laeva
uteris, et Veneri servit amica manus,
hoc nihil esse putas? Scelus est, mihi crede, sed ingens,
quantum vix animo concipis ipse tuo.
Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres;
Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
Omnia perdiderat, si masturbatus uterque
mandasset manibus gaudia foeda suis.
Ipsam crede tibi naturam dicere rerum:
istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.

43. Ad Apollinem pro Stella suo.

Campis dives, Apollo, sic marinis,
sic semper senibus fruare cygnis;
doctae sic tibi serviant sorores;
nec Delphis tua mentiatur ulli;
sic Pallatia te colant amentque:
bis senos cito me rogante fasces

det Stellae bonus annuatque Caesar.
Felix tunc ego, debitorque voti
casurum tibi rusticas ad aras
ducam cornibus aureis iuvencum.
Nata est hostia, Phoebe, quid moraris?

44. De statua Herculis.

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
mitigat exiguo magnus in aere deus,
quaeque tulit, spectat resupino sidera vultu,
cuius laeva calet robore, dextra mero:
non est fama recens, nec nostri gloria coeli:
nobile Lysippi munus opusque vides.
Hoc habuit numen Pellaei mensa tyranni,
qui cito perdomito victor in orbe iacet.
Hunc puer ad Libycas iuraverat Hannibal aras:
iusserat hic Sullam ponere regna trucem.
Offensus variae tumidis terroribus aulae,
privatos gaudet nunc habitare Lares:
utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
sic voluit docti Vindicis esse deus.

45. De eadem statua.

Alciden modo Vindicis rogabam,
esset cuius opus laborque felix.
Risit (nam solet hoc) levique nutu,
Graece numquid, ait, poeta, nescis?
Inscripta est basis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego: Phidiae putavi.

46. Ad Marcellinum.

Miles Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,
et Getici tuleris sidera pigra poli,
ecce Prometheae rupes, et fabula montis,
quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis.

Videris immensis cum conclamata querelis
saxa senis, dices, Durior ille fuit.
Et licet hoc addas: Potuit qui talia ferre,
humanum merito finxerat ille genus.

47. In Gellium.

Gellius aedificat semper: modo limina ponit,
nunc foribus claves aptat, emitque seras:
nunc has, nunc illas mutat reficitque fenestras.
Dum tamen aedificet, quidlibet ille facit,
oranti nummos ut dicere possit amico,
unum illud verbum Gellius, Aedifico.

48. In Pannicum.

Democritos, Zenonas, inexplicitosque Platonas,
quidquid et hirsutis squalet imaginibus,
sic quasi Pythagorae loqueris successor et heres:
praependet mento nec tibi barba minor.
Sed, quod et hircosis serum est, et turpe pilosis,
in molli rigidum clune libenter habes.
Tu, qui sectarum causas et pondera nosti,
dic mihi, percidi, Pannice, dogma facit?

49. In Gallicum.

Heredem cum me partis tibi, Gallice, quartae
per tua iurares sacra caputque tuum;
credidimus, (quis enim damnet sua vota libenter?)
et spem muneribus fovimus usque datis:
inter quae rari Laurentem ponderis aprum
misimus; Aetola de Calydone putes.
At tu continuo populumque patresque vocasti:
ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipse ego (quis credat?) conviva nec ultimus haesi:
sed nec costa data est caudave missa mihi.

De quadrante tuo quid sperem, Gallice? Nulla
de nostro nobis uncia venit apro.

50. De toga a Parthenio sibi donata.

Haec est illa meis multum cantata libellis,
quam meus edidicit lector amatque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
munus: in hac ibam conspiciendus eques,
dum nova, dum nitida fulgebat splendida lana,
dumque erat auctoris nomine digna sui:
nunc anus, et tremulo vix accipienda tribuli,
quam possis niveam dicere iure tuo.
Quid non, longa dies, quid non consumitis, anni?
Haec toga iam non est Partheniana: mea est.

51. In Gaurum.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
carmina quod faciam, quae brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
qui scribis Priami proelia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

52. De Lucano et Tullo.

Quod semper superos invito fratre rogasti,
hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.
Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas
optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amoeni
esse tuo primum nunc sine fratre cupis.
Et si iam nitidis alternus venit ab astris;
pro Polluce mones Castora, ne redeat.

53. Ad Quinctum Ovidium.

Si credis mihi, Quincte, (quod mereris)
natales, Ovidi, tuos Apriles,

ut nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux, diesque nobis
signandi melioribus lapillis!
Hic vitam tribuit, sed hic amicum.
Plus dant, Quincte, mihi tuae Kalendae.

54. Ad eundem.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
munera. Tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendum est monitis. Fiat quod uterque iubemus;
et quod utrumque iuvat; tu mihi, Quincte, dato.

55. Ad cognatum.

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
tenderet aut nostras silva Sabina plagas;
aut crescente levis traheretur arundine praeda,
pinguis et implicitas virga teneret aves:
cara daret sollemne tibi cognatio munus,
nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringillarumque querelas
audit, et arguto passere vernat ager.
Inde salutatus picae respondet arator:
hinc prope summa rapax milvus in astra volat.
Mittimus ergo tibi parvae munuscula cortis,
qualia si recipis, saepe propinquus eris.

56. Ad Flaccum.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
dum Stellae turdos, dum tibi, Flacce, paro:
succurrit nobis ingens onerosaque turba,
in qua se primum quisque meumque putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
vix tutum: multis mittere dona, grave.
Qua possum sola veniam ratione merebor:
nec Stellae turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

57. De Spendophoro.

Spendophorus Libycas domini petit armiger urbes:
quae puero dones, tela, Cupido, para,
illa quibus iuvenes figis, mollesque puellas:
sit tamen in tenera levis et hasta manu.
Loricam clypeumque tibi galeamque remitto,
tutus ut invadat proelia, nudus eat.
Non iaculo, non ense fuit, laesusve sagitta,
casside dum liber Parthenopaeus erat.
Quisquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.
O felix, si quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, dum vultus lubricus; et te
non Libye faciat, sed tua Roma virum.

58. In Hedylum.

Nil est tritius Hedyli lacernis,
non ansae veterum Corinthiorum,
nec crus compede lubricum decenni,
non ruptae recutita colla mulae,
nec quae Flaminiam secant salebrae,
nec qui litoribus nitent lapilli,
nec Tusca ligo vinea politus,
nec pallens toga mortui tribulis,
nec pigri rota quassa mulionis,
nec rasum cavea latus bisontis,
nec dens iam senior ferocis apri:
res una est tamen, (ipse non negabit,)
culus tritior Hedyli lacernis.

59. Ad Nympham Sabini.

Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
et mansura pio munere templa dedit:
sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
nec tua Baianas Sarsina malit aquas:

excipe sollicitos placide, mea dona, libellos:
  tu fueris Musis Pegasis unda meis.
Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
  quid fieri libris debeat, ipse monet.

60. In Mamurram.

In septis Mamurra diu multumque vagatus,
  hic ubi Roma suas aurea vexat opes,
inspexit molles pueros, oculisque comedit:
  non hos, quos primae prostituere casae;
sed quos arcanae servant tabulata catastae,
  et quos non populus, nec mea turba videt.
Inde satur, mensas, et opertos exuit orbes,
  expositumque alte pingue poposcit ebur:
et testudineum mensus quater hexaclinon,
  ingemuit citro non satis esse suo.
Consuluit nares, an olerent aera Corinthon:
  culpavit statuas et, Polyclete, tuas.
Et turbata brevi questus crystallina vitro,
  myrrhina signavit seposuitque decem.
Expendit veteres calathos, et si qua fuerunt
  pocula Mentorea nobilitata manu:
et virides picto gemmas numeravit in auro,
  quidquid et a nivea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quaesivit in omni,
  et pretium magnis fecit iaspidibus.
Undecima lassus cum iam discederet hora,
  asse duos calices emit, et ipse tulit.

61. Sabino mittit coronam roseam.

Seu tu Paestanis genita es, seu Tiburis arvis,
  seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
seu Praenestino te villica legit in horto;
  seu modo Campani gloria ruris eras.

pulchrior ut nostro videare corona Sabino,
 de Nomentano te putet esse meo.

62. De platano Caesaris.

In Tartessiacis domus est notissima terris,
 qua dives placidum Corduba Baetin amat;
vellera nativo pallent ubi flava metallo,
 et linit Hesperium bractea viva pecus:
aedibus in mediis totos amplexa Penates
 stat platanus densis Caesariana comis:
hospitis invicti posuit quam dextera felix,
 coepit et ex illa crescere virga manu.
Auctorem dominumque nemus sentire videtur:
 sic viret, et ramis sidera celsa petit.
Saepe sub hac madidi luserunt arbore Fauni,
 terruit et tacitam fistula sera domum:
dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
 saepe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
Atque oluere lares comissatore Lyaeo,
 crevit et effuso laetior umbra mero:
hesternisque rubens deiecta est herba coronis,
 atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, o magni Caesaris arbor,
 ne metuas ferrum sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
 non Pompeianae te posuere manus.

63. De Philaeni.

Tinctis murice vestibus quod omni
et nocte utitur et die Philaenis,
non est ambitiosa, nec superba:
delectatur odore, non colore.

64. In Phoebum.

Ad coenam invitant omnes te, Phoebe, cinaedi.
 Mentula quem pascit, non puto purus homo est.

65. De statua Caesaris Domitiani.

Herculis in magni vultus descendere Caesar
dignatus, Latiae dat nova templa viae,
qua Triviae nemorosa petit dum regna viator,
Octavum domina marmor ab urbe legit.
Ante colebatur votis et sanguine largo:
maiorem Alciden nunc minor ipse colit.
Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter honores
illi securus vota minora facit.

66. Ad Herculem, de eadem statua.

Alcide, Latio nunc agnoscende Tonanti,
postquam pulchra dei Caesaris ora geris,
si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
cesserunt manibus cum fera monstra tuis;
Argolico famulum non te servire tyranno
vidissent gentes, saevaque regna pati:
sed tu iussisses Eurysthea; nec tibi fallax
portasset Nessi perfida dona Lichas.
Oetaei sine lege rogi securus adisses
astra patris summi, quae tibi poena dedit:
Lydia nec dominae traxisses pensa superbae:
nec Styga vidisses Tartareumque canem.
Nunc tibi Iuno favet, nunc te tua diligit Hebe:
nunc te si videat nympha, remittet Hylan.

67. Ad Fabullum.

Uxor cum tibi sit formosa, pudica, puella,
quo tibi natorum iura, Fabulle, trium?
Quod petis a nostro supplex dominoque deoque,
tu dabis ipse tibi, si potes arrigere.

68. In Aeschylum.

Lascivam tota possedi nocte puellam,
cuius nequitias vincere nemo potest.

Fessus mille modis, illud puerile poposci:
  ante preces totas primaque verba dedit.
Improbius quiddam ridensque rubensque rogavi:
  pollicita est nulla luxuriosa mora.
Sed mihi pura fuit; tibi non erit, Aeschyle: si vis,
  accipe et hoc munus conditione mala.

69. In magistrum ludi.

Quid tibi nobiscum est, ludi scelerate magister,
  invisum pueris virginibusque caput?
Nondum cristati rupere silentia galli:
  murmure iam saevo verberibusque tonas.
Tam grave percussis incudibus aera resultant,
  causidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
  vincenti parmae cum sua turba favet.
Vicini somnum non tota nocte rogamus:
  nam vigilare leve est, pervigilare grave.
Discipulos dimitte tuos. Vis, garrule, quantum
  accipis ut clames, accipere ut taceas?

70. In Polycarmum.

Cum futuis, Polycarme, soles in fine cacare.
  Cum paedicaris, quid, Polycarme, facis?

71. In Caecilianum.

Dixerat, O MORES! O TEMPORA! Tullius olim,
  sacrilegum strueret cum Catilina nefas:
cum gener atque socer diris concurreret armis,
  moestaque civili caede maderet humus.
Cur nunc, O MORES! cur nunc, O TEMPORA! dicis?
  Quod tibi non placeat, Caeciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
  pace frui certa, laetitiaque licet.

Non nostri faciunt, tua quod tibi tempora sordent,
sed faciunt mores, Caeciliane, tui.

72. De leone et ariete.

Massyli leo fama iugi, pecorisque maritus
lanigeri, mirum, qua coiere fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
et pariter socias carpit uterque dapes.
Nec foetu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
concordem satiat sed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemees, quid proditor Helles,
ut niteant celsi lucida signa poli?
Sidera si possent pecudesque feraeque mereri;
hic aries astris, hic leo dignus erat.

73. Ad Liberum.

Liber, Amyclaea frontem vittate corona,
qui quatis Ausonia verbera Graia manu,
clausa mihi texto cum prandia vimine mittas,
cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
scis, puto, debuerint quae mihi dona dari.

74. In sutorem.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
et mordere luto putre vetusque solum,
Praenestina tenes decepti regna patroni,
in quibus indignor si tibi cella fuit;
rumpis et ardenti madidus crystalla Falerno,
et pruris domini cum Ganymede tui.
At me literulas stulti docuere parentes.
Quid cum grammaticis rhetoribusque mihi?
Frange leves calamos, et scinde, Thalia, libellos,
si dare sutori calceus ista potest.

75. De effigie Camoni.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
servat, et infantis prima figura manet.
Florentes nulla signavit imagine vultus,
dum timet ora pius muta videre pater.

76. De balneo Tuccae.

Non silice duro, structilive caemento,
nec latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
sed strage nemorum, pineaque compage,
ut navigare Tucca balneo possit.
Idem beatas lautus exstruit thermas
de marmore omni, quod Carystos invenit,
quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas mittit,
et quod virenti fonte lavit Eurotas.
Sed ligna desunt: subice balneum thermis.

77. De effigie Camoni.

Haec sunt illa mei, quae cernitis, ora Camoni:
haec pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis;
gaudebatque suas pingere barba genas:
et libata semel summos modo purpura cultros
sparserat. Invidit de tribus una soror,
et festinatis incidit stamina pensis;
absentemque patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
haec erit in chartis maior imago meis.

78. De convivio Prisci.

Quod optimum sit disputat convivium
facunda Prisci pagina:
et multa dulci, multa sublimi refert,
sed cuncta docto pectore.

Quod optimum sit quaeritis convivium?
In quod choraules non venit.

79. Ad Picentinum.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
Picentine: sequi vult puto Galla viros.

80. Ad Domitianum.

Oderat ante ducum famulos turbamque priorem,
et Pallatinum Roma supercilium:
at nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuorum,
ut sit cuique suae cura secunda domus:
tam placidae mentes, tanta est reverentia vestri,
tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo suos (haec est aulae natura potentis)
sed domini mores Caesarianus habet.

81. De Gellio.

Duxerat esuriens locupletem pauper anumque
uxorem: pascit Gellius, et futuit.

82. Ad Auctum.

Lector et auditor nostros probat, Aucte, libellos:
sed quidam exactos esse poeta negat.
Non nimium curo: nam coenae fercula nostrae
malim convivis, quam placuisse cocis.

83. In Munnam.

Dixerat astrologus periturum te cito, Munna.
nec, puto, mentitus dixerat ille tibi:
nam tu dum metuis, ne quid post fata relinquas,
hausisti patrias luxuriosus opes:
bisque tuum decies non toto tabuit anno.
Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito?

84. Ad Caesarem Domitianum.

Inter tanta tuae miracula, Caesar, arenae,
quae vincit veterum munera clara ducum,

multum oculi, sed plus aures debere fatentur
se tibi, quod spectant, qui recitare solent.

85. Ad Norbanum.

Cum tua sacrilegos contra, Norbane, furores
staret pro domino Caesare sancta fides:
haec ego Pieria ludebam tutus in umbra,
ille tuae cultor notus amicitiae.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
dixisti, Meus est iste poeta, meus!
Omne tibi nostrum, quod bis trieteride iuncta
ante dabat lector, nunc dabit auctor opus.

86. De Paullo.

Languidior noster si quando est Paullus, Atili,
non se, convivas abstinet ille suos.
Tu languore quidem subito, fictoque laboras,
sed mea porrexit sportula, Paulle, pedes.

87. In obitum Severi Silii.

Festinata sui gemeret cum fata Severi
Silius, Ausonio non semel ore potens:
cum grege Pierio moestus Phoeboque querebar.
Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon;
respexitque suam, quae stabat proxima fratri,
Calliopen, et ait: Tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium Pallatinumque Tonantem:
ausa nefas Lachesis laesit utrumque Iovem.
Numina cum videas duris obnoxia fatis,
invidia possis exonerare deos.

88. Ad Lupercum

Septem post calices Opimiani
denso cum iaceam triente blaesus,

affers nescio quas mihi tabellas,
et dicis, Modo liberum esse iussi
Nastam; (servulus est mihi paternus)
signa. Cras melius, Luperce, fiet:
nunc signat meus annulus lagenam.

89. Ad Rufum.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
de cavea fugiat ne male pastus aper.

90. Ad Stellam.

Lege nimis dura convivam scribere versus
cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.

91. Ad Flaccum.

Sic in gramine floreo reclinis,
qua gemmantibus hinc et inde rivis
curva calculus excitatur unda,
exclusis procul omnibus molestis,
perfundas glaciem triente nigro,
frontem sutilibus ruber coronis:
sic uni tibi sit puer cinaedus,
et castissima pruriat puella:
infamem nimio calore Cypron
observes, moneo precorque, Flacce,
messes area cum teret crepantes,
et fulvi iuba saeviet leonis.
At tu, diva Paphi, remitte nostris
illaesum iuvenem, remitte, votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendae,
et cum ture, meroque, victimaque
libetur tibi candidas ad aras
secta plurima quadra de placenta.

92. Adulatur Domitiano.

Ad coenam si me diversa vocaret in astra
hinc invitator Caesaris, inde Iovis:
astra licet propius, Pallatia longius essent,
responsa ad superos haec referenda darem:
quaerite, qui malit fieri conviva Tonantis;
me meus in terris Iupiter, ecce, tenet.

93. Ad Condylum.

Quae mala sint domini, quae servi commoda nescis,
Condyle, qui servum te gemis esse diu.
Dat tibi securos vilis tegeticula somnos:
pervigil in pluma Caïus, ecce, iacet.
Caïus a prima tremebundus luce salutat
tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Caï, redde, inquit Phoebus, et illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? Podagra, cheragraque secatur
Caïus; et mallet verbera mille pati.
Quod nec mane vomis, nec cunnum, Condyle, lingis,
non mavis, quam ter Caïus esse tuus?

94. Ad Calocissum.

Addere quid cessas, puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de seniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit, cui te, Calocisse, deorum
sex iubeo cyathos fundere? Caesar erit.
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
qui posuit sacrae nobile gentis opus.
Nunc bis quina mihi da basia, fiat ut illud
nomen, ab Odrysio quod deus orbe tulit.

95. De Hippocrate.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga:
os hominis! mulsum me rogat Hippocrates.

Tam stupidus numquam nec tu, puto, Glauce, fuisti,
chalcea donanti chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?
Accipiat, sed si potat in elleboro.

96. De Athenagora.

Alphicus ante fuit; coepit nunc Olficus esse,
uxorem postquam duxit Athenagoras.
Nomen Athenagorae credis, Callistrate, verum?
Si scio, dispeream, quis sit Athenagoras.
Sed puto me verum, Callistrate, dicere nomen:
non ego, sed vester peccat Athenagoras.

97. De Herode.

Clinicus Herodes trullam subduxerat aegro:
deprensus dixit, Stulte, quid ergo bibis?

98. Ad Iulium.

Rumpitur invidia quidam, carissime Iuli,
quod me Roma legit, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod turba semper in omni
monstramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quod Caesar uterque
ius mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce sub urbe est,
parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod sum iucundus amicis,
quod conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur.
Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

99. Ad Q. Ovidium

Vindemiarum non ubique proventus
cessavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.
Centum Coranus amphoras aquae fecit

100. Ad Atticum de M. Antonio.

Marcus amat nostras Antonius, Attice, Musas,
charta salutatrix si modo vera refert:
Marcus, Palladiae non inficianda Tolosae
Gloria, quem genuit pacis alumna quies.
Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
i, liber, absentis pignus amicitiae.
Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emtor:
grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert, a fonte bibatur
quae fluit, an pigro quae stupet unda lacu.

101. In Bassum.

Denariis tribus invitas, et mane togatum
observare iubes atria, Basse, tua:
deinde haerere tuo lateri, praecedere sellam,
ad viduas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisque, putrisque:
denariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

102. Adulatur Domitiano.

Appia, quam simili venerandus in Hercule Caesa
consecrat, Ausoniae maxima fama viae,
si cupis Alcidae cognoscere facta prioris,
disce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
addidit Arcadio terga leonis apro.
Aeripedem silvis cervam, Stymphalidas astris
abstulit: a Stygia cum cane venit aqua.
Foecundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Haec minor Alcides. Maior quae gesserit, audi,
sextus ab Albana quem colit arce lapis.

Asseruit possessa malis Pallatia regnis;
prima suo gessit pro Iove bella puer.
Solus Iuleas cum iam retineret habenas,
tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
sudantem Getica ter nive lavit equum.
Saepe recusatos parcus duxisse triumphos,
victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deo, mores populis dedit, otia ferro,
astra suis, coelo sidera, serta Iovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio deus hic commodet ora patri.

103. Ad Phoebum.

Quadringentorum reddis mihi, Phoebe, tabellas:
centum da potius mutua, Phoebe, mihi.
Quaere alium, cui te tam vano munere iactes:
quod tibi non possum solvere, Phoebe, meum est.

104. De geminis fratribus.

Quae nova tam similes genuit tibi Leda ministros?
quae capta est alio nuda Lacaena cygno?
Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo:
atque in utroque nitet Tyndaris ore soror.
Ista Therapnaeis si forma fuisset Amyclis,
cum vicere duas dona minora deas;
mansisses, Helene, Phrygiamque redisset in Idam
Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER X.

1. Liber ad lectorem.

Si nimius videor, seraque coronide longus
esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
pagina. Fac tibi me quam cupis esse brevem.

2. Ad eundem.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
elapsum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quaedam, sed lima rasa recenti:
pars nova maior erit: lector, utrique fave;
lector, opes nostrae. Quem cum mihi Roma dedisset,
nil, tibi quod demus, maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratae flumina Lethes,
et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalae findit caprificus, et audax
dimidios Cripsi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec secula prosunt;
solaque non norunt haec monumenta mori.

3. Ad Priscum.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,
et foeda linguae probra circulatricis,
quae sulfurato nolit emta ramento

Vatiniorum proxeneta fractorum,
poeta quidam clancularius spargit;
et vult videri nostra. Credis hoc, Prisce,
voce ut loquatur psittacus coturnicis,
et concupiscat esse Canus ascaules?
Procul a libellis nigra sit meis fama,
quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus esse tam prave,
constare gratis cum silentium possit?

4. Ad Mamurram.

Qui legis Oedipodem, caligantemque Thyesten,
Colchidas, et Scyllas; quid nisi monstra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopaeus et Atys?
quid tibi dormitor proderit Endymion?
exutusve puer pennis labentibus? aut qui
odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuvant miserae ludibria chartae?
Hoc lege, quod possit dicere vita, meum est.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiasque
invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores,
nec te scire? legas *αἴτια* Callimachi.

5. In maledicum poetam.

Quisquis stolaeve purpuraeve contemtor,
quos colere debet, laesit impio versu:
erret per urbem pontis exsul et clivi,
interque raucos ultimus rogatores
oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, et madens bruma,
claususque fornix triste frigus extendat.
Vocet beatos clamitetque felices,
Orciniana qui feruntur in sponda:

et, cum supremae fila venerint horae,
diesque tardus, sentiat canum litem,
abigatque moto noxias aves panno;
nec finiantur morte simplices poenae:
sed modo severi sectus Aeaci loris,
nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
nunc inter undas garruli senis siccus,
delasset omnes fabulas poetarum:
et, cum fateri Furia iusserit verum,
prodente clamet conscientia, Scripsi.

6. De adventu Caesaris Traiani.

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
solibus Arctois sideribusque ducem.
Quando erit ille dies, quo campus, et arbor, et omnis
lucebit Latia culta fenestra nuru?
quando morae dulces, longusque a Caesare pulvis,
totaque Flaminia Roma videnda via?
quando eques, et picti tunica Nilotide Mauri
ibitis? et populi vox erit una, Venit?

7. Ad Rhenum, de eodem.

Nympharum pater amniumque, Rhene,
quicunque Odrysias bibunt pruinas,
sic semper liquidis fruaris undis,
nec te barbara contumeliosi
calcatum rota conterat bubulci;
sic et cornibus aureus receptis,
et Romanus eas utraque ripa:
Traianum populis suis, et urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

8. De Paulla.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
nolo: anus est. Vellem, si magis esset anus.

9. De se.

Undenis pedibusque syllabisque
et multo sale, nec tamen protervo,
notus gentibus ille Martialis,
et notus populis; quid invidetis?
Non sum Andraemone notior Caballo.

10. In Paullum.

Cum tu, laurigeris annum qui fascibus intras,
mane salutator limina mille teras:
hic ego quid faciam? Quid nobis, Paulle, relinquis,
qui de plebe Numae densaque turba sumus?
Qui me respiciet, dominum regemque vocabo?
Hoc tu (sed quanto blandius!) ipse facis.
Lecticam sellamve sequar? Nec ferre recusas:
per medium pugnas et prior ire lutum.
Saepius assurgam recitanti carmina? Tu stas,
et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?
Dimisit nostras purpura vestra togas.

11. In Calliodorum.

Nil aliud loqueris, quam Thesea Perithoumque,
teque putas Pyladi, Calliodore, parem.
Dispeream, si tu Pyladi praestare matellam
dignus es, aut porcos pascere Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,
et lotam (ut multum) terque quaterque togam.
Quid, quod nîl unquam Pyladi donavit Orestes?
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

12. Ad Domitium.

Aemiliae gentes, et Apollineas Vercellas,
et Phaëthontei qui petis arva Padi;

ne vivam, nisi te, Domiti, permitto libenter,
grata licet sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est, ut messe vel una
Urbano releves colla perusta iugo.
I precor, et totos avida cute combibe soles.
Quam formosus eris, dum peregrinus eris!
et venies, albis non cognoscendus amicis,
livebitque tuis pallida turba genis!
Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

13. Ad Tuccam.

Cum cathedralicios portet tibi rheda ministros,
et Libys in longo pulvere sudet eques;
strataque non unas cingant triclinia Baias,
et Thetis unguento palleat uncta tuo;
candida Setini rumpant crystalla trientes,
dormiat in pluma nec meliore Venus:
ad nocturna iaces fastosae limina moechae,
et madet (heu) lacrimis ianua surda tuis;
urere nec miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, male sit cur tibi, Tucca? Bene est.

14. Ad Crispum.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis:
sed, sit ut hoc verum, quid, rogo, Crispe, facis?
Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti:
non caperet nummos cum gravis arca tuos.
Quando fabae nobis modium farrisque dedisti,
cum tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidae missa est toga tempore brumae?
argenti venit quando selibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
quam quod me coram pedere, Crispe, soles.

15. De Apro.

Dotatae uxori cor arundine fixit acuta:
sed dum ludit Aper, ludere novit Aper.

16. In Caium.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai:
vincam te donis muneribusque meis.
Accipe Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,
aurea quidquid habet divitis unda Tagi;
quidquid Erythraea niger invenit Indus in alga,
quidquid et in nidis unica servat avis;
quidquid Agenoreo Tyros improba cogit aeno:
quidquid habent omnes, accipe, quomodo das.

17. De Macro ad Musam.

Saturnalitio Macrum fraudare tributo,
frustra, Musa, cupis: non licet, ipse petit:
sollemnesque iocos, nec tristia carmina poscit;
et queritur nugas obticuisse meas.
Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis.
Appia, quid facies, si leget ista Macer?

18. De Mario.

Nec vocat ad coenam Marius, nec munera mittit,
nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
Turba tamen non deest, sterilem quae curet amicum.
Eheu quam fatuae sunt tibi, Roma, togae!

19. Mittit librum suum ad Plinium (Caecilium Secundum).

Nec doctum satis, et parum severum,
sed non rusticulum nimis libellum,
facundo mea Plinio Thalia
i perfer: brevis est labor, peractae
altum vincere tramitem Suburae.

Illic Orphea protinus videbis
udi vertice lubricum theatri,
mirantesque feras, avemque regis,
raptum quae Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
caelata est aquilae minore penna.
Sed ne tempore non tuo disertam
pulses ebria ianuam, videto.
Totos dat tetricae dies Minervae,
dum centum studet auribus virorum,
hoc, quod secula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Haec hora est tua, cum furit Lyaeus,
cum regnat rosa, cum madent capilli:
tunc me vel rigidi legant Catones.

20. Ad Manium.

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,
pendula quod patriae visere tecta libet;
tu mihi, simplicibus, Mani, dilectus ab annis,
et praetextata cultus amicitia,
tu facis, in terris quo non est alter Iberis
dulcior, et vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci Gaetula mapalia Poeni,
et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
in quocunque loco Roma duobus erit.

21. Ad Sextum.

Scribere te, quae vix intelligat ipse Modestus
et vix Claranus, quid, rogo, Sexte, iuvat?
Non lectore tuis opus est, sed Apolline, libris:
iudice te maior Cinna Marone fuit.

Sic tua laudentur: sane mea carmina, Sexte,
grammaticis placeant, et sine grammaticis.

22. In Philaenim.

Cur spleniato saepe prodeam mento,
albave pictus sana labra cerussa,
Philaeni, quaeris? Basiare te nolo.

23. De M. Antonio.

Iam numerat placido felix Antonius aevo
quindecies actas Primus Olympiadas:
praeteritosque dies et tutos respicit annos,
nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata gravisque:
nulla subit, cuius non meminisse velit.
Ampliat aetatis spatium sibi vir bonus: hoc est
vivere bis, vita posse priore frui.

24. Ad Kalend. Martias.

Natales mihi, Martiae Kalendae,
lux formosior omnibus Kalendis,
qua mittunt mihi munus et puellae,
quinquagesima liba septimamque
vestris addimus hanc focis acerram.
His vos (si tamen expedit roganti)
annos addite bis precor novenos,
ut nondum nimia piger senecta,
sed vitae tribus areis peractis
lucos Elysiae petam puellae.
Post hunc Nestora nec diem rogabo.

25. De Mucio.

In matutina nuper spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focis,
si patiens fortisque tibi durusque videtur,
Abderitanae pectora plebis habes.

Nam cum dicatur tunica praesente molesta,
ure manum: plus est dicere, Non facio.

26. De morte Vari.

Vare, Paraetonias Latia modo vite per urbes
nobilis, et centum dux memorande viris;
at nunc, Ausonio frustra promisse Quirino,
hospita Lagaei litoris umbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
pinguia nec moestis addere tura rogis.
Sed datur aeterno victurum carmine nomen.
Numquid et hoc, fallax Nile, negare potes?

27. Ad Diodorum.

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
accubat, et rarus non adhibetur eques;
et tua tricenos largitur sportula nummos:
nemo tamen natum te, Diodore, putat.

28. Ad Ianum.

Annorum nitidique sator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota precesque vocant,
pervius exiguos habitabas ante Penates,
plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Caesareis cinguntur limina donis;
et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu, sancte pater, tanto pro munere gratus,
ferrea perpetua claustra tuere sera.

29. Ad Sextilianum.

Quam mihi mittebas Saturni tempore lancem,
misisti dominae, Sextiliane, tuae:
et quam donabas dictis a Marte Kalendis,
de nostra prasina est synthesis emta toga.
Iam constare tibi gratis coepere puellae:
muneribus futuis, Sextiliane, meis.

30. De Apollinaris litore Formiano.

O temperatae dulce Formiae litus,
vos, cum severi fugit oppidum Martis,
et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis praefert.
Non ille sanctae dulce Tibur uxoris,
nec Tusculanos Algidosve secessus,
Praeneste nec sic Antiumve miratur.
Non blanda Circe Dardanisve Caieta
desiderantur, nec Marica, nec Liris,
nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic summa leni stringitur Thetis vento;
nec languet aequor; viva sed quies Ponti
pictam phaselon adiuvante fert aura;
sicut puellae non amantis aestatem
mota salubre purpura venit frigus.
Nec seta longo quaerit in mari praedam,
sed a cubili lectuloque iactatam
spectatus alte lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
ridet procellas tuta de suo mensa.
Piscina rhombum pascit, et lupos vernas;
natat ad magistrum delicata muraena.
Nomenculator mugilem citat notum,
et adesse iussi prodeunt senes mulli.
Frui sed istis quando Roma permittit?
Quot Formianos imputat dies annus
negotiosis rebus urbis haerenti?
O ianitores villicique felices!
dominis parantur ista; serviunt vobis.

31. In Calliodorum.

Addixti servum nummis here mille trecentis,
ut bene coenares, Calliodore, semel:

nec bene coenasti. Mullus tibi, quatuor emtus
librarum, coenae pompa caputque fuit.
Exclamare libet, non est hic, improbe, non est
piscis: homo est: hominem, Calliodore, voras.

32. De imagine M. Antonii, ad Caeditianum.

Haec mihi quae colitur violis pictura, rosisque,
quos referat vultus, Caeditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc iuvenem se videt ore senex.
Ars utinam mores animumque effingere posset!
pulchrior in terris nulla tabella foret.

33. Ad Munatium Gallum.

Simplicior priscis, Munati Galle, Sabinis,
Cecropium superas qui bonitate senem;
sic tibi consoceri claros retinere Penates
perpetua natae det face casta Venus:
ut tu, si viridi tinctos aerugine versus
forte malus livor dixerit esse meos,
ut facis, a nobis abigas: nec scribere quemquam
talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc servare modum nostri novere libelli,
parcere personis, dicere de vitiis.

34. Ad Caesarem Traianum.

Di tibi dent, quidquid, princeps Traiane, mereris,
et rata perpetuo, quae tribuere, velint:
qui sua restituis spoliato iura patrono.
Libertis exsul non erit ille suis.
Dignus es, ut possis totum servare clientem:
ut liceat tantum; vera probare potes.

35. De Sulpicia.

Omnes Sulpiciam legant puellae,
uni quae cupiunt viro placere.

Omnes Sulpiciam legant mariti,
uni qui cupiunt placere nuptae.
Non haec Colchidos asserit furorem,
diri prandia nec refert Thyestae;
Scyllam, Byblida nec fuisse credit:
sed castos docet et pios amores,
lusus, delicias, facetiasque.
Cuius carmina qui bene aestimarit,
nullam dixerit esse nequiorem,
nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Egeriae iocos fuisse
udo crediderim Numae sub antro.
Hac condiscipula vel hac magistra
esses doctior et pudica, Sappho.
Sed tecum pariter simulque visam
durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
nec Bacchi, nec Apollinis puella
erepto sibi viveret Caleno.

36. In Munnam.

Improba Massiliae quidquid fumaria cogunt,
accipit aetatem quisquis ab igne cadus,
a te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
per freta, per longas toxica saeva vias:
nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
haec puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

37. Ad Maternum.

Iuris et aequarum cultor sanctissime legum,
veridico Latium qui regis ore forum:

municipi, Materne, tuo, veterique sodali
  Callaïcum mandas si quid ad Oceanum;
an Laurentino turpes in litore ranas
  et satius tenues ducere credis acos,
ad sua captivum quam saxa remittere mullum,
  visus erit libris qui minor esse tribus?
et fatuam summa coenare pelorida mensa,
  quosque tegit levi cortice concha brevis,
ostrea Baianis quam non liventia testis,
  quae pueri domino non prohibente vorent?
Hic olidam clamosus ages in retia vulpem,
  mordebitque tuos sordida praeda canes.
Illic piscoso modo vix educta profundo
  impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:
  venator capta mele superbus adest.
Omnis ab urbano venit ad mare coena macello,
  Callaïcum mandas si quid ad Oceanum.

38. Ad Calenum.

O molles tibi quindecim, Calene,
quos cum Sulpicia tua iugales
indulsit deus et peregit annos:
o nox omnis et hora, quae notata est
caris litoris Indici lapillis!
O quae proelia, quas utrinque pugnas
felix lectulus et lucerna vidit
nimbis ebria Nicerotianis!
Vixisti tribus, o Calene, lustris.
Aetas haec tibi tota computatur,
et solos numeras dies mariti.
Ex illis tibi si diu rogatam
lucem redderet Atropos vel unam,
malles, quam Pyliam quater senectam.

39. In Lesbiam.

Consule te Bruto quid iuras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris. Namque, ut tua secula narrant,
ficta Prometheo diceris esse luto.

40. Ad Lupum de Polla.

Semper cum mihi diceretur esse
secreto mea Polla cum cinaedo:
irrupi, Lupe: non erat cinaedus.

41. In Proculeiam.

Mense novo Iani veterem, Proculeia, maritum
deseris, atque iubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, quid factum est? subiti quae causa doloris?
Nil mihi respondes? Dicam ego, praetor erat.
Constatura fuit Megalensis purpura centum
millibus, ut nimium munera parca dares:
et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Discidium non est hoc, Proculeia: lucrum est.

42. Ad Dindymum.

Tam dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam
halitus et soles et levis aura terat.
Celantur simili ventura Cydonia lana,
pollice virgineo quae spoliata nitent.
Fortius impressi quoties tibi basia quinque,
barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

43. Ad Philerotem.

Septima iam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quam tibi, reddit ager.

44. Ad Q. Ovidium.

Quincte Caledonios Ovidi visure Britannos,
et viridem Tethyn, Oceanumque patrem:

ergo Numae colles, et Nomentana relinques
otia; nec retinet rusque focusque senem?
Gaudia tu differs: at non et stamina differt
Atropos, atque omnis scribitur hora tibi.
Praestiteris caro (quis non hoc laudet?) amico,
ut potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
teque tuas numeres inter amicitias.

45. In delicatum lectorem.

Si quid lene mei dicunt et dulce libelli,
si quid honorificum pagina blanda sonat:
hoc tu pingue putas, et costam rodere mavis,
ilia Laurentis cum tibi demus apri.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
non facit ad stomachum nostra lagena tuum

46. In Mathonem.

Omnia vis belle, Matho, dicere: dic aliquando
et bene: dic neutrum, dic aliquando male.

47. Ad Iulium Martialem.

Vitam quae faciunt beatiorem,
iucundissime Martialis, haec sunt:
res non parta labore, sed relicta;
non ingratus ager; focus perennis;
lis nunquam; toga rara; mens quieta;
vires ingenuae; salubre corpus;
prudens simplicitas; pares amici;
convictus facilis; sine arte mensa;
nox non ebria, sed soluta curis;
non tristis torus, et tamen pudicus;
somnus, qui faciat breves tenebras:
quod sis, esse velis, nihilque malis;
summum nec metuas diem, nec optes

48. Parat poeta convivium.

Nuntiat octavam Phariae sua turba iuvencae,
et pilata redit, iamque subitque cohors.
Temperat haec thermas, nimios prior hora vapores
halat, et immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis?
Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
attulit, et varias, quas habet hortus, opes:
in quibus est lactuca sedens, et sectile porrum.
nec deest ructatrix mentha, nec herba salax.
Secta coronabunt rutatos ova lacertos,
et madidum thynni de sale sumen erit.
Gustus in his. Una ponetur coenula mensa,
hoedus, inhumani raptus ab ore lupi:
et, quae non egeant ferro structoris, ofellae,
et faba fabrorum, prototomique rudes.
Pullus ad haec, coenisque tribus iam perna superstes
addetur: saturis mitia poma dabo:
de Nomentana vinum sine faece lagena,
quae bis Frontino consule plena fuit.
Accedent sine felle ioci, nec mane timenda
libertas, et nil, quod tacuisse velis.
De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:
nec facient quemquam pocula nostra reum.

49. In Cottam.

Cum potes amethystinos trientes,
et nigro madeas Opimiano:
propinas modo conditum Sabinum,
et dicis mihi, Cotta, Vis in auro?
Quisquam plumbea vina vult in auro?

50. De Scorpo.

Frangat Idumaeas tristis Victoria palmas:
plange, Favor, saeva pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, et iniquis munera flammis:
mitte coronatas, Gloria moesta, comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, iuventa
occidis, et nigros tam cito iungis equos.
Curribus illa tuis semper properata brevisque
cur fuit, et vitae tam prope meta tuae?

51. Ad Faustinum.

Sidera iam Tyrius Phryxei respicit agni
Taurus, et alternum Castora fugit hiems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur et arbos:
Ismarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ravennam
abstulit? O soles, o tunicata quies!
o nemus, o fontes, solidumque madentis arenae
litus, et aequoreis splendidus Anxur aquis:
et non unius spectator lectulus undae,
qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec illic
sunt triplices thermae, nec fora iuncta quater:
nec Capitolini summum penetrale Tonantis,
quaeque nitent coelo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino:
quae tua sunt, tibi habe: quae mea, redde mihi.

52. De spadone.

Thelin viderat in toga spadonem:
damnatam Numa dixit esse moecham.

53. Epitaphium Scorpi.

Ille ego sum Scorpus, clamosi gloria Circi,
plausus, Roma, tui, deliciaeque breves:

invida quem Lachesis raptum trieteride nona,
dum numerat palmas, credidit esse senem.

54. In Olum.

Mensas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas.
Ridiculum est: possum sic ego habere bonas.

55. In Marullam.

Arrectum quoties Marulla penem
pensavit digitis, diuque mensa est,
libras, scriptula, sextulasque dicit.
Idem post opus et suas palaestras
loro cum similis iacet remisso,
quanto sit levior Marulla dicit.
Non ergo est manus ista, sed statera.

56. In Gallum

Totis, Galle, iubes tibi me servire diebus,
et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Cascellius aegrum:
infestos oculis uris, Higine, pilos.
Non secat et tollit stillantem Fannius uvam:
tristia servorum stigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes:
qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

57. Ad Sextum.

Argenti libram mittebas: facta selibra est,
sed piperis. Tanti non emo, Sexte, piper.

58. Ad Frontinum.

Anxuris aequorei placidos, Frontine, recessus,
et propius Baias, litoreamque domum,
et quod inhumanae Cancro fervente cicadae
non novere nemus, flumineosque lacus
dum colui: doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.

Hic mihi quando dies meus est? Iactamur in alto
 urbis, et in sterili vita labore perit,
dura suburbani dum iugera pascimus agri,
 vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.
Sed non solus amat, qui nocte dieque frequentat
 limina; nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
 iuro deos, et non officiosus amo.

59. In delicatum lectorem.

Consumta est uno si lemmate pagina, transis,
 et breviora tibi, non meliora placent.
Dives, et ex omni posita est instructa macello
 coena tibi, sed te mattea sola iuvant.
Non opus est nobis nimium lectore guloso.
 Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

60. De Munna.

Iura trium petiit a Caesare discipulorum
 assuetus semper Munna docere duos.

61. Epitaphium Erotii

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
 crimine quam fati sexta peremit hiems.
Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
 Manibus exiguis annua iusta dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite, solus
 flebilis in terra sit lapis iste tua.

62. Ad magistrum ludi.

Ludi magister, parce simplici turbae:
sic te frequentes audiant capillati,
et delicatae diligat chorus mensae:
nec calculator, nec notarius velox
maiore quisquam circulo coronetur.
Albae leone flammeo calent luces,

tostamque fervens Iulius coquit messem.
Cirrata loris horridis Scythae pellis,
qua vapulavit Marsyas Celenaeus,
ferulaeque tristes, sceptra paedagogorum,
cessent, et Idus dormiant in Octobres:
aestate pueri si valent, satis discunt.

63 Epitaphium nobilis matronae.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyramidumque legis.
Bis mea Romano spectata est vita Terento,
et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit et thalami mihi gloria rara, fuitque
una pudicitiae mentula nota meae.

64. Ad Pollam.

Contigeris regina meos si Polla libellos,
non tetrica nostros excipe fronte iocos.
Ille tuus vates, Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cum fera bella tuba,
non tamen erubuit lascivo dicere versu,
Si nec paedicor, Cotta, quid hic facio?

65. In Carmenionem

Cum te municipem Corinthiorum
iactes, Carmenion, negante nullo,
cur frater tibi dicor, ex Iberis
et Celtis genitus, Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
Hispanis ego contumax capillis:
laevis dropace tu quotidiano:
hirsutis ego cruribus genisque.

Os blaesum tibi, debilisque lingua est:
nobis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilae columba non est,
nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
ne te, Carmenion, vocem sororem.

66. De Theopompo.

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille superbus,
qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
sustinet? has uncto polluit igne comas?
Quis potius cyathos, aut quis crystalla tenebit?
Qua sapient melius mixta Falerna manu?
Si tam sidereos manet exitus iste ministros,
Iupiter utatur iam Ganymede coco.

67. Epitaphium vetulae.

Pyrrhae filia, Nestoris noverca,
quam vidit Niobe puella canam,
Laertes aviam senex vocavit,
nutricem Priamus, socrum Thyestes;
iam cornicibus omnibus superstes,
hoc tandem sita prurit in sepulcro
calvo Plotia cum Melanthione.

68. In Laeliam.

Cum tibi non Ephesos, nec sit Rhodos, aut Mitylene,
sed domus in vico, Laelia, patricio;
deque coloratis nunquam lita mater Etruscis,
durus Aricina de regione pater;
ζωὴ καὶ ψυχὴ lascivum congeris usque,
pro pudor! Hersiliae civis, et Egeriae.
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis;
sed quem lascivo stravit amica viro.

Scire cupis quo casta modo matrona loquaris:
numquid cum crissas, blandior esse potes?
Tu licet ediscas totam referasque Corinthon,
non tamen omnino, Laelia, Lais eris.

69. De Polla.

Custodes das, Polla, viro; non accipis ipsa.
Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

70. Ad Potitum.

Quod mihi vix unus toto liber exeat anno,
desidiae tibi sum, docte Potite, reus.
Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
labantur toti cum mihi saepe dies.
Nunc resalutantes video nocturnus amicos,
gratulor et multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam:
nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc consul, praetorve tenet, reducesque choreae:
auditur toto saepe poeta die.
Sed nec causidico possis impune negare,
nec si te rhetor grammaticusve rogent.
Balnea post decimam lasso, centumque petuntur
quadrantes. Fiet quando, Potite, liber?

71. De Rabirio.

Quisquis laeta tuis et sera parentibus optas
fata, brevem titulum marmoris huius ama.
Condidit hac caras tellure Rabirius umbras:
nulli forte iacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori nox mitis et ultima clusit:
arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos sibi quaerit in annis:
improbius nihil his fletibus esse potest.

72. Adulatorium de Caesare Traiano.

Frustra blanditiae venitis ad me
attritis miserabiles labellis.
Dicturus dominum deumque non sum:
iam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
et turpes, humilesque, supplicesque
pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,
sed iustissimus omnium senator:
per quem de Stygia domo reducta est
siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto,
verbis, Roma, prioribus loquaris.

73. Ad Marcum.

Litera facundi gratum mihi pignus amici
pertulit, Ausoniae dona severa togae:
qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
vellet Maecenas Caesarianus eques.
Vilior haec nobis alio mittente fuisset:
non quacunque manu victima caesa litat.
A te missa venit. Possem nisi munus amare,
Marce, tuum: poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est et nomine gratius ipso
officium docti iudiciumque viri.

74. Ad Romam.

Iam parce lasso, Roma, gratulatori,
lasso clienti. Quamdiu salutator
anteambulones et togatulos inter
centum merebor plumbeos die toto;
cum Scorpus una quindecim graves hora

ferventis auri victor auferat saccos?
Non ego meorum praemium libellorum,
(quid enim merentur?) Apulos velim campos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus;
nec quae paludes delicata Pomptinas
ex arce clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quaeris ergo? Dormire.

75. De Galla.

Millia viginti quondam me Galla poposcit;
  et, fateor, magni non erat illa nimis.
Annus abit: bis quina dabis sestertia, dixit.
  Poscere plus visa est, quam prius, illa mihi.
Iam duo poscenti post sextum millia mensem,
  mille dabam nummos: noluit accipere.
Transierant binae forsan trinaeve Kalendae,
  aureolos ultro quatuor ipsa petit.
Non dedimus. Centum iussit me mittere nummos:
  sed visa est nobis haec quoque summa gravis.
Sportula nos iunxit quadrantibus arida centum:
  hanc voluit: puero diximus esse datam.
Inferius numquid potuit descendere? Fecit.
  Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

76. De Maevio.

Hoc, Fortuna, tibi videtur aequum?
civis non Syriaeve Parthiaeve,
nec de Cappadocis eques catastis,
sed de plebe Remi, Numaeque verna,
iucundus, probus, innocens, amicus,
lingua doctus utraque, cuius unum est,
sed magnum vitium, quod est poeta,
pullo Maevius alget in cucullo:
cocco mulio fulget Incitatus.

77. De Caro medico.

Nequius a Caro nihil unquam, Maxime, factum est,
quam quod febre perit: fecit et illa nefas.
Saeva nocens febris saltem quartana fuisses!
Servari medico debuit ille suo.

78. Ad Macrum.

Ibis litoreas, Macer, Salonas:
ibit rara fides, amorque recti,
et secum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit potestas.
Felix auriferae colone terrae,
rectorem vacuo sinu remittes,
optabisque moras, et exeuntem
udo Dalmata gaudio sequeris.
Nos Celtas, Macer, et truces Iberos
cum desiderio tui petemus.
Sed quaecunque tamen feretur illic
piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas;
nec multos mihi praeferas priores,
uno sed tibi sim minor Catullo.

79. De Torquato et Otacilio.

Ad lapidem Torquatus habet praetoria quartum·
ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
exstruxit: cucumam fecit Otacilius.
Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro:
castaneas centum sevit Otacilius.
Consule Torquato vici fuit ille magister;
nec minor in tanto visus honore sibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

80. De Erote.

Plorat Eros, quoties maculosae pocula myrrhae
inspicit, aut pueros, nobiliusve citrum:
et gemitus imo ducit de pectore, quod non
tota miser coëmat septa, feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco!
Pars maior lacrimas ridet, et intus habet.

81. De Phyllide.

Cum duo venissent ad Phyllida mane fututum,
et nudam cuperet sumere uterque prior:
promisit pariter se Phyllis utrique daturam,
et dedit: ille pedem sustulit, hic tunicam.

82. Ad Gallum.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
mane, vel a media nocte togatus ero:
stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui,
et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quadrante beatior uno
per gemitus nostros ingenuasque cruces;
parce precor lasso, vanosque remitte labores,
qui tibi non prosunt, et mihi, Galle, nocent.

83. Ad Marinum.

Raros colligis hinc et hinc capillos,
et latum nitidae, Marine, calvae
campum temporibus tegis comatis:
sed moti redeunt iubente vento,
redduntnrque sibi, caputque nudum
cirris grandibus hinc et inde cingunt.
Inter Spendophorum Telesphorumque
Cydae stare putabis Hermeroten.
Vis tu simplicius senem fateri?
Ut tandem videaris unus esse,

tonsor iam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil comato.

84. De Afro, ad Caeditianum.

Miraris, quare dormitum non eat Afer?
Accumbat cum qua, Caeditiane, vides.

85. De Ladonte nauta.

Iam senior Ladon Tiberinae nauta carinae
proxima dilectis rura paravit aquis.
Quae cum saepe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, et hiberno rumperet arva lacu:
emeritam puppim, ripa quae stabat in alta,
implevit saxis, opposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. Quis credere posset?
auxilium domino mersa carina tulit.

86. De Lauro.

Nemo nova caluit sic inflammatus amica,
flagravit quanto Laurus amore pilae.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit aetas;
nunc postquam desit ludere, prima pila est.

87. De natali Restituti.

Octobres age sentiat Kalendas
facundi pia Roma Restituti.
Linguis omnibus et favete votis.
Natalem colimus, tacete lites.
Absit cereus aridi clientis,
et vani triplices, brevesque mappae
exspectent gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippae tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus ebriaeque noctis
coenatoria mittat advocato.

Infamata virum puella vicit?
veros sardonychas, sed ipsa tradat.
Mirator veterum senex avorum
donet Phidiaci toreuma caeli.
Venator leporem, colonus hoedum,
piscator ferat aequorum rapinas.
Si mittit sua quisque, quid poetam
missurum tibi, Restitute, credis?

88. Ad Cottam.

Omnes persequeris praetorum, Cotta, locellos,
accipis et ceras: officiosus homo es.

89. De statua Iunonis.

Iuno, labor, Polyclete, tuus et gloria felix,
Phidiacae cuperent quam meruisse manus,
ore nitet tanto, quanto superasset in Ida
iudice convictas non dubitante deas.
Iunonem, Polyclete, suam nisi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

90. In Ligellam.

Quid vellis vetulum, Ligella, cunnum?
quid busti cineres tui lacessis?
Tales munditiae decent puellas.
Nam tu iam nec anus potes videri.
Istud, crede mihi, Ligella, belle
non mater facit Hectoris, sed uxor.
Erras, si tibi cunnus hic videtur,
ad quem mentula pertinere desit.
Quare si pudor est, Ligella, noli
barbam vellere mortuo leoni.

91. De Almone.

Omnes eunuchos habet Almo, nec arrigit ipse,
et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

92. Ad Marium

Mari, quietae cultor et comes vitae,
quo cive prisca gloriatur Atina:
has tibi gemellas, barbari decus luci,
commendo pinus ilicesque Faunorum,
et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridique Silvani,
quas tinxit agni saepe sanguis, aut hoedi,
dominamque sancti virginem deam templi,
et, quem sororis hospitem vides castae
Martem, mearum principem Kalendarum,
et delicatae laureum nemus Florae,
in quod Priapo persequente confugit.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
seu tu cruore sive ture placabis:
ubicunque noster Martialis est, dices,
hac, ecce, mecum dextera litat vobis
absens sacerdos; vos putate praesentem,
et date duobus, quidquid alter optarit.

93. Ad Clementem.

Si prior Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
pictaque pampineis videris arva iugis;
perfer Atestinae nondum vulgata Sabinae
carmina, purpurea sed modo suta toga.
Ut rosa delectat, metitur quae pollice primo:
sic nova, nec mento sordida charta iuvat.

94. Munusculum pomorum.

Non mea Massylus servat pomaria serpens,
regius Alcinoi nec mihi servit ager:
sed Nomentana securus germinat hortus
arbore, nec furem plumbea mala timent.
Haec igitur, media quae sunt mihi nata Suburra,
mittimus autumni cerea poma mei.

95. Ad Gallam.

Infantem tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter.
Hi, puto, non dubie se futuisse negant.

96. Ad Avitum.

Saepe loquar nimium gentes quod, Avite, remotas,
miraris, Latia factus in urbe senex;
auriferumque Tagum sitiam, patriumque Salonem,
et repetam saturae sordida rura casae.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
me facit, et tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno
hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretiosa fames, conturbatorque macellus,
mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quatuor hic aestate togae, pluresve teruntur;
autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges: quidquid non praestat amicus,
cum praestare tibi possit, Avite, locus.

97. De Numa.

Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
dum myrrham et casiam flebilis uxor emit:
iam scrobe, iam lecto, iam pollinctore parato,
heredem scripsit me Numa: convaluit.

98 In Publium.

Addat cum mihi Caecubum minister,
Idaeo resolutior cinaedo,
quo nec filia cultior, nec uxor,
nec mater tua, nec soror recumbit:
vis spectem potius tuas lacernas,
et citrum vetus, Indicosque dentes?
Suspectus tibi ne tamen recumbam,
praesta de grege sordidaque villa

tonsos, horridulos, rudes, pusillos
hircosi mihi filios subulci.
Perdet te pudor hic: habere, Publi,
mores non potes hos, et hos ministros.

99. De figura Socratis.

Si Romana forent haec Socratis ora, fuissent
Iulius in Satyris qualia Rufus habet.

100. In commiscentem versus operi suo.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi, miser, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
aquilisque similes facere noctuas quaeris?
Habeas licebit alterum pedem Ladae,
inepte, frustra crure ligneo curres.

101. De Capitolino.

Elysio redeat si forte remissus ab agro
ille suo felix Caesare Galba vetus,
qui Capitolinum pariter, Galbamque iocantes
audierit: dicet, rustice Galba, tace.

102. De Phileno.

Qua factus ratione sit requiris,
qui nunquam futuit, pater Philenus?
Gaditanus, Avite, dicat istud,
qui scribit nihil, et tamen poeta est.

103. Ad municipes suos Bilbilitanos.

Municipes, Augusta mihi quos Bilbilis acri
monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis;
ecquid laeta iuvat vestri vos gloria vatis?
Nam decus et nomen, famaque vestra sumus:
nec sua plus debet tenui Verona Catullo;
meque velit dici non minus illa suum.

Quatuor accessit trigesima messibus aestas,
ut sine me Cereri rustica liba datis.
Moenia dum colimus dominae pulcherrima Romae,
mutavere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placida si mente, venimus:
aspera si geritis corda, redire licet.

104. Ad librum.

I nostro comes, i libelle, Flacco
longum per mare, sed faventis undae,
et cursu facili tuisque ventis
Hispanae pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet, et citatus
altam Bilbilin et tuum Salonem
quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi, quaeris? ut sodales
paucos, sed veteres, et ante brumas
triginta mihi quatuorque visos
ipsa protinus a via salutes,
et nostrum admoneas subinde Flaccum,
iucundos mihi nec laboriosos
secessus pretio paret salubri,
qui pigrum faciant tuum parentem.
Haec sunt. Iam tumidus vocat magister,
castigatque moras; et aura portum
laxavit melior. Vale, libelle:
navem, scis puto, non moratur unus.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XI.

1. Ad librum.

Quo tu, quo, liber otiose, tendis,
cultus sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre? Certe.
Vadas, et redeas inevolutus.
Libros non legit ille, sed libellos:
nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis aestimas beatum,
contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
turbam non habet otiosiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
vel primae dominus levis carinae.
Sunt illic duo tresve, qui revolvant
nostrarum tineas ineptiarum:
sed cum sponsio fabulaeque lassae
de Scorpo fuerint et Incitato.

2. Ad lectores.

Triste supercilium, durique severa Catonis
   frons, et aratoris filia Fabricii,
et personati fastus, et regula morum,
   quidquid et in tenebris non sumus, ite foras.

Clamant ecce mei, Io Saturnalia, versus:
et licet, et sub te praeside, Nerva, libet.
Lectores tetrici, salebrosum ediscite Sanctram:
nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

3. De suis libellis.

Non urbana mea tantum Pimpleïde gaudent
otia, nec vacuis auribus ista damus:
sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
a rigido teritur centurione liber:
dicitur et nostros cantare Britannia versus.
Quid prodest? Nescit sacculus ista meus.
At quam victuras poteramus pangere chartas,
quantaque Pieria proelia flare tuba,
cum pia reddiderint Augustum numina terris,
et Maecenatem si mihi Roma daret!

4. Precatur deos pro Nerva Traiano.

Sacra Laresque Phrygum, quos Troiae maluit heres,
quam rapere arsuras Laomedontis opes:
scriptus et aeterno nunc primum Iupiter auro,
et soror et summi filia tota patris:
et qui purpureis iam tertia nomina fastis,
Iane, refers Nervae; vos precor ore pio:
hunc omnes servate ducem, servate senatum:
moribus hic vivat principis, ille suis.

5. In laudem Nervae Traiani.

Tanta tibi est recti reverentia, Caesar, et aequi,
quanta Numae fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res haec est, opibus non tradere mores,
et cum tot Croesos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:

te colet invictus pro libertate Camillus;
aurum Fabricius, te tribuente, volet.
Te duce gaudebit Brutus; tibi Sulla cruentus
imperium tradet, cum positurus erit.
Et te privato cum Caesare Magnus amabit:
donabit totas et tibi Crassus opes.
Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
si Cato reddatur, Caesarianus erit.

6. Ad Romam.

Unctis falciferi senis diebus,
regnator quibus imperat fritillus,
versu ludere non laborioso
permittis, puto, pileata Roma.
Risisti: licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curae:
quidquid venerit obvium, loquamur,
morosa sine cogitatione.
Misce dimidios, puer, trientes,
quales Pythagoras dabat Neroni:
misce, Dindyme, sed frequentiores.
Possum nil ego sobrius: bibenti
succurrent mihi quindecim poetae.
Da nunc basia, sed Catulliana:
quae si tot fuerint, quot ille dixit,
donabo tibi passerem Catulli.

7. Ad Paullam.

Iam certe stupido non dices, Paulla, marito,
ad moechum quoties longius ire voles,
Caesar in Albanum iussit me mane venire,
Caesar Circeios. Iam stropha talis abit.
Penelopae licet esse tibi sub principe Nerva:
sed prohibet scabies, ingeniumque vetus.

Infelix, quid ages? Aegram simulabis amicam?
Haerebit dominae vir comes ipse suae:
ibit et ad fratrem tecum, matremque, patremque.
Quas igitur fraudes ingeniosa paras?
Dicet et hystericam se forsitan altera moecha
in Sinuessano velle sedere lacu.
Quanto tu melius! quoties placet ire fututum,
quae verum mavis dicere, Paulla, viro.

8. De basiis sui pueri.

Lassa quod externi spirant opobalsama drauci,
ultima quod curvo quae cadit aura croco,
poma quod hiberna maturescentia capsa,
arbore quod verna luxuriosus ager,
de Pallatinis dominae quod serica praelis,
succina virginea quod regelata manu,
amphora quod nigri, sed longe fracta, Falerni,
quod qui Sicanias detinet hortus apes,
quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum,
quod modo divitibus lapsa corona comis:
singula quid dicam? non sunt satis; omnia misce:
hoc fragrant pueri basia mane mei.
Scire cupis nomen? Nil praeter basia dicam,
iurasti. Nimium scire, Sabine, cupis.

9. De statua Memoris.

Clarus fronde Iovis, Romani fama cothurni,
spirat Apellea redditus arte Memor.

10. De Turno.

Contulit ad satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? Frater erat.

11. Ad puerum suum.

Tolle, puer, calices, tepidique toreumata Nili,
et mihi secura pocula trade manu,

trita patrum labris, et tonso pura ministro;
antiquus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemma, qui Mentora frangis
in scaphum moechae, Sardanapale, tuae.

12. In Zoilum.

Ius tibi natorum vel septem, Zoïle, detur:
dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

13. Epitaphium Paridis Pantomimi.

Quisquis Flaminiam teris, viator,
noli nobile praeterire marmor.
Urbis deliciae, salesque Nili,
ars et gratia, lusus et voluptas,
Romani decus et dolor theatri,
atque omnes Veneres Cupidinesque
hoc sunt condita, quo Paris, sepulcro.

14. De colono.

Heredes, nolite brevem sepelire colonum:
nam terra est illi quantulacunque gravis.

15. De libro suo.

Sunt chartae mihi, quas Catonis uxor,
et quas horribiles legant Sabinae.
Hic totus volo rideat libellus,
et sit nequior omnibus libellis:
qui vino madeat, nec erubescat
pingui sordidus esse Cosmiano:
ludat cum pueris, amet puellas:
nec per circuitus loquatur illam,
ex qua nascimur, omnium parentem,
quam sanctus Numa mentulam vocabat.
Versus hos tamen esse tu memento
Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meos libellus.

16. Ad lectores.

Qui gravis es nimium, potes hinc iam, lector, abire
quo libet: urbanae scripsimus ista togae.
Nam mea Lampsacio lascivit pagina versu,
et Tartessiaca concrepat aera manu.
O quoties rigida pulsabis pallia vena,
sis gravior Curio Fabricioque licet!
Tu quoque nequitias nostri lususque libelli,
uda puella, leges, sis Patavina licet.
Erubuit, posuitque meum Lucretia librum;
sed coram Bruto. Brute, recede, leget.

17. Ad Sabinum.

Non omnis nostri nocturna est pagina libri:
invenies et quod mane, Sabine, legas.

18. In Lupum.

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis:
sed rus est mihi maius in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare,
in quo ruta facit nemus Dianae,
argutae tegit ala quod cicadae,
quod formica die comedit uno,
clausae cui folium rosae corona est:
in quo non magis invenitur herba,
quam costi folium, piperve crudum:
in quo nec cucumis iacere rectus,
nec serpens habitare tota possit?
Erucam male pascit hortus unam;
consumto moritur culex salicto;
et talpa est mihi fossor atque arator.
Non boletus hiare, non mariscae
ridere, aut violae patere possunt.
Fines mus populatur, et colono
tanquam sus Calydonius timetur,

et sublata volantis ungue Procnes
in nido seges est hirundinino;
et cum stet sine falce mentulaque,
non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
et mustum nuce condimus picata.
Errasti, Lupe, litera sed una:
nam quo tempore praedium dedisti,
mallem tu mihi prandium dedisses.

19. In Gallam.

Quaeris cur nolim te ducere, Galla? Diserta es.
Saepe soloecismum mentula nostra facit.

20. Ad lectorem gravem.

Caesaris Augusti lascivos, livide, versus
sex lege, qui tristis verba Latina legis.
Quod futuit Glaphyren Antonius, hanc mihi poenam
Fulvia constituit, se quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam? Quid si me Manius oret,
paedicem? Faciam? Non puto, si sapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait. Quid, quod mihi vita
carior est ipsa mentula? signa canant.
Absolvis lepidos nimirum, Auguste, libellos,
qui scis Romana simplicitate loqui.

21. In Lydiam.

Lydia tam laxa est, equitis quam culus aeni;
quam celer arguto qui sonat aere trochus;
quam rota transmisso toties intacta petauro,
quam vetus a crassa calceus udus aqua;
quam quae rara vagos exspectant retia turdos,
quam Pompeiano vela negata Noto;
quam quae de phthisico lapsa est armilla cinaedo,
culcita Leuconico quam viduata suo·

quam veteres brachae Britonis pauperis, et quam
turpe Ravennatis guttur onocrotali.
Hanc in piscina dicor futuisse marina.
Nescio: piscinam me futuisse puto.

22. In paediconem masturbantem.

Mollia quod nivei duro teris ore Galesi
basia, quod nudo cum Ganymede iaces;
quis negat hoc nimium? Sed sit satis: inguina saltem
parce fututrici sollicitare manu.
Laevibus in pueris plus haec, quam mentula, peccat;
et faciunt digiti praecipitantque virum.
Inde tragus, celeresque pili, mirandaque matri
barba, nec in clara balnea luce placent.
Divisit natura mares: pars una puellis,
una viris genita est. Utere parte tua.

23. In Silam.

Nubere Sila mihi nulla non lege parata est:
sed Silam nulla ducere lege volo.
Cum tamen instaret: decies mihi dotis in auro
sponsa dabis, dixi: quid minus esse potest?
nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
communis tecum nec mihi lectus erit:
complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam:
ancillam mittes et mihi iussa tuam.
Te spectante dabit nobis lasciva minister
basia, sive meus, sive erit ille tuus.
Ad coenam venies: sed sic divisa recumbes,
ut non tangantur pallia nostra tuis.
Oscula rara dabis nobis, sed non dabis ultro:
nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
Si potes ista pati, si nil perferre recusas:
invenies qui te ducere, Sila, velit.

24. Ad Labullum.

Dum te prosequor, et domum reduco,
aurem dum tibi praesto garrienti,
et quidquid loqueris facisque, laudo,
quot versus poterant, Labulle, nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
si, quod Roma legit, requirit hospes,
non deridet eques, tenet senator,
laudat causidicus, poeta carpit,
propter te perit? Hoc, Labulle, verum est?
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
sit maior numerus togatulorum,
librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope iam diebus una est
nobis pagina vix peracta: sic fit,
cum coenare domi poeta non vult.

25. In Linum.

Illa salax nimium, nec paucis nota puellis,
stare Lino desit mentula: lingua, cave.

26. Ad Telesphorum puerum.

O mihi grata quies, o blanda, Telesphore, cura,
qualis in amplexu non fuit ante meo;
basia da nobis vetulo, puer, uda Falerno,
pocula da labris facta minora tuis.
Addideris super haec Veneris si gaudia vera:
esse negem melius cum Ganymede Iovi.

27. Ad Flaccum.

Ferreus es, si stare potest tibi mentula, Flacce,
cum te sex cyathos orat amica gari;
vel duo frusta rogat cybii, tenuemve lacertum,
nec dignam toto te botryone putat:

cui portat gaudens ancilla paropside rubra
alecem, sed quam protinus illa voret:
aut cum perfricuit frontem, posuitque pudorem,
succida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poscat amica,
aut virides gemmas, sardonychasve pares:
nec nisi prima velit de Tusco Serica vico,
aut centum aureolos, sic velut aera, roget.
Nunc tu velle putas haec me dare dona puellae?
Nolo: sed, his ut sit digna puella, volo.

28. De nephritico, sed phrenetico.

Invasit medicum sica nephriticus, Aucte,
et praecidit Hylan. Hic, puto, sanus erat.

29. Ad Phyllidem.

Languida cum vetula tractare virilia dextra
coepisti, iugulor pollice, Phylli, tuo.
Nam cum me murem, cum me tua lumina dicis,
horis me refici vix puto posse decem.
Blanditias nescis: dabo, dic, tibi millia centum,
et dabo Setini iugera culta soli:
accipe vina, domum, pueros, chrysendeta, mensas.
Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

30. In Zoilum.

Os male causidicis et dicis olere poetis:
sed fellatori, Zoile, peius olet.

31. In Caecilium.

Atreus Caecilius cucurbitarum,
sic illas, quasi filios Thyestae,
in partes lacerat secatque mille.
Gustu protinus has edes in ipso,
has prima feret alterave coena,
has coena tibi tertia reponet.

Hinc seras epidipnidas parabit;
hinc pistor fatuas facit placentas;
hinc et multiplices struit tabellas,
et notas caryotidas theatris:
hinc exit varium coco minutal,
ut lentem positam fabamque credas:
boletos imitatur, et botellos,
et caudam cybii, brevesque moenas:
hinc cellarius experitur artes,
ut condat vario vafer sapore
in rutae folium Capellianae.
Sic implet gabatas, paropsidasque,
et leves scutulas, cavasque lances.
Hoc lautum putat, hoc putat venustum,
unum ponere ferculis tot assem.

32. In Nestorem.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
nec tibi de bibula sarta palude teges:
nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atque videri
pauper, et in populo quaeris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore.
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

33. De Prasino.

Saepius ad palmam Prasinus post fata Neronis
pervenit, et victor praemia plura refert.
I nunc, livor edax, dic te cessisse Neroni:
vicit nimirum, non Nero, sed Prasinus.

34. De Apro.

Aedes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
esse suas: adeo nigra vetusque casa est.

Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
  Coenabit belle, non habitabit Aper.

35. Ad Fabullum.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
quare non veniam vocatus a te,
miraris, quereris que, litigasque.
Solus coeno, Fabulle, non libenter

36. De Caio Proculo.

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
  signat, io votis redditus, ecce, meis.
Desperasse iuvat, veluti iam rupta sororum
  fila: minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne quid exspectas piger? Immortale Falernum
  funde: senem poscunt talia vota cadum.
Quincunces, et sex cyathos, bessemque bibamus,
  Caïus ut fiat Iulius et Proculus.

37. In Zoilum.

Zoïle, quid tota gemmam praecingere libra
  te iuvat, et miserum perdere sardonycha?
Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus
  non eadem digitis pondera conveniunt.

38. De mulione surdo.

Mulio viginti venit modo millibus, Aule.
  Miraris pretium tam grave? surdus erat.

39. In Charidemum.

Cunarum fueras motor, Charideme, mearum.
  et pueri custos, assiduusque comes.
Iam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,
  et queritur labris puncta puella meis.

Sed tibi non crevi: te noster villicus horret:
  te dispensator, te domus ipsa pavet.
Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:
  nil mihi vis, et vis cuncta licere tibi.
Corripis, observas, quereris, suspiria ducis;
  et vix a ferulis abstinet ira manum.
Si Tyrios sumsi cultus, unxive capillos;
  exclamas, Nunquam fecerat ista pater.
Et numeras nostros adstricta fronte trientes,
  tanquam de cella sit cadus ille tua.
Desine: non possum libertum ferre Catonem.
  Esse virum iam me dicet amica tibi.

40. De Luperco.

Formosam Glyceren amat Lupercus,
et solus tenet, imperatque solus:
quam toto sibi mense non fututam
cum tristis quereretur; et roganti
causam reddere vellet Aeliano:
respondit, Glycerae dolere dentes.

41. De Amynta.

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas,
  et gaudet fama luxuriaque gregis:
cedentes oneri ramos silvamque fluentem
  vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus dirae vetuit superesse rapinae,
  damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Iolas:
  te satis est nobis annumerare pecus.

42. In Caecilianum.

Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
  lemmata: qui fieri, Caeciliane, potest?

Mella iubes Hyblaea tibi vel Hymettia nasci,
et thyma Cecropiae Corsica ponis api?

43. In uxorem.

Deprensum in puero tetricis me vocibus, uxor,
corripis, et culum te quoque habere refers.
Dixit idem quoties lascivo Iuno Tonanti?
ille tamen gracili cum Ganymede iacet.
Incurvabat Hylam posito Tirynthius arcu:
tu Megaram credis non habuisse nates?
Torquebat Phoebum Daphne fugitiva: sed illas
Oebalius flammas iussit abire puer.
Bryseïs multum quamvis aversa iaceret,
Aeacidae propior levis amicus erat.
Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus;
teque puta cunnos, uxor, habere duos.

44. Ad senem orbum.

Orbus es, et locuples, et Bruto consule natus:
esse tibi veras credis amicitias?
Sunt verae: sed quas iuvenis, quas pauper habebas.
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

45. In Cantharum.

Intrasti quoties inscriptae limina cellae,
seu puer arrisit, sive puella tibi:
contentus non es foribus, veloque, seraque,
secretumque iubes grandius esse tibi.
Oblinitur, minimae si qua est suspicio rimae,
punctaque lasciva quae terebrantur acu.
Nemo est tam teneri, tam sollicitique pudoris,
qui vel paedicat, Canthare, vel futuit.

46. In Maevium.

Iam, nisi per somnum, non arrigis, et tibi, Maevi,
incipit in medios meiere verpa pedes:

truditur et digitis pannucea mentula lassis,
 nec levat exstinctum sollicitata caput.
Quid miseros frustra cunnos culosque lacessis?
 Summa petas: illic mentula vivit anus.

47. In Blattaram.

Omnia femineis quare dilecta catervis
 balnea devitat Blattara? ne futuat.
Cur nec Pompeia lentus spatiatur in umbra,
 nec petit Inachidos limina? ne futuat.
Cur Lacedaemonio luteum ceromate corpus
 perfundit gelida virgine? ne futuat.
Cum sic feminei generis contagia vitet,
 cur lingit cunnum Blattara? ne futuat.

48. In Silium Italicum.

Silius haec magni celebrat monumenta Maronis,
 iugera facundi qui Ciceronis habet.
Heredem dominumque sui tumulive Larisve
 non alium mallet nec Maro, nec Cicero.

49. De Silio.

Iam prope desertos cineres, et sancta Maronis
 nomina qui coleret pauper, et unus erat.
Silius optatae succurrere censuit umbrae,
 Silius et vatem, non minor ipse, tulit.

50. In Phyllida.

Nulla est hora tibi qua non me, Phylli, furentem
 despolies: tanta calliditate rapis.
Nunc plorat speculo fallax ancilla relicto:
 gemma vel a digito, vel cadit aure lapis.
Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt:
 profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx.

Amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,
  expiet ut somnos garrula saga tuos.
Nunc ut emam grandemve lupum, mullumve bilibrem,
  indixit coenam dives amica tibi.
Sit pudor, et tandem veri respectus, et aequi.
  Nil tibi, Phylli, nego: nil mihi, Phylli, nega.

51. De Titio.

Tanta est quae Titio columna pendet,
quantam Lampsaciae colunt puellae.
Hic nullo comitante, nec molesto,
thermis grandibus, et suis lavatur:
anguste Titius tamen lavatur.

52. Ad Iulium Cerealem.

Coenabis belle, Iuli Cerealis, apud me:
  conditio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare: lavabimur una:
  scis, quam sint Stephani balnea iuncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
  utilis, et porris fila resecta suis.
Mox vetus et tenui maior cordylla lacerto;
  sed quam cum rutae frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui versata favilla;
  et Velabrensi massa recocta foco:
et quae Picenum senserunt frigus olivae.
  Haec satis in gustu: cetera nosse cupis?
Mentiar, ut venias: pisces, conchylia, sumen,
  et cortis saturas atque paludis aves:
quae nec Stella solet rara nisi ponere coena.
  Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas,
  rura vel aeterno proxima Virgilio.

53. De Claudia Rufina.

Claudia caeruleis cum sit Rufina Britannis
edita, quam Latiae pectora plebis habet!
Quale decus formae! Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.
Dî bene, quod sancto peperit foecunda marito,
quod sperat generos, quodque puella nurus.
Sic placeat superis, ut coniuge gaudeat uno,
et semper natis gaudeat illa tribus.

54. In Zoilum.

Unguenta, et casias, et olentem funera myrrham,
turaque de medio semicremata rogo,
et quae de Stygio rapuisti cinnama lecto,
improbe de turpi, Zoïle, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare protervae.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

55. De Lupo, ad Urbicum.

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrem,
ne credas. Nihil est, quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis velle videri:
ne facias optat, quod rogat ut facias.
Dicat praegnantem tua se Cosconia tantum:
pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus amici,
sic morere, ut factum te putet esse patrem.

56. In Chaeremonem.

Quod nimium laudas, Chaeremon Stoice, mortem,
vis animum mirer suspiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
et tristis nullo qui tepet igne focus,

et teges, et cimex, et nudi sponda grabati,
  et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es, qui faece rubentis aceti,
  et stipula, et nigro pane carere potes!
Leuconicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
  constringatque tuos purpura texta toros:
dormiat et tecum, qui, cum modo Caecuba miscet,
  convivas roseo torserat ore, puer:
o quam tu cupies ter vivere Nestoris annos,
  et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in angustis facile est contemnere vitam.
  Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

57. Ad Severum.

Miraris, docto quod carmina mitto Severo,
  ad coenam quod te, docte Severe, vocem?
Iupiter ambrosia satur est, et nectare vivit:
  nos tamen exta Iovi cruda merumque damus.
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum:
  si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

58. In Telesphorum.

Cum me velle vides, tentumque, Telesphore, sentis,
  magna rogas: puta me velle negare nihil.
Et nisi iuratus dixi, DABO, subtrahis illas,
  permittunt in me quae tibi multa, nates.
Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
  tunc libertatem divitiasque roget?
Promittam: nec enim rogat illo tempore tonsor:
  latro rogat: res est imperiosa timor.
Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
  frangam tonsori crura manusque simul.
At tibi nil faciam: sed lota mentula laeva
  Λειχάζειν cupidae dicet avaritiae.

59. De Charino.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
nec nocte ponit, annulos;
nec cum lavatur. Causa quae sit, quaeritis?
Dactyliothecam non habet.

60. De Chione et Phlogide.

Sit Phlogis an Chione Veneri magis apta, requiris?
Pulchrior est Chione; sed Phlogis ulcus habet;
ulcus habet, Priami quod tendere possit alutam,
quodque senem Pylium non sinat esse senem.
Ulcus habet, quod habere suam vult quisque puellam,
quod sanare Criton, non quod Hygea potest.
At Chione non sentit opus, nec vocibus ullis
adiuvat: absentem marmoreamve putes.
Exorare, dei, si vos tam magna liceret,
et bona velletis tam pretiosa dare:
hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
ut Phlogis; et Chione, quod Phlogis ulcus habet

61. De Manneia.

Lingua maritus, moechus ore Manneius,
summoenianis inquinatior buccis:
quem cum fenestra vidit a Suburana
obscoena nudum lena, fornicem cludit,
mediumque mavult basiare, quam summum:
modo qui per omnes viscerum tubos ibat,
et voce certa consciaque dicebat,
puer an puella matris esset in ventre;
(gaudete cunni; vestra namque res acta est)
arrigere linguam non potest fututricem.
Nam, dum tumenti mersus haeret in vulva,
et vagientes intus audit infantes,
partem gulosam solvit indecens morbus:
nec purus esse nunc potest, nec impurus.

62. De Lesbia.

Lesbia se iurat gratis nunquam esse fututam.
Verum est: cum futui vult, numerare solet.

63. In Philomusum.

Spectas nos, Philomuse, cum lavamur;
et quare mihi tam mutoniati
sint laeves pueri, subinde quaeris.
Dicam simpliciter tibi roganti:
paedicant, Philomuse, curiosos.

64. In Faustum.

Nescio tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

65. In Iustinum.

Sexcenti coenant a te, Iustine, vocati
lucis ad officium, quae tibi prima fuit:
inter quos, memini, non ultimus esse solebam;
nec locus hic nobis invidiosus erat.
Postera sed festae reddes sollemnia mensae:
sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

66. In Vacerram.

Et delator es, et calumniator:
et fraudator es, et negotiator:
et fellator es, et lanista. Miror,
quare non habeas, Vacerra, nummos.

67. In Maronem.

Nil mihi das vivus: dicis, post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

68. Ad Mathonem.

Parva rogas magnos: sed non dant haec quoque magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

69. Epitaphium canis Lydiae.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
venatrix, silvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidissima Dextro,
qui non Erigones mallet habere canem:
nec qui, Dictaea Cephalum de gente secutus,
luciferae pariter venit ad astra deae.
Non me longa dies nec inutilis abstulit aetas,
qualia Dulichio fata fuere cani.
Fulmineo spumantis apri sum dente peremta,
quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamvis cito rapta sub umbras:
non potui fato nobiliore mori.

70. In Tuccam.

Vendere, Tucca, potes centenis millibus emtos?
plorantes dominos vendere, Tucca, potes?
nec te blanditiae, nec verba, rudesque querelae,
nec te dente tuo saucia colla movent?
Ah facinus! tunica patet inguen utrinque levata;
inspiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
argentum, mensas, myrrhina, rura, domum:
vende senes servos, agros et vende paternos:
ne pueros vendas, omnia vende miser.
Luxuria est emere hos, (quis enim dubitatve, negatve?)
sed multo maior vendere luxuria est.

71. De Leda.

Hystericam vetulo se dixerat esse marito,
et queritur futui Leda necesse sibi:
sed flens atque gemens tanti negat esse salutem,
seque refert potius proposuisse mori.

Vir rogat, ut vivat, virides nec deserat annos;
  et fieri, quod iam non facit ipse, sinit.
Protinus accedunt medici, medicaeque recedunt,
  tolluntur que pedes. O medicina gravis!

72. De Nata.

Drauci Nata sui vocat pipinnam,
collatus cui Gallus est Priapus.

73. In Lygdum.

Venturum iuras semper mihi, Lygde, roganti:
  constituisque horam, constituisque locum.
Cum frustra iacui longa prurigine tentus,
  succurrit pro te saepe sinistra mihi.
Quid precer, o fallax, meritis et moribus istis?
  Umbellam luscae, Lygde, feras dominae.

74. De Baccara.

Curandum penem commisit Baccara Graecus
  rivali medico: Baccara Gallus erit.

75. In Caeliam.

Theca tectus aënea lavatur
tecum, Caelia, servus. Ut quid, oro,
non sit cum citharoedus aut choraules?
Non vis, ut puto, mentulam videre.
Quare cum populo lavaris ergo?
Omnes an tibi nos sumus spadones?
Ergo, ne videaris invidere,
servo, Caelia, fibulam remitte.

76. Ad Paetum.

Solvere, Paete, decem tibi me sestertia cogis,
  perdiderit quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu, qui
  bis centena potes perdere, perde decem.

77. In Vacerram.

In omnibus Vacerra quod conclavibus
consumit horas, et die tota sedet:
coenaturit Vacerra, non cacaturit.

78. Ad Victorem sponsum.

Utere femineis complexibus, utere, Victor,
ignotumque sibi mentula discat opus.
Flammea texuntur sponsae, iam virgo paratur,
tondebit pueros iam nova nupta tuos.
Paedicare semel cupido dabit illa marito,
dum metuit teli vulnera prima novi.
Saepius hoc fieri nutrix materque vetabunt,
et dicent, Uxor, non puer, ista tibi est.
Heu quantos aestus, quantos patiere labores,
si fuerit cunnus res peregrina tibi!
Ergo Suburanae tironem trade magistrae.
Illa virum faciet: non bene virgo docet.

79. Ad Paetum.

Ad primum decima lapidem quod venimus hora,
arguimur lentae crimine pigritiae.
Non est ista viae, non est mea, sed tua culpa,
misisti mulas qui mihi, Paete, tuas.

80. De Baiis.

Litus beatae Veneris aureum Baias,
Baias, superbae blanda dona Naturae,
ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
laudabo digne non satis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
Optare utrumque pariter, improbum votum est.
Quod si deorum munere hoc tibi detur:
quid gaudiorum est Martialis et Baiae!

81. De spadone et sene.

Cum sene communem vexat spado Dindymus Aeglen,
et iacet in medio sicca puella toro.
Viribus hic operi non est, hic utilis annis:
ergo sine effectu prurit uterque labor.
Supplex illa rogat pro se miserisque duobus,
hunc iuvenem facias, hunc, Cytherea, virum.

82. De Philostrato.

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
conductum repetens nocte iubente larem,
paene imitatus obit saevis Elpenora fatis,
praeceps per longos dum ruit usque gradus.
Non esset, Nymphae, tam magna pericula passus,
si potius vestras ille bibisset aquas.

83. Ad Sosibianum.

Nemo habitat gratis, nisi dives et orbus, apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

84. De Antiocho tonsore.

Qui nondum Stygias descendere quaerit ad undas,
tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.
Alba minus saevis lacerantur brachia cultris,
cum furit ad Phrygios enthea turba modos;
mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
fractaque fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos et Stoïca menta,
collaque pulverea nudet equina iuba.
Hic miserum Scythica sub rupe Promethea radat:
carnificem nudo pectore poscet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Maenadas Orpheus:
Antiochi tantum barbara tela sonent.
Haec quaecunque meo numeratis stigmata mento,
in vetuli pyctae qualia fronte sedent,

non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, et scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

85. In Zoilum.

Sidere percussa est subito tibi, Zoïle, lingua,
cum lingis: certe, Zoïle, nunc futues.

86 In Parthenopaeum.

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat
assidue tussis, Parthenopaee, tibi:
mella dari nucleosque iubet, dulcesque placentas,
et quidquid pueros non sinit esse truces.
At tu non cessas totis tussire diebus.
Non est haec tussis, Parthenopaee: gula est.

87. Ad Charidemum.

Dives eras quondam: sed tunc paedico fuisti,
et tibi nulla diu femina nota fuit.
Nunc sectaris anus. O quantum cogit egestas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

88. De Charisiano.

Multis iam, Lupe, posse se diebus
paedicare negat Charisianus.
Causam cum modo quaererent sodales,
ventrem dixit habere se solutum.

89. Ad Pollam.

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?
A te vexatas malo tenere rosas.

90. In Chrestillum.

Carmina nulla probas, molli quae limite currunt,
sed quae per salebras altaque saxa cadunt.
Et tibi Maeonio res carmine maior habetur,
Luceilei columella heic situ' Metrophan' est.

Attonitusque legis terraï frugiferaï;
Accius et quidquid Pacuviusque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque poetas?
Dispeream, si scis, mentula quid sapiat.

91. Epitaphium Canaces.

Aeolidon Canace iacet hoc tumulata sepulcro,
ultima cui parvae septima venit hiems.
Ah scelus, ah facinus! Properas quid flere, viator?
Non licet hic vitae de brevitate queri.
Tristius est leto leti genus: horrida vultus
abstulit et tenero sedit in ore lues:
ipsaque crudeles ederunt oscula morbi;
nec data sunt nigris tota labella rogis.
Si tam praecipiti fuerant ventura volatu,
debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properavit cludere blandae,
ne posset duras flectere lingua deas.

92. In Zoilum.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoïle, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoïle, sed vitium.

93. De Theodoro.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
abstulit. Hoc Musis, hoc tibi, Phoebe, placet?
O scelus, o magnum facinus crimenque deorum,
non arsit pariter quod domus et dominus!

94. In verpum aemulum.

Quod nimium lives, nostris et ubique libellis
detrahis, ignosco: verpe poeta, sapis.
Hoc quoque non curo, quod cum mea carmina carpas,
compilas: et sic, verpe poeta, sapis.
Illud me cruciat, Solymis quod natus in ipsis,
paedicas puerum, verpe poeta, meum.

Ecce negas, iurasque mihi per templa Tonantis.
Non credo: iura, verpe, per Anchialum.

95. Ad Flaccum.

Incideris quoties in basia fellatorum,
in solio puto te mergere, Flacce, caput.

96. Ad Germanum.

Martia, non Rhenus, salit hic, Germane: quid obstas,
et puerum prohibes divitis imbre lacus?
Barbare, non debet, submoto cive, ministro
captivam victrix unda levare sitim.

97. In Thelesillam.

Una nocte quater possum: sed quatuor annis
si possum, peream, te Thelesilla semel.

98. Ad Bassum.

Effugere non est, Basse, basiatores.
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt,
et hinc, et illinc, usquequaque, quacunque.
Non ulcus acre, pustulaeve lucentes,
nec triste mentum, sordidique lichenes,
nec labra pingui delibuta ceroto,
nec congelati gutta proderit nasi.
Et aestuantem basiant, et algentem,
et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis asseret caput tectum,
lectica nec te tuta pelle veloque,
nec vindicabit sella saepius clusa.
Rimas per omnes basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
saevique fasces, nec superba clamosi
lictoris abiget virga basiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
et e curuli iura gentibus reddas:

ascendet illa basiator, atque illa:
febricitantem basiabit et flentem:
dabit oscitanti basium, natantique:
dabit et cacanti. Remedium mali solum est
facias amicum, basiare quem nolis.

99. In Lesbiam.

De cathedra quoties surgis, iam saepe notavi,
paedicant miseram, Lesbia, te tunicae.
Quas cum conata es dextra, conata sinistra
vellere, cum lacrimis eximis, et gemitu.
Sic constringuntur gemina Symplegade culi,
et Minyas intrant Cyaneasque nates.
Emendare cupis vitium deforme? Docebo:
Lesbia, nec surgas censeo, nec sedeas.

100. Ad Flaccum.

Habere amicam nolo, Flacce, subtilem,
cuius lacertos annuli mei cingant,
quae clune nudo radat, et genu pungat:
cui serra lumbis, cuspis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

101. Ad Flaccum.

Thaida tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu puto, quod non est, Flacce, videre potes.

102. In Lydiam.

Non est mentitus, qui te mihi dixit habere
formosam carnem, Lydia, non faciem.
Est ita, si taceas, et si tam muta recumbas,
quam silet in cera vultus, et in tabula.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis;
et sua plus nulli, quam tibi, lingua nocet.

Audiat aedilis ne te videatque, caveto:
portentum est, quoties coepit imago loqui.

103. Ad Sophronium.

Tanta tibi est animi probitas orisque, Sophroni,
ut mirer fieri te potuisse patrem.

104. In uxorem.

Uxor, vade foras, aut moribus utere nostris:
non ego sum Curius, non Numa, non Tatius.
Me iucunda iuvant tractae per pocula noctes:
tu properas pota surgere tristis aqua.
Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna,
et iuvat admissa rumpere luce latus.
Fascia te tunicaeque obscuraque pallia celant:
at mihi nulla satis nuda puella iacet.
Basia me capiunt blandas imitata columbas:
tu mihi das, aviae qualia mane soles:
nec motu dignaris opus, nec voce iuvare,
nec digitis, tanquam tura merumque pares.
Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
Hectoreo quoties sederat uxor equo.
Et quamvis Ithaco stertente, pudica solebat
illic Penelope semper habere manum.
Paedicare negas: dabat hoc Cornelia Graccho,
Iulia Pompeio, Porcia, Brute, tibi.
Dulcia Dardanio nondum miscente ministro
pocula, Iuno fuit pro Ganymede Iovi.
Si te delectat gravitas, Lucretia toto
sis licet usque die: Laïda nocte volo.

105. Ad Garricum.

Mittebas libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

106. Ad Albium Maximum.

Albi Maxime, si vacabit hora,
hoc tantum lege: namque et occupatus,
et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quatuor? Sapisti.

107. Ad Septicianum.

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum,
et quasi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti. Credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

108. Ad lectorem.

Quamvis tam longo possis satur esse libello,
lector, adhuc a me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt.
Lector, solve. Taces, dissimulasque? Vale.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER XII.

M. VAL. MARTIALIS PRISCO SUO SALUTEM.

Scio me patrocinium debere contumacissimae triennii desidiae: quae absolvenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur: nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studemus, et sine solatio, et sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem; in qua hoc maximum et primum est, quod civitatis aures, quibus assueveram, quaero, et videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis, quod placeat, dictavit auditor. Illam iudiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summam omnium ea, quae delicati reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, et iudicii loco livor, et unus aut alter mali, in pusillo loco multi, adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur abiecta ab indignante, quae a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen et advenienti tibi ab urbe, et exigenti negarem, (cui non refero gra-

tiam, si tantum ea praesto, quae possim,) imperavi mihi, quod indulgere consueveram, et studui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria sua. Tu velim ista, quae tantum apud te non periclitantur, diligenter aestimare et excutere non graveris; et, quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

1. Ad eundem.

Retia dum cessant, latratoresque Molossi,
 et non invento silva quiescit apro:
otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
 Hora nec aestiva est, nec tibi tota perit.

2. Ad sua carmina.

Quae modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,
 ite Sacra, iam non pulverulenta via est.

3. Ad librum suum.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
 ibis io Romam nunc peregrine liber,
auriferi de gente Tagi tetricique Salonis,
 dat patrios Manes quae mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec iam potes advena dici,
 cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo veneranda novi pete limina templi,
 reddita Pierio sunt ubi tempia choro.
Vel si malueris, prima gradiere Subura:
 atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
 clarus Hyanteae Stella sititor aquae.
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
 unde novem dominas saepe bibisse ferunt.

Ille dabit populo patribusque equitique legendum,
nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? Versus duo tresve legantur,
clamabunt omnes te, liber, esse meum.

4. Ad Priscum.

Quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni
Maecenas atavis regibus ortus eques:
gentibus et populis hoc te mihi, Prisce Terenti,
fama fuisse loquax chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium; tu, si quid posse videmur:
tu das ingenuae ius mihi pigritiae.

5. Ad Caesarem.

Longior undecimi nobis decimique libelli
arctatus labor est, et breve rasit opus.
Plura legent vacui, quibus otia tuta dedisti:
haec lege tu, Caesar: forsan et illa leges.

6. In commendationem Nervae.

Contigit Ausoniae procerum mitissimus aulae
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.
Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
iam redeunt: longi terga dedere Metus.
Hoc populi gentesque tuae, pia Roma, precantur:
dux tibi sit semper talis, et iste diu.
Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum,
quos Numa, quos hilaris posset habere Cato.
Largiri, praestare, breves extendere census,
et dare, quae faciles vix tribuere dei,
nunc licet, et fas est. Sed tu sub principe duro
temporibusque malis ausus es esse bonus.

7. De Ligeia.

Toto vertice quot gerit capillos,
annos si tot habet Ligeia, trima est.

8. In commendationem Traiani.

Terrarum dea gentiumque Roma,
cui par est nihil, et nihil secundum,
Traiani modo laeta cum futuros
tot per secula computaret annos,
et fortem, iuvenemque, Martiumque
in tanto duce militem videret:
dixit praeside gloriosa tali:
Parthorum proceres, ducesque Serum,
Thraces, Sauromatae, Getae, Britanni,
possum ostendere Caesarem; venite.

9. Ad Caesarem.

Palma regit nostros, mitissime Caesar, Iberos,
et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus laeti tanto pro munere grates:
misisti mores in loca nostra tuos.

10. De Africano.

Habet Africanus millies, tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

11. Mittit librum ad Parthenium.

Parthenio dic, Musa, tuo nostroque salutem:
nam quis ab Aonio largius amne bibit?
cuius Pimplaeo lyra clarior exit ab antro?
quem plus Pierio de grege Phoebus amat?
Et si forte, sed hoc vix est sperare, vacabit:
tradat ut ipse duci carmina nostra, roga;
quatuor et tantum timidumque brevemque libellum
commendet verbis: Hunc tua Roma legit.

12. In Postumum.

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti:
mane nihil praestas. Postume, mane bibe.

13. Ad Auctum.

Genus, Aucte, lucri divites habent iram.
Odisse, quam donare, vilius constat.

14. Ad Priscum.

Parcius utaris, moneo, rapiente veredo,
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Saepe satisfecit praedae venator, et acri
decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias et campus habet: nec fossa, nec agger,
nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula praestent,
invidia fati sed leviore cadant.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis
(tutior est virtus) insidiemur apris.
Quid te frena iuvant temeraria? Saepius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quam leporem.

15. Adulatorium.

Quidquid Parrhasia nitebat aula,
donatum est oculis deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
flammas Iupiter, et stupet superbi
regis delicias gravesque luxus.
Haec sunt pocula, quae decent Tonantem:
haec sunt, quae Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Iove nunc sumus beati:
at nuper (pudet, ah pudet fateri)
omnes cum Iove pauperes eramus.

16. In Labienum.

Addixti, Labiene, tres agellos:
emisti, Labiene, tres cinaedos:
paedicas, Labiene, tres agellos.

17. In Lentinum.

Quare tam multis a te, Lentine, diebus
non abeat febris, quaeris, et usque gemis.
Gestatur tecum pariter, pariterque lavatur:
coenat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria Setino fit saepe, et saepe Falerno:
nec nisi per niveam Caecuba potat aquam.
Circumfusa rosis, et nigra recumbit amomo;
dormit et in pluma purpureoque toro.
Cum sit ei pulchre, cum tam bene vivat apud te,
ad Damam potius vis tua febris eat?

18. Ad Iuvenalem.

Dum tu forsitan inquietus erras
clamosa, Iuvenalis, in Subura,
aut collem dominae teris Dianae:
dum per limina te potentiorum
sudatrix toga ventilat, vagumque
maior Coelius et minor fatigant:
me multos repetita post Decembres
accepit mea rusticumque fecit
auro Bilbilis et superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Boterdum, Plateamque: Celtiberis
haec sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor improboque somno,
quem nec tertia saepe rumpit hora,
et totum mihi nunc repono, quidquid
ter denos vigilaveram per annos.
Ignota est toga: sed datur petenti
rupta proxima vestis e cathedra.
Surgentem focus excipit superba
vicini strue cultus iliceti,

multa villica quem coronat olla.
Venator sequitur; sed ille, quem tu
secreta cupias habere silva.
Dispensat pueris, rogatque longos
laevis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, sic iuvat perire.

19. De Aemilio.

In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
et coenare foris se negat Aemilius.

20. Ad Fabullum.

Quare non habeat, Fabulle, quaeris
uxorem Themison? Habet sororem.

21. Ad Marcellam.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
audierint si te vel semel, esse suam:
nulla nec in media certabit nata Subura,
nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec cito ridebit peregrini gloria partus,
Romanam deceat quam magis esse nurum.
Tu desiderium dominae mihi mitius urbis
esse iubes: Romam tu mihi sola facis.

22. De Philaenide.

Quam sit lusca Philaenis indecenter,
vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Esset caeca decentior Philaenis.

23. In Laeliam.

Dentibus atque comis, nec te pudet, uteris emtis.
Quid facies oculo, Laelia? Non emitur.

24. Ad Iuvencum, de covino curru.

O iucunda, covine, solitudo,
carruca magis essedoque gratum
facundi mihi munus Aeliani.
hic mecum licet, hic, Iuvence, quidquid
in buccam tibi venerit, loquaris.
Non rector Libyci niger caballi,
succinctus neque cursor antecedit.
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
aurem non ego tertiam timerem.
Totus quam bene sic dies abiret!

25. In Thelesinum.

Cum rogo te nummos sine pignore: non habeo, inquis.
Idem, si pro me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis, veteri, Thelesine, sodali,
credis colliculis arboribusque meis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
Exsilii comitem quaeris? agellus eat.

26. In avarum amicum.

Sexaginta teras cum limina mane senator,
esse tibi videor desidiosus eques,
quod non a prima discurram luce per urbem
et referam lassus basia mille domum.
Sed tu, purpureis ut des nova nomina fastis,
aut Numidûm gentes Cappadocumve petas:
at mihi, quem cogis medios abrumpere somnos
et matutinum ferre patique lutum,
quid petitur? Rupta cum pes vagus exit aluta,
et subitus crassae decidit imber aquae:
nec venit ablatis clamatus verna lacernis;
accedit gelidam servus ad auriculam,

et, Rogat ut coenes secum Laetorius, inquit.
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod sit coena mihi, tibi sit provincia merces,
et faciamus idem, nec mereamur idem.

27. In Seniam.

A latronibus esse te fututam
dicis, Senia: sed negant latrones.

28. In Cinnam.

Poto ego sextantes: tu potas, Cinna, deunces:
et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

29. De Hermogene fure.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram:
inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
casuras alte sic rapit Iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio laeso:
subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam praetor cum vellet mittere mappam;
praetori mappam surpuit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
mantile e mensa surpuit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit: medios discingere lectos,
mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula Sole:
vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautae,
ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
inter adorantes cum stetit Hermogenes.

Ad coenam Hermogenes mappam non attulit unquam:
a coena semper rettulit Hermogenes.

30. Ad Aprum.

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?
Servum sic ego laudo, non amicum.

31. De hortis Marcellae uxoris.

Hoc nemus, hi fontes, haec textilis umbra supini
palmitis, hoc riguae ductile flumen aquae:
prataque, nec bifero cessura rosaria Paesto:
quodque viret Iani mense, nec alget olus:
quaeque natat clusis anguilla domestica lymphis,
quaeque gerit similes candida turris aves:
munera sunt dominae post septima lustra reverso;
has Marcella domos parvaque regna dedit.
Si mihi Nausicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere, Malo meos.

32. In Vacerram.

O Iuliarum dedecus Kalendarum,
vidi, Vacerra, sarcinas tuas; vidi:
quas non retentas pensione pro bima
portabat uxor rufa crinibus septem,
et cum sorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte Ditis emersas.
Has tu priores frigore et fame siccus,
et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, et bipes mensa,
et cum lucerna corneoque cratere
matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis suberat amphorae cervix:

fuisse gerres, aut inutiles moenas
odor impudicus urcei fatebatur,
qualem marinae misit aura piscinae.
Nec quadra deerat casei Tholosatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,
calvaeque restes allioque cepisque,
nec plena turpi matris olla resina,
summoenianae qua pilantur uxores.
Quid quaeris aedes, villicosque derides,
habitare gratis, o Vacerra, cum possis?
Haec sarcinarum pompa convenit ponti.

33. De Labieno.

Ut pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

34. Ad Iulium Martialem.

Triginta mihi quatuorque messes
tecum, si memini, fuere, Iuli:
quarum dulcia mixta sunt amaris;
sed iucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc et illuc
diversus bicolorque digeratur:
vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quaedam,
et tristes animi cavere morsus,
nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minus, et minus dolebis.

35. Ad Callistratum.

Tanquam simpliciter mecum, Callistrate, vivas,
dicere percisum te mihi saepe soles.
Non es tam simplex, quam vis, Callistrate, credi:
nam quisquis narrat talia, plura tacet.

36. In Labullum.

Libras quatuor, aut duas amico,
algentemque togam, brevemque laenam,
interdum aureolos manu crepantes,
possint ducere qui duas Kalendas,
quod nemo, nisi tu, Labulle, donas,
non es, crede mihi, bonus. Quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
et Crispos mihi redde, sed priores:
fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passerinum.
Nulla est gloria, praeterire asellos.

37. In nasutum.

Nasutus nimium cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

38. Ad Candidum.

Hunc qui femineis noctesque diesque cathedris
incedit tota notus in urbe nimis,
crine nitens, niger unguento, perlucidus ostro,
ore tener, latus pectore, crure glaber,
uxori qui saepe tuae comes improbus haeret:
non est quod timeas, Candide: non futuit.

39. In Sabellum.

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, et Sabellus;
bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle, belle!

40. In Pontilianum.

Mentiris? credo: recitas mala carmina? laudo:
cantas? canto: bibis, Pontiliane? bibo.

Pedis? dissimulo: gemma vis ludere? vincor.
  Res una est, sine me quam facis, et taceo.
Nil tamen omnino praestas mihi. Mortuus, inquis,
  accipiam bene te. Nil volo: sed morere.

41. In Tuccam.

Non est, Tucca, satis, quod es gulosus:
et dici cupis, et cupis videri.

42. De Callistrato et Afro.

Barbatus rigido nupsit Callistratus Afro,
  hac qua lege viro nubere virgo solet.
Praeluxere faces, velarunt flammea vultus:
  nec tua defuerunt verba, Thalasse, tibi.
Dos etiam dicta est. Nondum tibi, Roma, videtur
  hoc satis? exspectas numquid ut et pariat?

43. In Sabellum.

Facundos mihi de libidinosis
legisti nimium, Sabelle, versus:
quales nec Didymi sciunt puellae,
nec molles Elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris novae figurae,
quales perditus audeat fututor:
praestent et taceant quid exoleti:
quo symplegmate quinque copulentur;
qua plures teneantur a catena;
exstinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat esse te disertum.

44. Ad M. Unicum.

Unice, cognato iunctum mihi sanguine nomen
  quique geris studiis corda propinqua meis:
carmina cum facias soli cedentia fratri,
  pectore non minor es, sed pietate prior.

Lesbia cum tenero te posset amare Catullo,
  te post Nasonem blanda Corinna sequi.
Nec deerant Zephyri, si te dare vela iuvaret:
  sed tu litus amas; hoc quoque fratris habes.

45. Ad Phoebum

Hoedina tibi pelle contegenti
nudae tempora verticemque calvae,
festive tibi, Phoebe, dixit ille,
qui dixit caput esse calceatum.

46. Ad Classicum.

Vendunt carmina Gallus et Lupercus.
Sanos, Classice, nunc nega poetas.

47. In habentem varios mores.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem:
  nec tecum possum vivere, nec sine te.

48. In lautum invitatorem.

Boletos et aprum si tanquam vilia ponis,
  et non esse putas haec mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, et heres
  vis scribi, propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen coena est: fateor lautissima: sed cras
  nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
quod sciat infelix damnatae spongia virgae,
  vel quicunque canis, iunctaque testa viae.
Mullorum, leporumque, et suminis exitus hic est,
  sulfureusque color, carnificesque pedes.
Non Albana mihi sit comissatio tanti;
  nec Capitolinae pontificumque dapes.
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
  et Vaticani perfida vappa cadi.
Convivas alios coenarum quaere magister,
  quos capiant mensae regna superba tuae.

Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
haec mihi, quam possum reddere, coena placet.

49. Ad Linum paedagogum.

Crinitae Line paedagoge turbae,
rerum quem dominum vocat suarum
et credit cui Postumilla dives
gemmas, aurea, vina, concubinos:
sic te, perpetua fide probatum,
nulli non tua praeferat patrona:
succurras misero, precor, furori,
et serves aliquando negligenter
illos qui male cor meum perurunt:
quos et noctibus et diebus opto
in nostro cupidus sinu videre,
formosos, niveos, pares, gemellos,
grandes, non pueros, sed uniones.

50. In habentem amoenas aedes.

Daphnonas, platanonas, et aerias cyparissos,
et non unius balnea solus habes;
et tibi centenis stat porticus alta columnis,
calcatusque tuo sub pede lucet onyx;
pulvereumque fugax hippodromon ungula plaudit,
et pereuntis aquae fluctus ubique sonat.
Atria longa patent: sed nec coenantibus usquam,
nec somno locus est. Quam bene non habitas!

51. De Fabullo.

Tam saepe nostrum decipi Fabullinum,
miraris, Aule? Semper bonus homo tiro est.

52. Ad Semproniam.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
nec minus attonitis vox celebrata reis,

hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
cuius et ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quae deserto raptore redisti:
illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet, et Iliacos audit Menelaus amores:
absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cum te loca laeta piorum,
non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
iste tibi dominam conciliabit amor.

53. In Avarum.

Nummi cum tibi sint, opesque tantae,
quantas civis habet paterve rarus,
largiris nihil, incubasque gazae,
ut magnus draco, quem canunt poetae
custodem Scythici fuisse luci.
Sed causa, ut memoras, et ipse iactas,
dirae filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos rudesque quaeris,
illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.

54. In Zoilum.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine laesus,
rem magnam praestas, Zoïle, si bonus es.

55. Ad puellas.

Gratis qui dare vos iubet, puellae,
insulsissimus improbissimusque est.
Gratis ne date, basiate gratis.
Hoc Aegle negat, hoc avara vendit.
Sed vendat; bene basiare quantum est?

Hoc vendit quoque, nec levi rapina:
aut libram petit illa Cosmiani,
aut binos quater a nova moneta,
ne sint basia muta, nec maligna,
nec clusis aditum neget labellis.
Humane facit hoc tamen: sed unum est.
gratis quae dare basium recusat,
gratis lingere nec recusat Aegle.

56. In Polycarmum.

Aegrotas uno decies aut saepius anno;
nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: aegrota iam, Polycarme, semel.

57. Ad Sparsum.

Cur saepe sicci parva rura Nomenti,
laremque villae sordidum petam, quaeris?
Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
in urbe locus est pauperi. Negant vitam
ludimagistri mane, nocte pistores,
aerariorum marculi die toto.
Hinc otiosus sordidam quatit mensam
Neroniana nummularius massa:
illinc paludis malleator Hispanae
tritum nitenti fuste verberat saxum.
Nec turba cessat entheata Bellonae,
nec fasciato naufragus loquax trunco,
a matre doctus nec rogare Iudaeus,
nec sulfuratae lippus institor mercis.
Numerare pigri damna qui potest somni,
dicet quot aera verberent manus urbis,
cum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,

Petilianis delicatus in regnis,
cui plana summos despicit domus montes,
et rus in urbe est, vinitorque Romanus.
Nec in Falerno colle maior autumnus,
intraque limen clausus essedo cursus,
et in profundo somnus, et quies nullis
offensa linguis; nec dies, nisi admissus.
Nos transeuntis risus excitat turbae,
et ad cubile est Roma: taedio fessis
dormire quoties libuit, imus ad villam.

58 Ad Alaudam.

Ancillariolum tua te vocat uxor, et ipsa
lecticariola est: estis, Alauda, pares.

59. De importunis basiatoribus.

Tantum dat tibi Roma basiorum
post annos modo quindecim reverso,
quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te vicinia tota, te pilosus
hircoso premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
hinc sutor modo pelle basiata,
hinc menti dominus pediculosi,
hinc defioculusque, et inde lippus,
fellatorque, recensque cunnilingus.
Iam tanti tibi non fuit redire.

60. Ad suum natalem.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum,
magnaque siderei vidimus ora dei:
si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
qui fueras Latia cultus in urbe mihi:
da veniam, servire tuis quod nolo Kalendis,
et qua sum genitus, vivere luce volo.

Natali pallere suo, ne calda Sabello
   desit, et ut liquidum potet Alauda merum,
turbida sollicito transmittere Caecuba sacco;
   atque inter mensas ire, redire suas;
excipere hos, illos, et tota surgere coena,
   marmora calcantem frigidiora gelu:
quae ratio est, haec sponte tua perferre patique,
   quae te si iubeat rex dominusque, neges?

61. De Ligurra.

Versus, et breve vividumque carmen
in te ne faciam, times, Ligurra;
et dignus cupis hoc metu videri:
sed frustra metuis, cupisque frustra.
In tauros Libyci fremunt leones;
non sunt papilionibus molesti.
Quaeras, censeo, si legi laboras,
nigri fornicis ebrium poetam;
qui carbone rudi, putrique creta
scribit carmina, quae legunt cacantes.
Frons haec stigmate non meo notanda est.

62. Ad Saturnum pro Prisco Terentio.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris,
   sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
   scissa nec ad Manes, sed sita dives humus:
laetus ad haec facilisque veni sollemnia Prisci
   gaudia; cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriae sexta, pater optime, bruma
   pacifici Latia reddis ab urbe Numae.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
   pendeat, et quantus luxurietur honos?

quam non parca manus, largaeque nomismata mensae?
  quae, Saturne, tibi pernumerentur opes?
Utque sit his pretium meritis, et gratia maior,
  et pater, et frugi sic tua sacra colit.
At tu, sancte, tuo sic semper amere Decembri:
  hos illi iubeas saepe redire dies.

63. Ad Cordubam.

Uncto Corduba laetior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
albi quae superas oves Galesi,
nullo murice nec cruore mendax,
sed tinctis gregibus colore vivo:
dic vestro, rogo, sit pudor poetae,
ne gratis recitet meos libellos:
ferrem, si faceret bonus poeta,
cui possem dare mutuos honores:
corrumpit sine talione caelebs.
Caecus perdere non potest, quod aufert.
Nil est deterius latrone nudo:
nil securius est malo poeta.

64. De Cinna.

Vincentem roseos facieque comaque ministros
  Cinna cocum fecit. Cinna gulosus homo est.

65. De Phyllide.

Formosa Phyllis nocte cum mihi tota
se praestitisset omnibus modis largam,
et cogitarem mane quod darem munus,
utrumne Cosmi, Nicerotis an libram,
an Baeticarum pondus acre lanarum,
an de moneta Caesaris decem flavos:
amplexa collum, basioque tam longo

blandita, quam sunt nuptiae columbarum,
rogare coepit Phyllis amphoram vini.

66. Ad Amoenum.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus emta,
vendere quam summa vel breviore cupis.
Arte sed emtorem vafra corrumpis, Amoene,
et casa divitiis ambitiosa latet.
Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
et Maurusiaci pondera rara citri.
Argentum atque aurum non simplex Delphica portat
stant pueri, dominos quos precer esse meos.
Deinde ducenta sonas, et ais, non esse minoris.
Instructam vili vendis, Amoene, domum.

67. In natalem Maronis.

Maiae Mercurium creastis Idus.
Augustis redit Idibus Diana.
Octobres Maro consecravit Idus.
Idus saepe colas et has, et illas,
qui magni celebras Maronis Idus.

68. Ad clientes.

Matutine cliens, urbis mihi causa relictae,
atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec amaris litibus aptus:
sed piger, et senior, Pieridumque comes.
Otia me somnusque iuvant, quae magna negavit
Roma mihi: redeo, si vigilatur et hic.

69. Ad Paullum.

Sic tanquam tabulas scyphosque, Paulle,
omnes archetypos habes amicos.

70. De Apro.

Lintea ferret Apro vatius cum vernula nuper,
et supra togulam lusca sederet anus;

atque olei stillam daret enterocelicus unctor:
udorum tetricus censor et asper erat.
Frangendos calices, effundendumque Falernum
clamabat, biberet qui modo lotus eques.
A sene sed postquam patruo venere trecenta;
sobrius a thermis nescit abire domum.
O quantum diatreta valent, et quinque comati!
Tunc, cum pauper erat, non sitiebat Aper.

71. Ad Lygdum.

Nil non, Lygde, mihi negas roganti:
at quondam mihi, Lygde, nil negabas.

72. Ad Pannicum.

Iugera mercatus prope busta latentis agelli,
et male compactae culmina fulta casae,
deseris urbanas, tua praedia, Pannice, lites,
parvaque sed tritae praemia certa togae.
Frumentum, milium, ptisanamque, fabamque solebas
vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

73. Ad Catullum.

Heredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

74. Ad Flaccum.

Cum tibi Niliacus portet crystalla cataplus,
accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
munera? Sed geminus vilibus usus inest.
Nullum sollicitant haec, Flacce, toreumata furem,
et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quod securo potat conviva ministro,
et casum tremulae non timuere manus?
Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,
frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

75. De pueris.

Festinat Polytimus ad puellas:
invitus puerum fatetur Hymnus:
pastas glande nates habet Secundus:
mollis Dindymus est, sed esse non vult:
Amphion potuit puella nasci.
Horum delicias, superbiamque,
et fastus querulos, amice, malo,
quam dotis mihi quinquies ducena.

76. De agricola.

Amphora vigessi, modius datur aere quaterno.
Ebrius et crudus nil habet agricola.

77. De Aethonte.

Multis dum precibus Iovem salutat,
stans summos resupinus usque in ungueis,
Aethon in Capitolio, pepedit.
Riserunt comites: sed ipse divûm
offensus genitor, trinoctiali
affecit domicoenio clientem.
Post hoc flagitium misellus Aethon,
cum vult in Capitolium venire,
sellas ante petit Patroclianas,
et pedit deciesque viciesque.
Sed quamvis sibi caverit crepando,
compressis natibus Iovem salutat.

78 De eodem.

Ante Iovis statuam crepuit satur histrio: poenam
Iupiter indixit, vivere de proprio.

79. Ad Bithynicum.

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
et iurare iubes: malo satisfacere.

80. Ad Atticillam.

Donavi tibi multa, quae rogasti:
donavi tibi plura, quam rogasti:
non cessas tamen usque me rogare.
Quisquis nil negat, Atticilla, fellat.

81. De Callistrato.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

82. De Umbro.

Brumae diebus feriisque Saturni
mittebat Umber aliculam mihi pauper;
nunc misit alicam: factus est enim dives.

83. De Menogene.

Effugere in thermis et circa balnea non est
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra laevaque trigonem,
imputet exceptas ut tibi saepe pilas.
Colliget et referet laxum de pulvere follem,
et si iam lotus, iam soleatus erit.
Lintea si sumes, nive candidiora loquetur,
sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comentem dente capillos,
dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosae feret ipse tropin de faece lagenae,
frontis et humorem colliget usque tuae.
Omnia laudabit, mirabitur omnia, donec
perpessus dicas taedia mille, Veni.

84. De Fabiano.

Derisor Fabianus herniarum,
omnes quem modo colei timebant
dicentem tumidas in hydrocelas,
quantum nec duo dicerent Catulli;

in thermis subito Neronianis
vidit se miser, et tacere coepit.

85. Ad Polytimum.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
sed iuvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modo tonse Pelops, positisque nitebas
crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

86. In Fabullum.

Paediconibus os olere dicis.
Hoc si, sicut ais, Fabulle, verum est,
quid tu credis olere cunnilingis?

87. In non arrigentem.

Triginta tibi sunt pueri, totidemque puellae:
una est, nec surgit mentula. Quid facies?

88. De Cotta.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
dum negligentem ducit ad pedes vernam,
qui solus inopi praestat, et facit turbam:
excogitavit homo sagax, et astutus,
ne facere posset tale saepius damnum;
excalceatus ire coepit ad coenam.

89. De Tongiliano.

Tongilianus habet nasum: scio, non nego: sed iam
nil, praeter nasum, Tongilianus habet.

90. Ad Charinum.

Quod lana caput alligas, Charine,
non aures tibi, sed dolent capilli.

91. De Marone.

Pro sene, sed clare, votum Maro fecit amico,
cui gravis et fervens hemitritaeos erat:

si Stygias aeger non iret missus ad undas,
ut caderet magno victima grata Iovi.
Coeperunt certam medici spondere salutem.
Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

92. In Magullam.

Communis tibi cum viro, Magulla,
cum sit lectulus, et sit exoletus:
quare, dic mihi, non sit et minister?
Suspiras: ratio est, times lagenam.

93. Ad Priscum.

Saepe rogare soles, qualis sim, Prisce, futurus,
si fiam locuples, simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

94. De Fabulla.

Qua moechum ratione basiaret
coram coniuge, repperit Fabulla.
Parvum basiat usque morionem:
hunc multis rapit osculis madentem
moechus protinus, et suis repletum
ridenti dominae statim remittit.
Quanto morio maior est maritus!

95. In Tuccam.

Scribebamus epos: coepisti scribere: cessi,
aemula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:
aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyrae movi Calabris exculta Camoenis:
plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere coepi;
hinc etiam petitur iam mea fama tibi.
Elige, quid nolis; quis enim pudor, omnia velle?
et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

96. Ad Rufum.

Musaei pathicissimos libellos,
qui certant Sybariticis libellis,
et tinctas sale pruriente chartas
Instanti lege Rufe: sed puella
sit tecum tua, ne Thalassionem
indicas manibus libidinosis
et fias sine femina maritus.

97. In Zelotypam.

Cum tibi nota tui sit vita fidesque mariti,
nec premat ulla tuos sollicitetve toros:
quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris,
in quibus et brevis est et fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros praestare probabo:
hi faciunt, ut sis femina sola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare. Do tamen, inquis,
ne vagus a thalamis coniugis erret amor.
Non eadem res est: Chiam volo, nolo mariscam.
Ne dubites quae sit Chia, marisca tua est.
Scire suos fines matrona et femina debet:
cede suam pueris; utere parte tua.

98. In Bassum.

Uxor cum tibi sit puella, qualem
votis vix petat improbis maritus,
dives, nobilis, erudita, casta:
rumpis, Basse, latus, sed in comatis,
uxoris tibi dote quos parasti:
et sic ad dominam reversa languet

multis mentula millibus redemta:
sed nec vocibus excitata blandis,
molli pollice nec rogata surgit.
Sit tandem pudor, aut eamus in ius.
Non est haec tua, Basse: vendidisti.

99. Ad Baetim.

Baetis olivifera crinem redimite corona,
aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
quem Bromius, quem Pallas amat; cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
ominibus laetis vestras Instantius oras
intret; et hic populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod sit, succedere Macro.
Qui sua metitur pondera, ferre potest.

100. In effrontem.

Os atavi, patris nasum, duo lumina patris,
et matris gestus dicis habere tuae.
Cum referas priscos, nullamque in corpore partem
mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

101. Ad Mattum.

Qui negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,
quid dicat, nescis? Dormio, Matte, tibi.

102. Ad Milonem.

Tura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,
vendere, Milo, soles, cum quibus emtor abit.
Coniugis utilior merx est, quae, vendita saepe,
vendentem numquam deserit aut minuit.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XIII.

CUI XENIA INDITUM NOMEN.

---

1. Ad lectorem.

Ne toga cordylis, ne paenula desit olivis,
   aut inopem metuat sordida blatta famem:
perdite Niliacas, Musae, mea damna papyros:
   postulat, ecce, novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo,
   senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Haec mihi charta nuces, haec est mihi charta fritillus.
   Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

2. In detractorem.

Nasutus sis usque licet, sis denique nasus,
   quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
et possis ipsum tu deridere Latinum,
   non potes in nugas dicere plura meas,
ipse ego quam dixi. Quid dentem dente iuvabit
   rodere? Carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
   virus habe: nos haec novimus esse nihil.

Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
  nec matutina si mihi fronte venis.

3. Ad lectorem

Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello
  constabit nummis quatuor emta tibi.
Quatuor est nimium: poterit constare duobus,
  et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Haec licet hospitibus pro munere disticha mittas,
  si tibi tam rarus, quam mihi, nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
  praetereas, si quid non facit ad stomachum.

4. Tus.

Serus ut aethereae Germanicus imperet aulae,
  utque diu terris, da pia tura Iovi.

5. Piper.

Cerea quae patulo lucet ficedula lumbo,
  cum tibi forte datur, si sapis, adde piper.

6. Alica.

Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere dives
  Si tibi noluerit mittere dives, eme.

7. Conchis faba

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
  lautorum coenis saepe negare potes.

8. Far.

Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
  ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

9. Lens.

Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem.
  vilior est alica, carior illa faba.

10. Simila ex tritico.

Nec poteris similae dotes numerare, nec usus,
pistori toties cum sit et apta coco.

11. Hordeum.

Mulio, quod non des tacituris, accipe, mulis.
Haec ego cauponi, non tibi, dona dedi.

12. Frumentum triticeum.

Tercentum Libyci modios de messe coloni
sume, suburbanus ne moriatur ager.

13. Betae.

Ut sapiant fatuae fabrorum prandia betae,
o quam saepe petet vina piperque cocus!

14. Lactuca.

Claudere quae coenas lactuca solebat avorum,
dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

15. Ligna acapna.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
ad villam moneo, rustice, ligna feras.

6 Rapa

Haec tibi brumali gaudentia frigore rapa
quae damus, in coelo Romulus esse solet.

17. Coliculi.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
nitrata viridis brassica fiat aqua.

18. Porri sectivi.

Fila Tarentini graviter redolentia porri
edisti quoties, oscula clausa dato.

19. Porri capitati.

Mittit praecipuos nemoralis Aricia porros:
in niveo virides stipite cerne comas.

20. Napi.

Nos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

21. Asparagi.

Mollis in aequorea quae crevit spina Ravenna,
non erit incultis gratior asparagis.

22. Uva duracina.

Non habilis cyathis et inutilis uva Lyaeo:
sed non potanti me, tibi nectar ero.

23. Chia ficus.

Chia seni similis Baccho, quem Setia misit:
ipsa merum secum portat, et ipsa salem.

24. Cydonia.

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
ponentur: dicas haec melimela, licet.

25. Nuces pineae.

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede, viator,
ne cadat in miserum nostra ruina caput.

26. Sorba.

Sorba sumus, molles nimium durantia ventres:
aptius haec puero, quam tibi, poma dabis.

27. Spathalion caryotarum.

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis:
sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

28. Coctana.

Haec tibi quae torta venerunt condita meta,
si maiora forent coctana, ficus erant.

29. Pruna Damascena.

Pruna peregrinae carie rugosa senectae
sume: solent duri solvere ventris onus.

30. Caseus Lunensis.

Caseus Etruscae signatus imagine Lunae
praestabit pueris prandia mille tuis.

31. Caseus Vestinus.

Si sine carne voles ientacula sumere frugi,
haec tibi Vestino de grege massa venit.

32. Caseus Velabrensis.

Non quemcunque focum, nec fumum caseus omnem
sed Velabrensem qui bibit, ille sapit.

33. Casei Trebulani.

Trebula nos genuit; commendat gratia duplex,
sive levi flamma, sive domamur aqua.

34. Bulbi.

Cum sit anus coniux, et sint tibi mortua membra,
nil aliud bulbis quam satur esse potes.

35. Lucanica.

Filia Picenae venio Lucanica porcae:
pultibus hinc niveis grata corona datur.

36. Olivae.

Haec, quae Picenis venit subducta trapetis,
inchoat, atque eadem finit oliva dapes.

37. Mala citrea.

Aut Corcyraei sunt haec de frondibus horti,
aut haec Massyli poma draconis erant.

38 Colostrum.

Surripuit pastor quae nondum stantibus hoedis,
de primo matrum lacte colostra damus.

39. Hoedi.

Lascivum pecus, et viridi non utile Baccho,
det poenas: nocuit iam tener ille deo.

40. Ova.

Candida si croceos circumfluit unda vitellos,
Hesperius scombri temperet ova liquor.

41. Porcellus lactens.

Lacte mero pastum pigrae mihi matris alumnum
ponat, et Aetolo de sue dives edat.

42. Apyrina et tuberes.

Non tibi de Libycis tuberes et apyrina ramis,
de Nomentanis sed damus arboribus.

43. Idem.

Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis,
et vernae tuberes. Quid tibi cum Libycis?

44. Sumen.

Esse putes nondum sumen: sic ubere largo
effluit, et vivo lacte papilla tumet.

45. Pulli gallinacei.

Si Libycae nobis volucres et Phasides essent,
acciperes: at nunc accipe cortis aves.

46. Persica, Nucipersica.

Vilia maternis fueramus praecoqua ramis:
nunc in adoptivis Persica cara sumus.

47. Panes Picentini.

Picentina Ceres niveo sic nectare crescit,
ut levis accepta spongia turget aqua.

48. Boleti.

Argentum atque aurum, facile est, laenamque togamque
mittere: boletos mittere difficile est.

49. Ficedula.

Cum me ficus alat, cum pascar dulcibus uvis;
cur potius nomen non dedit uva mihi?

50. Tubera.

Rumpimus altricem tenero quae vertice terram
Tubera, boletis poma secunda sumus.

51. Turdorum corona.

Texta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
at mihi de turdis facta corona placet.

52. Anas.

Tota quidem ponatur anas: sed pectore tantum,
et cervice sapit: cetera redde coco.

53. Turtur.

Dum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis,
et cochleas tibi habe. Perdere nolo famem.

54. Perna.

Caeretana mihi fiet, vel missa licebit
de Menapis: lauti de petasone vorent.

55. Petaso.

Musteus est: propera, caros nec differ amicos.
nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

56. Vulva.

Te fortasse magis capiet de virgine porca:
me materna gravi de sue vulva capit.

57. Colocasia.

Niliacum ridebis olus lanasque sequaces,
improba cum morsu fila manuque trahes.

58. Iecur anseris.

Adspice, quam tumeat magno iecur ansere maius
Miratus dices, Hoc, rogo, crevit ubi?

59. Glires.

Tota mihi dormitur hiems, et pinguior illo
tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

60. Cuniculus.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
monstravit tacitas hostibus ille vias.

61. Attagenae.

Inter sapores fertur alitum primus
Ionicarum gustus attagenarum.

62. Gallina altilis.

Pascitur et dulci facilis gallina farina,
pascitur et tenebris. Ingeniosa gula est.

63. Capo.

Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus,
amisit testes: nunc mihi Gallus erit.

64. Idem.

Succumbit sterili frustra gallina marito:
hanc matris Cybeles esse decebat avem.

65 Perdix.

Ponitur Ausoniis avis haec rarissima mensis:
hanc in lautorum mandere saepe soles.

66. Columbini.

Ne violes teneras periuro dente columbas,
tradita si Cnidiae sunt tibi sacra deae.

67. Palumbus torquatus.

Inguina torquati tardant hebetantque palumbi:
non edat hanc volucrem, qui cupit esse salax.

68. Galbula.

Galbula decipitur calamis et retibus ales,
turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

69. Cattae.

Pannonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas
mavult haec domino mittere dona Pudens.

70. Pavo.

Miraris quoties gemmantes explicat alas,
et potes hunc saevo tradere, dure, coco?

71. Phoenicopterus.

Dat mihi penna rubens nomen: sed lingua gulosis
nostra sapit. Quid si garrula lingua foret?

72. Phasianus.

Argiva primum sum transportata carina;
ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

73. Numidicae.

Ansere Romano quamvis satur Hannibal esset:
ipse suas nunquam barbarus edit aves.

74. Anser.

Haec servavit avis Tarpeii templa Tonantis.
Miraris? Nondum fecerat illa deus.

75. Grues.

Turbabis versus, nec litera tota volabit,
unam perdideris si Palamedis avem.

76. Rusticula.

Rustica sim, an perdix, quid refert, si sapor idem est?
Carior est perdix: sic capit illa magis.

77. Cygnus.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
cantator cygnus funeris ipse sui.

78. Porphyriones.

Nomen habet magni volucris tam parva gigantis?
Et nomen Prasini Porphyrionis habet.

79. Mullus.

Spirat in advecto, sed iam piger, aequore mullus.
Languescit? vivum da mare, fortis erit.

80. Muraena.

Quae natat in Siculo grandis muraena profundo,
non valet exustam mergere Sole cutem.

81. Rhombus.

Quamvis lata gerat patella rhombum:
rhombus latior est tamen patella.

82. Ostrea.

Ebria Baiano veni modo concha Lucrino:
nobile nunc sitio luxuriosa garum.

83. Squillae.

Coeruleus nos Liris amat, quem silva Maricae
protegit: hinc squillae maxima turba sumus.

84. Scarus.

Hic Scarus, aequoreis qui venit obesus ab undis,
visceribus bonus est: cetera vile sapit.

85. Coracinus.

Princeps Niliaci raperis, Coracine, macelli:
Pellaeae prior est gloria nulla gulae.

86. Echinus.

Iste licet digitos testudine pungat acuta,
cortice deposito mollis echinus erit.

87. Murices.

Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas
induis, et non est hoc satis, esca sumus.

88. Gobius.

In Venetis sint lauta licet convivia terris,
principium coenae gobius esse solet.

89. Lupus.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
aequoreo dulces cum sale pastus aquas.

90. Aurata.

Non omnis laudem pretiumque aurata meretur
sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

91. Acipensis.

Ad Pallatinas acipensem mittite mensas:
ambrosias ornent munera rara dapes.

92. Lepus.

Inter aves turdus, si quis me iudice certet,
inter quadrupedes mattea prima lepus.

93. Aper.

Qui Diomedeis metuendus setiger agris
Aetola cecidit cuspide, talis erat.

94. Damae.

Dente timentur apri; defendunt cornua cervos:
imbelles damae quid, nisi praeda, sumus?

95. Oryx.

Matutinarum non ultima praeda ferarum
saevus oryx, constat quot mihi morte canum!

96. Cervus.

Hic erat ille tuo domitus, Cyparisse, capistro:
an magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

97. Lalisio.

Cum tener est onager, solaque lalisio matre
pascitur: hoc infans, sed breve nomen habet.

98 Dorcas.

Delicium parvo donabis dorcada nato:
iactatis solet hanc mittere turba togis.

99. Caprea.

Pendentem summa capream de rupe videbis:
casuram speres, despicit illa canes.

100. Onager.

Pulcher adest onager: mitti venatio debet
dentis Erythraei: iam removete sinus.

101. Oleum Venafranum.

Hoc tibi Campani sudavit bacca Venafri
unguentum, quoties sumis, et istud olet.

102. Garum sociorum.

Exspirantis adhuc scombri de sanguine primo,
accipe fastosum munera cara garum.

103. Muria.

Antipolitani, fateor, sum filia thynni:
essem si scombri, non tibi missa forem.

104. Mel Atticum.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados a silvis nobile nectar apis.

105. Favi Siculi.

Cum dederis Siculos mediis de collibus Hyblae,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

106. Passum.

Gnossia Minoae genuit vindemia Cretae
hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

107. Picatum vinum.

Haec de vitifera venisse picata Vienna
ne dubites: misit Romulus ipse mihi.

108. Mulsum.

Attica nectareum turbatis mella Falernum:
misceri decet hoc a Ganymede merum.

109. Albanum.

Hoc de Caesareis mitis vindemia cellis
misit, Iuleo quae sibi monte placet.

110. Surrentinum.

Surrentina bibis? Nec myrrhina picta, nec aurum
sume: dabunt calices haec tibi vina suos.

111. Falernum.

De Sinuessanis venerunt Massica prelis.
Condita quo quaeris consule? nullus erat.

112. Setinum.

Pendula Pomptinos quae spectat Setia campos,
exigua vetulos misit ab urbe cados.

113. Fundanum.

Haec Fundana tulit felix autumnus Opimi:
expressit mustum consul, et ipse bibit.

114. Trifolinum.

Non sum de primo, fateor, Trifolina Lyaeo,
inter vina tamen septima vitis ero.

115. Caecubum.

Caecuba Fundanis generosa coquuntur Amyclis:
vitis et in media nata palude viret.

116. Signinum.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
ne nimium sistant, sit tibi parca sitis.

117. Mamertinum.

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
si detur, quodvis nomen habere potest.

118. Tarraconense.

Tarraco, Campano tantum cessura Lyaeo,
haec genuit Tuscis aemula vina cadis.

119. Nomentanum.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum:
si te Quinctus amat, commodiora bibes.

120. Spoletinum.

De Spoletinis quae sunt cariosa lagenis
malueris, quam si musta Falerna bibas.

121. Pelignum.

Marsica Peligni mittunt turbata coloni:
non tu, libertus sed bibat illa tuus.

122. Acetum.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti:
esset cum vinum, vilior illa fuit.

123. Massilianum.

Cum tua centenos expugnet sportula cives,
fumea Massiliae ponere vina potes.

124 Caeretanum.

Caeretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbae, cum tribus illa bibit.

125. Tarentinum.

Nobilis et lanis et felix vitibus Aulon
det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

126. Unguentum.

Unguentum heredi nunquam, nec vina relinquas.
 Ille habeat nummos: haec tibi tota dato.

127. Corona rosea.

Dat festinatas, Caesar, tibi bruma coronas:
 quondam veris erat, nunc tua facta rosa est

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER XIV.

CUI APOPHORETA INDITUM NOMEN.

---

1. Ad lectorem.

Synthesibus dum gaudet eques dominusque senatus,
  dumque decent nostrum pilea sumta Iovem:
nec timet aedilem moto spectare fritillo,
  cum videat gelidos iam prope verna lacus:
divitis alternas, et pauperis accipe sortes:
  praemia convivae det sua quisque suo.
Sunt apinae, tricaeque, et si quid vilius istis.
  Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,
  quos tibi pro coelo filius ipse dedit?
Vis scribam Thebas, Troiamque, malasque Mycenas?
  Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunque loco, potes hunc finire libellum:
  versibus explicitum est omne duobus opus.

2. Apophoreta.

Lemmata si quaeris cur sint adscripta, docebo:
  ut, si malueris, lemmata sola legas.

3. Pugillares citrei.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
essemus Libyci nobile dentis onus.

4. Quincuplices.

Caede iuvencorum domini calet area felix,
quincuplici cera cum datur auctus honor.

5. Pugillares eborei.

Languida ne tristes obscurent lumina cerae,
nigra tibi niveum litera pingat ebur.

6. Triplices.

Tunc triplices nostros non vilia dona putabis,
cum se venturam scribet amica tibi.

7. Pugillares membranei.

Esse puta ceras, licet haec membrana vocetur:
delebis, quoties scripta novare voles.

8. Vitelliani.

Nondum legerit hos licet puella,
novit quid cupiant Vitelliani.

9. Iidem.

Quod minimos cernis, mitti nos credis amicae:
falleris, et nummos ista tabella rogat.

10. Chartae maiores.

Non est, munera quod putes pusilla,
cum donat vacuas poeta chartas.

11. Chartae epistolares.

Seu leviter noto, seu caro missa sodali,
omnes ista solet charta vocare suos.

12. Loculi eborei.

Hos nisi de flava loculos implere moneta
non decet. Argentum vilia ligna ferant.

13. Loculi lignei.

Si quid adhuc superest in nostri faece locelli,
munus erit: nihil est, ipse locellus erit.

14. Tali eborei.

Cum steterit nullus vultu tibi talus eodem,
munera me dices magna dedisse tibi.

15. Tessera.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit
maior, quam talis, alea saepe mihi.

16. Turricula.

Quae scit compositos manus improba mittere talos,
si per me misit, nil nisi vota facit.

17. Tabula lusoria.

Hic mihi bis seno numeratur tessera puncto:
calculus hic gemino discolor hoste perit.

18. Nuces.

Alea parva nuces, et non damnosa videntur:
saepe tamen pueris abstulit illa nates.

19. Theca calamaria.

Sortitus thecam, calamis armare memento:
cetera nos dedimus, tu leviora para.

20. Calculi.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
gemmeus iste tibi miles et hostis erit.

21. Graphiarium.

Haec tibi erunt armata suo graphiaria ferro:
si puero dones, non leve munus erit.

22. Dentiscalpium.

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
defuerit, dentes penna levare potest.

23. Auriscalpium.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
arma damus tantis apta libidinibus.

24. Acus aurea.

Tenuia ne madidi violent bombycina crines,
figat acus tortas sustineatque comas.

25. Pecten ad calvam.

Quid faciet nullos hic inventura capillos,
multifido buxus quae tibi dente datur?

26. Sapo.

Caustica Teutonicos accendit spuma capillos:
captivis poteris cultior esse comis.

27. Mattiacae pilae.

Si mutare paras longaevos cana capillos:
accipe Mattiacas (quo tibi calva?) pilas.

28 Umbella.

Accipe qua nimios vincant umbracula soles,
sit licet et ventus, te tua vela tegent.

29. Causia.

In Pompeiano rectus spectabo theatro:
nam ventus populo vela negare solet.

30. Venabula.

Excipient apros, exspectabuntque leones:
intrabunt ursos, sit modo firma manus.

31. Culter venatorius.

Si deiecta gemes longo venabula rostro:
hic brevis in grandem cominus ibit aprum.

32. Parazonium.

Militiae decus hoc, et grati nomen honoris,
arma tribunitium cingere digna latus.

33. Pugio.

Pugio, quem curvis signat brevis orbita venis,
stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

34. Falx ex ense.

Pax me certa ducis placidos curvavit in usus.
Agricolae nunc sum, militis ante fui.

35. Securicula.

Cum fieret tristis solvendis auctio nummis,
haec quadringentis millibus emta fuit.

36. Ferramenta tonsoria.

Tondendis haec arma tibi sunt apta capillis:
unguibus haec longis utilis; illa genis.

37. Scrinium.

Constrictos nisi das mihi libellos,
admittam tineas trucesque blattas.

38. Fasces calamorum.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
texantur reliqua tecta palude tibi.

39. Lucerna cubicularia.

Dulcis conscia lectuli lucerna,
quidquid vis facias licet, tacebo.

40. Candela.

Ancillam tibi sors dedit lucernae,
tutas quae vigil exigit tenebras.

41. Lucerna polymyxos.

Illustrem cum tota meis convivia flammis,
totque geram myxas, una lucerna vocor

42. Cereus.

Hic tibi nocturnos praestabit cereus ignes.
subducta est puero namque lucerna tuo.

43. Candelabrum Corinthium.

Nomina candelae nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos uncta lucerna patres.

44. Candelabrum ligneum.

Esse vides lignum: serves nisi lumina, fiet
de candėlabro magna lucerna tibi.

45. Pila paganica.

Haec quae difficilis turget paganica pluma,
folle minus laxa est, et minus arcta pila.

46. Pila trigonalis.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
sum tua: si nescis, rustice, redde pilam.

47. Follis.

Ite procul, iuvenes: mitis mihi convenit aetas:
folle decet pueros ludere, folle senes.

48. Harpasta.

Haec rapit Antaei velox in pulvere draucus,
grandia qui vano colla labore facit.

49. Halteres.

Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea fossa viros.

50. Galericulum.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
hac poteris madidas condere pelle comas.

51. Strigilis.

Pergamus has misit curvo destringere ferro,
non tam saepe teret lintea fullo tibi.

52. Guttus corneus.

Gestavit modo fronte me iuvencus.
Verum rhinocerota me putabis.

53. Rhinoceros.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena
hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

54. Crepitacillum.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
haec quatiat tenera garrula sistra manu.

55. Flagellum.

Proficies nihil, hoc caedas licet usque flagello,
si tibi purpureo de grege currit equus.

56. Dentifricium.

Quid mecum est tibi? me puella sumat.
Emtos non soleo polire dentes.

57. Myrobalanum.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
hoc ex unguento constat et ex balano.

58. Aphronitrum.

Rusticus es? Nescis quid Graeco nomine dicar.
Spuma vocor nitri. Graecus es? *ἀφρόνιτρον*.

59. Opobalsama.

Balsama me capiunt, haec sunt unguenta virorum:
delicias Cosmi vos redolete nurus.

60. Lomentum.

Gratum munus erit, scisso nec inutile ventri,
si clara Stephani balnea luce petes.

61. Laterna cornea.

Dux laterna viae clausis feror aurea flammis,
et tuta est gremio parva lucerna meo.

62. Laterna ex vesica.

Cornea si non sum, numquid sum fuscior? aut me
vesicam, contra qui venit, esse putat?

63. Fistula.

Quid me compactam ceris et arundine rides?
Quae primum structa est fistula, talis erat.

64. Tibiae.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
saepe duas pariter, saepe monaulon habet.

65. Soleae lanatae.

Defuerit si forte puer, soleasque libebit
sumere: pro puero pes erit ipse sibi.

66. Mamillare.

Taurino poteras pectus constringere tergo:
nam pellis mammas non capit ista tuas.

67. Muscaria pavonina.

Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscas,
alitis eximiae cauda superba fuit.

68. Copta Rhodia.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat.

69. Priapus siligineus.

Si vis esse satur, nostrum potes esse Priapum:
ipse licet rodas inguina, purus eris.

70. Porcus.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
inter spumantes ilice pastus apros.

71. Muscarium bubulum.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
colligat hunc tenui verbere cauda levis.

72. Botulus.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumae,
Saturni septem venerat ante dies.

73. Psittacus.

Psittacus a vobis aliorum nomina discam:
hoc didici per me dicere, Caesar ave.

74. Corvus.

Corve salutator, quare fellator haberis?
In caput intravit mentula nulla tuum.

75. Luscinia.

Flet Philomela nefas incesti Tereos: et quae
muta puella fuit, garrula fertur avis.

76. Pica.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
si me non videas, esse negabis avem.

77. Cavea eborea.

Si tibi talis erit, qualem dilecta Catullo
Lesbia plorabat, hic habitare potest.

78. Narthecium.

Artis ebur medicae narthecia cernis habere
munera, quae cuperet Pactius esse sua.

79. Flagra.

Ludite lascivi, sed tantum ludite, servi:
haec signata mihi quinque diebus erunt.

80. Ferulae.

Invisae nimium pueris, grataeque magistris,
clara Prometheo munere ligna sumus.

81. Pera.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
dormiat et tetrico cum cane, pera rogat

82. Scopae.

In pretio scopas testatur palma fuisse:
otia sed scopis nunc analecta dabunt.

83. Scalptorium.

Defendet manus haec scapulas mordente molesto
pulice, vel si quid pulice sordidius.

84. Manuale.

Ne toga barbatos faciat, vel paenula libros,
haec abies chartis tempora longa dabit.

85. Lectus pavoninus.

Nomina dat spondae pictis pulcherrima pennis
nunc Iunonis avis: sed prius Argus erat.

86. Ephippium.

Stragula succincti venator sume veredi:
nam solet a nudo surgere ficus equo.

87. Stibadia.

Accipe lunata scriptum testudine sigma:
octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

88. Gustatorium.

Femineam nobis cherson si credis inesse,
deciperis: pelagi mascula praeda sumus.

89. Mensa citrea.

Accipe felices, Atlantica munera, silvas:
aurea qui dederit dona, minora dabit.

90. Mensa acerna.

Non sum crispa quidem, nec silvae filia Maurae:
sed norunt lautas et mea ligna dapes.

91. Dentes eborei.

Grandia taurorum portant qui corpora, quaeris,
an Libycas possint sustinuisse trabes?

92. Quincupedal.

Puncta notis ilex, et acuta cuspide clausa,
saepe redemtoris prodere furta solet

93. Pocula archetypa.

Non est ista recens, nec nostri gloria caeli:
primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

94. Calices.

Non sumus audacis plebeia toreumata vitri:
nostra nec ardenti gemma feritur aqua.

95. Phiala aurea caelata.

Quamvis Callaïco rubeam generosa metallo,
glorior arte magis: nam Myos iste labor.

96. Calices Vatinii.

Vilia sutoris calicem monumenta Vatini
accipe: sed nasus longior ille fuit.

97. Lances chrysendetae.

Grandia ne viola parvo chrysendeta mullo:
ut minimum, libras debet habere duas.

98. Vasa Aretina.

Aretina nimis ne spernas vasa, monemus:
lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

99. Bascauda.

Barbara de pictis veni bascauda Britannis:
sed me iam mavult dicere Roma suam.

100. Panaca.

Si non ignota est docti tibi terra Catulli,
potasti testa Rhaetica vina mea.

101. Boletaria.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
prototomis, pudet heu, servio coliculis.

102. Calices Surrentini

Accipe non vili calices de pulvere natos:
sed Surrentinae laeve toreuma rotae.

103. Colum nivarium.

Setinos, moneo, nostra nive frange trientes:
pauperiore mero tingere lina potes.

104. Saccus nivarius

Attenuare nives norunt et lintea nostra:
frigidior colo non salit unda tuo.

105. Urceoli ministratorii.

Frigida non desit, non deerit calda petenti:
sed tu morosa ludere parce siti.

106. Urceus fictilis.

Hic tibi donatur panda ruber urceus ansa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

107. Calathi.

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
perfusos domini lambere docta pedes.

108. Calices Saguntini.

Quae non sollicitus teneat servetque minister,
sume Saguntino pocula ficta luto.

109. Calices gemmati.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
adspice. Quot digitos exuit iste calix!

110. Ampulla potoria.

Hac licet in gemma, quae servat nomina Cosmi
luxuriose, bibas, si foliata sitis.

111. Crystallina.

Frangere dum metuis, frangis crystallina: peccant
securae nimium sollicitaeque manus.

112. Nimbus vitreus.

Ab Iove qui veniet, miscenda ad pocula largas
fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

113. Myrrhina.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
convenit, et melior fit sapor inde mero.

114. Patella Cumana.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam,
municipem misit casta Sibylla suam.

115. Calices vitrei.

Adspicis ingenium Nili: quibus addere plura
dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!

116. Lagena nivaria.

Spoletina bibis, vel Marsis condita cellis:
quo tibi decoctae nobile frigus aquae?

117. Nives.

Non potare nivem, sed aquam potare rigentem
de nive, commenta est ingeniosa sitis.

118. Idem.

Massiliae fumos miscere nivalibus undis
parce, puer, constet ne tibi pluris aqua.

119. Matella fictilis.

Dum poscor crepitu digitorum, et verna moratur:
o quoties pellex culcita facta mea est!

120. Ligula argentea.

Quamvis me ligulam dicant equitesque patresque:
dicor ab indoctis lingula grammaticis.

121. Cochlearia.

Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis:
numquid scis, potius cur cochleare vocer?

122. Annuli.

Ante frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
felix cui comes est non alienus eques.

123. Dactyliotheca.

Saepe gravis digitis elabitur annulus unctis:
tuta mea fiet sed tua gemma fide.

124. Toga.

Romanos rerum dominos, gentemque togatam
ille facit, magno qui dedit astra patri.

125. Idem.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos:
attrita veniet sportula saepe toga.

126. Endromis.

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus
hanc tibi pro laena mittimus endromida.

127. Canusinae fuscae.

Haec tibi turbato Canusina simillima mulso
munus erit. Gaude: non cito fiet anus.

128. Bardocucullus.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo.
cercopithecorum paenula nuper erat.

129. Canusinae rufae.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
et placet hic pueris militibusque color.

130. Paenula scortea.

Ingrediare viam coelo licet usque sereno;
ad subitas nunquam scortea desit aquas.

131. Lacernae coccineae.

Si Veneto Prasinove faves, quid coccina sumis?
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

132. Pileus.

Si possem, totas cuperem misisse lacernas:
nunc tantum capiti munera mitto tuo.

133. Lacernae Baeticae.

Non est lana mihi mendax, nec mutor aeno:
si placeant Tyriae, me mea tinxit ovis.

134. Fascia pectoralis.

Fascia crescentes dominae compesce papillas,
ut sit quod capiat nostra tegatque manus.

135. Coenatoria.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
hic opus est pictis accubuisse toris.

136. Laena.

Tempore brumali non multum laevia prosunt:
calfaciunt villi pallia vestra mei.

137. Lacernae albae.

Amphitheatrales nos commendamur ad usus,
cum tegit algentes nostra lacerna togas.

138. Gausapa villosa, vel mantile.

Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum:
orbibus in nostris circulus esse potest.

139 Cuculli Liburnici.

Iungere nescisti nobis, o stulte, lacernas:
indueras albas, exue callaïnas.

140. Udones Cilicii

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere sinu.

141. Synthesis.

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces.
hos poteris cultus sumere iure tuo.

142. Focale.

Si recitaturus dedero tibi forte libellum,
hoc focale tuas asserat auriculas.

143. Tunicae Patavinae.

Vellera cum sumant Patavinae multa trilices,
et pingues tunicas serra secare potest.

144. Spongia.

Haec tibi sorte datur tergendis spongia mensis
utilis, expresso cum levis imbre tumet.

145. Paenula gausapina.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
ut me vel media sumere messe velis.

146. Cervical.

Tinge caput nardi folio, cervical olebit:
perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

147. Cubicularia gausapina.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis:
quid prodest, si te congelat uxor anus?

148. Lodices.

Nudo stragula ne toro paterent,
iunctae nos tibi venimus sorores.

149. Amictorium.

Mammosas metuo: tenerae me trade puellae,
ut possint niveo pectore lina frui.

150. Cubicularia polymita.

Haec tibi Memphitis tellus dat munera: victa est
pectine Niliaco iam Babylonis acus.

151. Zona.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

152. Gausape quadratum.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
nos Helicaonia de regione sumus.

153. Semicinctium.

Det tunicam dives: ego te praecingere possum.
Essem si locuples, munus utrumque darem.

154. Lanae amethystinae.

Ebria Sidoniae cum sim de sanguine conchae,
non video, quare sobria lana vocer.

155. Lanae albae.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

156. Lanae Tyriae.

Nos Lacedaemoniae pastor donavit amicae:
deterior Ledae purpura matris erat.

157. Lanae Pollentinae.

Non tantum pullo lugentes vellere lanas,
sed solet et calices haec dare terra suos.

158. Idem.

Lana quidem tristis, sed tonsis apta ministris,
quales non primo de grege mensa vocat.

159. Tomentum Leuconicum.

Oppressae nimium vicina est fascia plumae?
Vellera Leuconicis accipe rasa sagis.

160. Tomentum Circense.

Tomentum concisa palus Circense vocatur:
haec pro Leuconico stramina pauper emit.

161. Pluma.

Lassus Amyclaea poteris requiescere pluma,
interior cygni quam tibi lana dedit.

162. Foenum.

Fraudata tumeat fragilis tibi culcita mula:
non venit ad duros pallida cura toros.

163. Tintinnabulum.

Redde pilam: sonat aes thermarum. Ludere pergis?
Virgine vis sola lotus abire domum.

164. Discus.

Splendida cum volitent Spartani pondera disci,
este procul, pueri: sit semel ille nocens.

165. Cithara.

Reddidit Eurydicen vati: sed perdidit ipse,
dum sibi non credit, nec patienter amat.

166. Idem.

De Pompeiano saepe est eiecta theatro,
quae duxit silvas, detinuitque feras.

167. Plectra.

Fervida ne trito tibi pollice pusula surgat,
exornent docilem garrula plectra lyram.

168. Trochus.

Inducenda rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi canthus erit.

169. Idem.

Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur?
Cedat ut argutis obvia turba trochis.

170. Signum victoriae.

Haec illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus
vera dedit: decies adde Falerna, puer.

171. *Βρούτου παιδίον.*

Gloria tam parvi non est obscura sigilli:
istius pueri Brutus amator erat.

172. Sauroctonos Corinthius.

Ad te reptanti, puer insidiose, lacertae
parce: cupit digitis illa perire tuis.

173. Hyacinthus in tabula pictus

Flectit ab inviso morientia lumina disco
Oebalius, Phoebi culpa dolorque, puer.

174. Hermaphroditus marmoreus.

Masculus intravit fontes: emersit utrumque.
Pars est una patris: cetera matris habet.

175. Danaë picta.

Cur a te pretium Danae, regnator Olympi,
accepit, gratis si tibi Leda dedit?

176. Persona Germanica.

Sum figuli lusus rufi persona Batavi.
Quae tu derides, haec timet ora puer.

177. Hercules Corinthius.

Elidit geminos infans, nec respicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

178. Hercules fictilis.

Sum fragilis: sed tu, moneo, ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

179. Minerva argentea.

Dic mihi, virgo ferox, cum sit tibi cassis et hasta,
quare non habeas aegida? Caesar habet.

180. Europa picta.

Mutari melius tauro, pater optime Divûm,
tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

181. Leander marmoreus.

Clamabat tumidis audax Leander in undis:
mergite me fluctus, cum rediturus ero.

182. Sigillum gibberi fictile.

Ebrius haec fecit terris puto monstra Prometheus:
Saturnalicio lusit et ipse luto.

183. Homeri Batrachomyomachia.

Perlege Maeonio cantatas carmine ranas,
et frontem nugis solvere disce meis.

184. Homerus in membranis.

Ilias et Priami regnis inimicus Ulysses
multiplici pariter condita pelle latent.

185. Virgilii Culex.

Accipe facundi Culicem, studiose, Maronis:
ne nugis positis arma virumque canas.

186. Virgilius in membrana.

Quam brevis immensum cepit membrana Maronem!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

187. Menandri Thais.

Haec primum iuvenum lascivos lusit amores,
nec Glycere, vere Thais amica fuit.

188. Cicero in membranis.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato
carpere te longas cum Cicerone vias.

189. Propertius.

Cynthia, facundi carmen iuvenile Properti,
accepit famam, nec minus ipsa dedit.

190. Livius in membranis.

Pellibus exiguis arctatur Livius ingens,
quem mea non totum bibliotheca capit.

191. Sallustius.

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
primus Romana Crispus in historia.

192. Ovidii Metamorphosis in membranis.

Haec tibi, multiplici quae structa est massa tabella,
  Carmina Nasonis quinque decemque gerit.

193. Tibullus.

Ussit amatorem Nemesis lasciva Tibullum,
  in tota iuvit quem nihil esse domo.

194. Lucanus.

Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam:
  sed, qui me vendit, bibliopola putat.

195. Catullus.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
  quantum parva suo Mantua Virgilio.

196. Calda et frigida aqua.

Haec tibi, quae fuerint caldarum nomina, dicunt:
  ipsa suas melius charta natabit aquas.

197. Mulae pumilae.

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
  altius in terra paene sedere soles.

198. Catella Gallicana.

Delicias parvae si vis audire catellae,
  narranti brevis est pagina tota mihi.

199. Asturco.

Hic brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,
  venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

200. Canis vertagus

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,
  illaesum leporem qui tibi dente feret.

201. Palaestrita.

Non amo, qui vincit, sed qui succumbere novit,
et didicit melius τὴν ἀνακλινοπάλην.

202. Simius.

Callidus emissas eludere simius hastas,
si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

203. Puella Gaditana.

Tam tremulum crissat, tam blandum prurit, ut ipsum
masturbatorem fecerit Hippolytum.

204. Cymbala.

Aera Celaenaeos lugentia matris amores
esuriens Gallus vendere saepe solet.

205. Puer cinaedus.

Sit nobis aetate puer, non pumice laevis,
propter quem placeat nulla puella mihi.

206. Cestos.

Collo necte puer meros amores,
ceston de Veneris sinu calentem.

207. Idem.

Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston:
ussit amatorem balteus iste Iovem.

208. Notarius.

Currant verba licet, manus est velocior illis:
nondum lingua suum, dextra peregit opus.

209. Concha.

Laevis ab aequorea cortex Mareotica concha
Fiat: inoffensa curret arundo via.

210. Morio.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:
quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

211. Caput arietinum.

Mollia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi saepe dedit?

212. Pumilio.

Si solum spectes hominis caput, Hectora credas:
si stantem videas, Astyanacta putes.

213. Parma.

Haec, quae saepe solet vinci, quae vincere raro,
parma tibi, scutum pumilionis erit.

214. Pueri comoedi.

Non erit in turba quisquam *μισούμενος* ista:
sed poterit quivis esse *διςεξάπατων*.

215. Fibula.

Dic mihi simpliciter, comoedis et citharoedis
fibula quid praestat? Carius ut futuant.

216. Accipiter.

Praedo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
decipit, et captas non sibi moeret aves.

217. Obsonator.

Dic quotus, et quanti cupias coenare; nec unum
addideris verbum: coena parata tibi est.

218. Calami aucupatorii.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
pallida dum tacita crescit arundo manu.

219. Cor bubulum.

Pauper causidicus nullos referentia nummos
carmina cum scribas: accipe cor, quod habes.

220. Cocus.

Non satis est ars sola coco: servire palatum
nolo: cocus domini debet habere gulam.

221. Craticula cum veru.

Parva tibi curva craticula sudet ofella:
spumeus in longa cuspide fumet aper.

222. Pistor dulciarius.

Mille tibi dulces operum manus ista figuras
exstruit: huic uni parca laborat apis.

223. Ientacula.

Surgite, iam vendit pueris ientacula pistor,
cristataeque sonant undique lucis aves.

EPIGRAMMATA QUAEDAM

M. VAL. MARTIALI

AFFICTA

EXCERPTA PARTIM EX MSS. CODD. ET VET. GLOSSARIIS; PARTIM EI AB HADR. IUNIO ET ALIIS ASSUTA.

---

1. De rusticatione.

Rure morans quid agam, respondeo pauca, rogatus.
Luce deos oro; famulos, post arva reviso,
partibus atque meis iustos indico labores.
Inde lego, Phoebumque cio, Musamque lacesso.
Hinc oleo corpusque frico mollique palaestra
stringo libens, animo gaudens, ac foenore liber.
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, coeno, quiesco,
dum parvus lychnus modicum consumat olivi.
Haec dat nocturnis nox lucubrata Camoenis.

2. In Varum.

Ad coenam nuper Varus me forte vocavit:
ornatus dives, parvula coena fuit.
Auro, non dapibus, oneratur mensa: ministri
apponunt oculis plurima, pauca gulae.
Tunc ego, Non oculos, sed ventrem, pascere veni:
aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

3. In Ponticum.

Pontice, per reges discurris, et omnia lustras:
magna quidem sequeris, Pontice: magnus homo es.

Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba;
non adhibes multos, Pontice: cautus homo es.
Pontice, te celebrem forma natura creavit:
dignus eras Helena, Pontice: pulcher homo es.
Pontice, voce tua posses adamanta movere:
vox tua dulce sonat, Pontice: dulcis homo es.
Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
vis dicam verum, Pontice? Nullus homo es.

4. De vetula.

Tacta places, audita places: si non videare,
tota places: neutro, si videare, places.

5. De Milone.

Milo domi non est: peregre Milone profecto
arva vacant: uxor non minus inde parit.
Cur sit ager sterilis, cur uxor fertilis, edam:
quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

6. De histrionis poena.

Ante Iovis statuam crepuit satur histrio: poenam
Iuppiter indixit, vivere de proprio.

7. In effrontem.

Os atavi, patris nasum, duo lumina patris,
et matris gestus dicis habere tuae.
Cum referas priscos, nullamque in corpore partem
mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

8. Ad Mattum.

Qui negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,
quid dicat, nescis? Dormio, Matte, tibi.

9. Ad Milonem.

Tura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,
vendere, Milo, soles; cum quibus emtor abit.

Coniugis utilior merx est: quae vendita saepe,
  vendentem nunquam deserit aut minuit.

10.

Nec volo me summis fortuna nec applicet imis
  sed medium vitae temperet illa gradum.
Invidia excelsos, inopes iniuria vexat:
  quam felix vivit, quisquis utroque caret!

---

11. Ad Scaevolam.

Scaevola, tu coenas apud omnes, nullus apud te
  alterius siccas pocula, nemo tua.
Aut tu redde vices, aut desine velle vocari:
  dedecus est semper sumere, nilque dare.

12. Ad Auctum

Exigis a nobis, quem nulli solvis, amorem:
  quam nulli praestas, exigis, Aucte, fidem.
Exigis a nobis, quem non merearis, honorem:
  mirum est, quod non das, id tibi velle dari.

13. De Filo.

Pallia Filus habet, digitos circumligat auro:
  sed tamen est Filus paupere pauperior.
Sunt Tyriae chlamydes, mille instrumenta, clientes
  Filo: sed tamen est paupere pauperior.
Atria sunt Filo regali consita cultu:
  sed tamen est Filus paupere pauperior.
Esurit atque sitit, gemmis instructus et auro;
  Cyclade vestitus esurit atque sitit.
Pondus adesse famis, pallor maciesque loquuntur:
  aurea bulla negat pondus adesse famis.
Ergo miser se servitio pro pane locabit:
  sed ne sit servus aurea bulla facit.

Si vero quenquam pulsabit supplice voto,
ut non exoret, serica vestis adest.
Ergo ne pereat, fiat de divite pauper:
pauper enim factus ditior esse potest.

14. Ad Aulum.

Non sanguis, non oris honor, non gloria census,
non gravitas morum proderit, Aule, tibi.
Pauper enim tu semper eris, quia pauper es: et te
colligit ulterior ulteriore gradus.

15. Ad Regulum.

Praedicat Hermagoras, non omnibus esse placendum.
Elige de multis, Regule, cui placeas.

16. Ad Aulicum.

Multa mihi donas, vereor ne multa requiras.
Nolo mihi dones, Aulice, si repetas.

17. Ad Germanicum.

Exaltas in lite tuam, Germanice, vocem,
ut furias mentis vox furiosa sonet.

18. Ad Bassum.

Omnis amicus amat, sed non qui amat omnis amicus·
sed quem, Basse, tu ames, esto et amicus ei.

19. In Turgidum.

In noctem prandes, in noctem, Turgide, coenas,
multimodoque mades nocte dieque mero.
Cumque cuti studeas, uxorem ducere non vis:
cum nolis, dicis, Vita pudica placet.
Turgide, mentiris. Non est haec vita pudica.
Vis dicam, quae sit vita pudica? Modus.

20. In Chloen.

Lascivo Ganymede cales: te quilibet intrat:
Hippolytos etiam reddis amore graves.

Plurimus interea tibi limen servat adulter:
exposita es cuivis: quam populare sapis!
Demophilem cuperem te dicere, te nisi mater
esse Chloen vellet. Non sapit atque sapit.

21. In Laïdem.

Formosissima Laï feminarum,
dum noctis pretium tibi requiro,
magnum continuo petis talentum:
tanti non emo, Laï, poenitere.

22. In Macrinum.

Defungi fungis homines. Macrine, negabas.
boleti leti causa fuere tui.

PRIAPEIA

SIVE

DIVERSORUM POETARUM

IN

PRIAPUM LUSUS.

AD LECTOREM.

Carminis incomti lusus lecture procaces,
conveniens Latio pone supercilium.
Non soror hoc habitat Phoebi, non Vesta, sacello,
nec quae de patrio vertice nata dea est:
sed ruber hortorum custos, membrosior aequo,
qui tectum nullis vestibus inguen habet.
Aut igitur tunicam parti praetende tegendae:
aut, quibus hanc oculis adspicis, ista lege.

1. Ad Priapum.

Ludens haec ego, teste te, Priape,
horto carmina digna, non libello,
scripsi non nimium laboriose.
Nec Musas tamen, ut solent Poetae,
ad non virgineum locum vocavi.
Nam sensus mihi corque defuisset,

castas, Pieridum chorum, sorores
auso ducere mentulam ad Priapi.
Ergo quidquid id est, quod otiosus
templi parietibus tui notavi,
in partem accipias bonam, rogamus.

2. (Ovidii.)
Priapus.

Obscure poteram tibi dicere, da mihi, quod tu
des licet assidue, nil tamen inde perit.
Da mihi, quod cupies frustra dare forsitan olim,
dum tenet obsessas invida barba genas;
quodque Iovi dederat, qui, raptus ab alite sacra,
miscet amatori pocula grata suo;
quod virgo prima cupido dat nocte marito,
dum timet alterius vulnus inepta loci.
Simplicius multo est, da paedicare, Latine
dicere; quid faciam? Crassa Minerva mea est.

3. Ad Priapum.

Obscoenis rigido deo tabellas
ducens ex Elephantidos libellis,
dat donum Lalage: rogatque, tentes,
si pictas opus edat ad figuras.

4. De Priapo

Quam puero legem fertur dixisse Priapus,
versibus hic infra scripta duobus erit:
quod meus hortus habet, sumas impune, licebit,
si dederis nobis, quod tuus hortus habet.

5. Priapus.

Quod sum ligneus, ut vides, Priapus,
et falx lignea, ligneusque penis:
prendam te tamen, et tenebo prensam:

totamque hanc sine fraude, quantacunque est,
tormento citharaque tensiorem,
ad costam tibi septimam recondam.

6. Priapus.

Cum loquor, una mihi peccatur litera: nam Te
paedico semper: blaesaque lingua mea est.

7. Priapus.

Matronae procul hinc abite castae:
turpe est, vos legere impudica verba.
Non assis faciunt, euntque recta;
nimirum sapiunt, videntque magnam
matronae quoque mentulam libenter.

8. Priapus.

Cur obscoena mihi pars sit sine veste, requiris?
Quaero, tegat nullus cur sua signa deus.
Fulmen habet mundi dominus; tenet illud aperte:
nec datur aequoreo fuscina tecta deo.
Nec Mavors illum, per quem valet, occulit ensem:
nec latet in tepido Palladis hasta sinu.
Num pudet auratas Phoebum portare sagittas?
clamve solet pharetram ferre Diana suam?
Num tegit Alcides nodosae robora clavae?
Sub tunica virgam num deus ales habet?
Quis Bacchum gracili vestem praetendere thyrso,
quis te celata cum face vidit, Amor?
Nec mihi sit crimen, quod mentula semper aperta est:
hoc mihi si telum desit, inermis ero.

9. Priapus.

Insulsissima quid puella rides?
Non me Praxiteles Scopasve fecit:
nec sum Phidiaca manu politus;

sed lignum rude villicus dolavit;
et dixit mihi: Tu Priapus esto!
Spectas me tamen, et subinde rides.
Nimirum tibi salsa res videtur,
adstans inguinibus columna nostris.

10. Priapus.

Ne prensere, cave: prenso nec fuste nocebo,
saeva nec incurva vulnera falce dabo.
Traiectus conto sic extendere pedali,
ut, culum rugas non habuisse, putes.

11. Priapus.

Quaedam serior Hectoris parente,
Cumaeae soror, ut puto, Sibyllae,
aequalis tibi, quam domum revertens
Theseus reperit in rogo iacentem,
infirmo solet huc gradu venire,
rugosasque manus ad astra tollens,
ne desit sibi, mentulam rogare.
Hesterna quoque luce, dum precatur,
dentem de tribus exscreavit unum.
Tolle, inquam, procul, ac iube latere
scissa sub tunica, stolaque rufa,
ut semper solet, et timere lucum,
qui tanto patet indecens hiatu,
barbato macer eminente naso,
ut credas Epicuron oscitari.

12. Priapus.

Paedicere, puer, moneo: futuere, puella:
barbatum furem tertia poena manet.

13. Priapus.

Huc, huc, quisquis es, in dei salacis
deverti grave ne puta sacellum.

Et, si nocte fuit puella tecum,
hac re, quod metuas adire, non est.
Istuc Coelitibus datur severis.
Non vappae sumus, et pusilla culti
ruris numina: nos, pudore pulso,
stamus sub Iove, coleis apertis.
Ergo quilibet huc licebit intret,
nigra fornicis oblitus favilla.

14. Priapus.

Commisso mihi non satis modestas
quicunque attulerit manus agello:
is me sentiet esse non spadonem,
hic inter frutices loco remoto.
Dicat forsitan haec sibi ipse: nemo
praecisum sciet esse me; sed errat:
magnis testibus ista res agetur.

15. Ad Priapum.

Qualibus Hippomenes cepit Schoeneida pomis:
qualibus Hesperidum nobilis hortus erat:
qualia credibile est spatiantem rure paterno
Nausicaam pleno saepe tulisse sinu:
quale fuit malum, quod litera pinxit Aconti,
qua lecta cupido pacta puella viro est:
taliacunque puer dominus florentis agelli
imposuit mensae, nude Priape, tuae.

16. Priapus.

Quid mecum tibi, circitor moleste?
ad me quid prohibes venire furem?
Accedat, sine: laxior redibit.

17. Priapus.

Commoditas haec est in nostro maxima pene
laxa quod esse mihi femina nulla potest.

18. Priapus.

Ecquando Telethusa, circulatrix,
quae clunem, tunica tegente nulla,
extis aptius altiusque motat,
crissabit tibi, fluctuante lumbo?
sic ut non modo te, Priape, posset,
privignum quoque sed movere Phaedrae.

19. Priapus.

Fulmina sub Iove sunt: Neptuni fuscina telum:
ense potens Mars est: hasta, Minerva, tua est.
Sutilibus Liber committit proelia thyrsis:
fertur Apollinea missa sagitta manu.
Herculis armata est invicta dextera clava:
at me terribilem mentula tenta facit.

20. Ad Priapum.

Copia mî periit: tu suffragare rogatus,
indicio nec me prode, Priape, tuo:
haec, quaecunque tibi posui vernacula poma,
de Sacra nulli dixeris esse via.

21. Priapus.

Femina si furtum faciet mihi, virque puerque:
haec cunnum, caput hic, praebeat ille nates.

22. Priapus.

Quicunque hic violam rosamve carpet,
furtivumve olus, aut inemta poma,
defectus pueroque feminaque:
hac tentigine, quam videtis in me,
rumpatur, precor, usque, mentulaque
nequidquam sibi pulset umbilicum.

23. Priapus.

Hic me custodem foecundi villicus horti
mandati curam iussit habere loci.
Fur habeas poenam: licet indignere, Feramque
propter olus, dicas, hoc ego? Propter olus.

24. Priapus.

Hoc sceptrum, quod ab arbore ut recisum est,
nulla iam poterit virere fronde:
sceptrum, quod pathicae petunt puellae:
quod quidam cupiunt tenere reges:
cui dant oscula nobiles cinaedi:
intra viscera furis ibit usque
ad pubem capulumque coleorum.

25. Priapus.

Porro, (nam quis erit modus?) Quirites,
aut praecidite seminale membrum,
quod totis mihi noctibus fatigant
vicinae sine fine prurientes,
vernis passeribus salaciores:
aut rumpar: nec habebitis Priapum.
Ipsi cernitis, exfututus ut sim,
confectusque macerque pallidusque,
qui quondam ruber et valens solebam
fures caedere, quamlibet valentes.
Defecit latus: et periculosam
cum tussi miser exspuo salivam.

26. Ad Priapum.

Deliciae populi, magno notissima Circo
Quintia, vibratas docta movere nates,
cymbala cum crotalis, pruriginis arma, Priapo
ponit, et adducta tympana pulsa manu.
Pro quibus, ut semper placeat spectantibus, orat:
tentaque ad exemplum sit sua turba dei.

27. Priapus.

Tu, qui non bene cogitas, et aegre
carpendo tibi temperas ab horto,
paedicabere fascino pedali.
Quod si tam gravis et molesta poena
non profecerit: altiora tangam.

28. Ad Priapum.

Obscoenis, peream, Priape, si non
uti me pudet, improbisque verbis:
sed cum tu, posito deus pudore,
ostendas mihi coleos patentes:
cum cunno mihi mentula est vocanda.

29. Ad Priapum.

Falce minax, et parte tui maiore, Priape,
ad fontem, quaeso, dic mihi, qua sit iter?

30. Priapus.

Vade per has vites, quarum si carpseris uvas;
quas aliter sumas, hospes habebis aquas.

31. Priapus.

Donec proterva nil mihi manu carpes,
licebit, ipsa sis pudicior Vesta.
Sin; haec mihi te ventris arma laxabunt,
exire ut ipsa de tuo queas culo.

32. Priapus.

Uvis aridior puella passis,
buxo pallidior, novaque cera,
collatas sibi quae suisque membris
formicas facit altiles videri:
cuius viscera non aperta Tuscus
per pellem poterit videre haruspex:
quae succo caret, atque putris pumex:
nemo viderit hanc ut expuentem:
quam pro sanguine pulverem scobemque

in venis medici putant habere:
ad me nocte solet venire, et affert
pallorem, maciemque larvialem.
Ductor ferreus insularis aeque,
laternae videor fricare cornu.

33. Priapus.

Naiadas antiqui Dryadasque habuere Priapi:
et, quo tenta dei vena subiret, erat.
Nunc adeo nihil est: adeo mea plena libido,
ut Nymphas omnes interiisse putem.
Turpe quidem fatu: sed ne tentigine rumpar,
falce manu posita, fiet amica manus.

34. Ad Priapum.

Cum sacrum fieret deo salaci,
conducta est pretio puella parvo,
communis satis omnibus futura.
Quae, quot nocte viros peregit una,
tot verpas tibi dedicat salignas.

35. Priapus.

Paedicabere, fur, semel: sed idem
si prensus fueris bis, irrumabo.
Quod si tertia furta molieris:
ut poenam patiare et hanc et illam,
paedicaberis irrumaberisque.

36. Priapus.

Notas habemus quisque corporis forma:
Phoebus comosus: Hercules lacertosus:
trahitque Bacchus virginis tener formam:
Minerva glauco lumine est, Venus paeto.
Frontem cruentos Arcadas vides Faunos.
Habet decentes nuntius deûm plantas:
tutela Lemni dispares movet gressus:
intonsa semper Aesculapio barba est:

nemo est feroci pectorosior Marte.
Quod si quis inter haec locus mihi restat,
deus Priapo mentulatior non est.

37. Voti solutio.

Cur pictum memori sit in tabella
membrum, quaeritis, unde procreamur.
Cum penis mihi forte laesus esset,
chirurgique manum miser timerem:
dis me legitimis, nimisque magnis,
ut Phoebo, puto, filioque Phoebi,
curatum dare mentulam verebar.
Huic, dixi, fer opem, Priape, parti,
cuius tu, pater, ipse par videris:
qua salva sine sectione facta,
ponetur tibi picta, quam levaris,
parque, consimilisque, concolorque.
Promisit fore: mentulamque movit
pro nutu deus, et rogata fecit.

38. Priapus.

Simpliciter tibi me, quodcunque est, dicere oportet:
natura est quoniam semper aperta mihi.
Paedicare volo: tu vis decerpere poma.
Quod peto, si dederis: quod petis, accipies.

39. Priapus.

Forma Mercurius potest placere:
forma conspiciendus est Apollo:
formosus quoque pingitur Lyaeus:
formosissimus omnium est Cupido.
Me pulchra fateor carere forma:
verum mentula luculenta nostra est:
hanc mavult sibi, quam Deos priores,
si qua est non fatui puella cunni.

40. Ad Priapum.

Nota Suburanas inter Telethusa puellas,
quae, puto, de quaestu libera facta suo est,
cingit inaurata penem tibi, sancte, corona.
Hunc pathicae summi numinis instar habent

41. Priapus.

Quisquis venerit huc, poeta fiat,
et versus mihi dedicet iocosos.
Qui non fecerit, inter eruditos
ficosissimus ambulet poetas.

42. Ad Priapum.

Laetus Aristagoras natis bene villicus uvis
de cera facta dat tibi poma, Deus.
At tu, sacrati contentus imagine pomi,
fac, veros fructus ille, Priape, ferat.

43. Priapus.

Nolite omnia, quae loquor, putare
per lusum mihi per iocumque dici.
Deprensos ego ter quaterque fures
omnes, ne dubitetis, irrumabo.

44. Priapus.

Velle quid hanc dicas, quamvis sim ligneus, hastam,
oscula dat medio si qua puella mihi?
Augure non opus est: in me, mihi credite, dixit,
Utetur veris usibus hasta rudis.

45. Priapus.

Cum quendam rigidus Deus videret
ferventi caput ustulare ferro,
ut Maurae similis foret puellae:
Heus, inquit, tibi dicimus, cinaede,
uras te licet usque, torqueasque:
num tandem prior est puella, quaeso,
quam sunt, mentula quos habet, capilli?

46. Priapus.

O non candidior puella Mauro,
sed morbosior omnibus cinaedis,
Pygmaeo brevior, gruem timenti,
ursis asperior pilosiorque,
Medis laxior Indicisque braccis:
mantes hic licet, —— ut libenter ires:
nam quamvis videar satis paratus:
erucarum opus est decem maniplis,
fossas inguinis ut teram, dolemque
cunni vermiculos scaturientes.

47. Priapus.

Quicunque vestrum, qui venitis ad coenam,
libare nullos sustinet mihi versus:
illius uxor aut amica rivalem
lasciviendo languidum, precor, reddat:
et ipse longa nocte dormiat solus,
libidinosis incitatus erucis.

48. Priapus.

Quod partem madidam mei videtis,
per quam significor Priapus esse:
non ros est, mihi crede, nec pruina;
sed, quod sponte sua solet remitti,
cum mens est pathicae memor puellae.

49. Priapus.

Tu, quicunque vides circa tectoria nostra
non nimium casti carmina plena ioci:
versibus obscoenis offendi desine: non est
mentula subducti nostra supercilii.

50. Ad Priapum.

Quaedam, si placet hoc tibi, Priape,
ficosissima me puella ludit,
et non dat mihi, nec negat daturam;

causasque invenit usque differendi.
Quae si contigerit fruenda nobis:
totam cum paribus, Priape, nostris
cingemus tibi mentulam coronis.

51 Priapus.

Quid hoc negoti est? quave suspicer causa
venire in hortum plurimos meum fures,
cum, quisquis in nos incidit, luat poenas,
et usque curvos excavetur ad lumbos?
Non ficus hic est praeferenda vicinae,
uvaeque, quales flava legit Arete:
non mala truncis afferenda Picenis,
pyrumve, tanto quod periculo captes,
magisque cera luteum nova prunum,
sorbumve, ventres lubricos moraturum.
Praesigne rami nec mei ferunt morum,
nucemve longam, quam vocant avellanam,
amygdalumve, flore purpureo fulgens.
Non brassicarum fero gulosior caules,
betasve, quantas hortus educat nullus,
crescensve semper in suum caput porrum:
nec seminosas ad cucurbitas quenquam,
ad ocymumque, cucumeresve humi fusos,
venire, credo, sessilesve lactucas:
nec ut salaces nocte tollat erucas,
mentamque olentem, cum salubribus rutis:
acresve cepas, alliumque fibratum.
Quae cuncta, nostro ut ambiamus in septo,
non pauciora proximi ferunt horti.
Quibus relictis, in mihi laboratum
locum venitis, improbissimi fures.
Nimirum apertam convolatis ad poenam:
et vos hoc ipsum, quod minamur, invitat.

52. Priapus.

Heus tu, non bene qui manum rapacem
mandato mihi contines ab horto:
iam primum stator hic libidinosus,
alternis ineundo et exeundo,
porta te faciet patentiorem.
Accedent duo, qui latus tuentur,
pulchre pensilibus peculiati.
Qui cum te male foderint iacentem:
ad partem veniet salax asellus,
nilo deterius mutoniatus.
Quare, qui sapiet, malum cavebit,
cum tantum hic sciet esse mentularum.

53. Ad Priapum.

Contentus modico Bacchus solet esse racemo:
cum capiant alti vix sua musta lacus:
magnaque foecundis cum messibus area desit,
in Cereris crines una corona datur.
Tu quoque, Dive minor, maiorum exempla secutus,
quamvis pauca damus, consule poma boni.

54. Priapus.

E, D, si scribas, temonemque insuper addas:
qui medium D vult scindere, pictus erit.

55. Priapus.

Credere quis posset, falcem quoque (turpe fateri!)
de digitis fures surripuisse meis?
nec movet amissi tam me iactura pudorque:
quam praebent iustos altera tela metus.
Quae si perdidero, partim mulctabor: et olim
ille tuus civis, Lampsace, Gallus ero.

56. Priapus.

Derides quoque, fur, et impudicum
ostendis digitum mihi minanti.
Eheu me miserum! quod ista lignum est,

quae me terribilem facit videri.
Mandabo domino tamen salaci,
ut pro me velit irrumare fures.

57. Priapus.

Cornix et caries, vetusque bustum,
turba et putrida facta seculorum,
quae forsan potuisset esse nutrix
Tithoni, Priamique, Nestorisque,
illis ni pueris anus fuisset;
ne desit sibi, me rogat, fututor.
Quid si nunc roget, ut puella fiat?
[Si nummos tamen haec habet, puella est.]

58 Priapus.

Quicunque fur fefellerit fidem nostram
effeminato marceat procul culo.
Quaeque haec proterva carpserit manu poma
puella, non ullum inveniat fututorem.

59. Priapus.

Praedictum tibi ne negare possis:
si fur veneris, impudicus ibis.

60. Ad Priapum.

Si, quot habes versus, tot haberes poma, Priape,
esses antiquo ditior Alcinoo.

61. Malus.

Quid frustra quereris, colone, mecum,
quod, quondam bene fructuosa malus,
autumnis sterilis duobus adstem?
Non me praegravat, ut putas, senectus:
nec sum grandine verberata dura:
nec gemmas modo germine exeuntes
seri frigoris ustulavit aura:
nec venti, pluviaeve, siccitasve,
quod de se quererer, malum dederunt.
Non sturnus mihi, graculusve raptor,

aut cornix anus, aut aquosus anser,
aut corvus nocuit siticulosus:
sed quod carmina pessimi poetae
ramis sustineo laboriosis.

62. Priapus.

Securi dormite, canes: custodiet hortum
cum sibi dilecta Sirius Erigone.

63. Priapus.

Parum est, mihi fixi quod hic miser sedem,
agente terra per caniculam rimas,
siticulosam sustinens diu aestatem:
parumve, quod superfluunt sinus imbres,
et in capillos grandines cadunt nostros
rigetque dura barba iuncta crystallo:
parum, quod, acta sub laboribus luce,
parem diebus pervigil traho noctem.
Huc adde, quod me terribilem Deum e fuste
manus sine arte rusticae dolaverunt,
interque cunctos ultimum Deos numen,
cucurbitarum ligneus vocor custos.
Accedit istis impudentiae signum,
libidinoso tenta pyramis nervo.
Ad hanc puella (paene nomen adieci)
solet venire cum suo fututore;
quo tot figuras, quot Philaenis invenit,
non admovente, pruriosa discedit.

64. Priapus.

Quidam, mollior anseris medulla,
furatum venit huc amore poenae.
Furetur licet usque, non videbo.

65. Ad Priapum.

Hic tibi, qui rostro crescentia lilia mersit,
caeditur a tepida victima porcus hara.

Ne tamen exanimum facias pecus omne, Priape,
horti sit facias ianua clausa tui.

66. Priapus.

Tu, quae, ne videas notam virilem,
hinc averteris, ut decet pudicam:
nimirum, nisi, quod times videre,
intra viscera habere concupiscis.

67. Priapus.

PEnelopes primam DIdonis prima sequatur,
et primam CAni syllaba prima REmi:
quodque fit ex illis, mihi tu, deprensus in horto,
fur, dabis: hac poena culpa luenda tua est.

68. Priapus.

Rusticus indocte si quid dixisse videbor,
da veniam: libros non lego, poma lego.
Sed rudis hic dominum toties audire legentem
cogor, Homeriacas edidicique notas.
Quod nos psoleon, ille vocat *ψολόεντα κεραυνόν*:
id quod nos culum, *κουλεὸν* ille vocat.
Σμερδαλέον certe, nisi res non munda, vocatur,
et paediconum mentula smerdalea est.

69. Priapus.

Quid? nisi Taenario placuisset Troica cunno
mentula; quod caneret, non habuisset opus.
Mentula Tantalidae bene si non nata fuisset:
nil, senior Chryses quod quereretur, erat.
Haec eadem socium tenera spoliavit amica:
quaeque erat Aeacidae, maluit esse suam.
Ille Pelethroniam cecinit miserabile carmen
ad citharam, cithara tensior ipse sua.
Nobilis hinc nata nempe incipit Ilias ira:
principium sacri carminis illa fuit.

Altera materia est error fallentis Ulixei:
Si verum quaeras, hunc quoque movit amor.
Hinc legitur radix, de qua flos aureus exit;
quem cum moly vocat, mentula moly fuit.
Hinc legimus, Circen Atlantiademque Calypso
grandia Dulichii vasa petisse viri.
Huius et Alcinoi mirata est filia membrum
frondenti ramo vix potuisse tegi.
Ad vetulam tamen ille suam properabat, et omnis
mens erat in cunno, Penelopeia, tuo.
Quae sic casta manes, ut iam convivia visas:
utque fututorum sit tua plena domus.
E quibus, ut scires, quicunque valentior esset,
haec es ad arrectos verba locuta procos:
Nemo meo melius nervum tendebat Ulixe:
sive illi laterum, seu fuit artis opus.
Qui quoniam periit, modo vos intendite: qualem
esse virum sciero, vir sit ut ille meus.
Hac ego, Penelope, potui tibi lege placere;
illo sed nondum tempore factus eram.

70. Priapus.

Cum fici tibi suavitas subibit,
et iam porrigere huc manum libebit:
ad me respice, fur, et aestimato,
quot pondo tibi mentula est cacanda.

71. Priapus.

Illusit mihi pauper inquilinus,
qui libum dederat, molamque fusam,
quare partibus additis in ignem,
sacro protinus hinc abit peracto.
Vicini canis huc subinde venit,
nidorem, puto, prosecuta fumi:
quae, libamine mentulae comeso,

tota nocte mihi litat rigendo.
At vos amplius hoc loco cavete
quidquam ponere, ne famelicorum
ad me turba velit canum venire
ne, dum me colitis, meumque numen,
custodes habeatis irrumatos.

72. Priapus.

Si commissa meae carpes pomaria curae,
dulcia quid doleam perdere, doctus eris.

73. Ad Priapum.

Cura, Priape diligens, pomarium,
furi rubricato minare mutonio.

74. Priapus.

Quod movear, non est: quia, si furaberis ipse
Grandia mala, tibi braccica mala dabo.

75. Priapus.

Obliquis, pathicae, quid me spectatis ocellis?
Non stat in inguinibus mentula tenta meis.
Quae tamen exanimis nunc est, et inutile lignum:
utilis haec, aram si dederitis, erit.
Per medios ibit pueros mediasque puellas
mentula: barbatis non nisi summa petet.

76. Ad Priapum.

Dodona est tibi, Iuppiter, sacrata:
Iunoni Samos et Mycena: Diti
undae et Taenaros aequorisque regi.
Pallas Cecropias tuetur arces:
Delphos Pythius orbis umbilicum:
Creten Delia; Cynthiosque colles:
Faunus Maenalon, Arcadumque silvas.
Est tutela Rhodos beata Solis:
Gades Herculis, humidumque Tibur.
Cyllene celeri Deo nivosa:

tardo gratior aestuosa Lemnos.
Ennaeae Cererem nurus frequentant:
raptam Cyzicos ostreosa Divam:
formosam Venerem Gnidos Paphosque:
mortales tibi Lampsacum dicarunt.

77. Priapus.

Quod sim iam senior, meumque canis
cum barba caput albicet capillis:
deprensos ego perforare possum
Tithonum, Priamumque, Nestoremque.
Immanem stomachum mihi videtis,
qui densam facitis subinde sepem
et fures prohibetis huc adire.
Hoc est laedere, dum iuvatis; hoc est
non admittere ad aucupem volucres.
Obstructa est via, nec licet iacenti
iactura natis expiare culpam.
Ergo qui prius usque et usque et usque
furum scindere podices solebam,
per noctes aliquot, diesque cesso,
poenas do quoque, quod satis superque est,
in semenque abeo: salaxque quondam
non vitam perago. Quis hoc putaret,
ut lusu citharoedus abstineret?
At vos, ne peream situ senili,
quaeso, desinite esse diligentes,
neve imponite fibulam Priapo.

78. Priapus.

At Dî Deaeque dentibus tuis escas
negent amicas, cunnilinge vicine,
per quem puella fortis ante, nec mendax,
et quae solebat impigro celer passu

ad nos venire, nunc misella Landace
vix posse iurat ambulare prae fossis.

79. Ad Priapum.

Priape, quod sis fascino gravis tento;
quod exprobravit hic tibi suo versu
poeta noster: erubescere hoc noli.
Non es poeta sarcinosior nostro.

80. Ad Priapum.

Ut non longa satis, non stat bene mentula crassa,
et, quam si tractes, crescere posse putes.
Me miserum! cupidas fallit mensura puellas:
non habet haec aliud mentula maius ea.
Utilior Tydeus: qui, si quid credis Homero,
ingenio pugnax, corpore parvus erat.
Sed potuit damno nobis novitasque pudorque
esse, repellendus saepius iste mihi.

81. Ad Priapum.

Dum vivis, sperare decet: tu, rustice custos,
huc ades, et nervis, tente Priape, fave.

82. Ad Priapum.

Villicus aerarî quondam, nunc cultor agelli,
haec tibi Perspectus templa, Priape, dico.
Pro quibus officiis, si fas est, sancte, paciscor,
assiduus custos ruris ut esse velis:
improbus ut si quis nostrum violarit agellum,
hunc tu —— sed taceo: scis, puto, quod sequitur

83. Albii Tibulli.
Ad Priapum de inertia inguinis.

Quid hoc novi est? quid ira nuntiat Deûm?
Silente nocte, candidus mihi puer
tepente cum iaceret abditus sinu,
Venus fuit quieta: nec viriliter
iners senile penis extulit caput.

Placet, Priape? qui sub arboris coma
soles, sacrum revincte pampino caput,
ruber sedere cum rubente fascino.
At, o Triphalle, saepe floribus novis
tuas sine arte deligavimus comas:
abegimusque voce saepe, cum tibi
senexve corvus, impigerve graculus
sacrum feriret ore corneo caput.
Vale, Priape! debeo tibi nihil.
Vale, nefande destitutor inguinum!
Iacebis inter arva pallidus situ,
canisque saeva susque minget, aut tibi
lutosus affricabit oblitum latus.
Sceleste penis, o meum malum grave!
gravi piaque lege noxiam lues,
licet querare: nec tibi tener puer
patebit ullus, ingemente qui toro
iuvante verset arte mobilem natem:
puella nec iocosa te levi manu
fovebit, apprimetve lubricum femur.
Bidens amica Romuli senis memor
paratur: inter atra cuius inguina
latet iacente pantice abditus specus;
vagaque pelle, tectus annuo gelu,
araneosus obsidet fores situs.
Tibi haec paratur: ut tuum ter et quater
voret profunda fossa lubricum caput.
Licebit aeger, angue lentior, cubes,
tereris usque, donec, ah miser, miser!
triplexque quadruplexque compleas specum.
Superbia ista proderit nihil: simul
vagum sonante merseris caput luto.
Quid est, iners? pigetne lentitudinis?

licebit hoc inultus auferas semel.
Sed ille cum redibit aureus puer:
simul sonanti senseris iter pede,
repente nervos excitet libidine
et inquietus inguina arrigat tumor;
neque incitare cesset, usque dum mihi
Venus iocosa molle ruperit latus.

84. Priapus.

Vere rosa, autumno pomis, aestate frequentor
spicis: una mihi est horrida pestis hiems.
Nam frigus metuo; et vereor, ne ligneus ignem
hac Deus ignaris praebeat agricolis.

85. C. Valerii Catulli. Priapus.

Ego haec, ego arte fabricata rustica,
ego arida, o viator, ecce! populus,
agellulum hunc, sinistra tute quem vides,
herique villulam hortulumque pauperis
tuor: malasque furis arceo manus.
Mihi corolla picta vere ponitur:
mihi rubens arista sole fervido:
mihi virente dulcis uva pampino:
mihique glauca duro oliva frigore.
Meis capella delicata pascuis,
in urbem adulta lacte portat ubera:
meisque pinguis agnus ex ovilibus
gravem domum remittit aere dexteram:
tenerque, matre mugiente, vaccula
deûm profundit ante templa sanguinem.
Proin, viator, hunc Deum vereberis,
manumque sursum habebis. Hoc tibi expedit.
Parata namque crux sine arte mentula.
Velim, pol, inquis: at pol, ecce! villicus

venit: valente cui revulsa brachio,
fit ista mentula apta clava dexterae.

86. Eiusdem. Priapus.

Hunc ego, iuvenis, locum villulamque palustrem,
tectam vimine iunceo, caricisque maniplis,
quercus arida, rustica conformata securi,
nunc tuor magis, et magis, ut beata quotannis.
Huius nam domini colunt me, Deumque salutant,
pauperis tuguri pater, filiusque coloni,
alter assidua colens diligentia, ut herba
dumosa asperaque a meo sit remota sacello:
alter parva ferens manu semper munera larga.
Florido mihi ponitur picta vere corolla
primitu, et tenera virens spica mollis arista:
luteae violae mihi, luteumque papaver,
pallentesque cucurbitae, et suave olentia mala,
uva pampinea rubens educata sub umbra.
Sanguine hanc etiam mihi, (sed tacebitis,) aram
barbatus linit hirculus, cornipesque capella.
Pro quis omnia honoribus haec necesse Priapo
praestare, et domini hortulum vineamque tueri.
Quare hinc, o pueri, malas abstinete rapinas.
Vicinus prope dives est, negligensque Priapus.
Inde sumite; semita haec deinde vos feret ipsa.

87. Eiusdem. Ad Priapum.

Hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape,
qua domus tua Lampsaci est quaque silva, Priape.
Nam te praecipue in suis urbibus colit ora
Hellespontia, ceteris ostreosior oris.